

***Strategia Rozwoju
Powiatu Poznańskiego
na lata 2006 – 2015***

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	2
1. Przesłanki i założenia Strategii	3
2. Diagnoza sytuacji Powiatu Poznańskiego.....	5
2.1. Podstawowe charakterystyki Powiatu.....	5
2.2. Dynamika i struktura ludności.....	8
2.3. Prognoza demograficzna do 2035 r.	13
2.4. Środowisko przyrodnicze i jego ochrona.....	15
2.5. Układ transportowy.....	29
2.6. Gospodarka.....	32
2.7. Rynek pracy.....	36
2.8. Edukacja.....	40
2.9. Pomoc społeczna.....	45
2.10. Opieka zdrowotna.....	53
2.11. Bezpieczeństwo publiczne.....	56
2.12. Kultura.....	58
2.13. Sport.....	63
2.14. Turystyka.....	67
2.15. Organizacje pozarządowe.....	74
2.16. Administracja i współpraca samorządowa.....	75
3. Główne problemy i wyzwania rozwoju Powiatu.....	78
4. Misja Samorządu i wizja rozwoju Powiatu.....	81
5. Cele i działania.....	82
5.1. Cel strategiczny I: Kształtowanie przestrzeni podwyższającej jakość życia oraz wspieranie rozwoju gospodarczego Powiatu.....	87
5.2. Cel strategiczny II: Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców oraz dostosowanie ich kwalifikacji i kompetencji do potrzeb rynku pracy Aglomeracji Poznańskiej.....	120
5.3. Cel strategiczny III: Wzrost integracji społecznej, poprawa zdrowotności i bezpieczeństwa publicznego mieszkańców Powiatu.....	152
5.4. Cel strategiczny IV: Zwiększenie efektywności wykorzystania walorów przyrodniczych i potencjału kulturowego Powiatu	196
6. Proces realizacji Strategii: wdrażanie, monitoring i ewaluacja.....	214
Wykaz źródeł (akty prawne, dokumenty)	219

Słowo wstępne

Szanowni Państwo

Powiat Poznański konsekwentnie realizuje politykę rozwoju w oparciu o dokumenty strategiczne, ze strategią rozwoju na czele. Pierwsze opracowanie tej rangi pojawiło się w 2006 r., a jego ustalenia były konsekwentnie wdrażane przez ostatnie lata.

Strategia rozwoju jest najważniejszym dokumentem programowym Powiatu Poznańskiego. Na jego podstawie realizowana jest misja Powiatu oraz tworzone są szczegółowe dokumenty operacyjne. Strategia określa cele, jakie stawia sobie Samorząd Powiatowy w perspektywie najbliższych lat oraz katalog zadań, za pomocą których poszczególne cele są realizowane.

Niniejszy dokument to zaktualizowana w perspektywie do 2015 r. wersja Strategii na lata 2006-2013. Aktualizacja założeń Strategii wynika ze zmieniających się warunków funkcjonowania samorządu, sytuacji środowiskowej i społeczno-gospodarczej, zmian w prawie krajowym i finansach publicznych oraz innych czynników mających wpływ na działalność Samorządu Powiatowego. Zostały one przedstawione w dokumencie Ewaluacja Strategii Rozwoju Powiatu z 2012 r., w którym dokonana została także, z bardzo pozytywnym wynikiem, ocena realizacji dotychczasowych działań strategicznych.

Zaktualizowana wersja Strategii została przygotowana z należytą starannością przez Centrum Badań Metropolitalnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, przy ścisłej współpracy z władzami Powiatu Poznańskiego i kadrą administracyjną Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Strategia ma charakter integracyjny, zarówno w stosunku do mieszkańców powiatu i wszystkich jednostek administracji publicznej, położonych na jego terenie, jak też organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw i instytucji działających dla dobra powiatu. Władze samorządowe będą informować mieszkańców powiatu o postępach w realizacji tego dokumentu. Systematyczne przekazywanie wiadomości będzie elementem niezbędnym w tworzeniu korzystnego klimatu wokół podejmowanych przedsięwzięć. Istotne jest również przyjmowanie wszystkich uwag płynących od mieszkańców, organizacji i lokalnych władz samorządowych oraz uwzględnienie wszystkich możliwych do realizacji postulatów.

Realizacja Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2015 jest wyzwaniem i zadaniem dla całej wspólnoty samorządowej. Zgodnie z zapisem misji, realizacja celów i działań Strategii powinna zapewnić dalszy, dynamiczny i zrównoważony rozwój powiatu dla dobra jego mieszkańców.

Jan Grabkowski
Starosta Poznański

1. PRZESŁANKI I ZAŁOŻENIA STRATEGII

Strategia Rozwoju jest podstawowym dokumentem programowym ukierunkującym politykę Samorządu Terytorialnego w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego w wyznaczonym horyzoncie czasu. Tworzy ona ramy dla branżowych programów i projektów realizacyjnych. Ponieważ jest to dokument wieloletni, wymaga stałego monitoringu, okresowych ewaluacji oraz aktualizacji stosownie do zmieniających się warunków zewnętrznych i wewnętrznych.

Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2015 jest zaktualizowaną wersją Strategii na lata 2006-2013. W związku ze zmieniającymi się uwarunkowaniami funkcjonowania Powiatu, Zarząd Powiatu podjął decyzję o aktualizacji Strategii w perspektywie do 2015 r. Powodem takiej decyzji był fakt, że pierwotny dokument powstał w 2006 r., a zawarte w nim założenia opierały się na obrazie sytuacji odbiegającym od dzisiejszego. Z tego względu należało usunąć ze Strategii zapisy wskazujące na te zadania, które odnosiły się tylko do okresu programowania 2006-2013, oraz zapisy działań, których realizacja z różnych przyczyn (m.in. zmian w prawie) stała się niemożliwa.

Zaktualizowana Strategia wykorzystuje analizy i rekomendacje przeprowadzonej w 2012 r. **Ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013**. Jak podkreślono w tym dokumencie „Działania zapisane w Strategii realizowane były prawidłowo i efektywnie, stosowano reguły prawa zamówień publicznych, pozyskiwano zewnętrzne dofinansowania na ich realizację, by obniżyć udział środków własnych”. W wyżej wymienionym dokumencie znajduje się również następujące stwierdzenie: „Z uwagi na kończący się okres programowania strategicznego 2006-2013 nie zaleca się drastycznych zmian w dokumencie, którego elastyczność pozwala na kontynuację wdrażania celów i działań strategicznych. Modyfikacja Strategii nie powinna dotyczyć celów strategicznych, zmiany w niewielkim stopniu mogą odnosić się do celów szczegółowych i operacyjnych. Modyfikacjom powinny natomiast ulec wybrane zdezaktualizowane działania”.

Cele aktualizacji Strategii 2006-2013 w perspektywie do 2015 r. są następujące:

- Dostosowanie kierunków rozwoju powiatu do zmieniających się warunków prawnych, społecznych i gospodarczych oraz potrzeb i oczekiwań mieszkańców powiatu.
- Przedstawienie aktualnej diagnozy rozwoju powiatu, uwzględniającej dotychczasową dynamikę, najnowsze trendy oraz prognozy na najbliższe lata.
- Weryfikacja zapisów misji Samorządu Powiatowego oraz wizji rozwoju powiatu.

- Zaktualizowanie celów operacyjnych i szczegółowych sformułowanych w poprzedniej Strategii.
- Uzupełnienie treści działań strategicznych powiatu w perspektywie 2015 r.
- Określenie zasad wdrażania (w tym uspołecznienia) oraz monitoringu i ewaluacji Strategii.

Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2015 r. zawiera nową **diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Powiatu**, z określeniem dynamiki zmian za lata 2006-2011 lub 2012 r. i trendów rozwojowych w całej Aglomeracji Poznańskiej. Diagnozę skonstruowano dla takich zagadnień jak: aktualna i prognozowana sytuacja demograficzna, środowisko przyrodnicze, transport w tym szczególnie infrastruktura drogowa, gospodarka, rynek pracy, edukacja, pomoc społeczna, opieka zdrowotna, bezpieczeństwo publiczne, kultura, sport, turystyka, organizacje pozarządowe, a także administracja i współpraca samorządowa.

Strategia eliminuje zdezaktualizowane cele i działania zawarte w Strategii 2006-2013. Uwzględnia, tam gdzie to konieczne, zmiany w kontynuowanych działaniach oraz wprowadza do realizacji nowe zadania, oparte o wewnętrzne i zewnętrzne źródła finansowania. W opisie działań *novum* stanowią zapisy na temat ich wykonawców i partnerów, opomiarowania działań, a także oczekiwanych efektów ich realizacji. W Strategii wprowadza się zmodyfikowane reguły jej wdrażania, monitoringu i ewaluacji. Wobec powyższego zmiany w aktualnej Strategii dokonano konkretyzacji niektórych zapisów oraz dostosowania ich treści do nazwy działań i odwrotnie, połączenia niektórych działań oraz ich przesunięcia do właściwych pod względem merytorycznym celów.

Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2015 będzie podlegać systematycznemu monitorowaniu i ewaluacji. Dzięki nim uniknie się problemu dezaktualizacji założeń Strategii. Władze samorządowe będą informować mieszkańców Powiatu o postępach w realizacji tego dokumentu. Istotne jest również przyjmowanie wszystkich uwag i sygnałów płynących od mieszkańców i instytucji na terenie powiatu oraz uwzględnienie wszystkich możliwych do realizacji postulatów.

Prezentowana Strategia ma charakter integracyjny nie tylko w stosunku do mieszkańców, ale też organizacji pozarządowych oraz jednostek administracji publicznej wszystkich szczebli działających na terenie powiatu poznańskiego. Jest ona zgodna z zapisami Strategii rozwoju aglomeracji poznańskiej Metropolia Poznań 2020 przyjętej przez Radę Aglomeracji Poznańskiej w czerwcu 2011 roku.

Niniejszy dokument został przyjęty przez Radę Powiatu w Poznaniu Uchwałą Nr XXVI/237/IV/2013 z dnia 20 marca 2013 r. roku w sprawie: zatwierdzenia zmiany

„Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013”.

2. DIAGNOZA SYTUACJI POWIATU POZNAŃSKIEGO

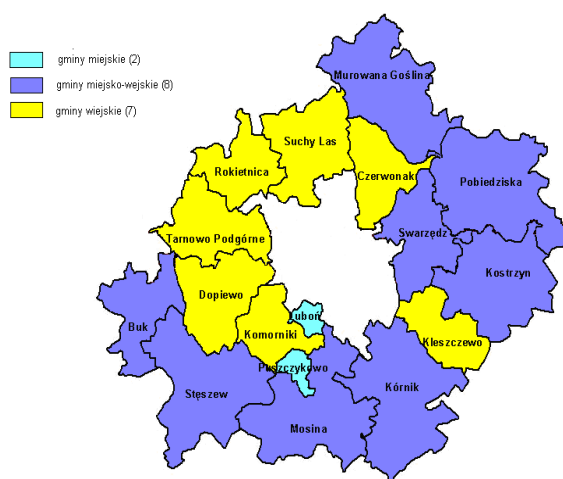
2.1. Charakterystyka Powiatu

Powiat Poznański jest jednostką administracyjną o kilkusetletniej tradycji. W obecnej formie terytorialnej i ustrojowej powołany został 1 stycznia 1999 r. Jest to najludniejszy i jeden z największych powierzchniowo powiatów ziemskich w kraju. Pod względem potencjału gospodarczego, mierzonego wielkością PKB na jednego mieszkańca, jest liderem wśród tego typu jednostek terytorialnych w Polsce. Powiat Poznański stanowił niegdyś głównie rolnicze zaplecze Poznania. Obecnie wraz z rozwojem mieszkalnictwa, przemysłu i usług stał się jednostką o charakterze zdecydowanie wielofunkcyjnym.

Na terenie powiatu krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne, zarówno kolejowe, jak i drogowe. Przez powiat przebiegają: autostrada A2, droga krajowa numer 11, droga krajowa nr 92, czy droga krajowa nr 5 łączące Poznań z Warszawą i Świeciem, Wrocławiem, Gdańskiem, Katowicami, Szczecinem oraz Zieloną Górą. Samorząd Powiatowy zarządza siecią 714 km dróg powiatowych, które stanowią 26,8 % wszystkich dróg publicznych w powiecie. Dla przyszłości powiatu niezwykle ważne są wielkie inwestycje transportowe: drogi ekspresowe S-5 i S-11, które tworzą wschodnią i zachodnią obwodnicę Poznania. Doskonałe położenie komunikacyjne z pewnością sprzyja dynamicznemu rozwojowi powiatu poznańskiego.

Powiat Poznański położony jest niemal w centrum województwa wielkopolskiego. Skupia 17 samorządowych jednostek lokalnych, w tym: 2 gminy miejskie (Puszczykowo i Luboń), 7 gmin wiejskich (Czerwonak, Dopiewo, Kleszczewo, Komorniki, Rokietnica, Suchy Las, Tarnowo Podgórne) i 8 gmin miejsko-wiejskich (Buk, Kostrzyn, Kórnik, Mosina, Murowana Goślina, Pobiedziska, Stęszew, Swarzędz).

Ryc. 1. Podział administracyjny powiatu poznańskiego

Największymi gminami powiatu pod względem zajmowanej powierzchni są: Pobiedziska, Kórnik, Stęszew, Murowana Goślina i Mosina. Najmniejsze to Puszczykowo i Luboń. Pod względem liczby mieszkańców największymi gminami Powiatu są: Swarzędz, Luboń, Mosina. Najmniejszymi Kleszczewo, Puszczykowo i Rokietnica. Struktura zagęszczenia powiatu jest nierównomierna. Najwięcej osób na 1 km² przypada w najmniejszych pod względem powierzchni miastach – Luboniu i Puszczykowie. Najmniejszą gęstość zaludnienia wykazują gminy Kleszczewo, Stęszew i Pobiedziska.

Tab.1. Powierzchnia i ludność gmin powiatu poznańskiego w 2011 r.

Gmina	Typ jednostki	Powierzchnia w km ²	Ludność	Gęstość zaludnienia os/km ²
Powiat Poznański	Powiat ziemski	1900	337883	178
Buk	miejsko-wiejska	90	12297	135
Czerwonak	wiejska	82	26285	321
Dopiewo	wiejska	108	19391	179
Kleszczewo	wiejska	75	6384	86
Komorniki	wiejska	66	20890	316
Kostrzyn	miejsko-wiejska	155	17242	111
Kórnik	miejsko-wiejska	187	21495	138
Luboń	miejska	14	30066	2147
Mosina	miejsko-wiejska	172	28515	166
Murowana Goślina	miejsko-wiejska	172	16530	96
Pobiedziska	miejsko-wiejska	189	18368	97
Puszczykowo	miejska	16	9812	613
Rokietnica	wiejska	79	13294	168
Stęszew	miejsko-wiejska	175	14600	83
Suchy Las	wiejska	116	15253	131
Swarzędz	miejsko-wiejska	102	45160	443
Tarnowo Podgórne	wiejska	102	22301	219

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS, 2011.

Powierzchnia 1900 km² - stawia powiat poznański w gronie największych powiatów ziemskich w Polsce (większe terytorialnie są tylko na ogół słabo zaludnione powiaty we wschodniej i północnej części kraju, np. powiaty białostocki, sokólski, czy olsztyński i giżycki). Ze względu na liczbę mieszkańców, prawie 340 tys., powiat poznański dysponuje największym potencjałem demograficznym w skali kraju (wyprzedzając powiaty ziemskie: krakowski, kielecki i rzeszowski). Rosnąca liczba mieszkańców powiatu poznańskiego, głównie dzięki napływowi mieszkańców z Poznania i spoza aglomeracji, umacnia pozycję tej jednostki na mapie administracyjnej kraju. W skali regionalnej powiat staje się coraz bardziej równorzędnym (w sensie potencjału społecznego i gospodarczego) partnerem w relacji

z miastem Poznań. Udział liczby ludności powiatu w całej aglomeracji wzrósł w latach 1990-2010 z 27% do 37 %.

Tab. 2. Podstawowe dane dla powiatu poznańskiego (2011 r.)

Powiat Poznański	2011
Powierzchnia	1900 km ²
Liczba mieszkańców	337 883
Gęstość zaludnienia	179 osób / km ²
Dochody Powiatu	201789200,95 zł
Średnie dochody Powiatu na 1 mieszkańca	597,2 zł
Liczba podmiotów gospodarczych (Regon)	48478
Liczba spółek z kapitałem zagranicznym	907

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS, 2011.

Na realizację swoich zadań Powiat Poznański dysponuje dochodami w wysokości blisko 202 mln zł rocznie (2011 r.), z czego około 45 % stanowią udziały w podatkach dochodowych PIT i CIT. Po stronie wydatków największe kwoty przeznaczane są na oświatę i opiekę wychowawczą, pomoc społeczną i ochronę zdrowia oraz drogi powiatowe.

Do zakresu działania Samorządu Powiatowego należą m.in. sprawy edukacji publicznej, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, dróg publicznych, ochrony środowiska i przyrody, porządku publicznego i bezpieczeństwa, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy.

2.2. Dynamika i struktura ludności

W powiecie poznańskim od kilku lat zachodzą bardzo intensywne procesy związane z relokacją ludności, które silnie wpływają na jego rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny. Gwałtowny wzrost liczby ludności w ostatnich latach nie pozostał bez wpływu również na kwestie związane z zarządzaniem publicznym, stawiając przed władzami Powiatu Poznańskiego nowe wyzwania rozwojowe. Głównym problemem stało się zaspokojenie potrzeb zwiększających się liczebnie grup społecznych oraz minimalizowanie negatywnych skutków związanych z szybkim przyrostem zabudowy mieszkaniowej i jej wpływem na środowisko naturalne.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (stan na 31.XII.2011 r.) powiat poznański zamieszkiwało 337 883 osób, w tym: 173 375 kobiet i 164 508 mężczyzn. W ciągu 6 lat w stosunku do 2006 r., liczba ludność powiatu poznańskiego zwiększyła się o 42 844 osoby. W związku z systematycznym przyrostem ludności w badanym okresie, gęstość zaludnienia w powiecie poznańskim wzrosła ze 155 do 179 osób na km².

Tab. 3. Liczba ludności i gęstość zaludnienia w powiecie poznańskim w latach 2006-2011

Wskaźnik	Lata					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba ludności ogółem	295039	303595	311390	319258	327110	337883
Kobiety	151183	155630	159708	163875	168041	173375
Mężczyźni	143856	147965	151682	155383	159069	164508
Gęstość zaludnienia (os/ km ²)	155	160	164	168	172	179

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Najszybszy przyrost liczby mieszkańców wystąpił w gminach silnie suburbanizujących się, położonych w tzw. pierwszym pierścieniu okalającym miasto Poznań. Intensywny rozwój rynku mieszkaniowego w powiecie spowodował napływ nowych, głównie młodych mieszkańców.

Największą dynamiką przyrostu zaludnienia w okresie 2006-2011 cechowały się gminy: Komorniki (wzrost o 41,5 %), Rokietnica (37,3 %) oraz Dopiewo (35 %), najmniejszą Buk (wzrost o 3,2 %) i Murowana Goślina (4,8 %). W powiecie poznańskim dynamika zmian zaludnienia w badanym okresie wyniosła ogółem 14,5 % (tab. 4).

Tab. 4. Dynamika zmian zaludnienia w powiecie poznańskim w latach 2006-2011

Jednostka terytorialna	Lata						Dynamika 2006-2011 (2006=100%)
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Powiat Poznański	295 039	303 595	311 390	319 258	327 110	337 883	114,5
Buk	11 921	12 047	12 115	12 119	12 157	12 297	103,2
Czerwonak	23 908	24 525	25 056	25 455	25 859	26 285	109,9
Dopiewo	14 351	15 258	16 109	17 078	18 051	19 391	135,1
Kleszczewo	5 517	5 718	5 848	6 003	6 312	6 384	115,7
Komorniki	14 765	15 860	16 939	18 220	19 425	20 890	141,5
Kostrzyn	15 557	15 831	16 138	16 378	16 541	17 242	110,8
Kórnik	18 017	18 846	19 449	20 080	20 656	21 495	119,3
Luboń	27 142	27 957	28 524	29 008	29 520	30 066	110,8
Mosina	25 287	25 702	26 140	26 650	27 053	28 515	112,8
Murowana Goślina	15 777	16 017	16 174	16 233	16 349	16 530	104,8
Pobiedziska	16 464	16 896	17 211	17 580	17 915	18 368	111,6
Puszczykowo	9 349	9 496	9 489	9 575	9 635	9 812	105,0
Rokietnica	9 681	10 303	10 935	11 693	12 400	13 294	137,3
Stęszew	13 984	14 161	14 286	14 440	14 589	14 600	104,4
Suchy Las	13 461	13 869	14 368	14 737	15 132	15 253	113,3
Swarzędz	40 891	41 400	42 257	42 965	43 684	45 160	110,4
Tarnowo Podgórne	18 967	19 709	20 352	21 044	21 832	22 301	117,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Urodzenia, zgony i przyrost naturalny

Liczba urodzeń żywych, w powiecie poznańskim od 2006 r., wzrasta (wyjątkiem jest 2011 r., w którym liczba urodzeń okazała się niższa, niż w roku poprzedzającym). W 2011 r. w powiecie urodziło się o 836 więcej dzieci niż w 2006 r. (wzrost o 126 %). Liczba zgonów w powiecie poznańskim w latach 2006-2011 pozostawała na podobnym poziomie.

Sytuacja taka z demograficznego punktu widzenia jest bardzo korzystna. Przewaga urodzeń nad zgonami oznacza dodatni przyrost naturalny. Najwyższy współczynnik przyrostu naturalnego wystąpił w 2010 r. i kształtował się na poziomie 6,3 na 1000 osób. W związku z nieznacznym obniżeniem się liczby urodzeń w 2011 r., przyrost naturalny w 2011 r. obniżył się, kształtując się na poziomie 5,7 na 1000 osób (tab.5).

Do zjawisk pozytywnych w latach 2006-2011 zaliczyć należy zwiększenie się dzietności kobiet (liczby dzieci przypadających na kobietę w wieku rozrodczym) z 1,396 w 2006 r. do 1,474 w 2011 r. Niestety stan ten ciągle nie jest satysfakcjonujący, ponieważ nie zapewnia tzw. prostej zastępowalności pokoleń, która występuje, gdy dzietność kobiet kształtuje się na poziomie co najmniej 2,1.

Tab.5. Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w powiecie poznańskim w latach 2006-2011

Wskaźniki	Lata					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Urodzenia żywe	3375	3595	4078	4102	4354	4242
Zgony	2284	2250	2294	2240	2292	2315
Przyrost naturalny	1091	1345	1784	1862	2062	1927
Współczynnik przyrostu naturalnego (na 1000 os.)	3,7	4,4	5,7	5,8	6,3	5,7
Dzietność kobiet	1,396	1,474	1,577	1,527	1,594	1,474

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Migracje

Istotnym czynnikiem, wpływającym na liczbę ludności zamieszkującą powiat poznański są migracje ludności. Powiat poznański jest obszarem, w którym liczba imigrantów jest znacznie większa niż liczba emigrantów.

W 2011 r. w powiecie poznańskim zameldowało się 7949 osób, w tym 6971 osób z miast i 978 ze wsi. W tym samym roku wymeldowało się ogółem 2213 osób. W latach 2006-2011 saldo migracji było dodatnie, wyniosło ono w 2011 r. 5736 osób. Przyrost rzeczywisty (suma przyrostu naturalnego i salda migracji) w 2011 r. był również dodatni i wynosił 7663 (tab. 6).

Tab. 6. Migracje w powiecie poznańskim w latach 2006-2011

Wskaźniki	Lata					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Zameldowania ogółem	8541	10055	8118	8129	8129	7949
Zameldowania z miast	7490	8739	7176	7067	7180	6971
Zameldowania ze wsi	1051	1316	942	1062	949	978
Wymeldowania ogółem	2418	2788	2282	2230	2318	2213
Wymeldowania do miast	1883	2075	1681	1628	1686	1656
Wymeldowania na wieś	535	713	601	602	632	557
Saldo migracji	6123	7267	5836	5899	5811	5736
Przyrost rzeczywisty	7214	8612	7620	7761	7873	7663

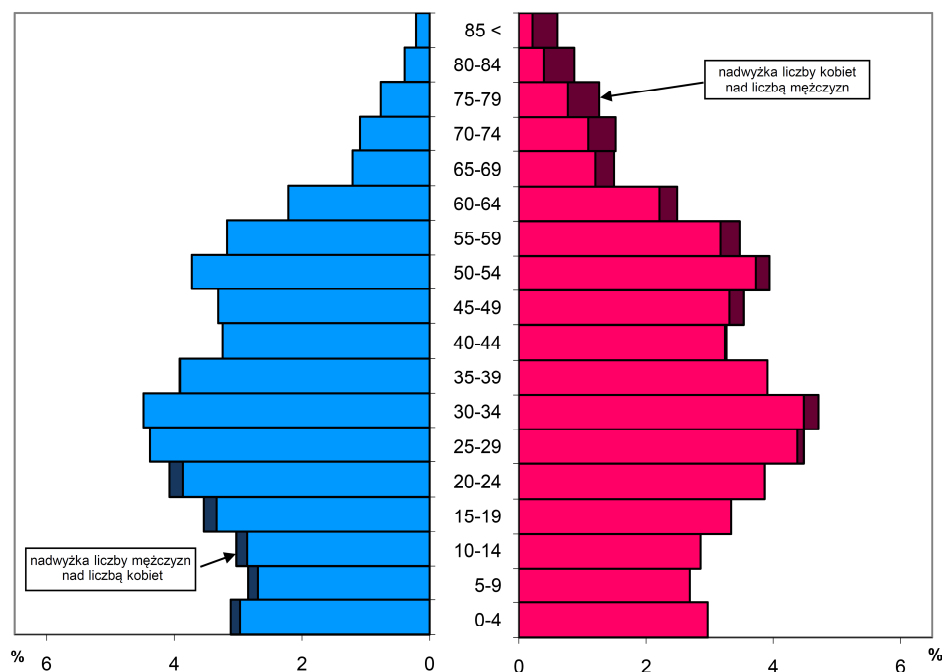
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Struktura ludności według płci i wieku

Na tle innych obszarów w kraju, powiat poznański wyróżnia się stosunkowo młodą strukturą ludności. Jej obecny rozwój demograficzny wskazuje jednak, że również tu coraz szybciej postępuje proces starzenia się społeczeństwa. W wiek emerytalny w latach 2010-2020 wchodzi mieszkańcy urodzeni w powojennym wyżu demograficznym z lat 50. Wydłuża się oczekiwane trwanie życia. Obecnie mieszkańców aglomeracji przeciętnie dożywa 78 lat (kobiety - 80 lat, mężczyźni - 74 lata).

Pod względem struktury płci w powiecie poznańskim przeważają kobiety. Wskaźnik feminizacji (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn) w 2011 r. wyniósł 105 i jest zbliżony do sytuacji w całym kraju. W 2011 r. w powiecie urodziło się więcej chłopców niż dziewczynek (o 4%). Liczba kobiet i mężczyzn zrównuje się w powiecie poznańskim ok. 40 roku życia. W starszych grupach wiekowych widoczna jest znaczna przewaga kobiet nad mężczyznami (ryc. 2).

Ryc.2. Struktura ludności wg płci i wieku w powiecie poznańskim w 2010 r.

Źródło: Studium uwarunkowań rozwoju aglomeracji poznańskiej, CBM UAM 2012 r.

Stosunkowo szeroka podstawa piramidy wieku oznacza, że w powiecie poznańskim duży udział w populacji stanowią dzieci i młodzież. Jest to sytuacja pożądana, ponieważ zapewnia juwenilność społeczeństwa. Z uwagi na wydłużanie się przeciętnego trwania życia należy spodziewać się w najbliższych latach, również w powiecie poznańskim, stałego wzrostu liczby osób starszych.

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku

W związku z przyrostem liczby mieszkańców powiatu poznańskiego, w latach 2006-2011 systematycznie zwiększała się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (o 8%), produkcyjnym (o 10,6 %) i poprodukcyjnym (o 17,8%).

Porównanie struktur ludności wg ekonomicznych grup wieku w 2006 r. i 2011 r., wskazuje na nieznaczne obniżenie się udziału w populacji osób w wieku przedprodukcyjnym. Udział tej grupy wiekowej zmniejszył się w 2010 r. w stosunku do 2006 r. o 0,6 %. Wzrósł natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym (wzrost w 2010 r. o 0,8 %), co oznacza postępujące starzenie się społeczeństwa.

Tab.7. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w powiecie poznańskim w latach 2006-2010

Ludność w wieku:	Lata				
	2006	2007	2008	2009	2010
Przedprodukcyjnym	64891	65806	67052	68321	70073
Produkcyjnym	195874	202032	207237	212284	216673
Poprodukcyjnym	34274	35757	37101	38653	40364

Źródło: Zestawienie własne na podstawie BDL GUS

Tab.8. Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w powiecie poznańskim w latach 2006-2010

Ludność w wieku:	Lata				
	2006	2007	2008	2009	2010
Przedprodukcyjnym	22 %	21,7 %	21,5 %	21,4 %	21,5 %
Produkcyjnym	66,4 %	66,5 %	66,6 %	66,5 %	66,2 %
Poprodukcyjnym	11,6 %	11,8 %	11,9 %	12,1 %	12,3%

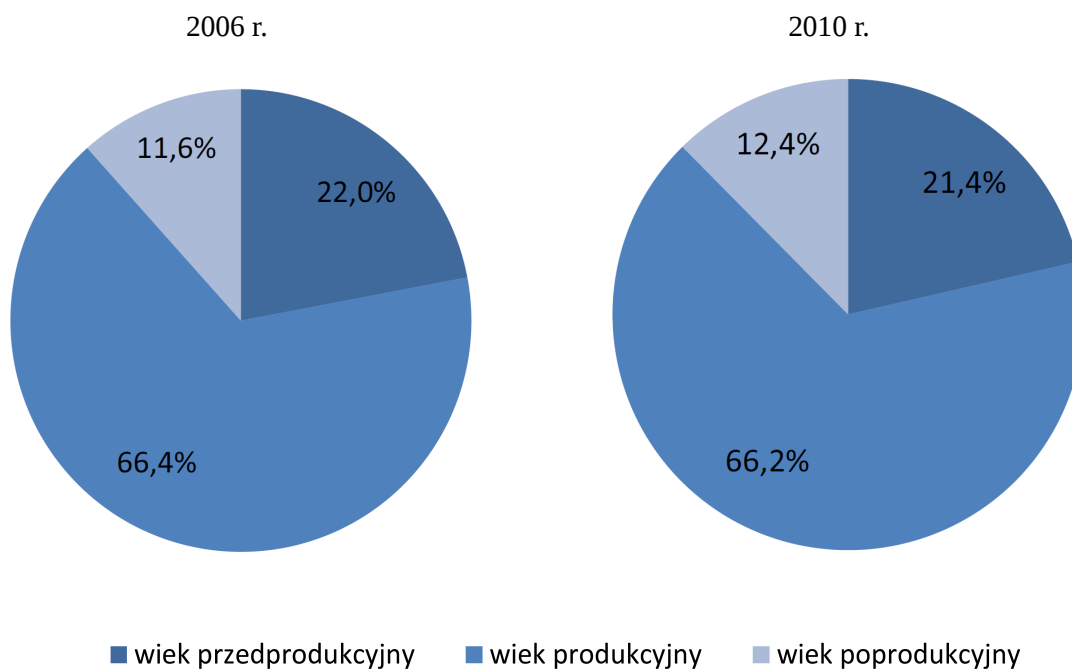
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wartość wskaźnika obciążenia ekonomicznego ludności (liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w powiecie poznańskim w latach 2006-2010 wzrosła z 17,5 (2006 r.) do 18,6 (2010 r.).

Powyżej przedstawiona ogólna charakterystyka demograficzna pozwala na wysunięcie wniosku, że silnymi stronami potencjału społecznego powiatu są m.in.:

- wysoki poziom urodzeń i niski poziom zgonów,
- wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym,
- wysoki dodatni przyrost naturalny,
- wysokie dodatnie saldo migracji.

Ryc. 3. Struktury ludności wg ekonomicznych grup wieku w powiecie poznańskim w 2006 r. i 2010 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Niekorzystnym zjawiskiem, mogącym uwidocznic się w najbliższych latach w powiecie poznańskim jest m.in. starzenie się społeczeństwa.

Przemiany demograficzne, w tym zmiany struktur wiekowych populacji w powiecie poznańskim mają duże znaczenie w procesie zarządzania sferą usług publicznych. Starzenie się społeczeństwa wymaga m.in. zwiększonych nakładów na sferę związaną z zapewnieniem opieki osobom starszym. Wzrost liczby dzieci w wieku szkolnym powoduje konieczność zwiększania nakładów na budowę, utrzymanie i remonty szkół.

2.3. Prognoza demograficzna do 2035 roku

Opracowana w 2011 r. przez Główny Urząd Statystyczny „Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu (...)” wskazuje, że w najbliższych latach na terenie aglomeracji poznańskiej zachodzić będą intensywne procesy demograficzne. W wyniku tych procesów na obszarze powiatu poznańskiego należy spodziewać się:

- Zwiększenia liczby ludności (w stosunku do 2010 r.) o 152,9 tys. osób (o 47%). W 2035 r. liczba ludności zamieszkująca powiat poznański wyniesie 480 tys. osób i niemalże zrówna się z liczbą mieszkańców miasta Poznania (będzie jedynie o 9,5 tys. mniejsza niż w Poznaniu),

- Wzrostu liczebności wszystkich ekonomicznych grup wiekowych ludności: w wieku przedprodukcyjnym (o 16,7 tys. czyli o 24%), produkcyjnym (o 77,6 tys. czyli o 36%) i poprodukcyjnym (o 58,6 tys. czyli o 145%),
- Minimalnego zmniejszenia się liczby dzieci w wieku do 2 lat (spadek o 351 osób czyli o 3%),
- Wzrostu liczebności dzieci objętych opieką przedszkolną i obowiązkiem szkolnym oraz osób mogących podjąć studia wyższe (od 3 do 6 lat - wzrost o 12%, od 7 do 12 lat - wzrost o 35%, od 13 do 18 lat - wzrost o 41%, od 16 do 18 lat - wzrost o 36%, od 19 do 24 lat - wzrost o 25%),
- Znaczącego pogłębienia się procesu starzenia się społeczeństwa. W 2035 r. liczba ludność w wieku od 65 lat zwiększy się ponad 2,5-krotnie (o 273%), w tym powyżej 85 r. życia ponad 2-krotnie (o 207%). Jak prognozuje GUS, zjawisko to będzie znacznie bardziej nasilone niż w Poznaniu,
- Podobnej liczby urodzeń jak w roku 2011 (wzrost o 60 urodzeń), znacznego wzrostu liczby zgonów (o 66%). Spadek liczby urodzeń, spowoduje, że w 2030 r. w powiecie poznańskim wystąpi po raz pierwszy ujemny przyrost naturalny (-32 osoby), który do 2035 r., będzie na poziomie (-208 osób).
- Dodatniego salda migracji, jednak zmniejszająca się zarówno liczba ludności napływającej (o 23%), jak i emigrującej (o 21%) spowoduje spadek jego wielkości z 6680 osób w 2011 r. do 5038 osób w 2035 r.

Zmiany demograficzne, które nastąpią w powiecie poznańskim, będą ściśle związane z procesami demograficzno-społecznymi zachodzącymi w mieście Poznaniu. Do 2035 r. GUS prognozuje, że w Poznaniu liczba mieszkańców systematycznie będzie maleć (ludność w Poznaniu zmniejszy się, w stosunku do 2010 r. - o 62,1 tys. osób, tj. o 11,3%). W związku z tym w 2035 r. liczba ludności Poznania wyniesie 489,5 tys. osób. Biorąc pod uwagę powyższe procesy demograficzne, w 2035 r. na obszarze powiatu poznańskiego i miasta Poznania, łącznie liczba mieszkańców wzrośnie o 90,8 tys. i wyniesie 969,5 tys. osób. Udział mieszkańców miasta Poznania w ludności zamieszkującej aglomerację poznańską, zmniejszy się jednak z 63% w 2010 r. do 50% w 2035 r.

W aglomeracji poznańskiej ogółem zwiększy się liczebność wszystkich ekonomicznych grup wieku, jednak znaczący wzrost obejmie głównie grupę w wieku poprodukcyjnym. W wieku przedprodukcyjnym wzrost wyniesie 3,4 tys. osób (2%), w wieku produkcyjnym – 8,7 tys. w wieku poprodukcyjnym - wzrost o 78,8 tys. osób czyli o 54%. Według prognozy, liczba dzieci w wieku od 0 do 2 lat zmniejszy się o 6,5 tys. osób czyli

o 21%, natomiast w wieku od 3 do 6 lat - o 2,5 tys. osób czyli o 7%. W grupie wiekowej od 19 do 24 lat nastąpi spadek liczby ludności o 0,6 tys. osób czyli o 1%, pogłębi się również proces starzenia się społeczeństwa. W 2035 r. ludność w wieku 65 lat i powyżej zwiększy się o 86,5 tys. osób czyli o 83%, w tym powyżej 85 r. życia o 14,2 tys. osób czyli o 115%.

W aglomeracji poznańskiej w 2035 r. liczba urodzeń zmniejszy się o 22%, a liczba zgonów wzrośnie o 36%. W 2019 r. wystąpi po raz pierwszy ujemny przyrost naturalny (-67 osób), który z tendencją rosnącą utrzyma się do 2035 r. (-2652 osoby) (źródło: prognoza GUS – Poznań i Powiat Poznański, 2011 r.; opracowanie GEOPOZ na podstawie Prognozy GUS do 2035 r., www.city.poznan.pl).

Powyżej opisane procesy demograficzne, wpłyną istotnie na potrzeby społeczeństwa lokalnego, głównie w zakresie dostępności do usług publicznych. Duża odpowiedzialność związana z zaspokojeniem tych potrzeb spocznie na władzach publicznych, które zobligowane będą do podejmowania skoordynowanych działań w wymiarze aglomeracyjnym. Stopień zaspokojenia zmieniających się potrzeb społecznych, wpłynie na wzrost konkurencyjności aglomeracji poznańskiej, ale przede wszystkim na polepszenie jakości życia mieszkańców.

2.4. Środowisko przyrodnicze i jego ochrona

Klimat

Powiat Poznański znajduje się pod wpływem klimatu atlantyckiego z przeważającą cyrkulacją zachodnią. Zimy są na ogół łagodne, lata umiarkowanie ciepłe, okres wegetacyjny trwa około 226 dni. Opady ze średnią nieco powyżej 500 mm należą do najniższych w Polsce, co niekorzystnie odbija się na bilansie wodnym. Rejon powiatu charakteryzują amplitudy temperatury mniejsze od przeciętnych w Polsce. Liczba dni pogodnych wynosi średnio 36 dni w ciągu roku, a liczba dni pochmurnych średnio 118 dni w ciągu roku.

Zasoby naturalne

Na terenie powiatu są rozpoznane złoża gazu ziemnego (gminy: Buk, Kórnik, Stęszew, Tarnowo Podgórne) oraz niewielkie ilości ropy naftowej (gmina Buk).

Występują również udokumentowane złoża kruszyw naturalnych (piasków i żwirów), złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej, złoża piasków kwarcowych, złoża kredy jeziornej oraz złoża torfu.

Eksploatacja kopalin powoduje przekształcenia środowiska przyrodniczego w postaci zmian rzeźby terenu, szaty roślinnej. Największy wpływ działalności górniczej na środowisko związany jest z wydobywaniem kruszyw naturalnych i surowców ilastych.

Na obszarze powiatu występują korzystne warunki do wykorzystania energii wiatru, energii geotermalnej oraz energii biomasy.

Gleby

Pokrywa glebowa w obrębie powiatu poznańskiego jest zróżnicowana pod względem typów genetycznych gleb (gleby brunatne i bielcowe) oraz wartości użytkowej dla rolnictwa. Klasyfikacja bonitacyjna gleb gruntów ornych jednoznacznie wskazuje, że są one średniej i niskiej jakości. Klasyfikacja bonitacyjna gleb pokazuje przydatność różnych typów gleb do uprawy poszczególnych gatunków roślin. Dla gruntów ornych wyróżnia się 8 klas bonitacyjnych: I, II, IIIa, IIIb, IVa, IVb, V, VI. Gleby najlepsze w powiecie poznańskim mają marginalne znaczenie - nie występują gleby klasy I, a do klasy II zakwalifikowano niecałe pół procenta gruntów ornych. Największy udział w strukturze bonitacji gruntów ornych mają gleby średnie klasy IV oraz dobre (IIIa) i średnio dobre (IIIb). Gleby słabe (klasy V i VI) stanowią ponad 1/4 areалу gruntów ornych w powiecie poznańskim. Klasy V i VI obejmują gleby lekkie najczęściej piaszczyste, które są wrażliwe na brak wody.

Najlepszej jakości gruntami ornymi w powiecie dysponują gminy: Kleszczewo, Kostrzyn, Rokietnica oraz Stęszew. Zdecydowanie najkorzystniejsze warunki glebowe dla rozwoju rolnictwa występują w gminie Kleszczewo, gdzie 51,8 % gruntów ornych zakwalifikowano do klas: II i III. Grunty orne w tej gminie są dominującą formą użytkowania ziemi (zajmują niemal 90% ogólnej powierzchni gminy), a wśród genetycznych typów gleb przeważają brunatne właściwe i bielcowe powstałe na bazie glin. Odmienna sytuacja występuje w Czerwonaku, Mosinie i Puszczykowie. Jednostki te cechuje bardzo wysoki (ponad 50%) udział w strukturze bonitacji gruntów ornych gleb słabych i nieurodzajnych (klasy V i VI). Niska jakość tych gleb sprawia, że uzyskanie z nich przeciętnych plonów wymaga zastosowania dużego nawożenia.

Jakość gruntów odgrywa istotną rolę w ocenie warunków przyrodniczych pod kątem potrzeb rolnictwa. W stosowanej powszechnie metodzie waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, opracowanej w Instytucie Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, uwzględnia się cztery podstawowe komponenty środowiska przyrodniczego: rzeźbę terenu oraz warunki agroklimatyczne, wodne i glebowe. Każdy z nich podlega punktowej ocenie (największe znaczenie mają warunki glebowe), a następnie są sumowane (maksymalna liczba

punktów – 123). Analiza wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wskazuje, że obszar powiatu cechują przeciętne warunki przyrodnicze do prowadzenia gospodarki rolniczej. Nieco korzystniejsza sytuacja występuje w gminach Kleszczewo, Komorniki i Rokietnica, gdzie ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej przekracza 75 punktów. W powiecie poznańskim warunki przyrodnicze nie stwarzają szczególnie dużych trudności dla gospodarki rolnej lecz lokalnie konieczne jest poniesienie większych nakładów zarówno pracy żywej, jak i uprzedmiotowionej. Rolnictwo powiatu poznańskiego reprezentuje wysoką kulturę rolną i w efekcie mankamenty środowiska przyrodniczego (np. niedobory wody) są niwelowane. Przeciętne warunki przyrodnicze w połączeniu z odpowiednimi zabiegami agrotechnicznymi i stosowaniem nowoczesnych sposobów produkcji stanowią solidną podstawę dla rozwijania produkcji rolniczej.¹

Zasoby wodne

Zasoby wodne tworzą wody powierzchniowe i podziemne. Obszar powiatu poznańskiego hydrograficznie związany jest z odcinkiem biegu rzeki Warty od Śremu do Obrzycka i obejmuje zlewnie: Samy, Samicy, Cybiny, Głównej, Kanału Mosińskiego, Wirenki, Kopli, Warty od Śremu do ujścia Kopli i Warty od ujścia Kopli do Obrzycka. Zlewnie o łącznej powierzchni 3818 km² tworzą zlewnię bilansową - Poznańskie Dorzecze Warty (PDW) stanowiącą zaplecze wodne dla Aglomeracji Poznańskiej w tym dla powiatu poznańskiego. Odcinek rzeki Warty przepływający przez powiat liczy 68,0 km. Na terenie powiatu poznańskiego Warta zasilana jest przez 8 dopływów, z których 3 posiadają w całości zlewnię na terenie powiatu (Wirynka, Strumień Junikowski, Struga Goślińska, Trojanka), a pozostałe 5 w znaczącej części (Kanał Mosiński, Samica Kierska, Cybina, Główna i Kopla).

Miary odpływu jednostkowego większości badanych zlewni PDW osiągają wartości niższe od średnich dla całego kraju. Przeciętna wartość modułu odpływu rzeczno dla wszystkich zlewni wynosi $q = 4,1 \text{ dm}^3 \text{s}^{-1} \text{km}^{-2}$ (Wrzesiński 1999), przy wartości średniej dla Polski $q = 5,5 \text{ dm}^3 \text{s}^{-1} \text{km}^{-2}$. W przypadku poszczególnych zlewni wartości te są jeszcze niższe – dla przykładu średni odpływ ze zlewni Samicy wynosi zaledwie $2,97 \text{ dm}^3 \text{s}^{-1} \text{km}^{-2}$, a ze zlewni Kanału Mosińskiego $3,62 \text{ dm}^3 \text{s}^{-1} \text{km}^{-2}$.

¹ Opracowano na podstawie Benicjusz Głębocki, Ewa Kacprzak 2012. Jakość gruntów ornych. Studium uwarunkowań rozwoju przestrzennego aglomeracji poznańskiej.

Tab. 9. Wskaźniki hydromorfologiczne Poznańskiego Dorzecza Warty

Zlewnia	Powierzchnia (km ²)	Gęstość sieci rzecznej (km/km ²)	Wskaźnik jeziorności (%)	Wskaźnik lesistości (%)	Średnia wysokość m. n. p. m	Spadek średni (%)
Poznańskie Dorzecze Warty	3818	0,29	1,1	16,7	89	2

Źródło: L. Kolendowicz, A. Busiakiewicz, B. Czarnecki „Warunki klimatyczne oraz właściwości powietrza atmosferycznego w aglomeracji poznańskiej” [w:] T. Kaczmarek „Zasoby przyrodnicze i ich ochrona w aglomeracji poznańskiej”, Poznań 2010.

Stan ilościowy wód powierzchniowych Poznańskiego Dorzecza Warty oceniany w pięciostopniowej skali (b. dobry, dobry, średni, słaby, b. słaby) został określony jako słaby, a wśród 18 ocenianych zlewni bilansowych całego regionu wodnego Warty, Poznańskie Dorzecze Warty uplasowało się na 16 pozycji. Zaprezentowane wyniki badań potwierdzają, że obszar ten należy do najbardziej deficytowych pod względem zasobności w wodę obszarów Polski.

Tab. 10. Przepływy wód powierzchniowych Poznańskiego Dorzecza Warty

Zlewnia	Rzeka	Charakterystyczne roczne przepływy* (m ³ /s)			Przepływy średnie w latach charakterystycznych (m ³ /s) Rok:			Roczne przepływy nienaruszalne*
		SNQ	SSQ	SWQ	średni	suchy	mokry	Q _{nh}
Poznańskie Dorzecze Warty	Warta	41,9	110,4	336,5	111,0	61,6	175,0	37,4 (m ³ /s)

*wielolecie 1951-2000

Tab. 11. Zasoby wód powierzchniowych Poznańskiego Dorzecza Warty

Zlewnia	Rzeka	Zasoby dyspozycyjne (m ³ /s)			
		wielolecie	suchy	średni	mokry
Poznańskie Dorzecze Warty	Warta	87,6	39,4	74,5	105,1

Źródło: L. Kolendowicz, A. Busiakiewicz, B. Czarnecki „Warunki klimatyczne oraz właściwości powietrza atmosferycznego w aglomeracji poznańskiej” [w:] A. Mizgajski „Zasoby przyrodnicze i ich ochrona w aglomeracji poznańskiej”, Biblioteka Aglomeracji Poznańskiej, zeszyt 2, 2010.

Istotnym elementem zasobów wód powierzchniowych są jeziora. Największe grupują się w ciągach rynien polodowcowych: Kórnicko-Zaniemyskiej, Łódzko-Dymaczewskiej, Niepruszewsko-Strykowskiej oraz dolinach Cybiny i Głównej. Najwięcej jezior znajduje się na terenie gmin: Pobiedziska (20), Murowana Goślina (17) i Stęszew (10). Z ponad 70 zbiorników wodnych położonych w granicach aglomeracji poznańskiej najpiękniejsze jeziora

położone są na obszarze Wielkopolskiego Parku Narodowego. Cechą charakterystyczną zbiorników wodnych jest proces ich zaniku, czego przykładem mogą być jeziora Skrzyńska i Budzyńskie (WPN).

Drugim elementem struktury zasobów wodnych są wody podziemne. Warunki hydrogeologiczne w obrębie Poznańskiego Dorzecza Warty związane są z położeniem na pograniczu trzech elewacyjnych systemów geohydraulicznych, ukształtowanych w obrębie wysoczyzn morenowych: poznańskiej, gnieźnieńskiej i leszczyńskiej. Ograniczenie tych systemów stanowią pradoliny: warszawsko – berlińska i toruńsko – eberswaldzka, a także przełomowy odcinek Warty między Mosiną i Obornikami. Głównymi kolektorami wód podziemnych są struktury wodonośne wieku czwartorzędowego oraz serie piaszczyste wieku trzeciorzędowego. Wśród struktur czwartorzędowych największe znaczenie mają pradolina warszawsko-berlińska - Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 150 (GZWP nr 150), wielkopolska dolina kopalna (GZWP nr 144) tworzące wspólnie tzw. basen mosiński oraz kopalna dolina Samy (GZWP 145). Wielkopolska dolina kopalna z racji swojego położenia i korzystnych parametrów eksploatacyjnych stanowi zasadniczy poziom wód wgłębnych czwartorzędu Wielkopolski środkowej i jest głównym źródłem zaopatrzenia w wodę aglomeracji poznańskiej. Poza wymienionymi GZWP wydzielono na obszarze Poznańskiego Dorzecza Warty trzy kolejne zbiorniki w piętrze czwartorzędowym: zbiornik Lusowo-Niepruszewo, zbiornik Poznań-Biedrusko, zbiornik Zlewnia Trojanki. Łącznie powierzchnia wydzielonych zbiorników czwartorzędowych wynosi 1407,5 km² co w stosunku do powierzchni całego dorzecza stanowi 45%².

Zestawienie zasobów wód podziemnych dla wydzielonych zbiorników czwartorzędowych i trzeciorzędowych w granicach Poznańskiego Dorzecza Warty prezentuje tabela nr 12.

Wody podziemne na terenie powiatu są zagrożone m.in. przez: stosowanie nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, gnojowicę, ścieki bytowo – gospodarcze, nawadnianie i nawożenie pól ściekami, niezabezpieczone składowiska odpadów, infiltrację zanieczyszczonych wód powierzchniowych.

² L. Kolendowicz, A. Busiakiewicz, B. Czarnecki „Warunki klimatyczne oraz właściwości powietrza atmosferycznego w aglomeracji poznańskiej” [w:] A. Mizgajski „Zasoby przyrodnicze i ich ochrona w aglomeracji poznańskiej”, Biblioteka Aglomeracji Poznańskiej, zeszyt 2, 2010.

Tab. 12. Zasoby wód podziemnych w utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych na obszarze Poznańskiego Dorzecza Warty

Nr	Zbiorniki wód podziemnych	Poziomy wodonośne	Gminy związane terytorialnie ze zbiornikiem	Zasoby m ³ /h		Q _D / Q _O %	Rezerwy zasobowe Q _R m ³ /h	Q _R / Q _D %
				odnawialne Q _O	dyspozycyjne Q _D			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Zbiorniki czwartorzędowe								
I	Pradolina Warszawsko-Berlińska	gruntowy	pd. Stęszew, pd. Mosina, wsch. Kórnik	14009,0	12140,0	86,65	6697,0	55,16
II	Lusowo-Niepruszewo	gruntowy (sandr) międzyglinowy górny	Zach. Buk, Dopiewo, pd. Tarnowo Podgórne	821,0	285,0	34,71	164,0	57,54
III	Poznań-Biedrusko	gruntowy międzyglinowy górny i środkowy	Suchy Las, Zach Tarnowo Podgórne, pn. Luboń, pn.-wsch. Komorniki	2600,0	1061,0	40,80	920,0	86,71
IV	Zlewnia Trojanki	gruntowy międzyglinowy górny	Murowana Goślina, pn.-wsch. Czerwonak, pn Pobiedziska	1665,0	414,0	24,86	401,0	96,85
V	Wielkopolska Dolina Kopalna	międzyglinowy środkowy	<u>podsystem Warty lewobrzeżnej</u> -pd.-wsch. Buk, pd Dopiewo, Pd. Komorniki, Puszczykowo, pn Mosina <u>podsystem Warty prawobrzeżnej</u> : wsch. Mosina, pn.-zach. Kórnik, Zach Kleszczewo, Pd. Swarzędz <u>podsystem Cybiny</u> : Swarzędz, Pobiedziska, pn Kostrzyn	4417,0	3700,0	83,76	1637,0	44,24
VI	Kopalna dolina Samy	międzyglinowy środkowy	pn.-zach. Rokietnica	1305,0	1153,0	88,55	571,0	49,52
	Razem	czwartorzędowe		2481,0	18753,0	75,56	10390,0	55,40
M	Zbiornik trzeciorzędowy	mioceni I oligoceni	zasięgiem obejmuje cały obszar PDW, wszystkie gminy	2287,0	2039,0	89,16	775,0	38,00

Źródło: L. Kolendowicz, A. Busiakiewicz, B. Czarnecki „Warunki klimatyczne oraz właściwości powietrza atmosferycznego w aglomeracji Poznańskiej” [w:] T. Kaczmarek „Zasoby przyrodnicze i ich ochrona w aglomeracji poznańskiej”, Poznań 2010.

Walory środowiska przyrodniczego

W granicach powiatu poznańskiego znajdują się liczne obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009, Nr 151, poz. 1220 ze zm.). Łączna ich powierzchnia wynosi 47591 ha co stanowi 25% powierzchni powiatu.

Tab. 13. Rezerваты przyrody w granicach powiatu poznańskiego

Nazwa rezerwatu	Gmina	Rodzaj rezerwatu
„Jezioro Drażynek”	Pobiedziska	florystyczny
„Las Liściasty w Promnie”	Pobiedziska	leśny
„Krajkowo”	Mosina	krajobrazowy
„Jezioro Czarne”	Murowana Goślina	florystyczny
„Jezioro Dębiniec”	Pobiedziska	krajobrazowy
„Klasztorne Modrzewie koło Dąbrówki Kościelnej”	Murowana Goślina	leśny
„Las Mieszany w Nadleśnictwie Łopuchówko”	Murowana Goślina	leśny
„Goździk Siny w Grzybnie”	Mosina	florystyczny
„Żywiec dziewięciolistny”	Murowana Goślina	florystyczny
„Śnieżycowy Jar”	Murowana Goślina	florystyczny
„Jezioro Pławno”	Murowana Goślina	krajobrazowy
„Gogulec”	Suchy Las	torfowiskowy
„Okraglak”	Pobiedziska	krajobrazowy

Źródło: Wg danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, stan z dnia 30.07.2012

Najwyższą formą ochrony przyrody zlokalizowaną na terenie powiatu jest Wielkopolski Park Narodowy. Na obszarze powiatu w całości lub części znajduje się dziewięć specjalnych obszarów ochrony siedlisk: Ostoja Wielkopolska (PLH300010), Rogalińska Dolina Warty (PLH300012), Biedrusko (PLH300001), Uroczyska Puszczy Zielonka (PLH300058), Ostoja Koło Promna (PLH300030), Dolina Cybiny (PLH300038), Dolina Średzkiej Strugi (PLH300057), Buczyna w Długiej Goślinie (PLH300056), Będlewo-Bieczyny (PLH300039) oraz dwa obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) Dolina Samicy (PLB300013) i Ostoja Rogalińska (PLB300017). Ponadto na terenie powiatu znajduje się 13 rezerwatów przyrody (tab. 13), 4 parki krajobrazowe (Rogaliński Park Krajobrazowy, Puszcza Zielonka, Park Krajobrazowy Promno i Lednicki Park Krajobrazowy), 9 obszarów chronionego krajobrazu (Obszar Chronionego Krajobrazu Rynny Jeziora Lusowskiego i Doliny Samy, Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Niepruszewskiego, Pawłowicko-Sobocki Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszar Chronionego Krajobrazu w obrębie Biedruska, Obszar Chronionego Krajobrazu w gminie Kornik, Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Samicy Kierskiej w gminie Suchy Las, Obszar Chronionego Krajobrazu Łąki Annowskie, Obszar Chronionego Krajobrazu Rolnicze Krajobrazy Kliny-Mielno, Obszar Chronionego

Krajobrazu Pola Trzaskowskie), 5 użytków ekologicznych (wg danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska www.poznan.rdos.gov.pl stan z dnia 18.09.2012) oraz 495 pomników przyrody (wg danych BDL GUS stan na 31.12.2011). W granicach powiatu znajdują się również inne obszary o wysokich walorach przyrodniczych, które nie są objęte prawną formą ochrony przyrody np. doliny cieków oraz rynny polodowcowe, które często spełniają funkcję korytarzy ekologicznych o dużej wartości przyrodniczej. Ze szczególną uwagą należy traktować obszary lasów, których powierzchnia równa się 43552 hektarów, lesistość powiatu wynosi 22,3 % i jest niższa od lesistości województwa, która wynosi 25,7%. Powierzchnia lasów powiatu poznańskiego stanowi 5,5% ogólnej powierzchni lasów w województwie.

Gospodarka wodno-ściekowa

Układy wodociągowe i kanalizacyjne gmin powiatu poznańskiego są w różnym stopniu zintegrowane i zcentralizowane. Stanowią na ogół majątek gmin, a eksploatują je w większości przedsiębiorstwa publiczne z całkowitym lub większościowym udziałem gmin.

Tab. 14. Wodociągi i kanalizacja w powiecie poznańskim, stan w 2010 r.

Jednostka terytorialna	Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	% ogółu ludności korzystający z instalacji wodociągowej	% ogółu ludności korzystający z instalacji kanalizacyjnej
	[km]	[km]	[%]	[%]
Luboń	65,0	43,2	94,9	65,8
Puszczykowo	57,9	79,6	85,9	33,9
Buk	99,5	14,7	93,6	26,9
Czerwonak	105,4	58,0	93,2	68,4
Dopiewo	149,7	70,8	95,2	49,5
Kleszczewo	96,1	17,8	91,6	30,7
Komorniki	148,7	101,6	95,6	52,1
Kostrzyn	163,4	53,3	96,1	64,5
Kórnik	214,1	43,8	85,5	34,4
Mosina	138,9	105,1	91,0	55,2
Murowana Goślina	74,0	27,5	83,6	50,2
Pobiedziska	239,3	40,5	92,8	40,1
Rokietnica	142,4	101,4	94,9	55,0
Stęszew	131,5	63,2	93,5	50,3
Suchy Las	96,9	46,7	95,7	64,1
Swarzędz	181,2	62,4	94,0	75,4
Tarnowo Podgórne	238,7	225,1	94,8	60,5
Powiat Poznański	2342,7	1154,7	92,8	55,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS stan na 31.12.2010

Największy w aglomeracji poznańskiej system wodociągowy (Poznański System Wodociągowy) i system kanalizacyjny (Poznański System Kanalizacyjny) jest w posiadaniu Spółki AQUANET. Miasto Poznań dominuje w strukturze własności Spółki Akcyjnej Aquanet i jest w posiadaniu ponad 70 % jej akcji. Należy zaznaczyć, że akcjonariuszami spółki są również gminy powiatu poznańskiego: Mosina, Puszczykowo, Czerwonak, Luboń, Suchy Las, Murowana Goślina, Swarzędz, Kórnik. Wodę z Poznańskiego Systemu Wodociągowego odbierają również gminy Dopiewo, Kleszczewo, Komorniki, Rokietnica, Tarnowo Podgórne. Długość sieci wodociągowej w granicach powiatu poznańskiego 2010 r. wynosiła 2342 km. Natomiast długość sieci kanalizacyjnej 1157 km.

Na terenie powiatu w 2011 r. zlokalizowanych było 29 oczyszczalni. Z danych GUS wynika, że w 2010 r. ponad 90% ludności powiatu poznańskiego korzystało z instalacji wodociągowej i prawie 60% ludności korzystało z usług oczyszczalni ścieków.

Tab. 15. Oczyszczalnie ścieków w powiecie poznańskim w 2011 r.

Jednostka terytorialna	Miejscowość	Średnia przepustowość w m ³ /dobę
Buk	Wielka Wieś	450
	Niepruszewo	360
Czerwonak	Centralna Oczyszczalnia Ścieków w Koziegłowach,	200 000
	Szlachęcin	5000
Dopiewo	Dopiewo	600
	Skórzewo	500
	Dąbrówka	2400
Kleszczewo	Kleszczewo	400
	Nagradowice	400
Komorniki	Komorniki	3800
Kostrzyn	Skałowo	2 100
	Gułtowy	236
	Czerlejno	136
	Iwno	150
Kórnik	Borówiec	1001
	Robakowo	2000
Murowana Goślina	Łopuchówko	18
	Zielonka	9
Pobiedziska	Pobiedziska - Nadrožno	510
	Kociałkowa Górką	40
Puszczykowo	Niwka	4300
Rokietnica	Bytkowo	1200
	Żydowo	54
Stęszew	Witobel	1700
	Strykowo	400
Swarzędz	Uzarszewo	67
	Wierzonka.	168,5
Suchy Las	Chludowo	820
Tarnowo Podgórne	Tarnowo Podgórne	4875

Źródło: Studium uwarunkowań i rozwoju przestrzennego aglomeracji poznańskiej (2012).

Ochrona powietrza

Rozkład emisji substancji gazowych i pyłowych do powietrza w znaczącym stopniu odpowiada charakterowi zagospodarowania terenu w powiecie. Największa emisja ze źródeł punktowych oraz znacząca emisja liniowa związane są z obszarami zurbanizowanymi. Z analizy danych statystycznych wynika, że emisja substancji gazowych z zakładów przemysłowych w powiecie utrzymuje się od lat na zbliżonym poziomie, natomiast zauważalny jest spadek emisji pyłów, w tym pyłów ze spalania paliw. Niebagatelne znaczenie dla stanu jakości powietrza w powiecie ma emisja substancji ze środków transportu samochodowego łącznie z emisją pozaspalinową i wtórną oraz emisja z ogrzewania budynków indywidualnych.³

Jakość powietrza w powiecie poznańskim jest monitorowana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu. Dane do analiz pochodzą z pomiarów wykonanych na terenie powiatu (Jezioro i Tarnowo Podgórne) oraz w tzw. strefie wielkopolskiej (obszar województwa z wyłączeniem aglomeracji poznańskiej i m. Kalisza). Badania przeprowadza się metodą manualną oraz metodą pasywną, uzyskując w ten sposób pomiar stężeń dwutlenku siarki i dwutlenku azotu oraz pyłu PM₁₀ i metali zawartych w pyłe. Ocena jakości powietrza dokonywana jest z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Otrzymane wyniki pozwalają na zaliczenie obszaru badań do jednej z poniższych klas:

- do klasy A jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych;
- do klasy B jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny, poziomy docelowy.

Ocena jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia dokonana na podstawie pomiarów wykonanych na terenie powiatu oraz klasyfikacji na zasadzie analogii (z wykorzystaniem pomiarów substancji wykonane na stanowiskach w strefie wielkopolskiej) pozwala stwierdzić że:

- powiat poznański zaklasyfikowano do klasy A dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, ozonu, benzenu, oraz metali oznaczanych w pyłe PM₁₀,

³ „Raport o stanie środowiska w województwie wielkopolskim w 2010 roku”, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Poznań 2011

- klasę B przypisano w ocenie pyłowi PM_{2,5}, którego stężenie średnie dla roku nie przekroczyło poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji,
- klasa C dotyczy pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu, przy czym w przypadku pyłu PM₁₀ podkreślić należy, że odnotowywane są tylko przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24 godzin, na żadnym stanowisku nie odnotowano przekroczeń stężenia średniego pyłu dla roku.

Tab. 16. Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia w 2010 r.

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM _{2,5}	Pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
A	A	A	A	B	C	C	A	A	A	A	A

Źródło: Opracowanie na podstawie danych WIOŚ Poznań

Ocena pod kątem ochrony roślin obejmuje pomiary tlenu azotu, dwutlenku siarki i ozonu wykonywane metodą pasywną. W 2010 r. nie odnotowano przekroczeń średniorocznej wartości dwutlenku siarki i tlenków azotu (wartość dwutlenku siarki wynosiła 5,1 µg/m³, a tlenków azotu 20,9 µg/m³). Wartość ozonu określono na podstawie średniej z pomiarów z wielolecia 2006-2010 wykonanych w okresie wegetacyjnym na stacji w Krzyżówce (pow. gnieźnieński). Otrzymano stężenie uśrednione 21101,3 µg/m³ h przy poziomie docelowym 18000 µg/m³ h, co odpowiada klasie strefy C dla zanieczyszczenia ozonem.⁴

Klimat akustyczny i pola elektromagnetyczne

Na klimat akustyczny powiatu poznańskiego negatywny wpływ ma głównie hałas komunikacji drogowej (autostrada A2, drogi krajowe i wojewódzkie) i linie kolejowe. Źródłem uciążliwości akustycznych jest również oddziaływanie hałasów lotniczych (cywilne lotnisko „Ławica” i lotnisko wojskowe w Krzesinach). Dla dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu wynosi w porze dziennej (w zależności od przeznaczenia terenu) od 50 do 68 dB, w porze nocnej od 45 do 60 dB. Należy jednak zwrócić uwagę, że zachowanie powyższych wymogów nie może zagwarantować pełnego zadowolenia mieszkańców, gdyż odczucie uciążliwości hałasu komunikacyjnego odbierane jest w subiektywnej skali. Normy wyznaczane są więc realnymi możliwościami ograniczenia hałasów komunikacyjnych. Dla hałasów lotniczych dopuszczalne wartości poziomu hałasu na obszarach zabudowy mieszkaniowej wynoszą 60 dB w porze dziennej i 50 dB w porze nocnej. Badania monitoringowe hałasu drogowego zostały w 2010 r. przeprowadzone przez zarządzających drogami. Uzyskane w ten sposób dane pozwalają na analizę

⁴ Program ochrony środowiska dla Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019.

klimatu akustycznego w otoczeniu autostrady A2 oraz dróg wojewódzkich. Wyniki badań pozwalają stwierdzić, że tereny otaczające główne szlaki komunikacyjne należą do obszarów objętych przekroczeniami dopuszczalnych wartości poziomu hałasu w środowisku. Na terenie powiatu poznańskiego, w Pobiedziskach i w Kobylnicy, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu przeprowadził pomiary poziomów pól elektromagnetycznych (PEM). W monitorowanych punktach nie stwierdzono przekroczeń poziomu dopuszczalnego PEM. (Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019).

Gospodarka odpadami

Obecnie na obszarze powiatu poznańskiego funkcjonują dwa związki międzygminne. Pierwszy z nich to Związek Międzygminny „Centrum Zagospodarowania Odpadów – SELEKT” z siedzibą w Czempiniu zarejestrowany 15 lipca 2004 r. Aktualnie jego członkami jest 21 gmin, w tym następujące gminy powiatu poznańskiego: Dopiewo, Komorniki, Luboń, Mosina, Puszczykowo, Rokietnica, Stęszew i Tarnowo Podgórne.

Drugim z kolei jest Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” (GOAP) z siedzibą w Poznaniu zarejestrowany 30 września 2010 roku. W jego skład wchodzi 8 gmin powiatu: Buk, Czerwonak, Kleszczewo, Kostrzyn, Murowana Goślina, Pobiedziska, Suchy Las i Swarzędz. Gmina Kórnik obecnie nie przynależy do żadnego związku międzygminnego.

W 2010 r. na terenie powiatu poznańskiego znajdowało się 7 czynnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne. Składowisko odpadów w Rumianku zaprzestało eksploatacji w 2009 r., a składowisko odpadów w Owińskach funkcjonowało do 2010 r.

Tab. 17. Składowiska odpadów eksploatowane na terenie powiatu poznańskiego w 2010 r.

Gmina	Miejscowość	Właściciel obiektu	Ilość odpadów składowana w 2010 r. /Mg/	Data rozpoczęcia eksploatacji
Buk	Wysoczka	Miasto i Gmina Buk	3810	1996
Czerwonak	Owińska	Gmina Czerwonak	1833	1995
Dopiewo	Dopiewo	Gmina Dopiewo	10407	1995
Murowana Goślina	Białęgi	Gmina Murowana Goślina	10320	1994
Pobiedziska	Borówko	Miasto i Gmina Pobiedziska	8258	1997
Stęszew	Srocko Małe	Urząd Miejski Gminy Stęszew	8413	1995
Suchy Las	Suchy Las	Urząd Miasta Poznania	41801	1984
Swarzędz	Rabowice	Miasto i Gmina Swarzędz	15616	1999

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WIOŚ (stan na 31.12.2010 r.)

Na obszarze powiatu poznańskiego (według stanu na 31.12.2009, WIOŚ) znajdują się dwie sortownie odpadów i trzy kompostownie oraz cztery stacje demontażu pojazdów.

Tab. 18. Sortownie odpadów w powiecie poznańskim w 2010 r.

Gmina/ Miejscowość	Adres obiektu	Nazwa i adres zarządzającego obiektom	Moc przerobowa sortowni [mg/rok]	Rodzaj sortowni	Data uruchom ienia sortowni
Tarnowo Podgórne/Ru mianek	Rumianek ul. Szkolna 62-080 Tarnowo Podgórne	Tarnowska Gospodarka Komunalna TP- KOM Sp. z o.o. ul. Zachodnia 4 62-080 Tarnowo Podgórne	1000 Mg/ rok	Sortownia odpadów z selektywnej zbiórki	2005
Luboń	Luboń ul. Romana Maya 1, 62-030 Luboń(teren dzierzawiony od Luvena S.A.)	Eco Serwis Sp. z o.o. ul. Jasnogórska 1, 31-358 Kraków, Zakład nr 9 ul. Romana Maya 1, 62-030 Luboń	6000 Mg/rok	Sortownia odpadów z selektywnej zbiórki	2008

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WIOŚ (stan na 31.12.2010 r.)

Tab. 19. Kompostownie odpadów w powiecie poznańskim w 2010 r.

Gmina/ Miejscowość	Adres obiektu	Nazwa i adres zarządzającego obiektom	Zdolność Przerobowa kompostowni	Data uruchomienia kompostowni	Ilość kompostowanych odpadów w 2010 roku /Mg/
Tarnowo Podgórne/ Rumianek	Rumianek ul. Szkolna 62-080 Tarnowo Podgórne	Tarnowska Gospodarka Komunalna TP- KOM Sp. z o.o. ul. Zachodnia 4 62-080 Tarnowo Podgórne	10 000 Mg/rok	2007	8060
Tarnowo Podgórne/ Sierosław	Sierosław	Fito-Pryzma Sp. z o.o ul. Engestroma 24/5 60-571 Poznań	8 000 Mg/rok	2006	3257
Suchy Las	Suchy Las ul. Meteorytowa 1	Zakład Zagospodarowania Odpadów Al. Marcinkowskiego 11 61-827 Poznań	2 500 Mg/rok	kwiecień	6873

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WIOŚ (stan na 31.12.2010 r.)

W 2010 r. w powiecie poznańskim wytworzono 92397 Mg odpadów komunalnych. Według danych GUS średnio w 2010 r. mieszkańców powiatu poznańskiego wytworzył 282 kg, to jest około 30 kg mniej niż 5 lat temu. Najwięcej wytworzonych odpadów komunalnych w powiecie zewidencjonowano w gminach: Swarzędz, Tarnowo Podgórne, Pobiedziska i Suchy Las.

Tab. 20. Odpady komunalne wytworzone w powiecie poznańskim w 2010 r.

Jednostka terytorialna	Ilość odpadów komunalnych w roku 2010 [Mg]	Odpady komunalne na osobę w [kg]
Powiat Poznański	92397	282
Buk	2262	186
Czerwonak	5575	216
Dopiewo	5156	286
Kleszczewo	744	118
Komorniki	5342	275
Kostrzyn	3090	187
Kórnik	4605	223
Luboń	7161	243
Mosina	5456	202
Murowana Goślina	4211	258
Pobiedziska	6818	381
Puszczykowo	1285	133
Rokietnica	2916	235
Stęszew	2347	161
Suchy Las	4744	314
Swarzędz	20557	471
Tarnowo Podgórne	10126	464

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL GUS stan na 31.12.2010

Jednym z warunków utrzymania wysokich walorów przyrodniczych powiatu poznańskiego jest dążenie do poprawy jakości stanu środowiska. Działania Powiatu w tym zakresie dotyczą głównie poprawy jakości powietrza, zwiększenia lesistości, odbudowy populacji zwierzyny drobnej i redukcji drapieżników na terenie powiatu poznańskiego.

2.5. Układ transportowy

Najważniejszym układem transportowym na obszarze powiatu poznańskiego jest sieć dróg kołowych. Drogi różnej kategorii określają dostępność transportową, natężenie i kierunki przewozu osób i towarów, wpływają na koszty funkcjonowania gospodarki, stan środowiska przyrodniczego i jakość życia mieszkańców. Układ drogowy powiatu poznańskiego jest z perspektywy ostatnich 20 lat jednym z dynamicznie zmieniających się elementów zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie powiatu poznańskiego występują wszystkie kategorie dróg. Przez gminy znajdujące się na południe od Poznania przebiega autostrada A2. Gminy zlokalizowane na zachód i wschód od miasta położone są przy drogach ekspresowych S5 i S11. Drogi krajowe na terenie powiatu tworzą łącznie sieć o długości około 165 km (dane nie uwzględniają odcinków dróg ekspresowych S11 i S5 na obszarze powiatu poznańskiego). Łączna długość dróg wojewódzkich wynosi 201 km, natomiast w zarządzie 17 gmin pozostaje około 2258 km dróg gminnych.

Tab. 21. Drogi administrowane przez Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu (stan z 30.06.2012 r.)

Gmina	ogólna długość drogi [km]	odcinek miejski [km]	odcinek zamiejski [km]	rodzaj nawierzchni [km]					
				bitumi - czna	betonowa	kost- kowa	bruko- wcowa	tłucz- niowa	gruntowa
Buk	43,1	3,5	39,7	40,9	0,0	0,0	0,6	0,0	1,7
Czerwonak	19,9	0,0	19,9	13,5	0,0	0,0	0,5	0,0	5,9
Dopiewo	50,7	0,0	50,7	48,3	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5
Kleszczewo	41,6	0,0	41,6	39,3	0,0	0,0	0,0	0,0	2,3
Komorniki	35,5	0,0	35,5	31,7	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostrzyn	66,7	4,6	62,1	61,9	0,0	0,0	1,1	0,7	3,0
Kórnik	68,2	2,6	65,6	59,2	0,0	0,0	0,0	0,0	9,0
Mosina	64,7	5,3	59,5	59,4	0,0	0,0	0,0	0,0	5,4
Murowana Goślina	65,7	3,6	62,0	44,9	0,0	0,0	2,6	0,0	18,2
Pobiedziska	76,9	8,6	68,3	63,9	0,0	0,0	0,4	3,7	8,9
Puszczykowo	7,0	7,0	0,0	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rokietnica	37,5	0,0	37,5	34,0	0,0	0,0	0,0	1,7	1,8
Stęszew	50,9	3,6	47,3	47,3	0,0	0,0	0,5	0,0	3,1
Suchy Las	24,3	0,0	24,3	23,8	0,1	0,0	0,0	0,4	0,0
Swarzędz	50,6	11,9	38,7	43,1	0,0	0,0	0,6	0,8	6,2
Tarnowo Podgórne	44,8	0,0	44,8	41,7	2,3	0,0	0,0	0,9	0,0
RAZEM	748,3	50,7	697,5	659,8	6,1	0,0	6,2	8,2	67,9

Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych

Powiat zarządza 136 drogami powiatowymi o łącznej długości 748 km, z czego blisko 51 km to odcinki miejskie, a 697 km pozamiejskie. Ponad 88% dróg powiatowych posiada nawierzchnię bitumiczną, a betonową niecały 1%. Drogi o nawierzchni brukowcowej i tłuczniowej stanowią łącznie 1,9%. Stosunkowo dużo jest nadal dróg gruntowych – ponad 9%. 170 km dróg powiatowych zostało zakwalifikowanych jako drogi główne, 424 km jako drogi zbiorcze oraz 154 km jako drogi lokalne.

Zgodnie z Programem Naprawy Dróg Powiatowych w latach 2008-2011 realizowanym przez ZDP w Poznaniu przeprowadzono inwestycje i remonty na drogach powiatowych powiatu poznańskiego, które za główny cel stawiały poprawę stanu infrastruktury. Priorytetem była eliminacja odcinków dróg o najgorszym stanie technicznym, a także utrzymanie w odpowiednim standardzie dróg stanowiących podstawę do przenoszenia ruchu tranzytowego oraz najbardziej obciążonych ruchem pojazdów. Program zakładał ułożenie około 85 km nowych nawierzchni bitumicznych i przebudowę 18 km dróg. Przy planowaniu prac inwestycyjno - remontowych przyjęto kilka założeń. Nakłady Powiatu Poznańskiego na drogi powiatowe, ze względu na ograniczone środki finansowe, inwestowane były przede wszystkim w ciągi dróg powiatowych uznanych za spełniające ustawową definicję kategorii drogi powiatowej (Ustawa o drogach publicznych, art. 6a. 1. - „do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż określone w art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 1, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą”). Na drogach powiatowych, które nie spełniały ustawowej definicji kategorii drogi powiatowej, wykonywano zasadniczo zabiegi z zakresu bieżącego utrzymania dróg w minimalnym standardzie. Priorytetem były naprawy polegające na wykonaniu remontów istniejącej nawierzchni poprzez ułożenie tzw. nakładki bitumicznej w zakresie istniejącego pasa drogowego. W ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 współfinansowane zostały dwa projekty „Przebudowa drogi powiatowej nr 2406P Poznań – Bolechowo – odcinek od mostu nad rzeką Wartą do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 196” oraz „Przebudowa nawierzchni ulicy Wrzesińskiej w Swarzędzu i Jasinie wraz z infrastrukturą towarzyszącą”. Na terenie powiatu poznańskiego prowadzi się również inwestycje drogowe związane z Narodowym Programem Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2012. W ramach programu przebudowano: drogę powiatową 2441P na ul. Kleszczewskiej w Czerlejnii, drogę powiatową 2406P na odc. od mostu nad rzeką Wartą do końca miejscowości Biedrusko, drogę powiatową nr 2417P ul. Nowa w Lusowie, drogę powiatową nr 2407P w ciągu ul. Swarzędzkiej i Cieszkowskiego w Gruszczyńcu i Swarzędzu, drogę powiatową nr 2390P na ul. Łęczyckiej w Łęczycy oraz ul. Komornickiej w Komornikach oraz drogę powiatową nr 2410P na ul. Poznańskiej i ul. Średzkiej w Kleszczewie.

W ramach realizacji strategii Powiatu Poznańskiego wyremontowano także m. in. drogę

2029P Rogoźno - Murowana Goślina na odcinku od granicy powiatu do m. Długa Goślina, drogę 1872P Kaźmierz - Tarnowo Podgórne na odc. od Góry do Tarnowa Podgórnego oraz przebudowano drogę powiatową nr 2392P Tarnowo Podgórne-Dopiewo w miejscowości Lusówko.

Należy uznać, że ze względu na duże natężenie ruchu tranzytowego na wielu odcinkach dróg przebiegających przez teren powiatu, jako priorytetową inwestycję będzie się traktować wytyczenie trasy obwodnicy północno-wschodniej oraz węzła Paczkowo. Odcinek północno-wschodni obwodnicy aglomeracji poznańskiej stałby się szlakiem tranzytowym oraz generatorem korzyści i zysków dla gmin leżących na północny-wschód od Poznania. Obwodnica ta poprawiłaby warunki obsługi komunikacyjnej pomiędzy gminami w powiecie poznańskim, w szczególności gmin: Czerwonak, Swarzędz, Kostrzyn Wlkp., Suchy Las, a także m. Poznań. Gwarantowałaby również korzyści wynikające z połączenia z autostradą i drogami krajowymi. Dotyczy to zwłaszcza terenów w gminie Swarzędz, gdzie w rejonie drogi krajowej nr 92 zlokalizowano już wiele centrów logistycznych i nadal uruchamiane są nowe tereny aktywizacji gospodarczej. Ponadto, stałaby się doskonałą trasą przewozu odpadów do projektowanej spalarni odpadów w Elektrociepłowni Karolin nie tylko z północno-wschodniego obszaru aglomeracji poznańskiej. Ważnym projektem jest także budowa układu komunikacyjnego wraz z dwoma wiaduktami nad linią kolejową Poznań – Berlin na granicy Poznania i Plewisk. Do końca 2011 r. w celu realizacji działania podpisano list intencyjny w sprawie finansowania projektu układu komunikacyjnego. Sygnatariuszami listu są: Powiat Poznański, Miasto Poznań, Gmina Dopiewo, Gmina Komorniki oraz PKP PLK S.A. Zgodnie z listem intencyjnym miasto Poznań wyłoży 50% kosztów. Kolejne 20% sfinansuje gmina Komorniki, 18,33% Powiat Poznański, a 11,67% gmina Dopiewo. Ważną inwestycją na drogach powiatowych powstającą w ramach współpracy z innymi jednostkami samorządowymi będzie budowa drogi łączącej drogę powiatową nr 2512P (ul. Rabowicka) z drogą krajową nr 92 wraz z drogami serwisowymi oraz przebudowa odcinka ul. Rabowickiej i drogi krajowej nr 92 w miejscowości Jasin w gminie Swarzędz. Celem inwestycji jest poprawa obsługi komunikacyjnej terenów przemysłowych w gminie Swarzędz jak i odciążenie układu drogowego miasta Swarzędza. Jedną z przesłanek do wyboru priorytetowych inwestycji drogowych staje się także intensywny rozwój terenów inwestycyjnych pod aktywizację gospodarczą i budownictwo mieszkaniowe. W związku z tym w pierwszej kolejności należy podejmować modernizacje i remonty dróg łączących gminy powiatu poznańskiego z m. Poznań. Obok układu drogowego istotną rolę szczególnie z punktu widzenia funkcjonowania transportu zbiorowego na obszarze powiatu odgrywa sieć kolejowa. Infrastrukturę kolejową w powiecie cechuje duża spójność, dobra dostępność oraz stan techniczny, który można ocenić na średnim poziomie. Układ, którego centrum jest poznański węzeł kolejowy, jest przykładem dobrze rozwiniętej sieci transportowej. Podstawą układu kolejowego w aglomeracji są najważniejsze linie kolejowe, wg polskiej nomenklatury

nazywane magistralami kolejowymi. Na obszarze powiatu poznańskiego są to szlaki:

- E20 (wg polskiej klasyfikacji linia nr 3) szlak Kunowice – Terespol, tj. trasa w kierunku Wrześni, Konina, Warszawy, oraz Buku, Opalenicy, Zielonej Góry i Berlina;
- E59 (linia nr 351 i nr 271) szlak Świnoujście – Chałupki, tj. trasa w kierunku Rokietnicy, Szamotuł, Szczecina oraz Mosiny, Kościana, Leszna i Wrocławia.

Następne w hierarchii ważności są linie główne, zwane także pierwszorzędnymi:

- Linia kolejowa nr 353, czyli trasa w kierunku Gniezna, Bydgoszczy i Gdańska;
- Linia kolejowa nr 272, czyli trasa w kierunku Jarocina i Ostrowa Wielkopolskiego;
- Linia kolejowa nr 354, czyli trasa w kierunku Obornik, Piły i Kołobrzegu;
- oraz mniejsze fragmenty linii, głównie łącznice kolejowe.

Uzupełnieniem tego układu są linie drugorzędne, zwane także aglomeracyjnymi:

- Linia kolejowa nr 356 w kierunku Wągrowca;
- Linia kolejowa nr 357 w kierunku Wolsztyna.

Poznański węzeł kolejowy skupia szlaki prowadzące w 9 kierunkach. Kolej spełnia ważną funkcję w połączeniach regionalnych i w ruchu podmiejskim. Wyzwaniem do poprawy funkcjonowania transportu zbiorowego w powiecie poznańskim jest utworzenie Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, zapewniającej szybkie przemieszczanie się między Poznaniem, a miejscowościami powiatu poznańskiego.

2.6. Gospodarka

Podmioty gospodarcze

Powiat poznański jest jednym z najlepiej rozwiniętych pod względem gospodarczym powiatów w Polsce. Jego potencjał gospodarczy systematycznie wzrasta, a wpływ na to ma szereg czynników, m.in. korzystne położenie geograficzne, wysoka dostępność transportowa, bliskość Poznania, tradycja wielkopolskiej gospodarności i przedsiębiorczość mieszkańców powiatu. Duży potencjał gospodarczy powiatu jest efektem nie tylko dużej liczby przedsiębiorstw działających na jego obszarze, ale także ich zróżnicowanej struktury wielkościowej i branżowej.

Powiat poznański wyróżnia się spośród porównywalnych pod względem wielkości i potencjału rozwojowego powiatów w kraju jednym z najwyższych wskaźników poziomu produkcji sprzedanej przemysłu ogółem i na 1 mieszkańca. W 2010 r. wyniosła ona ogółem 14 901,5 mln zł, co daje kwotę 46 089 zł na 1 mieszkańca (w 2010 r. wartość dla kraju wyniosła 25 813 zł na mieszkańca).

W latach 2006 – 2011 liczba podmiotów gospodarczych działających w powiecie

poznańskim wzrosła z 37 501 do 48 478 (wzrost o 29% w stosunku do 2006 r.).

Jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego najprężniej rozwijającymi sektorami gospodarki są: handel i naprawy, obsługa nieruchomości, następnie budownictwo i przemysł.

Tab. 22. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie poznańskim w latach 2006 – 2011

Jednostka terytorialna	Lata						Dynamika 2006-2011 (w %)
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Powiat Poznański	37501	39597	41894	43868	47195	48478	29,2
Luboń	3556	3710	3886	4035	4294	4362	22,6
Puszczykowo	1577	1644	1707	1740	1825	1818	15,2
Buk	1445	1498	1546	1568	1630	1616	11,8
Czerwonak	2671	2787	2907	2980	3143	3106	16,2
Dopiewo	1618	1825	2057	2297	2586	2847	75,9
Kleszczewo	417	425	462	530	611	686	64,5
Komorniki	1870	2067	2341	2641	3090	3387	81,1
Kostrzyn	1509	1561	1642	1643	1755	1824	20,8
Kórnik	2170	2390	2603	2728	3019	3142	44,7
Mosina	3094	3249	3360	3422	3561	3627	17,2
Murowana Goślina	2042	2150	2247	2231	2314	2282	11,7
Pobiedziska	1830	1910	2003	2101	2251	2251	23,0
Rokietnica	1132	1210	1346	1500	1698	1868	65,0
Stęszew	1326	1398	1472	1529	1630	1627	22,6
Suchy Las	2280	2436	2575	2715	2932	3004	31,7
Swarzędz	5813	5972	6196	6381	6684	6718	15,5
Tarnowo Podgórne	3151	3365	3544	3827	4172	4313	36,8

Źródło: Zestawienie własne na podstawie BDL GUS

Filarem przedsiębiorczości w powiecie poznańskim jest dobrze rozwijający się sektor prywatny. Prawie 80% firm sektora prywatnego to osoby fizyczne prowadzące swoją działalność gospodarczą. Intensywnie rozwija się również działalność gospodarcza w formie spółek handlowych. W 2010 r. na 10 tys. mieszkańców powiatu poznańskiego przypadały 1443 podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON. Jednocześnie liczba nowo zarejestrowanych jednostek w rejestrze REGON na 10 tys. ludności wyniosła w powiecie 140 (w roku 2006 – 112) i jest wyższa od średniej krajowej wynoszącej 105 podmiotów.

Tab. 23. Podmioty w powiecie poznańskim według klas wielkości w latach 2006-2011

Podmioty wg liczby zatrudnionych	Lata					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem	37501	39597	41894	43868	47195	48478
0 - 9	35517	37514	39613	41436	44704	46026
10 - 49	1647	1733	1875	2006	2064	2030
50 - 249	298	307	349	365	369	365
250 - 999	33	35	45	49	47	46
1000 i więcej	6	8	12	12	11	11

Źródło: Zestawienie własne na podstawie BDL GUS

Tab. 24. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON według sektorów własnościowych w latach 2006-2011

Podmioty wg sektorów gospodarki	Lata					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	37501	39597	41894	43868	47195	48478
sektor publiczny - ogółem	480	481	472	479	490	504
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	357	353	352	352	362	372
sektor publiczny - przedsiębiorstwa państwowe	4	2	2	2	2	2
sektor publiczny - spółki handlowe	39	38	35	40	42	43
sektor publiczny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	1	1	1	1	1
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	2	2	2	2	2	-
sektor prywatny - ogółem	37021	39116	41422	43389	46705	47974
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	30330	32004	33998	35627	38319	39116
sektor prywatny - spółki handlowe	2431	2685	2925	3187	3527	3832
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	732	790	826	845	884	907
sektor prywatny - spółdzielnie	105	105	102	102	102	105
sektor prywatny - fundacje	46	54	61	65	75	83
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	411	449	488	526	565	602

Źródło: Zestawienie własne na podstawie BDL GUS

Wspieranie przedsiębiorczości w powiecie poznańskim

Przedsiębiorcy z terenu powiatu poznańskiego posiadają stosunkowo dobrze rozwiniętą sieć instytucji wspierania przedsiębiorczości, zlokalizowaną głównie w m. Poznań. Usługi dostępne z zakresu szeroko pojmowanego doradztwa dla biznesu, w tym m.in., prowadzenie rachunkowości, zmiany w przepisach, pozyskiwanie funduszy strukturalnych, itp. są wykonywane dla przedsiębiorców komercyjnie lub nieodpłatnie. W związku z funkcjonowaniem wielu instytucji okołobiznesowych w Poznaniu, sieć tego typu placówek na terenie samego powiatu poznańskiego jest niewielka w proporcji do jego wielkości i liczby podmiotów gospodarczych w nim funkcjonujących. Także Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości, który działa od 1993 r. i funkcjonuje w strukturach Powiatowego Urzędu Pracy, zlokalizowany jest w Poznaniu. Instytucja ta jest jedyną placówką, którą można zaliczyć do instytucji wspierania przedsiębiorczości, współfinansowaną przez Powiat. W zakres jej działalności wchodzi m.in.: udzielanie informacji i porad rozpoczynającym działalność, prowadzenie specjalistycznego doradztwa, konferencji,

warsztatów, prelekcji dla przedsiębiorców.

Część zadań z zakresu wspierania przedsiębiorczości w powiecie poznańskim realizowanych jest przez wydziały Starostwa Powiatowego. Kluczową rolę pełni Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów, udzielający informacji na temat możliwości pozyskania środków unijnych na działalność gospodarczą oraz Referat Współpracy Zagranicznej i Promocji Przedsiębiorczości, realizujący działania z zakresu szeroko rozumianej promocji przedsiębiorczości i współpracy gospodarczej.

2.7. Rynek pracy

Aktywność zawodowa mieszkańców

Liczba osób pracujących w powiecie poznańskim wyniosła w 2010 r. 102 388 osoby. Od 2006 r. zauważalny jest systematyczny wzrost liczby osób pracujących, zarówno wśród mężczyzn jak i kobiet. Aktywność zawodowa mieszkańców powiatu wynosi 47%. Szczegółowe dane, dotyczące liczby osób pracujących w powiecie zawiera tab. 25.

Tab. 25. Pracujący według płci w powiecie poznańskim w latach 2006-2010

Pracujący według płci	Lata				
	2006	2007	2008	2009	2010
Powiat Poznański	84861	93001	97020	95954	102388
Mężczyźni	51869	56205	58505	56117	59204
Kobiety	32992	36796	38515	39837	43184

Źródło: Zestawienie własne na podstawie BDL GUS

Struktura zatrudnienia wg sektorów gospodarki

Najwięcej osób pracujących w powiecie poznańskim zatrudnionych jest w przemyśle i budownictwie, a następnie w usługach materialnych (m.in. handel, transport, gospodarka magazynowa, turystyka i gastronomia). Niemalże stałe zatrudnienie występuje w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie. Największą dynamiką przyrostu zatrudnienia charakteryzują się takie branże, jak: przemysł, budownictwo, handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja oraz działalność finansowa, ubezpieczeniowa oraz obsługa rynku nieruchomości (tab. 26).

Tab. 26. Pracujący w powiecie poznańskim według sektorów gospodarki w latach 2006-2010

Sektory gospodarki	Liczba pracujących w latach				
	2006	2007	2008	2009	2010
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9236	9160	9173	8946	9329
Przemysł i budownictwo	38886	43322	43290	42260	44581
Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	24615	27551	31439	29605	32310
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	1229	1661	1583	1605	1478
Pozostałe usługi	10895	11307	11535	13538	14690

Źródło: Zestawienie własne na podstawie BDL GUS

Poziom i struktura bezrobocia

Poziom bezrobocia w powiecie poznańskim uzależniony jest w dużej mierze od czynników zewnętrznych - cykliów koniunkturalnych w gospodarce krajowej i globalnej. Od kilku lat stopa bezrobocia w powiecie kształtuje się jednak na bardzo niskim poziomie, osiągając w 2008 r. zaledwie 1,7%. W latach 2009-2011 zauważalny jest stopniowy wzrost stopy bezrobocia do 3,7 % w 2011 r., co niewątpliwie związane jest z globalnym spowolnieniem gospodarczym.

Tab. 27. Stopa bezrobocia (w %) w powiecie poznańskim, w Wielkopolsce i kraju w latach 2006-2011

Jednostka terytorialna	Lata					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Powiat Poznański	6,6	3,3	1,7	3,5	3,5	3,7
Województwo wielkopolskie	11,7	7,8	6,4	9,2	9,2	9,2
Polska	14,8	11,2	9,5	12,1	12,4	12,5

Źródło: Zestawienie własne na podstawie BDL GUS

W 2011 r. w powiecie poznańskim zarejestrowanych było 5383 bezrobotnych, z czego 59 % stanowiły kobiety. To właśnie wśród kobiet wyraźnie w ostatnich 4 latach zauważalny jest wzrost bezrobocia. Co trzeci bezrobotny w powiecie zamieszkuje tereny wiejskie oraz posiada prawo do zasiłku (Rynek pracy w Poznaniu i powiecie poznańskim w 2011 r., 2012r.).

Tab. 28. Bezrobotni zarejestrowani w powiecie poznańskim w latach 2006-2011

Bezrobotni	Lata					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem	8189	4332	2330	4846	5028	5383
Mężczyźni	2960	1468	920	2221	2192	2207
Kobiety	5229	2864	1410	2625	2836	3176
Bezrobotni zamieszkali na wsi	1265	746	612	1611	1426	1652
Z prawem do zasiłku (w % ogółu bezrobotnych)	15,4	17,2	26,3	33	28,4	30,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wśród osób bezrobotnych od kilku już lat sporą grupę stanowią ludzie młodzi, w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat. Stanowią oni około 30% ogółu osób bezrobotnych. Drugą pod względem liczebności grupą są osoby w wieku 45-54 lata, stanowiąc 20% ogółu bezrobotnych.

Tab. 29. Bezrobotni według wieku zarejestrowani w powiecie poznańskim w latach 2006-2011

Bezrobotni wg wieku	Lata					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem	8189	4332	2330	4846	5028	5383
Poniżej 25 lat	1341	538	466	1090	1095	994
25 – 34	2122	1157	667	1541	1575	1700
35 – 44	1614	816	341	813	844	1017
45 – 54	2474	1344	639	1023	1015	1044
55 lat i więcej	638	477	217	379	499	628

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Struktura bezrobotnych w powiecie poznańskim według wykształcenia wskazuje w ostatnich 3 latach na wyraźny wzrost liczby osób bez pracy z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym. Grupą szczególnie zagrożoną bezrobociem są osoby z najniższym wykształceniem. Posiadacze dyplomów szkół zasadniczych zawodowych oraz podstawowych stanowią niemal trzy czwarte wszystkich bezrobotnych w powiecie. Wysokie koszty przekwalifikowania osób z niskim wykształceniem zniechęcają potencjalnych pracodawców do ich zatrudnienia. Najmniej bezrobotnych pozostaje bez pracy z wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz wykształceniem wyższym. Stanowią oni kolejno 11 % i 17 % ogółu bezrobotnych (2011r.).

Tab. 30. Struktura wykształcenia bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie poznańskim w latach 2006-2011

Liczba bezrobotnych wg wykształcenia	Lata					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem	8189	4332	2330	4846	5028	5383
Wykształcenie wyższe	541	390	409	860	932	954
Średnie zawodowe łącznie z policealnym	1492	858	511	1035	1062	1131
Średnie ogólnokształcące	659	385	278	590	638	629
Zasadnicze zawodowe	2360	1137	566	1279	1266	1350
Gimnazjalne i niższe	3137	1562	566	1082	1130	1319

Źródło: Zestawienie własne na podstawie BDL GUS

Ze względu na duży odsetek osób bezrobotnych z wyższym wykształceniem, rynek pracy zarówno powiatu jak i miasta Poznania charakteryzuje się deficytem w zawodach o niższych kwalifikacjach. Liczne oferty dotyczą pracy w budownictwie, pracach porządkowych, handlu i marketingu. Blisko 75 % ofert pracy w lokalnej prasie to ogłoszenia dotyczące wolnych miejsc pracy w przedsiębiorstwach zlokalizowanych w Poznaniu.

Od 2006 r. diametralnie spadła liczba osób pozostających bez pracy powyżej dwóch lat. W 2006 r. grupa ta stanowiła ponad 30% wszystkich bezrobotnych, natomiast w 2010 r. już tylko 1,7 % a 2011 r. 3 %. Ewidentnie negatywnym zjawiskiem jest wzrastająca liczba osób pozostająca bez pracy 6-12-24 miesiące.

Tab. 31. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy zarejestrowani w powiecie poznańskim w latach 2006-2011

Okres bezrobocia	Lata					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem	8189	4332	2330	4846	5028	5383
Poniżej 3 m-cy	1756	1196	1249	2398	2352	2149
3-6 m-cy	1057	527	399	1253	1178	1322
6-12 m-cy	1256	597	237	805	947	1112
12-24 m-ce	1487	697	150	228	464	630
Powyżej 24 m-cy	2633	1315	295	162	87	170

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

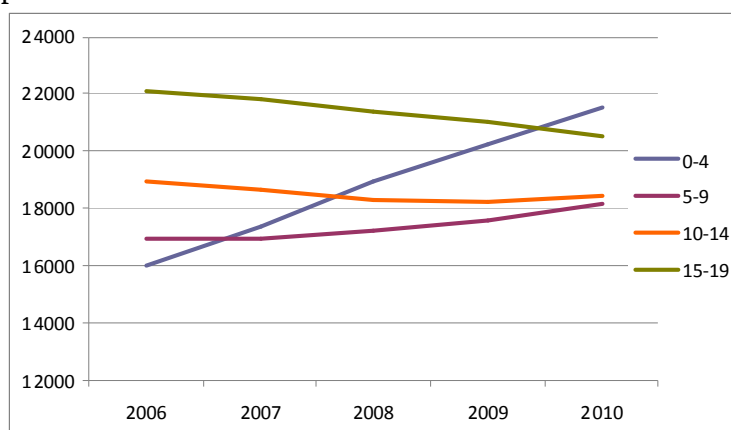
W celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych z powiatu poznańskiego niezbędne jest instytucjonalne wsparcie osób wykluczonych z rynku pracy. Kluczową rolę w tym zakresie pełni Powiatowy Urząd Pracy, będący wspólną jednostką Miasta Poznania oraz Powiatu Poznańskiego. Ważną rolę odgrywają także Gminne Kluby Pracy oraz Gminne Centra Informacji. Nadrzędnym celem tych jednostek jest przekazywanie najważniejszych informacji na temat aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy, a także nauczanie metod i technik skutecznego jej poszukiwania.

2.8. Edukacja

Zapewnienie bogatej oferty kształcenia ponadgimnazjalnego odpowiadającej na potrzeby dzieci i młodzieży, w tym tej ze specjalnymi potrzebami kształcenia, jest niezwykle istotnym zadaniem Powiatu. Prowadzenie przez Powiat Poznański szkół ponadgimnazjalnych, ośrodków szkolno-wychowawczych oraz poradni psychologiczno-pedagogicznych wymaga wypracowania indywidualnych metod i narzędzi zarządzania, wynikających ze specyfiki ww. jednostek. Kompleksowe zarządzanie ofertą edukacyjną przez Powiat Poznański wymaga zatem odrębnego podejścia w zakresie prowadzenia określonych szkół i jednostek. Zarządzanie to powinno uwzględniać przemiany demograficzne (m. in. strukturę ludności wg wieku), aktualne zmiany w gospodarce i na lokalnym rynku pracy oraz oczekiwania dzieci, młodzieży, a także przyszłych pracodawców co do możliwości kształcenia w określonym kierunku.

Rozwój mieszkalnictwa jedno- i wielorodzinnego głównie w strefie podmiejskiej Poznania przyczynił się do wzrostu liczby ludności w powiecie poznańskim. Od 2006 r. do 2011 r., a więc przez okres 6 lat, liczba ludności w powiecie poznańskim zwiększyła się o 42 844 osób. Wzrost liczby ludności pociągnął za sobą zmiany w strukturze płci i wieku ludności zamieszkującej powiat poznański. Ponieważ na obszar powiatu poznańskiego przeprowadzają się głównie ludzie młodzi, często młode rodziny z dziećmi (większa mobilność, kupno pierwszego – zwykle tańszego niż w Poznaniu - mieszkania) zmiany struktury wiekowej mieszkańców powiatu poznańskiego najbardziej widoczne są we wczesnych grupach wiekowych. Przykładowo, w latach 2006-2010 liczba dzieci w kategorii wiekowej 0-4 wzrosła o 5536 dzieci, natomiast w kategorii wiekowej 5-9 o 1248 dzieci. W kategorii 10-14 lat w latach 2006-2010 nastąpił spadek liczby dzieci o 535 (zjawisko ogólnospołeczne, związane z niżem demograficznym). W przedziale wiekowym 15-19 lat w latach 2006-2010 w powiecie poznańskim nastąpił wzrost liczby młodzieży o 1572 osoby.

Ryc. 3. Zmiany liczebności populacji w grupach wiekowych 0-4, 5-9, 10-14, 15-19 w powiecie poznańskim w latach 2006-2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Analiza liczby uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Poznański w latach 2006-2011, wskazuje, że szkoły nie odnotowały w ostatnich latach znacznego spadku liczby uczniów. Szczególnie optymistyczne jednak są dane dla szkół zawodowych, co wskazywać może na silną pozycję oraz nie słabnącą popularność wśród uczniów kształcenia zawodowego. Utrzymywanie mniej więcej stałej liczby uczniów w szkołach zawodowych, może być również odzwierciedleniem dobrej kondycji lokalnego rynku pracy, na którym istnieje stałe zapotrzebowanie na wysoce wykwalifikowanych pracowników.

Tab. 32. Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Poznański w latach 2006-2011

Typ szkoły	Rok szkolny						
	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Szkoła podstawowa specjalna	101	123	116	116	119	105	108
Szkoła podstawowa przyszpitalna	25	25	25	25	25	25	28
Gimnazjum specjalne	109	93	114	100	93	92	80
Liceum ogólnokształcące	1322	1317	1227	1383	1487	1450	1360
Liceum profilowane	382	227	109	63	36	19	9
Technikum	503	694	801	925	1078	998	1120
Zasadnicza szkoła zawodowa	781	752	708	715	735	768	746
Zasadnicza szkoła zawodowa specjalna	92	88	83	67	84	46	51
Trzyletnia szkoła przysposabiająca do pracy	10	14	16	22	35	31	33
razem	3325	3333	3199	3416	3692	3534	3535

Źródło: Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu

Sieć i struktura zespołów szkół

Zgodnie z art. 5 a ustawy o systemie oświaty, zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych, gimnazjów specjalnych, szkół ponadgimnazjalnych, w tym z oddziałami integracyjnymi, szkół sportowych, a także m.in. placówek oświatowo-wychowawczych, artystycznych i kształcenia ustawicznego, poradni psychologiczno-pedagogicznych, należy do zadań własnych Powiatu. Jak wynika z zapisów ww. ustawy, zadaniem

oświatowym powiatu jest również zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki, w tym profilaktyki społecznej.

Szkoły różnych typów, prowadzone przez Powiat Poznański, tworzą z reguły zespoły szkół (tworzenie zespołów szkół reguluje art. 62 ust. 3 ustawy o systemie oświaty, natomiast utworzenie zespołu szkół następuje w trybie art. 58 ww. ustawy). Zespoły szkół prowadzone są przez jednego, wspólnego dyrektora.

W 2012 r. Powiat Poznański był organem prowadzącym dla następujących szkół/zespołów szkół:

- Zespołu Szkół w Puszczykowie od 09.2012 r. (Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Puszczykowie i Gimnazjum Sportowe),
- Zespołu Szkół w Kórniku od 09.2011 r. (Liceum Ogólnokształcące im. Generałowej Jadwigi Zamoyskiej w Kórniku i od 09.2011 r. – Technikum),
- Zespołu Szkół im. Adama Wodziczki w Mosinie (Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące, Liceum Ogólnokształcące i Szkoła Policealna dla Dorosłych),
- Zespołu Szkół im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego w Bolechowie - z oddziałami w Bolechowie (Liceum Ogólnokształcące i Technikum) i od 09.2012 r. w Murowanej Goślinie (Technikum, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Technikum Uzupełniające, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych),
- Zespołu Szkół im. Jadwigi i Władysława Zamoyskich w Rokietnicy – z oddziałami w Rokietnicy (Technikum, Zasadnicza Szkoła Zawodowa) i Poznaniu (Technikum),
- Zespołu Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu (Technikum, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Technikum i Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Szkoła Policealna, Technikum Uzupełniające, Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące),
- Zespołu Szkół nr 2 w Swarzędzu (Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu, Szkoła Policealna im. Tadeusza Staniewskiego w Swarzędzu).

Powiat Poznański pełni również rolę organu prowadzącego dla 2 specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych: w Mosinie i w Owińskach. Ośrodki te stworzone zostały z myślą o specjalnych potrzebach edukacyjnych dzieci i młodzieży o różnym stopniu niepełnosprawności intelektualnej i fizycznej.

W Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Janusza Korczaka w Mosinie funkcjonuje szkoła podstawowa, gimnazjum, zasadnicza szkoła zawodowa oraz szkoła przysposabiająca do pracy. W ramach ośrodka działają również: dwa oddziały rewalidacyjno-wychowawcze oraz oddziały zdrowotne przy szpitalu w Ludwikowie. W Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach kształcone są

dzieci niewidome i słabowidzące. W ośrodku tym funkcjonują: Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, Liceum Ogólnokształcące, Zasadnicza Szkoła Zawodowa oraz Szkoła Przysposabiająca do Pracy. We wrześniu 2012 r. w Owińskach otwarto Park Orientacji Przestrzennej – unikatowy obiekt na skalę europejską. Park służyć ma głównie dzieciom i młodzieży niewidomej i słabo widzącej, w zabawie oraz bezpiecznym poznawaniu świata.

Powiat Poznański jest organem prowadzącym dla 3 Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych (w Luboniu, Mosinie, Swarzędzu). Powiat Poznański posiada 4 internaty (przy Zespole Szkół w Puszczykowie, Zespole Szkół w Rokietnicy, Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach oraz przy Zespole Szkół w Mosinie i Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Mosinie).

Podnoszenie umiejętności uczniów i kwalifikacji zawodowych nauczycieli

Powiat Poznański nieustannie podejmuje działania na rzecz podnoszenia jakości kształcenia w prowadzonych szkołach ponadgimnazjalnych, w tym w zasadniczych szkołach zawodowych. Nowe kierunki kształcenia uruchamiane są w porozumieniu z pracodawcami oraz na bazie sporządzanych raportów Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu na temat bezrobocia i popytu na pracowników określonych branży. Szkoły prowadzone przez Powiat Poznański współpracują z lokalnymi przedsiębiorstwami (m.in. Volkswagen Poznań Sp. z o.o., SKF Polska S.A., Solaris Bus & Coach S.A.).

Dobrym przykładem wyjścia naprzeciw oczekiwaniom uczniów i pracodawców jest współpraca Powiatu Poznańskiego z firmą Volkswagen Poznań Sp. z o.o. w zakresie kształcenia zawodowego wysoko wykwalifikowanych pracowników w zawodzie monter mechatronik, mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych, mechanik automatyki przemysłowej i urządzeń precyzyjnych, operator maszyn i urządzeń odlewniczych, w oparciu o posiadaną bazę w Zespole Szkół nr 1 w Swarzędzu. Zespół Szkół w Bolechowie współpracuje z firmą Solaris Bus & Coach S.A. produkującą autobusy. Szkoły prowadzone przez Powiat Poznański współpracują także z szeregiem innych podmiotów działalności gospodarczej zapewniających praktyczną naukę zawodu (np. Hotel Sheraton, Hotel Trawiński, Hotel Mercure).

Uczniowie szkół prowadzonych przez Powiat Poznański uczestniczą w różnorodnych projektach, które skierowane są na podnoszenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych, m. in.:

- W okresie od 1 marca 2011 r. do 31 sierpnia 2011 r. Powiat Poznański uczestniczył w realizacji projektu „Jaśniejsza przyszłość”, którego liderem było Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin ROKTAR. Projekt adresowany był do 15 osób niepełnosprawnych z terenu gmin Rokietnica i Tarnowo Podgórne i dotyczył: kursu obsługi komputera, kursu fotograficznego, kursu florystycznego. Projekt został dofinansowany

z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 7.3 Inicjatywy na rzecz aktywnej integracji.

- Od 1 września 2010 r. Powiat Poznański realizuje projekt „Wykluczamy wykluczenie – projekt Powiatu Poznańskiego w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych i społecznych osób niepełnosprawnych”. Projekt skierowany jest do 88 wychowanków i absolwentów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych w Owińskach, uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Owińskach oraz wychowanków i absolwentów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Mosinie. Głównym celem projektu jest aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Projekt będzie realizowany do czerwca 2013 r. Projekt współfinansowany jest z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
- „Praktycznie gotowi do pracy – program rozwojowy SOSW w Mosinie i ZS im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego w Bolechowie” to kolejny projekt realizowany od stycznia 2012 r. przez Powiat Poznański. Projekt ma na celu podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Beneficjentami ostatecznymi jest 15 uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Mosinie oraz 40 uczniów Zespołu Szkół w Bolechowie. Zakończenie projektu przewidziane jest w czerwcu 2013 r. Projekt jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W czerwcu 2011 r. zakończona została realizacja projektu „Uczeń Zespołu Szkół w Rokietnicy – jego kompetencje dodatkowe, a skuteczność i konkurencyjność na rynku pracy”, który realizowany był od września 2010 r. Dzięki zajęciom językowym, zajęciom z grafiki komputerowej, kursom barmańskim, zajęciom z praktyk zawodowych, doradztwu edukacyjno-zawodowemu, doradztwu pedagogiczno-psychologicznemu uczniowie szkoły zwiększyli swoje kompetencje i zwiększyli skuteczność i konkurencyjność na rynku pracy. Projekt był współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W okresie od 1 lutego 2011 r. do 30 czerwca 2012 r. zrealizowany został również projekt: „Nowoczesna Szkoła – doskonalenie kwalifikacji nauczycieli i pracowników administracji szkół powiatu poznańskiego”, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.4. Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty.

Ww. projekty skierowane są na podnoszenie jakości kształcenia w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański, tworzenie dla uczniów nowych perspektyw rozwoju oraz doskonalenie kwalifikacji nauczycieli pracujących w tych szkołach.

Dla przyszłego funkcjonowania szkół prowadzonych przez Powiat Poznański niezbędna jest analiza liczebności grup wiekowych odpowiadających poziomowi kształcenia ponadgimnazjalnego, ale również najmłodszych grup wiekowych (a więc tych, w których liczba populacji w powiecie poznańskim w ostatnich latach najbardziej się zwiększyła). Należy przypuszczać, że władze Powiatu Poznańskiego staną za kilka lat przed poważnym wyzwaniem związanym z zapewnieniem warunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych. Sytuacja powiatu poznańskiego w kwestii zarządzania siecią szkół ponadgimnazjalnych przypominać może wówczas aktualną sytuację w mieście Poznań, z tą jednak różnicą, że zamiast likwidowania nierentownych szkół, jak to miało miejsce w Poznaniu, w powiecie poznańskim trzeba będzie utworzyć nowe oddziały w szkołach.

2.9. Pomoc społeczna

Pomoc dziecku i rodzinie

Pomoc dziecku i rodzinie skierowana jest głównie na rozwijanie i propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego, w myśl zapisu ustawy o pomocy społecznej z (Dz. U. z 2009 Nr 175, poz. 1362) i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 2011 r. W oparciu o ww. ustawę, rozwijanie rodzinnych form opieki zastępczej (Rodzinne Domy Dziecka, rodziny zastępcze: spokrewnione, niezawodowe oraz zawodowe), rozszerzenie działań wspierających istniejące rodziny zastępcze (np. pomoc prawna, socjalna, poradnictwo psychologiczne), jak i propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego są zadaniami powiatu.

Na terenie powiatu poznańskiego funkcjonują 3 placówki opiekuńczo – wychowawcze:

- Dom Dziecka w Kórniku – Bninie – placówka socjalizacyjna (30 miejsc), mieszkania chronione (6 miejsc).
- Ośrodek Wspomagania Rodziny w Kobylnicy – placówka wielofunkcyjna, w skład której wchodzi grupa interwencyjna (10 miejsc), grupa socjalizacyjna (20 miejsc), ośrodek interwencji kryzysowej (16 miejsc) i mieszkania chronione (4 miejsca).
- Rodzinny Dom Dziecka w Swarzędzu – placówka rodzinna (8 miejsc).

Nieocenioną rolę w opiece nad dziećmi pełnią rodziny zastępcze. Powiat Poznański aktywnie wspiera funkcjonowanie tych rodzin, głównie poprzez organizowanie grup wsparcia i poradnictwa specjalistycznego. Na terenie powiatu poznańskiego w 2011 r. funkcjonowało 275 rodzin zastępczych, co oznacza wzrost o 25 rodzin w stosunku do 2006 r. (w 2006 r. było 250 rodzin zastępczych). Od 2006 r. wzrosła też liczba rodzin zastępczych zawodowych: z 1 rodziny w 2006 r., gdzie umieszczono 9 dzieci do 5 w 2011 r., gdzie umieszczono 24 dzieci. W latach 2006-2011 obserwuje się zatem trend pozytywny, polegający na zwiększeniu liczby rodzin zastępczych,

również zawodowych.

W latach 2006-2011 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie przeprowadziło szkolenia dla kandydatów rodzin zastępczych, w ramach programu PRIDE (ang. Parent Resources for Information, Development and Education). W 2006 r. przeszkolono w tym zakresie 9 rodzin, w 2011 r. zaledwie 5. W związku ze spadkiem liczby rodzin przeszkolonych, liczba osób przeszkolonych spadła w 2011 r. o 8 w stosunku do 2006 r.

W ramach wspierania istniejących rodzin zastępczych działają grupy wsparcia, których comiesięczne spotkania odbywają się w siedzibie PCPR w Poznaniu. Jak pokazują dane PCPR rośnie liczba konsultacji psychologicznych oraz prawnych. W 2007 r. udzielono ich zaledwie 38, a w 2011 r. aż 140. Spotkania grup wsparcia polegają na wspólnym analizowaniu problemów oraz możliwości ich rozwiązania. Podczas spotkań uczestnicy dzielą się swoimi doświadczeniami, troskami, radościami i sukcesami odnoszonymi w opiece zastępczej. Po każdym spotkaniu uczestnicy otrzymują od psychologa materiały zawierające opracowania treści psychologiczno-pedagogicznych, bądź spis zalecanej literatury oraz przydatne dane dot. instytucji pomocowych, mogących udzielić rodzinom wsparcia w radzeniu sobie z trudnościami w opiece zastępczej.

Tab. 33. Funkcjonowanie rodzin zastępczych w powiecie poznańskim w latach 2006-2011

Wskaźniki	Lata					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba rodzin zastępczych	250	257	252	255	261	275
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	327	341	337	331	343	366
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w danym roku	63	60	58	38	52	69
Liczba rodzin zastępczych zawodowych	1	2	4	4	3	5
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych zawodowych	9	12	21	21	20	24
liczba dzieci, które opuściły rodzinę zastępczą, w tym:	26	13	23	8	26	16
powróciły do rodziny naturalnej	11	2	9	5	14	4
umieszczone w innej rodzinie zastępczej	3	5	3	1	7	6
przekazane do adopcji	4	3	4	0	2	3
umieszczone w placówce opiekuńczo - wychowawczej	4	2	6	2	2	2

Źródło: Sprawozdania PCPR za lata 2006-2011

Tab. 34. Liczba szkoleń kandydatów na rodziny zastępcze oraz uczestników grupy wsparcia dla rodzin zastępczych w latach 2006-2011

Program szkoleń PRIDE oraz grupa wsparcia	Lata					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba rodzin przeszkolonych	9	9	10	9	5	5
Liczba osób	18	18	20	18	13	10
Liczba rodzin		10	9	14	12	11

uczestniczących w grupie wsparcia dla rodzin zastępczych						
Liczba osób uczestniczących w grupie wsparcia dla rodzin zastępczych		17	13	20	17	26

Źródło: Sprawozdania PCPR z lat 2006-2011

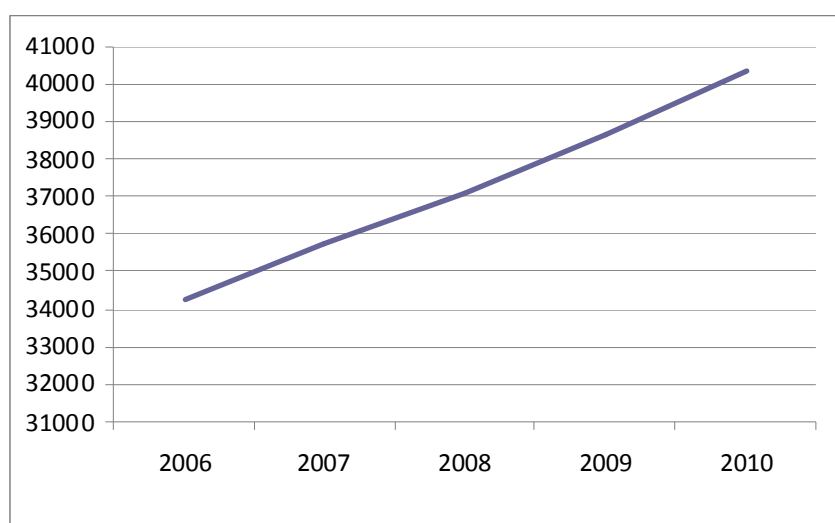
Wzmacnianie powiatowego systemu opieki nad dzieckiem widoczne jest we wzroście w analizowanym okresie liczby rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych. W ramach uruchomionego programu PRIDE – prowadzone są cyklicznie szkolenia dla kandydatów na rodziców zastępczych. Rośnie liczba uczestników grup wsparcia dla rodzin zastępczych. Znacznie wzrosła liczba działań wspierających rodzicielstwo zastępcze, m.in. liczba porad i konsultacji psychologicznych.

Pomoc osobom starszym

Pomoc osobom starszym wynika z realizacji zadań ustawy z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U z 2009 Nr 175 poz. 1362 ze zm.) o pomocy społecznej, gdzie powiat zobowiązany jest m.in. do prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczania w nich skierowanych osób.

Starzenie się ludności jest zjawiskiem ogólnospołecznym i dotyczy również mieszkańców powiatu poznańskiego. W 2010 r. powiat poznański zamieszkiwały 40 364 osoby w wieku poprodukcyjnym, co stanowi wzrost w stosunku do 2006 r. o 6090 osób. W związku ze znaczną zmianą liczebności tej grupy wiekowej, można spodziewać się w przyszłości zwiększonego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze nad osobami starszymi.

Ryc. 4. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w powiecie poznańskim w latach 2006-2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Realizację ww. zadań zapewnia Dom Pomocy Społecznej w Lisówkach, przeznaczony dla osób w podeszłym wieku. Dom działa od 1999 r. i obecnie dysponuje 100 miejscami w pokojach jedno i dwuosobowych z łazienkami, a wszystkie pomieszczenia są w pełni przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Pobyt w DPS ma charakter stały. Podstawowe usługi oferowane w DPS mają charakter socjalno-bytowy oraz terapeutyczny. Dodatkową ofertą są usługi rehabilitacyjno-relaksacyjne. Od 2008 r. wprowadzona została nowa oferta dotycząca kompleksowej usługi opiekuńczo-rehabilitacyjnej w ramach pobytu na czas określony, na przykład miesiąc, czy kwartał. Taki pobyt umożliwia poprawę funkcjonowania psycho-fizycznego klienta i przygotowanie do ewentualnego pobytu stałego. Rodzina i gmina zostają odciążone z okresowego obowiązku opieki. U bezpośrednich opiekunów w znacznym stopniu maleje zagrożenie wystąpienia kryzysu i wypalenia wskutek ustawicznej opieki nad chorym.

Oprócz tej oferty, Lisówki, jako jedna z nielicznych tego typu placówek w Polsce, może zaproponować seniorom, którzy nie potrzebują jeszcze pomocy w codziennych czynnościach, odpłatny pobyt w komfortowych domkach na terenie DPS-u. Na chętnych seniorów i ich rodziny czekają miejsca w siedmio, cztero lub pięcioosobowych w pełni umeblowanych domkach.

Na terenie DPS organizowane są cykliczne imprezy o charakterze informacyjno-integracyjnym. Należą do nich organizowany już po raz dziesiąty Festyn Integracyjny „Barierom Stop”. Rok 2012 został ustanowiony Europejskim Rokiem Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej.” W związku z powyższym w czerwcu 2012 r. został zorganizowany festyn, którego myślą przewodnią była „Olimpiada pokoleń”. Od 2010 r. organizowane są na MTP w Poznaniu Targi Aktywni 50+, gdzie Powiat w postaci oferty DPS w Lisówkach aktywnie uczestniczy.

Istotne jest stałe monitorowanie liczby osób starszych zamieszkujących powiat poznański oraz ich potrzeb związanych z zapewnieniem opieki i wsparcia.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych

Podjęmowanie przez Powiat Poznański działań na rzecz osób niepełnosprawnych związane jest z realizacją zapisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr 127 poz.721 ze zm.). Na podstawie zapisów ustawy, Powiat zobowiązany jest m.in. do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności, współpracy z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej (sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych), dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych oraz ponoszenia kosztów tworzenia

i działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Orzekaniem o niepełnosprawności zajmuje się w Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Poznaniu- jednostka wspólna dla Miasta Poznania i Powiatu Poznańskiego, od dnia 1 stycznia 2013r. Zespół ten wykonuje zadania rządowe wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej, prowadzi również jako zadanie dodatkowe - Powiatowy Rejestr Osób Niepełnosprawnych. Rejestr ten prowadzony jest od 2004 r. i zawiera dane statystyczne dotyczące mieszkańców powiatu, którzy posiadają prawne potwierdzenie swojej niepełnosprawności.

Tab. 35. Liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności w powiecie poznańskim w latach 2006-2010

Liczba osób niepełnosprawnych:	Lata				
	2006	2007	2008	2009	2010
poniżej 16 roku życia	1665	1867	1918	1519	1538
okresowe	1458	1541	1590	1195	1231
trwałe	206	319	325	323	307
powyżej 16 roku życia	6258	7292	7984	8975	9328
okresowe	2240	2945	3279	3809	3691
trwałe	4018	4347	4705	5166	5637
razem	7923	9159	9902	10494	10866

Źródło: Powiatowy Rejestr Osób Niepełnosprawnych

Liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności w powiecie poznańskim w 2010 r. (dane za IV kwartał) wyniosła łącznie 10 866, z czego 9 328 stanowiły osoby dorosłe. Stanowi to wzrost o 2943 osoby w stosunku do 2006 r. Liczba dzieci poniżej 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności zmniejszyła się natomiast w stosunku do 2006 r. o 127 osób.

Istotną rolę we wspieraniu rehabilitacji społecznej pełnią Warsztaty Terapii Zajęciowej. W 2011 r. na terenie powiatu poznańskiego działało 6 tego typu placówek (oznacza to wzrost o 2 placówki od 2006 r.). W 2011 r. liczba osób korzystających z WTZ wynosiła 170 osób. Mimo tego w WTZ ciągle uczestniczy nie więcej niż 2 % niepełnosprawnych mieszkańców powiatu.

Tab. 36. Wskaźniki rozwoju działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej

Wskaźniki	Lata					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba Warsztatów Terapii Zajęciowej	4	4	4	4	4	6
Liczba osób, korzystających z warsztatów terapii zajęciowej	115	115	125	125	130	170
Odsetek osób korzystających w ogólnej liczbie osób niepełnosprawnych w %	2	2	2	1	1	2

Źródło: Sprawozdania PCPR

Z uwagi na ograniczone środki przekazywane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, z roku na rok obserwuje się zmniejszanie liczby osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, którym udzielono dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, spada także liczba osób starających się o takie dofinansowanie. W 2011 r. dofinansowano jedynie 35 % starających się o pomoc finansową.

Co roku wzrasta również liczba wniosków o dofinansowanie umożliwienia uczestnictwa w życiu społecznym osób niepełnosprawnych poprzez zakup sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i materiałów pomocniczych. Przeciętnie dofinansowuje się około 80% składanych wniosków. W ostatnich latach maleje liczba osób, którym dofinansowano zakup sprzętu. W sprawie dofinansowań likwidacji barier obserwuje się spadek liczby składanych wniosków, jak również spadek liczby osób, którym dofinansowano likwidację barier. Generalnie to zadanie realizowane jest w każdym roku dla około 35 % niepełnosprawnych wnioskodawców.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Od 2008 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje projekt systemowy o nazwie: „Pokonać wykluczenie. Wszechstronna aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powiatu poznańskiego”. Celem ogólnym projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez działania wspierające integrację społeczną i zwiększenie konkurencyjności na rynku pracy osób bezrobotnych /nie pozostających w zatrudnieniu/poszukujących pracy bądź pracujących będących w gorszym położeniu (np. zagrożonych zwolnieniem poprzez likwidację stanowiska pracy), będących klientami pomocy społecznej z terenu powiatu poznańskiego

Projekt skierowany jest do osób usamodzielnianych oraz niepełnosprawnych. Obie grupy borykają się z szeregiem problemów, które utrudniają, bądź wręcz uniemożliwiają zaistnienie na rynku pracy. Głównym problemem w życiu osób niepełnosprawnych i usamodzielnianych są: niskie kwalifikacje, brak nawyku i umiejętności poszukiwania pracy, trudności finansowe uniemożliwiające dalszą edukację bądź podjęcie inicjatyw gospodarczych, izolację społeczną, brak wiary w siebie, postawy roszczeniowe, bezradność, brak kompetencji społecznych, niedostateczne wsparcie emocjonalne, niechęć pracodawców do zatrudniania tych osób. Przyczyną specyficzną dla osób usamodzielnianych to brak odpowiednich wzorców w domu rodzinnym lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Głównym celem projektu jest zatem zwiększenie świadomości własnego potencjału psychofizycznego beneficjentów, nabycie przez osoby usamodzielniane i niepełnosprawne umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, zwiększenie lub nabycie umiejętności społecznych naszych klientów, nabycie umiejętności radzenia sobie na rynku pracy, zwiększenie wiedzy i umiejętności niezbędnych do wspomagania podopiecznych w procesie

usamodzielniania przez pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych i warsztatów terapii zajęciowej oraz zwiększenie kwalifikacji zawodowych naszych beneficjentów.

W latach 2008-2011 w ramach projektu zrealizowano wiele wydarzeń, m. in. Treningi Aktywnego Poszukiwania Pracy oraz Treningi Umiejętności Społecznych. Zagwarantowano również porady specjalistyczne (np. psycholog) i zawodowe (doradca zawodowy). Przewidziano również skierowania na szkolenia zawodowe. Osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze korzystały także z poradnictwa prawnego. Integralną częścią działań skierowanych do osób niepełnosprawnych są turnusy rehabilitacyjne. Aby ułatwić skorzystanie z możliwości jakie daje realizowany projekt zorganizowano obozy aktywnej integracji. Projekt funkcjonuje w postaci corocznych edycji, które obejmują ponad 100 beneficjentów. Największą grupę beneficjentów programu stanowią osoby niepełnosprawne.

Tab. 37. Charakterystyka działań w ramach projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu”

Wskaźniki	Lata			
	2008	2009	2010	2011
Liczba beneficjentów	124	92	131	132
Nakłady na realizację projektu	421 340,31 zł	590 958,47 zł	942 160,16 zł	974 619,72 zł
Liczba osób w grupie usamodzielnianej	31	32	40	36
Liczba osób w grupie niepełnosprawnych	93	60	91	96

Źródło: Dział projektów EFS PCPR

Badania prowadzone wśród uczestników w ramach projektu „Przeciwdziałanie wykluczeniu” pozwalają na stwierdzenie, że działania jakie zaproponowano beneficjentom spotkały się z dużą ich przychylnością. Wysoka ocena jaką uzyskały działania projektowe wskazuje na potrzebę ich kontynuacji. Wartym podkreślenia jest fakt, że kilka osób znalazło zatrudnienie, a następne po ukończeniu kursów (np. osoba realizująca kurs ochroniarski 1-go stopnia w 2009 r. oraz osoby realizujące kursy pomocników w 2010 r.) właściwie ma zagwarantowaną pracę.

Interwencja kryzysowa

Prowadzenie interwencji kryzysowej przez Powiat Poznański związane jest z realizacją zadań ustawy z dnia 20 września 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 Nr 180 poz. 1493 ze zm.). Do zadań własnych Powiatu należy w szczególności: tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.

Na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu można stwierdzić, że rośnie

liczba interwencji domowych podjętych przez policję. Jednak co ważne, maleje liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie. W 2007 r. takich interwencji na terenie powiatu było 340, a w 2011 r. ich liczba spadła do 140. W 2007 r. co czwarta interwencja dotyczyła przemocy (25%), a w 2011 r. tylko 7%. Również liczba ofiar przemocy spadła z 370 w 2007 r. do 158 w 2011 r.

Tab. 38. Skala przemocy w rodzinie na podstawie wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” na terenie działania Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu

Wskaźniki		Lata					
		2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba przeprowadzanych interwencji domowych	ogółem	9228	7208	6814	6524	6537	9731
	w powiecie poznańskim	1846	1442	1363	1305	1307	1946
w tym liczba interwencji dotyczących przemocy (Niebieska Karta)	ogółem	1249	1694	1503	1428	1001	708
	w powiecie poznańskim	250	339	301	286	200	142
Liczba osób doświadczających przemocy, Liczba osób z tzw. Niebieską kartą Wydziału Prewencji KW Policji	ogółem	1408	1889	1613	1596	1228	792
	w powiecie poznańskim	282	378	323	319	246	158

Źródło: Zespół Profilaktyki Społecznej Wydziału Prewencji KM Policji w Poznaniu

W ramach zadań ustawowych, Powiat Poznański oferuje wsparcie dla instytucji i organizacji działających na rzecz pomocy i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przy ul. Słowackiego 8, prowadzony jest Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu, służący pomocą psychologiczną oraz prawną dla osób z terenu powiatu poznańskiego.

Podstawową jednostką podległą Powiatowi w zakresie realizacji tego zadania jest Ośrodek Interwencji Kryzysowej mieszczący się przy Ośrodku Wspomagania Rodziny w Kobylnicy przy ul. Poznańskiej 91. Ośrodek udziela możliwie szybkiej pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w różnego rodzaju kryzysach — ze szczególnym uwzględnieniem pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Zadanie to realizowane jest poprzez wsparcie specjalistyczne (pomoc psychologiczna, prawna, poradnictwo socjalne) oraz udzielanie schronienia w hostelu w szczególnie trudnych sytuacjach.

W latach 2006-2011 do Ośrodka Interwencji Kryzysowej skierowano łącznie 135 osób, najwięcej w 2011 r.- 34 osoby. W ww. okresie w Ośrodku tym przebywało łącznie 238 osób, najwięcej w 2011 r. – 61 osób. Analiza danych wykazuje widoczny trend wzrostowy w 2011 r.

Spadek liczby interwencji policji, dotyczących przemocy, należy uznać za pozytywny. Niestety liczba osób doświadczających przemocy (158 osób w 2011 r.), pomimo wyraźnego spadku od 2006 r., pozostaje ciągle wysoka. Oznacza to, że w powiecie poznańskim istnieje wciąż duża grupa osób doświadczających przemocy, którym powinna być udzielana systematyczna pomoc.

Tab. 39. Działania w ramach interwencji kryzysowej w latach 2006-2011

Wskaźniki	Lata					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba skierowań do Ośrodka Interwencji Kryzysowej (OIK) w Kobylnicy	26	24	11	21	19	34
Liczba osób przebywających w OIK w Kobylnicy	39	45	30	33	30	61

Źródło: Sprawozdania PCPR w Poznaniu

2.10. Opieka zdrowotna

Podstawowymi czynnikami wpływającymi na stan zdrowia ludności są: styl życia (z uwzględnieniem m.in. konsumpcji alkoholu, narkomanii, palenia tytoniu, poziomu aktywności fizycznej), środowisko społeczne (problem bezrobocia, dochodów i wynagrodzeń ludności, warunków mieszkaniowych, oświaty, przestępczości) oraz środowisko fizyczne (w tym m.in. jakość zaopatrzenia w wodę, gospodarki odpadami, czystości powietrza, hałasu czy też jakości żywienia). Jednym ze wskaźników wyznaczających jakość życia mieszkańców jest ochrona zdrowia, w tym dostępność i jakość oferowanych usług medycznych.

Jak pokazują statystyki Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Publicznego dotyczące chorobowości szpitalnej w powiecie poznańskim, wciąż największy odsetek stanowią choroby układu krążenia, układu oddechowego i nowotwory. Sytuacja taka stanowi odzwierciedlenie stanu zdrowotnego mieszkańców powiatu poznańskiego, w którym wciąż najwyższa jest zachorowalność, a tym samym umieralność, na choroby układu krążenia i nowotwory. Konieczne jest w związku z tym podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych ku osobom najbardziej narażonym na zachorowanie na ww. choroby.

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. (Dz. U z 2001, Nr 142 poz. 1592 ze zm.) o Samorządzie Powiatowym wskazuje na promocję i ochronę zdrowia jako jedno z zadań publicznych o charakterze ponadgminnym wykonywanych przez Powiat. Aktem prawnym stanowiącym podstawę do realizacji zadania jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej (Dz. U z 2008 Nr 164 poz. 1027 ze zm.) finansowanych ze środków publicznych, która nakłada na gminy, powiaty i województwa obowiązek opracowywania i realizacji oraz oceny efektów programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu

zdrowia mieszkańców.

Zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, podstawową opieką zdrowotną (POZ) są świadczenia profilaktyczne, diagnostyczne, lecznicze, rehabilitacyjne oraz pielęgnacyjne z zakresu medycyny ogólnej, rodzinnej i pediatrii, udzielane w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. W 2010 r. w powiecie poznańskim zlokalizowanych było 51 placówek POZ (najwięcej – 6 w Swarzędzu i 5 w Mosinie), w których pracowało 193 lekarzy. Liczba pacjentów ww. placówek wyniosła 289 371 osób (Kaczmarek U., Kisiała W., 2011).

Tab. 40. Chorobowość szpitalna w powiecie poznańskim w latach 2008-2010

Chorobowość	Liczba pacjentów			% ogólnej liczby chorób		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Ogółem liczba pacjentów	48244	61776	61003	100	100	100
Choroby zakaźne i pasożytnicze	809	1133	1112	2	2	2
Nowotwory	5577	7008	6901	12	11	11
Choroby krwi i narządów krwionośnych	532	712	678	1	1	1
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego	1506	2207	2486	3	4	4
Zaburzenia psychiczne	400	421	401	1	1	1
Choroby układu nerwowego	1983	2470	2309	4	4	4
Choroby oka, ucha	1293	1601	1706	3	3	3
Choroby kostno-stawowe	2773	3517	3158	6	6	5
Choroby układu moczowo-płciowego	4739	5809	5838	10	9	10
Ciąża, poród, połóg	5632	7094	7472	12	11	12
Choroby układu krążenia	6554	7893	7411	14	13	12
Choroby układu oddechowego	3178	4493	4353	7	7	7
Choroby układu trawiennego	3137	4064	4094	7	7	7
Choroby skóry	711	918	903	1	1	1
Wady rozwojowe wrodzone	461	690	812	1	1	1
Objawy chorobowe	1420	1751	1557	3	3	3
Zewnętrzne przyczyny, wypadki i zatrucia	2878	3648	3614	6	6	6
Inne	3975	4547	4576	8	7	8

Źródło: Wielkopolskie Centrum Zdrowia Publicznego w Poznaniu

Na terenie powiatu poznańskiego znajdują się 2 szpitale:

- NZOZ „Szpital w Puszczykowie im. prof. Stefana Tytusa Dąbrowskiego” Sp. z o.o. (spółka, której właścicielem jest Powiat Poznański), w ramach którego działa szpitalny oddział ratunkowy (SOR) oraz lądowisko dla śmigłowców Lotniczego Pogotowia Ratunkowego,
- Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital w Ludwikowie (gmina Mosina) – organem założycielskim jest samorząd województwa wielkopolskiego.

Od 2004 r. świadczenia zdrowotne w miejsce zlikwidowanego Wielospecjalistycznego Szpitala Puszczykowo SPZOZ, przejął Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Szpital w Puszczykowie im. prof. Stefana Tytusa Dąbrowskiego” sp. z o.o., którego jedynym właścicielem jest Powiat Poznański, który spłacił całość zadłużenia zlikwidowanego Szpitala, dofinansował wiele przedsięwzięć między innymi: budowę i wyposażenie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, modernizację lądowiska dla śmigłowców Lotniczego Pogotowia Ratunkowego, modernizację Oddziału Chirurgii i Neurochirurgii oraz Zakładu Diagnostyki Obrazowej, zakup sprzętu medycznego dla szpitala, w tym m.in.: tomografu komputerowego, aparatu RTG do badań naczyniowych, USG, aparatu do znieczulenia ogólnego i inne. Działania te mają wpływ na rozwój szpitala oraz ilość i jakość udzielanych świadczeń.

W 2011 r. uruchomiono Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych oraz Pracownię Angiologii. W 2012 r. pozyskano środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na termomodernizację i modernizację infrastruktury Szpitala.

Zakres świadczonych usług w Szpitalu w Puszczykowie obejmuje: anestezjologię i intensywną terapię, chirurgię ogólną, choroby wewnętrzne, ginekologię, neurologię, okulistykę, ortopedię i traumatologię narządów ruchu, otolaryngologię, rehabilitację, opiekę paliatywno-hospicyjną, świadczenia w szpitalnym oddziale ratunkowym, urologię. W szpitalu w Ludwikowie udziela się świadczeń w zakresie chorób płuc i onkologii klinicznej.

Do istotnych zadań Powiatu należą również działania związane z profilaktyką zdrowotną. Główny nurt tego działania dotyczy realizowania programów zdrowotnych w szczególności w zakresie profilaktyki chorób nowotworowych. W latach 2006-2011, wśród mieszkańców powiatu z rocznika 1937-1961, przeprowadzono badania profilaktyczne w kierunku chorób nowotworowych przewodu pokarmowego, jajnika, gruczołu krokowego oraz chorób tarczycy. Od 2008 r., jako pierwszy powiat w Polsce, Powiat Poznański rozpoczął szczepienia przeciwko rakowi szyjki macicy wśród 13-latek. W ramach tego programu wykonawca prowadził edukację zdrowotną w odniesieniu do profilaktyki zakażeń wirusem HPV. Ponadto w 2010 r. realizowano program zdrowotny w zakresie profilaktyki wad postawy, adresowany do młodzieży powiatu poznańskiego

w wieku 14 lat.

2.11. Bezpieczeństwo publiczne

Działania instytucjonalne na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa obejmują zapobieganie występowaniu zagrożeń oraz przeciwdziałanie skutkom zdarzeń już zaistniałych.

W efekcie działań skierowanych na walkę z przestępczością zauważyć można spadek ogólnej liczby przestępstw w powiecie poznańskim w porównaniu z rokiem 2000. Obserwuje się systematyczne zmniejszenie poziomu kradzieży samochodowych. Bardzo niepokojąca jest natomiast niezwykle dynamicznie rosnąca przestępczość wśród nieletnich.

Procentowa wykrywalność przestępstw na terenie powiatu poznańskiego, zwiększyła się z 56% w 2006 r., do 67,6% w 2011 r. Istotnym czynnikiem wpływającym na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców powiatu poznańskiego jest stopień wykrywalności przestępstw. W 2011 r. wskaźnik ten wyniósł 67,6 %, co oznacza, że wykrywanych jest ok. $\frac{3}{4}$ sprawców wszystkich przestępstw.

Tab. 41. Dynamika przestępczości w powiecie poznańskim w latach 2000-2011

Wskaźniki	Lata						
	2000	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ilość przestępstw	5015	3260	2982	2731	2998	2975	3147
Przestępczość nieletnich	187	270	253	234	494	532	733
Kradzieże samochodów	807	575	497	465	433	432	419

Źródło: Dane Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu

Na terenie powiatu poznańskiego funkcjonuje 14 Komisariatów Policji oraz dwa rewiry dzielnicowych). Oprócz policji podmiotami wpływającymi na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego są również Państwowa Straż Pożarna oraz Ochotnicze Straże Pożarne.

Na terenie powiatu poznańskiego znajduje się jedna Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP (Bolechowo) oraz jeden posterunek JR-G w Mosinie, wspierane przez 7 jednostek straży zlokalizowanych na terenie miasta Poznania.

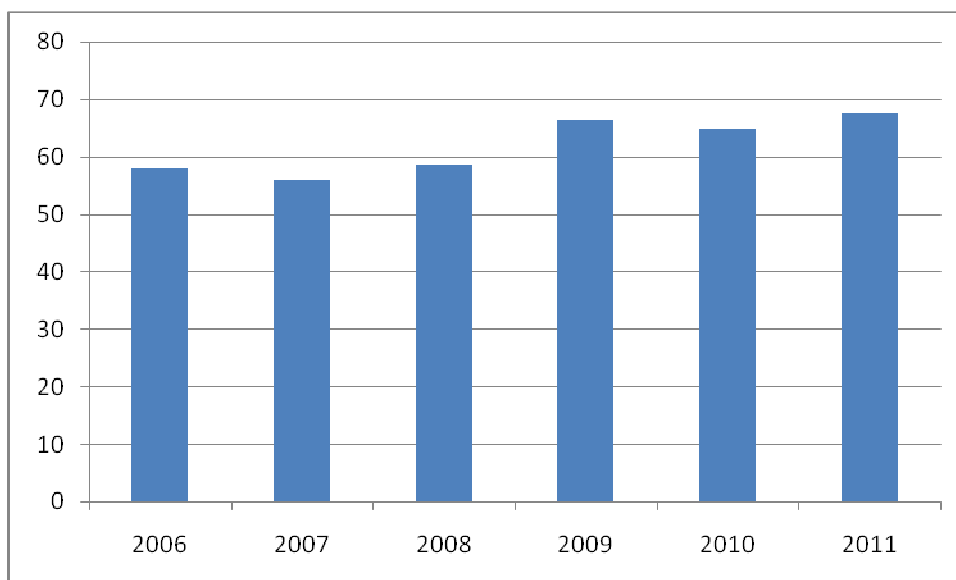
Nieziernie ważnym wsparciem Państwowej Straży Pożarnej jest 66 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, z których 19 włączonych jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, co umożliwia ich dysponowanie ze stanowiska kierowania Komendy Miejskiej PSP do akcji ratowniczo-gaśniczych poza terenem własnej gminy. W 2011 r. w jednostkach OSP działa 2236

druhów, w tym 181 kobiet. Do Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych należy 123 dziewcząt i 442 chłopców. W 2011 r. jednostki OSP interweniowały - 5276 razy, w tym: pożary – 1609, miejscowe zagrożenia, liczba zdarzeń – 2803, fałszywe alarmy i inne wyjazdy – 266.

Elementem kształtującym bezpieczeństwo są również powoływane przez gminy straże miejskie lub gminne, spośród 17 gmin powiatu poznańskiego, straże gminne działają w 11 gminach.

Bezpieczeństwo mieszkańców powiatu związane jest również z udzielaniem pomocy medycznej osobom poszkodowanym w wypadkach oraz nagłych zachorowaniach. Funkcjonujące Centrum Powiadamiania Ratunkowego, koordynuje udzielanie pomocy medycznej przez zespół ratownictwa medycznego pogotowia ratunkowego oraz Lotnicze Pogotowie Ratunkowe. Na terenie powiatu poznańskiego karetki pogotowia ratunkowego stacjonują w 8 podstacjach (Bolechowo, Buk, Kórnik, Luboń, Puszczykowo, Stęszew, Swarzędz, Tarnowo Podgórne).

Ryc. 5. Wykrywalność przestępstw (w %) na terenie powiatu poznańskiego w latach 2006-2011

Źródło: Zestawienie na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu

Dla bezpieczeństwa mieszkańców powiatu równie ważna jest współpraca wszystkich zainteresowanych instytucji w sytuacjach kryzysowych. Współpracę tą koordynuje oraz zapewnia przepływ informacji Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego Starosty Poznańskiego. W ramach swojej rutynowej działalności (w trybie 24 godzinnym) PCZK przesyła m.in. ostrzeżenia meteorologiczne, różnego rodzaju komunikaty i informacje, a także współdziała z powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami, Gminnymi Centrami Zarządzania Kryzysowego oraz Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego przy różnego rodzaju zdarzeniach (w tym akcje przeciwpowodziowe, lokalne podtopienia, intensywne opady śniegu itp.).

2.12. Kultura

Działania z zakresu wspierania i rozwoju kultury uznać należy za kluczowe z punktu widzenia podnoszenia poziomu wiedzy i świadomości kulturalnej mieszkańców. Przy pomocy szeregu działań kulturalnych wzrasta poczucie przynależności do miejsca, buduje się pozytywne relacje między mieszkańcami wspólnego obszaru, krzewi się postawy lokalnego patriotyzmu, kultywuje się lokalną tradycję. Główną rolą Powiatu Poznańskiego jest wspieranie finansowe, organizacyjne i merytoryczne instytucji kultury i inicjatyw kulturalnych w gminach powiatu.

Na obszarze powiatu poznańskiego działa wiele instytucji, organizacji działających w obszarze kultury. Należą do nich przede wszystkim miejskie i gminne domy kultury, lokalne biblioteki, które pełnią w gminach powiatu niejednokrotnie rolę jedyne animatora i organizatora kultury. Wymienić należy tu: Miejską Bibliotekę Publiczną im. Małgorzaty Musierowicz – Centrum Animacji Kultury w Puszczykowie, Gminną Bibliotekę Publiczną w Dopiewie oraz Kórnicki Ośrodek Kultury. W powiecie poznańskim w 2011 r. działały 33 instytucje kultury, 100 zespołów artystycznych oraz 110 kół (klubów) artystycznych. Szczegółowy ich wykaz przedstawia tab. 42.

Tab. 42. Instytucje kultury, zespoły i koła artystyczne w powiecie poznańskim w 2011 r.

Jednostka terytorialna	Instytucje kultury	zespoły artystyczne	koła (kluby)
Luboń	1	7	1
Buk	1	10	11
Czerwonak	4	10	18
Kleszczewo	1	3	11
Komorniki	7	8	16
Kostrzyn	1	7	6
Mosina	1	2	10
Murowana Goślina	1	14	5
Pobiedziska	1	9	3
Rokietnica	1	2	5
Stęszew	1	2	2
Suchy Las	1	3	9
Swarzędz	1	4	0
Tarnowo Podgórne	11	19	13
Powiat Poznański	33	100	110

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Muzea

Na terenie powiatu poznańskiego zlokalizowanych jest 16 obiektów muzealnych. Są to obiekty związane z historią, środowiskiem kulturowym i przyrodniczym powiatu. Do najważniejszych zaliczyć należy:

- Biblioteka PAN w Kórnickim Zamku, dysponująca szeregiem dokumentów książęcych i królewskich z okresu XIII-XVIII wieku. Zwiedzającym udostępniane są zamkowe wnętrza, w których licznie zgromadzono grafiki, ekslibrisy, wyroby złotnicze, militaria oraz zabytki sztuki sakralnej,
- Muzeum Narodowe w Poznaniu - oddział w pałacu w Rogalinie. W południowej części pałacu mieści się muzeum wnętrz mieszkalnych z meblami, tkaninami, porcelaną i portretami przedstawicieli rodu Raczyńskich. W budynku galerii eksponowane są dzieła malarstwa zachodnioeuropejskiego i polskiego z XIX i XX wieku,
- Muzeum Regionalne w Stęszewie, zlokalizowane w zabytkowym domu podcieniowym z XVIII wieku, gromadzące eksponaty związane z historią miasta i okolicy,
- Punkt Etnograficzny w Rogierówku,
- Izba Muzealna w Buku prowadzona przez PTTK,
- Muzeum Wielkopolskiego Parku Narodowego w Jeziorach, prezentujące okazy fauny i flory Parku,
- Muzeum-Pracownia Literacka Arkadego Fiedlera w Puszczykowie. W domu pisarza-podróżnika można podziwiać egzotyczne trofea przyrodnicze i etnograficzne przywiezione z licznych wypraw, których uczestnikiem był A. Fiedler,
- Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie, prezentujące dzieje gospodarczo-społeczne i polityczne wsi wielkopolskiej XIX i XX wieku. Znajdują się tu też dzieła sztuki – malarstwo i rzeźba, poświęcone wsi i rolnictwu,
- Skansen Pszczelarski w Swarzędzu, będący największym w Europie plenerowym muzeum etnograficznym. Muzeum poświęcone jest historii polskiego pszczelarstwa i bartnictwa. W parku, oprócz oryginalnych uli, znajduje się stylowy pałacyk myśliwski,
- Skansen Miniatur w Pobiedziskach z 35 kopiami zabytkowych obiektów z całej Wielkopolski w skali 1:20,
- Muzeum Przyrodniczo - Łowieckie w Uzarzewie, mieszczące się w dziewiętnastowiecznym pałacu położonym w sześćohektarowym parku krajobrazowym o urozmaiconej rzeźbie terenu, w którym rośnie około 1000 drzew, wśród nich sześć jest pomnikami przyrody. Drugim zabytkowym budynkiem jest stajnia-wozownia, w której od 1993 r. znajduje się ekspozycja przyrodnicza,
- Muzeum Księży Werbistów w Chłudowie, prezentujące zbiory etnograficzne przywiezione przez misjonarzy z Afryki i Azji,

- Muzeum Martyrologiczne w Żabikowie, będące pozostałością po obozach hitlerowskich, funkcjonujących w latach 1941–1945 oraz w latach 1945–1948 w obozie dla internowanej cywilnej ludności niemieckiej.

Biblioteki

W powiecie poznańskim w 2010 r. funkcjonowało 67 bibliotek publicznych (biblioteki szkolne, gminne oraz ich filie), co stawia powiat poznański na pierwszym miejscu wśród wszystkich powiatów w Wielkopolsce. W każdej z 17 gmin powiatu poznańskiego działa gminna biblioteka publiczna. Czytelnicy mają do dyspozycji 1 030 643 książek. Na 1000 mieszkańców w powiecie poznańskim przypada 3151 woluminów.

Na obszarze powiatu poznańskiego funkcjonuje tylko jedno kino, zlokalizowane w Buku. Rozszerza ono właściwie działalność miejskiej biblioteki, pełniąc głównie funkcje lokalne. Mieszkańcy powiatu poznańskiego korzystają z nowoczesnych kin, znajdujących się w mieście Poznaniu, gdzie ilość miejsc na 1000 mieszkańców jest najwyższa w Polsce.

Tab. 43. Biblioteki w powiecie poznańskim w 2010 r.

Jednostka terytorialna	biblioteki i filie	ludność na 1 placówkę biblioteczną	księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach
Powiat Poznański	67	4882	3150,8	156	20,1
Luboń	4	7380	2235,7	176	24,4
Puszczykowo	2	4818	2822,5	168	22,6
Buk	5	2431	6363,1	193	18,6
Czerwonak	4	6465	2051,0	129	13,7
Dopiewo	3	6017	2145,6	125	27,1
Kleszczewo	2	3156	6140,2	218	22,0
Komorniki	4	4856	3445,2	95	17,8
Kostrzyn	5	3308	3537,5	215	20,6
Kórnik	2	10328	2665,8	128	18,4
Mosina	6	4509	3503,4	171	17,5
Murowana Goślin	3	5450	3227,0	160	31,5
Pobiedziska	4	4479	2952,8	199	21,5
Rokietnica	3	4133	3638,9	119	34,9
Stęszew	6	2432	4527,9	166	13,5
Suchy Las	3	5044	3793,4	233	14,0
Swarzędz	7	6241	2683,3	142	17,9
Tarnowo Podgórne	4	5458	2878,2	111	18,0

Źródło: Zestawienie własne na podstawie BDL GUS

Wydarzenia kulturalne

Powiat Poznański angażuje się we wspieranie instytucji kulturalnych z terenu gmin. Na podstawie corocznego Programu Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi organizowana jest współpraca, polegająca na współfinansowaniu, współorganizowaniu, patronowaniu szeregu wydarzeniom kulturalnym. Często są to przedsięwzięcia realizowane od wielu lat, które na stałe wpisały się do powiatowego kalendarium

impres, jak też zupełnie nowe propozycje.

Powiat Poznański wspiera, rozwijanie w placówkach oświatowych podległych Powiatowi, form edukacji z zakresu kultury i tradycji regionu. Są to najczęściej wydarzenia, spotkania, prelekcje i konkursy z zakresu kultury i tradycji regionu prowadzone w szkołach głównie podczas trwania roku szkolnego. Większość tych spotkań ma charakter kameralny, przeznaczony dla nielicznej grupy uczniów, co ułatwia nawiązywanie więzi nauczyciel-uczeń.

Powiat wspiera finansowo szereg projektów kulturalnych, m.in. w 2011 r. projekt „Powstanie Wielkopolskie 1918-1919 - edukacja historyczna dla uczniów ze szkół prowadzonych przez Powiat Poznański”, cieszący się dużym zainteresowaniem ze strony uczniów. Dodatkowo Powiat współorganizuje sesje naukowe dla uczniów szkół, współfinansuje wydawanie publikacji o tematyce kulturalnej i historii regionu.

Tab. 44. Liczba wydarzeń, spotkań, konkursów, prelekcji z zakresu kultury i tradycji regionu przeprowadzonych w szkołach powiatu poznańskiego w latach 2006-2011

Szkoła	Lata						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-2011
Powiat Poznański	18	15	22	21	24	33	133
Zespół Szkół w Bolechowie	2	2	2	1	1	0	8
Zespół Szkół w Kórniku	0	0	0	0	0	5	5
Liceum Ogólnokształcące w Puszczykowie	5	4	7	5	6	7	34
Zespół Szkół nr 1 w Swarzędzu	2	1	1	2	0	0	6
Zespół Szkół w Rokietnicy - Rokietnica	2	2	2	2	3	3	14
Zespół Szkół w Rokietnicy - M. Goślina	1	1	2	1	1	1	7
Zespół Szkół w Rokietnicy - Poznań	4	3	4	7	8	17	43
Zespół Szkół w Mosinie	2	2	4	3	5	0	16

Źródło: Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego, 2012 r.

Tab. 45. Liczba uczestników wydarzeń, spotkań, konkursów, prelekcji z zakresu kultury i tradycji regionu przeprowadzonych w szkołach powiatu poznańskiego w latach 2006-2011

Szkoła	Lata						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-2011
Powiat Poznański	754	942	1004	888	740	743	5071
Zespół Szkół w Bolechowie	65	90	82	50	56	0	343

Zespół Szkół w Kórniku	0	0	0	0	0	100	100
Liceum Ogólnokształcące w Puszczykowie	120	80	150	130	140	150	770
Zespół Szkół nr 1 w Swarzędzu	45	200	250	100	0	0	595
Zespół Szkół nr 2 w Swarzędzu	0	0	0	0	0	0	0
Zespół Szkół w Rokietnicy - Rokietnica	165	109	156	96	108	70	704
Zespół Szkół w Rokietnicy - M. Goślina	77	69	19	52	54	43	314
Zespół Szkół w Rokietnicy - Poznań	174	210	185	370	262	380	1581
Zespół Szkół w Mosinie	108	184	162	90	120	0	664

Źródło: Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego, 2012 r.

Tab. 46. Liczba dofinansowanych imprez kulturalnych w latach 2006-2012

Wskaźnik	Lata						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba dofinansowanych imprez	21	20	23	28	12	8	15

Źródło: Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu

Powiat Poznański angażuje się również w prowadzenie wymiany kulturalnej i promocję tradycji powiatu za granicą, poprzez finansowe wsparcie instytucji kultury i imprez promujących tradycję lokalną powiatu. Powiat wspierał również imprezy organizowane w powiecie z udziałem gości zagranicznych. Ze wsparcia finansowego powiatu skorzystały m.in.:

- Ośrodek Kultury i Sportu w Pobiedziskach
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji w Murowanej Goślinie
- Stowarzyszenie Kulturalne Orkiestra Dęta ze Swarzędza
- Gminny Ośrodek Kultury „Sezam” w Tarnowie Podgórnym

Ważnym działaniem Powiatu w zakresie kultury jest również wpieranie organizacji pozarządowych i nagradzanie osób działających na rzecz rozwoju artystycznego dzieci i młodzieży.

2.13. Sport

Problemem ogólnospołecznym staje się niska aktywność ruchowa, a w konsekwencji liczne choroby cywilizacyjne, np. otyłość. Jak wynika z badań przeprowadzonych przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), jedynie 7% Polaków deklaruje systematyczną aktywność fizyczną.

Istotną dziedziną aktywności Powiatu jest obszar sportu, który poza poprawą sprawności

fizycznej, pełni także funkcje zdrowotne, wychowawcze, integracyjno-społeczne, ekonomiczne i widowiskowe.

Na terenie powiatu poznańskiego w ostatnich latach bardzo intensywnie rozwija się baza i zaplecze sportowo-rekreacyjne, choć dysproporcja w liczbie obiektów sportowych i ich dostępności dla mieszkańców pomiędzy miastem Poznaniem (1 482 obiektów), a powiatem (370 obiektów) jest jeszcze wciąż znaczna. Liczba obiektów sportowych w gminach powiatu jest zróżnicowana i waha się od kilkudziesięciu do kilkunastu. Najwięcej obiektów sportowych poza Poznaniem funkcjonuje w gminach: Kórnik (45), Swarzędz (33), Tarnowo Podgórne (33) i Murowana Goślina (28).

Uproszczoną miarą dostępności do infrastruktury sportowej jest liczba osób przypadających na jeden obiekt. Pod tym względem najlepiej prezentują się gminy: Kleszczewo (441 os. na 1 obiekt sportowy), Kórnik (450), Murowana Goślina (577), Stęszew (579). Najwięcej mieszkańców na 1 obiekt sportowy w powiecie przypada w gminie Luboń (2 645) i Kostrzyn (1 875).

Większość gmin powiatu posiada na swoim terenie stadiony oraz boiska multifunkcyjne, m.in. te powstałe w ramach rządowego programu „Orlik”.

Tab. 47. Stadiony i boiska w powiecie poznańskim w 2010 r.

Jednostka terytorialna	stadiony	boiska do gier wielkich	boiska do gier małych	boiska uniwersalne-wielozadaniowe
Powiat Poznański	22	53	19	38
Luboń	1	0	0	1
Puszczykowo	0	3	3	0
Buk	1	5	3	2
Czerwonak	1	3	3	0
Dopiewo	0	2	2	1
Kleszczewo	0	3	0	3
Komorniki	2	3	1	6
Kostrzyn	2	2	0	0
Kórnik	3	0	4	10
Mosina	1	2	0	2
Murowana Goślina	2	8	0	0
Pobiedziska	1	6	0	2
Rokietnica	0	2	0	0
Stęszew	6	5	0	0
Suchy Las	0	0	0	1
Swarzędz	1	4	0	6
Tarnowo Podgórne	1	5	3	4

Źródło: Zestawienie własne na podstawie BDL GUS

Hale sportowe na terenie powiatu często posiadają dodatkowo siłownię, sale gimnastyczne, sauny oraz solarium. Poza funkcją sportową (organizacja zawodów i turniejów sportowych),

stanowią miejsce organizacji wydarzeń kulturalnych (koncerty, spotkania itp.). Halami sportowymi mogą pochwalić się gminy: Buk, Czerwonak, Dopiewo, Kleszczewo, Luboń, Kostrzyn, Mosina, Suchy Las, Swarzędz oraz Tarnowo Podgórne, Murowana Goślina, Komorniki, Kórnik, Pobiedziska.

Poważnym mankamentem w zakresie infrastruktury sportowej w powiecie poznańskim jest niedostatek pływalni, zarówno krytych, jak i otwartych. Na obszarze powiatu działa 7 pływalni krytych: w Czerwonaku, Luboniu, Suchym Lesie, Kórniku, Swarzędzu i dwie w Tarnowie Podgórny (Lusowski Zdrój w Lusowie oraz Aqua Vida w Przeźmierowie). Niestety liczba pływalni w powiecie w stosunku do liczby mieszkańców nie jest zadowalająca (na 1 pływalnię przypada około 49 000 osób). Coraz większą popularnością cieszy się tenis ziemny, stąd systematyczny przyrost kortów tenisowych w gminach powiatu. Na terenie powiatu poznańskiego funkcjonują 4 skateparki (w Buku, Czerwonaku, Pobiedziskach i Tarnowie Podgórny), trzy sztuczne lodowiska (w Suchym Lesie, Swarzędzu i Tarnowie Podgórny) oraz strzelnica w Tarnowie Podgórny.

Tab. 48. Hale sportowe i sale gimnastyczne w powiecie poznańskim w 2010 r.

Jednostka terytorialna	Hale sportowe wielofunkcyjne o wymiarach 44x22 m i większe	Hale sportowe o wymiarach od 36x19 do 44x22 m	Sale gimnastyczne o wymiarach od 24x12 m do poniżej 36x19 m	Sale pomocnicze poniżej 24x12 m
Powiat Poznański	10	4	1	6
Luboń	1	0	0	0
Puszczykowo	0	0	0	0
Buk	1	0	0	0
Czerwonak	0	1	0	0
Dopiewo	1	0	0	1
Kleszczewo	1	1	0	0
Komorniki	1	0	0	2
Kostrzyn	0	0	0	0
Kórnik	1	0	0	1
Mosina	1	0	0	0
Murowana Goślina	1	0	0	0
Pobiedziska	0	0	1	1
Rokietnica	0	0	0	0
Stęszew	0	0	0	0
Suchy Las	0	0	0	0
Swarzędz	0	1	0	0
Tarnowo Podgórne	2	1	0	1

Źródło: Zestawienie własne na podstawie BDL GUS

Tab. 49. Korty tenisowe i pływalnie w powiecie poznańskim w 2010 r.

Jednostka terytorialna	Korty tenisowe otwarte	Korty tenisowe kryte	Pływalnie kryte	Pływalnie otwarte
Powiat Poznański	17	10	5	1
Luboń	0	1	1	0
Puszczykowo	3	4	0	0
Buk	1	0	0	0
Czerwonak	0	2	1	0
Dopiewo	0	0	0	0
Kleszczewo	1	0	0	0
Komorniki	2	0	0	0
Kostrzyn	0	0	0	0
Kórnik	4	3	1	0
Mosina	0	0	0	0
Murowana Goślina	0	0	0	0
Pobiedziska	3	0	0	0
Rokietnica	0	0	0	0
Stęszew	1	0	0	0
Suchy Las	0	0	1	1
Swarzędz	0	0	1	0
Tarnowo Podgórne	2	0	0	0

Źródło: Zestawienie własne na podstawie BDL GUS

Na terenie powiatu poznańskiego działa 112 klubów sportowych, których członkami jest ponad 7000 sportowców. Popularnością wśród młodzieży cieszą się uczniowskie kluby sportowe, przeznaczone dla najmłodszych zawodników uprawiających sport.

Tab. 50. Kluby sportowe, ich członkowie oraz ćwiczący w powiecie poznańskim w 2010 r.

Jednostka terytorialna	Kluby sportowe	Członkowie klubów sportowych	Ćwiczący
Powiat Poznański (razem)	113	7083	7499
Luboń	6	381	365
Puszczykowo	5	311	283
Buk	4	339	377
Czerwonak	10	559	635
Dopiewo	4	220	220
Kleszczewo	2	257	242
Komorniki	4	96	87
Kostrzyn	13	660	552
Kórnik	5	91	667
Mosina	10	552	615
Murowana Goślina	6	460	442
Pobiedziska	9	230	324
Rokietnica	3	356	302
Stęszew	6	437	408
Suchy Las	8	620	516
Swarzędz	6	867	828
Tarnowo Podgórne	12	647	636

Źródło: Zestawienie własne na podstawie BDL GUS

Powiat Poznański zaangażowany jest w finansowe, merytoryczne i organizacyjne wspieranie klubów sportowych, działających na jego terenie, dzięki czemu możliwe jest organizowanie przez nie licznych imprez sportowych o znaczeniu lokalnym i regionalnym.

Obok klubów sportowych, działalnością sportową na terenie powiatu zajmuje się szereg organizacji pożytku publicznego (stowarzyszenia, fundacje), które podobnie jak kluby sportowe chętnie korzystają z finansowego wsparcia swojej działalności przez Powiat. Współpraca Powiatu Poznańskiego z organizacjami pozarządowymi, także tymi realizującymi zadania z zakresu sportu, rekreacji i turystyki opiera się głównie na zapisach Rocznego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, uchwalanego corocznie przez Radę Powiatu w Poznaniu. Udzielane przez Powiat dotacje na organizację imprez sportowych, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży opiera się na zapisach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Od roku 2011 Powiat przyznaje nagrody młodym sportowcom oraz trenerom z terenu powiatu za wybitne osiągnięcia w dziedzinie sportu. Sam system nagród sportowych istnieje już od 2006 r.

2.14. Turystyka

Walory przyrodnicze powiatu

Walory środowiska przyrodniczego powiatu poznańskiego uznawane są za podstawowy atrybut jego przestrzeni turystyczno-wypoczynkowej. Mimo silnego zurbanizowania powiat stwarza dogodne warunki do rozwoju turystyki i wypoczynku. Z racji dużej lesistości (średnio ponad 20%) i jeziorności wyróżnia się na tle podobnych obszarów w skali kraju, uchodząc za „powiat zielony i błękitny”.

W granicach powiatu poznańskiego znajduje się wiele obszarów cennych przyrodniczo i prawnie chronionych. Zajmują one 47 591 ha (ponad 25% powierzchni Powiatu). Są to m.in.: Wielkopolski Park Narodowy, Park Krajobrazowy Puszcza Zielonka, Park Krajobrazowy Promno, liczne rezerваты, obszary chronione, pomniki przyrody o najwyższych walorach przyrodniczych.

Tab. 51. Obszary prawnie chronione w powiecie poznańskim w 2011 r.

Formy ochrony	Liczba form ochrony przyrody	Powierzchnia form ochrony przyrody w ha	Udział % w powierzchni powiatu
Parki narodowe	1	7583,9	4,0
Rezerваты przyrody	13	313,0	0,2
Parki krajobrazowe razem	4	20712,4	11,0
Rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody w parkach krajobrazowych	4	330,4	0,2

Obszary chronionego krajobrazu razem	9	19178,7	10,1
Użytki ekologiczne	5	133,4	0,1
Pomniki przyrody (w szt.)	495	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUD i RDOŚ

Obszary chronione w powiecie poznańskim mają olbrzymie znaczenie ekologiczne oraz rekreacyjne, wpływają pozytywnie na warunki życia i wypoczynku. W połączeniu z dużą zmiennością warunków orograficznych daje to szansę na wszechstronne wykorzystanie przestrzeni przyrodniczej dla szeroko rozumianej rekreacji.

Spośród komponentów i cech środowiska przyrodniczego, powiatu poznańskiego, największe znaczenie rekreacyjne mają: rzeźba terenu, wody powierzchniowe oraz szata roślinna, głównie kompleksy leśne. Jeziora w powiecie poznańskim są silnie zróżnicowane pod względem podstawowych cech i wskaźników określających ich potencjał rekreacyjny. Na omawianym obszarze występuje około 70 jezior, których łączna powierzchnia wynosi około 2 500 ha. W ujęciu przestrzennym najwięcej jezior znajduje się na terenie gmin: Pobiedziska, Murowana Goślina i Stęszew. Ze względu na małe nasycenie infrastrukturą sportowo - rekreacyjną wody powierzchniowe w postaci jezior oraz rzek stanowią wciąż nie do końca wykorzystany walor turystyczny.

Walory kulturowe

Powiat Poznański wraz z miastem Poznań stanowi kolebkę państwowości polskiej. Od początków kształtowania się struktur osadniczych powiat był ważnym obszarem na skrzyżowaniu głównych szlaków handlowych. Powiat poznański cechuje się bogactwem zróżnicowanych rodzajowo walorów kulturowych. Są one pozostałością wysokiego w stosunku do reszty kraju poziomu rozwoju gospodarki (rolnictwa, przemysłu, transportu), ścierania się wpływu różnych kultur (polskiej, niemieckiej, żydowskiej), skomplikowanej sytuacji politycznej (m.in. kulturowe dziedzictwo zaboru pruskiego) oraz burzliwej historii tych terenów (wojny, powstania, powodzie, pożary, epidemie).

Ze względu na warunki glebowe oraz hydrograficzne, obszar dzisiejszego powiatu poznańskiego cechował się od dawna intensywnym osadnictwem. Na terenie powiatu poznańskiego zarejestrowano ponad 7 tys. stanowisk archeologicznych, z czego do rejestru zabytków wpisano ponad 50 obiektów (grodzisk, cmentarzysk i osad). Obiekty archeologiczne najczęściej zlokalizowane są w pobliżu jezior oraz w dolinach rzecznych, najstarsze pochodzą ze środkowej i młodszej epoki kamienia.

Zabytki nieruchome zlokalizowane na terenie powiatu stanowią istotną część potencjału kulturowego w skali województwa wielkopolskiego i całego kraju. Ważnym elementem w krajobrazie kulturowym są zabytkowe układy urbanistyczno-architektoniczne. Większość pochodzi z okresu średniowiecza (m.in. Buk, Kostrzyn, Pobiedziska, Mosina, Murowana Goślina, Stęszew) i cechuje się szachownicowym układem. Wyjątek stanowi Stęszew, który zachował owalny układ przestrzenny. Najmłodsze miasto – Puszczykowo powstało jako tzw. „miasto-ogród”, natomiast miasto Luboń to najgęściej zaludnione miasto w Powiecie, gdzie liczba osób na km² wynosi 2147.

W grupie zabytków sakralnych najliczniej reprezentowane są kościoły. Do najstarszych, poza romańskimi i gotyckimi obiektami sakralnymi Poznania, należą późnoromański kościół p.w. Narodzenia NMP z I połowy XIII w. w Tulcach oraz wzmiankowany już kościół i klasztor pocysterski w Owińskach z XIII w. W grupie najstarszych obiektów znajdują się także gotyckie kościoły: p.w. św. Michała Archaniola z przełomu XIII/XIV w. w Pobiedziskach, p.w. Wszystkich Świętych z 1437 r. w Kórniku, p.w. św. Barbary z 1463 r. w Tomicach, p.w. Wszystkich Świętych z 1464 r. w Tarnowie Podgórnym oraz kościół p.w. św. Trójcy z II połowy XV w. w Stęszewie, XVI-wieczne kościoły zlokalizowane są w Murowanej Goślinie, Sobocie, Kostrzynie, Niepruszewie oraz w Chojnicy. Kościoły na terenie aglomeracji reprezentują wszystkie style architektoniczne, które charakterystyczne były dla budownictwa sakralnego Wielkopolski.

Osobną, cenną grupę obiektów stanowią kościoły drewniane usytuowane m.in. w Czerlejnii, Długiej Goślinie, Gułtowach, Kicinie, Kleszczewie, Łodzi, Rogalinku, Siekierkach Wielkich, Uzarzewie, Węglewie i w Wierzenicy. W grupie innych zabytków sakralnych znajdują się cenne drewniane dzwonnice w Ceradzu Kościelnym, Łodzi, Krerowie, Pobiedziskach i Wronczynie.

Silny akcent w krajobrazie kulturowym stanowią zabytki architektury świeckiej w formie zamków, pałaców, dworów zespołów folwarcznych, kamienic, willi i innych. W granicach powiatu jest ich 177. Do najcenniejszych zamków zaliczyć należy neogotycki zamek w Kórniku, obecnie jest to siedziba Biblioteki Kórnickiej PAN. Do najcenniejszych pałaców należy XVIII-wieczny pałac Raczyńskich w Rogalinie (obecnie oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu) oraz barokowe pałace w Konarzewie, Gułtowach oraz Siedlcu.

W obrębie powiatu poznańskiego znajduje się 16 muzeów, są wśród nich obiekty unikatowe w skali kraju i Europy: Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie, w zabytkowym założeniu dworsko-folwarcznym, Muzeum Środowiska Przyrodniczego i Łowiectwa w XIX-wiecznym pałacu w Uzarzewie, Skansen i Muzeum Pszczelarstwa im. prof. Kosteckiego w Swarzędzu z kolekcją liczącą ponad 200 uli. Cenne zbiory posiadają również Muzea w Zamku Kórnickim (Biblioteka Kórnicka PAN) oraz oddział Muzeum Narodowego w Rogalinie z galerią malarstwa stworzoną przez Edwarda Aleksandra Raczyńskiego.

Poza tym istotnymi elementami turystyki kulturowej na obszarze powiatu poznańskiego są: zabudowania folwarczne, obiekty techniki, obiekty hydrotechniczne, fortyfikacje, pomniki.

Wśród najważniejszych obiektów dziedzictwa kulturowego znajdują się: Zamek Kórnicki i otaczające go Arboretum, zespół pałacowo-parkowy w Rogalinie (rezydencja rodziny Raczyńskich), drewniane kościołki w Buku, Kicinie, Łodzi, Rogalinku, Długiej Goślinie, Gułtowach, Czerlejnii, Wierzenicy, Uzarzewie, a także dworki i pałacyki rozsiiane w gminach Powiatu Poznańskiego, między innymi w Pomarzanowicach, Strykowie, Konarzewie, Tulcach, Iwnie, Biedrusku, Wierzenicy, Wojnowie, Krześlicach czy Jankowicach.

Wiele cennych eksponatów znajduje się w muzeach: w Kórniku i Rogalinie, w Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie w skład, którego wchodzi Muzeum Środowiska Przyrodniczego i Łowiectwa Wielkopolskiego w Uzarzewie, Skansen oraz Muzeum Pszczelarstwa im. prof. Ryszarda Kosteckiego w Swarzędzu, jak również w Muzeum Przyrodniczym w Jeziorach.

Turystyka aktywna

Turystyka aktywna jest obecnie jedną z najpopularniejszych form spędzania czasu wolnego. Stwarza to szczególną szansę dla takich obszarów jak powiat poznański, gdzie ogólny, sumujący uwarunkowania lokalne, potencjał turystyczny jest w tej dziedzinie znaczący. Na terenie powiatu istnieją bardzo dobre warunki do uprawiania turystyki pieszej oraz form turystyki kwalifikowanej tj.: rowerowej, kajakowej, motorowodnej, żeglarskiej (wraz z windsurfingiem), jeździeckiej, łowieckiej oraz aeroturystyki.

Wśród szlaków i tras turystycznych powiatu na szczególną uwagę zasługują ciągi o charakterze międzynarodowym i krajowym. Do najważniejszych międzynarodowych szlaków zaliczyć należy Drogę Św. Jakuba⁵ oraz Szlak Cysterski (Studium Uwarunkowań Rozwoju Przestrzennego Aglomeracji Poznańskiej, 2012). Wśród szlaków o znaczeniu krajowym ważną rolę spełnia Szlak Piastowski. Ze względu na szczególne walory przyrodniczo-krajobrazowe, za atrakcyjne dla realizacji form turystyki aktywnej uznać należy trasy turystyczne wytyczone w granicach Wielkopolskiego Parku Narodowego. Drugi główny obszar koncentracji pieszych szlaków turystycznych występuje w północno-wschodniej części aglomeracji poznańskiej, w obrębie Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka (z punktem widokowym Dziewicza Góra w północnej części obszaru chronionego).

Pozostałe ciekawe szlaki piesze w powiecie poznańskim to:

- ścieżka przyrodniczo-leśna w Jeziercach (gmina Pobiedziska),

⁵ prowadzi do Santiago de Compostella w Hiszpanii. Na jego szlaku znajdują się m.in. świątynie w Owińskach i Rogaliku

- Szlak Bobrowy – biegnący we wsi Czmoniec (gmina Kórnik) przez lasy, obszary łąk nadrzecznych, starorzecze Warty oraz jej naturalne rozlewisko,
- cztery szlaki na Dziewiczą Górę – biegnące przez Puszcę Zielonkę.

Na terenie powiatu poznańskiego funkcjonuje Wielkopolski System Szlaków Rowerowych. Aktualnie system komunikacyjny tworzy pięć szlaków rowerowych o znaczeniu wojewódzkim, pokrywających teren całego regionu. W ramach opisywanej sieci połączeń wymienić należy najważniejsze szlaki rowerowe na obszarze powiatu:

- Pierścień rowerowy Powiatu Poznańskiego biegnący przez Mosinę, Stęszew, Tarnowo Podgórne, Murowaną Goślinę, Kostrzyn i Kórnik wraz z 7 szlakami łącznikowymi. Na trasie znajduje się m. in. zamek w Kórniku oraz Biblioteka Kórnicka PAN, XVIII-wieczny pałac Raczyńskich, czy XV-wieczny kościół w Stęszewie. Szlak biegnie przez Wielkopolski Park Narodowy, Rogaliński Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Promno i Puszcę Zielonkę. Łączna długość trasy wynosi 173 km, przy czym siedem szlaków jest łączonych z Poznaniem,
- Transwielkopolska Trasa Rowerowa – północna część trasy biegnie z Parku Sołackiego w Poznaniu, przez Suchy Las i Rokietnicę, w stronę północnej granicy Wielkopolski. Południowa część trasy zaczyna swój bieg od Jeziora Maltańskiego w Poznaniu, prowadzi w kierunku miejscowości Tulce (gmina Kleszczewo), do Siemianic, najdalej wysuniętego na południe miasteczka w Wielkopolsce. Łączna długość szlaku wynosi 500 km,
- Nadwarciański Szlak Rowerowy - trasa wytyczona wzdłuż wielkopolskiego odcinka rzeki Warty, wyposażona w tablice informacyjne oraz drewniane wiaty postojowe. Na szlaku znajduje się m.in. Rezerwat Przyrody Krajkowo (gmina Mosina). Łączna długość szlaku wynosi 260 km,
- Piastowski Trakt Rowerowy łączący miejsca związane z historią Piastów. Trasa rozpoczyna się nad Jezioroem Maltańskim w Poznaniu, gdzie znajdują się grodziska piastowskie z X i XI w., a kończy swój bieg w Biskupinie. Na szlaku znajdują się m.in. Muzeum Przyrodniczo-Łowieckie w Uzarzewie oraz XVIII-wieczny, drewniany kościół, leżący na szlaku kościołów drewnianych wokół Puszczy Zielonka,
- Cysterski Szlak Rowerowy – biegnący przez gminy tworzące Związek Międzygminny Puszcza Zielonka (Czerwonak, Kiszkowo, Murowana Goślina, Skoki i Swarzędz), a także przez miasto Poznań oraz gminy powiatu wągrowieckiego. Wśród zabytkowych obiektów na szlaku jest m. in. klasztor Sióstr Cysterek w Owińskach,

- Szlak kościołów drewnianych wokół Puszczy Zielonka – łączy 12 drewnianych kościółków, które zlokalizowane są w małych miejscowościach Puszczy Zielonki (kościół w Długiej Goślinie, Kicinie, Wierzenicy, Uzarzewie i Węglewie),
- Ziemiański Szlak Rowerowy – trasa zaczyna się na skrzyżowaniu Drogi Dębińskiej i ul. Królowej Jadwigi w Poznaniu, natomiast kończy się w Rawiczu. Na trasie zwiedzić można m. in. Muzeum-Pracownię Literacką Arkadego Fiedlera.

Podstawą rozwoju turystyki jeździeckiej na obszarze powiatu poznańskiego są ośrodki jeździeckie (o zróżnicowanej wielkości i standardzie), kluby, stajnie oraz oferta jeździecka w obiektach agroturystycznych. Istotnym atutem jest lokalizacja tego rodzaju obiektów na terenach słabo zurbanizowanych o wysokich walorach krajobrazowych.

Uwarunkowania przyrodnicze powiatu poznańskiego sprzyjają rozwojowi różnych form turystyki wodnej. Największe jeziora aglomeracji występują w rynnach polodowcowych (Łódzko-Dymaczewskiej, Kórnicko-Zaniemyskiej, Niepruszewsko-Strykowskiej oraz w dolinach rzeki Cybiny i Główniej). Największa liczba jezior występuje w gminach: Pobiedziska (20), Murowana Goślina (17) i Stęszew (10). W zakresie sportów motorowodnych szczególne znaczenie przypisać należy jeziorom: Kierskiemu, Kórnickiemu, Bnińskiemu oraz Niepruszewskiemu.

Rozwijającą się formą turystyki wodnej w powiecie poznańskim jest również turystyka kajakowa, dzięki powstającym w gminach powiatu przystaniom. Zlokalizowane są już m.in. w miejscowościach: Rogalinek, Puszczykowo, Mściszewo oraz Czerwonak. Należy podkreślić, że sama Warta objęta jest założeniem Międzynarodowej Drogi Wodnej E70, a od 2000 r. realizowany jest program „Warta” (miasto Poznań i powiat poznański), który ma na celu ochronę i poprawę czystości wód rzeki, uatrakcyjnienie terenów nadrzecznych i przywrócenie im dawnych funkcji rekreacyjnych. Celom turystyki kajakowej w obrębie aglomeracji poznańskiej służy również tzw. Mała Pętla Wielkopolski - szlak o całkowitej długości 370 km, którego całościowy przebieg wytycza Kanał Mosiński wraz z systemem hydrotechnicznym kanałów obrzańskich, zbudowanych w połowie XIX w. w celach melioracyjnych. Do najważniejszych szlaków kajakowych, przebiegających przez powiat poznański należą:

- szlak kajakowy na rzece Warcie,
- szlak kajakowy na kanale Mosińskim,
- szlak kajakowy Potok spod Tuczną,
- szlak kajakowy na rzece Cybinie,
- szlak kajakowy na rzece Głuszynce,
- szlak kajakowy na rzece Kopli,
- szlak kajakowy na Samicy Stęszewskiej.

Specjalistyczne formy turystyki realizowane w powiecie poznańskim wiązać należy z działalnością Aeroklubu Poznańskiego (lotniska w Kobylnicy i Bednarach), w którego ofercie znajdują się: szkolenia szybowcowe, samolotowe (samoloty ultralekkie), spadochronowe oraz organizacja imprez masowych, pokazów i zawodów. Analogiczną ofertę proponuje również Airport Biernat w Gądkach.

Baza noclegowa i gastronomiczna

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2011 r. na terenie powiatu poznańskiego znajdowało się łącznie 65 obiektów noclegowych. Są to: 29 hoteli, 3 motele, 5 pensjonatów oraz 8 innych obiektów hotelowych, 2 schroniska młodzieżowe, 7 ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych, 1 dom pracy twórczej, 2 zespoły domków turystycznych, 2 kempingi, 3 pola biwakowe, 1 zakład uzdrowiskowy oraz pozostałe obiekty niesklasyfikowane. Łącznie obiekty noclegowe na terenie powiatu poznańskiego oferują blisko 4000 miejsc noclegowych.

Spśród gmin Powiatu Poznańskiego największą bazą noclegową dysponują gminy:

- Tarnowo Podgórne,
- Kórnik,
- Stęszew,
- Swarzędz,
- Puszczykowo,

Liczba obiektów noclegowych w powiecie zależy od wielu czynników, m.in. atrakcji turystycznych w okolicy, miejsc wypoczynku, rekreacji i sportu, głównych tras komunikacyjnych (tranzyt).

Liczba korzystających z bazy noclegowej na terenie powiatu w 2011 r. przekroczyła 170 tys. Liczba udostępnionych noclegów w powiecie wyniosła w 2011 r. niespełna 300 tys. noclegów. Średni pobyt jednego turysty na terenie powiatu trwał 2 doby.

Tab. 52. Turystyczne obiekty noclegowe oraz ich wykorzystanie w powiecie poznańskim w latach 2006-2011

Wskaźnik	Lata					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Obiekty ogółem	41	39	48	53	64	65
Miejsca noclegowe ogółem	2916	3035	3643	3767	3889	3916
Korzystający z noclegów ogółem	104814	108526	140886	140934	158309	171910
Udzielone noclegi turystom zagranicznym	29750	30544	42731	36746	35845	30490

Źródło: Zestawienie na podstawie danych BDL GUS

2.15. Organizacje pozarządowe

Rola organizacji pozarządowych jest bardzo ważna w kształtowaniu aktywnego społeczeństwa. Poprzez możliwość kreowania wydarzeń lokalnych, społeczności lokalne uczą się współdziałania oraz wzmacniają poczucie tożsamości mieszkańców powiatu poznańskiego. Istotne jest utrzymywanie wysokiej aktywności organizacji pozarządowych w powiecie poznańskim oraz stwarzanie dogodnych warunków dla ich rozwoju. Efekty wzmacniania potencjału sektora non-profit widoczne są w zwiększonej aktywności dzieci i młodzieży, a także osób starszych w życiu lokalnym.

W powiecie poznańskim w 2011 r. aktywnie działało ok. 200 organizacji pozarządowych różnego typu (dane Wydziału Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu). W 2011 r. w systemie REGON zarejestrowało się 41 stowarzyszeń (w 2006 r. – 59).

Tab. 53. Podmioty wpisane do rejestru REGON w powiecie poznańskim w latach 2006-2011

Typ organizacji	Lata						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-2011
Fundacje	9	7	6	5	10	10	29
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	59	41	41	36	38	41	256

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Podstawą prawną dla działań Powiatu Poznańskiego w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi są zapisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (Dz. U. 2010r Nr 234 poz. 1536 ze zm.). Ustawa wyznacza ogólne ramy prawne realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe oraz reguluje współpracę organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi w tym zakresie. Ponadto, zgodnie z art. 5a, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwała, po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi, roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3.

W latach 2006-2011 Powiat Poznański zlecił organizacjom pozarządowym realizację 890 zadań publicznych, najwięcej zadań zleconych zostało w 2008 r. – 198, najmniej w 2011 r. – 80. Spadku tej liczby nie należy jednak interpretować negatywnie – wydatki na współpracę z organizacjami pozarządowymi od 2010 r. utrzymywane są na zbliżonym poziomie (ok. 1 200 000 zł rocznie).

Tab. 54. Liczba zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym przez Powiat Poznański w latach 2006-2011

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-2011
Liczba zadań publicznych	153	168	198	169	122	80	890

Źródło: Wydział Promocji, Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu

W latach 2006-2011 najwięcej zadań publicznych zleconych zostało w obszarze współpracy: kultura i sztuka – 293 zadania oraz kultura fizyczna – 248 zadań.

Tab. 55. Liczba zleconych zadań publicznych w poszczególnych obszarach współpracy w latach 2006-2011

Obszar współpracy	Lata						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2006-2011
Kultura i sztuka	55	58	77	52	37	14	293
Kultura fizyczna	44	56	50	52	28	18	248
Turystyka	18	25	29	19	12	10	113
Edukacja	-	-	-	-	-	7	7
Ochrona i promocja zdrowia	-	3	2	6	7	8	26
Pomoc społeczna	36	26	40	40	37	22	201
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	-	-	-	-	1	1	2

Źródło: Wydział Promocji, Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu

Współpraca administracji publicznej z sektorem non-profit przynosi wiele obustronnych korzyści. Przede wszystkim uaktywnia społeczność lokalne, czyni je bardziej zaangażowanymi, a przez to odpowiedzialnymi za wspólne sprawy. Sektorowi publicznemu przynosi także oszczędności ekonomiczne, czasowe i kadrowe, które musiałyby zostać poniesione w przypadku samodzielnej realizacji zadań. Celowe jest wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi, poszerzanie jej o nowe obszary i włączanie do zadań nowych stowarzyszeń i partnerów społecznych.

2.16. Administracja i współpraca samorządowa

W skład Starostwa Powiatowego w Poznaniu wchodzi 19 wydziałów oraz 10 innych wyodrębnionych komórek organizacyjnych (gabinet Starosty, biura, samodzielne stanowiska, itp.). Lista kart usług administracyjnych świadczonych przez Starostwo, zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej, obejmuje 129 pozycji. Usługi administracyjne dla mieszkańców świadczą także inne jednostki organizacyjne Powiatu, takie jak m.in. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej. Dostępne dane statystyczne za

lata 2007-2011 pozwalają oszacować przeciętną roczną liczbę spraw administracyjnych załatwianych w Starostwie na ok. 42 tys., natomiast wpływającą do urzędu korespondencję na ok. 124 tys. sztuk.

W latach 2006-2011 zrealizowano wiele zadań mających na celu unowocześnienie funkcjonowania administracji powiatowej poprzez rozwój technologii teleinformatycznych. Część zadań wykonano w ramach projektu „Informatyzacja Starostwa Powiatowego w Poznaniu oraz rozwój usług on-line” (2005-2008), o wartości całkowitej 1.227.830,43 zł, dofinansowanego w 75% z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W ramach realizacji zadań bezpośrednio wskazanych w Strategii wdrożono m.in. system zarządzania jakością (certyfikat ISO 9001), politykę bezpieczeństwa danych osobowych, system elektronicznego obiegu dokumentów, centralny system elektronicznego archiwum. Jednocześnie rozwijane były usługi bezpośrednio służące klientom urzędu, takie jak m.in. powołanie call center, instalacja infokiosków (infomatów), wdrożenie Elektronicznej Skrzynki Podawczej, Platformy Elektronicznych Usług Publicznych, systemu e-PUAP, elektronicznego systemu kolejkowego w Wydziale Komunikacji, jak również wprowadzenie technologii komunikacji z klientami poprzez wykorzystanie usług internetowych oraz sieci komórkowych (wymiana korespondencji, umawianie wizyt poprzez pocztę elektroniczną).

Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej udostępnił w internecie mapy cyfrowe, powiązane z danymi o decyzjach wydanych przez Wydział Administracji Architektoniczno-Budowlanej. W celu usprawnienia pracy Starostwa wdrożono zintegrowany system drukowania, doprowadzono do powiązania systemów obiegu dokumentów z systemami kadrowo-płacowymi i sprawozdawczości budżetowej, a także umożliwiono automatyczne generowanie rejestrów do Biuletynu Informacji Publicznej. Wprowadzony został system kontroli dostępu do pomieszczeń, jak również dokonano przeglądu legalności oprogramowania, doprowadzając do stanu pełnej legalności, potwierdzonej odpowiednimi certyfikatami.

Powiat Poznański aktywnie uczestniczy w różnych formach współpracy samorządowej na szczeblu krajowym (Związek Powiatów Polskich) i regionalnym (Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych). Na forum międzynarodowym Powiat łączy długoletnie partnerstwo z niemieckim Regionem Hannover, a ponadto współpraca z Prowincją Forlì-Cesena (Włochy), Prefekturą Sao José dos Pinhais (Brazylia) oraz Rejonem Kijowsko-Światoszyńskim (Ukraina).

Szczególnie istotny w ostatnich latach stał się rozwój lokalnej współpracy samorządowej w ramach aglomeracji poznańskiej. W dniu 15 maja 2007 r. podpisane zostało przez Prezydenta Miasta Poznania, Starostę Poznańskiego oraz wójtów i burmistrzów 17 gmin Powiatu Poznańskiego „Porozumienie o współpracy pomiędzy samorządami aglomeracji poznańskiej”. Uczestnicy

porozumienia utworzyli Radę Aglomeracji Poznańskiej jako forum wymiany informacji pomiędzy jednostkami samorządowymi oraz platformę dla uzgadniania dziedzin współpracy, mającej w przyszłości przyjmować konkretne formy prawne. Porozumienie pomiędzy samorządami aglomeracji poznańskiej dało impuls do zintensyfikowania działań integracyjnych. W treści porozumienia wymienione zostały dziedziny w odniesieniu, do których współdziałanie ma znaczenie priorytetowe:

- wspieranie inicjatyw gospodarczych,
- działania na rzecz marketingu i promocji,
- gospodarka komunalna,
- transport zbiorowy,
- edukacja,
- polityka przestrzenna,
- opieka zdrowotna,
- podejmowanie działań związanych z turystyką i ekologią,
- rozwiązywanie problemów dotyczących mieszkańców aglomeracji.

W celu realizacji zapisów porozumienia, Rada Aglomeracji Poznańskiej podjęła dalsze działania integracyjne. Rezultatem prac konsorcjum największych uczelni miasta Poznania (UAM, UE, PP, UP), koordynowanemu przez Centrum Badań Metropolitalnych UAM, są dwa dokumenty strategiczne: Zielona Księga Aglomeracji Poznańskiej (jako pre-strategia przeznaczona do szerokich konsultacji politycznych i społecznych) oraz finalna Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej „Metropolia Poznań 2020”. W 2010 r. członkowie Rady Aglomeracji zgodnie opowiedzieli się za przekształceniem dotychczasowej nieformalnej formuły Rady w umocowaną prawnie formę współpracy - Stowarzyszenie Metropolia Poznań, które zostało zarejestrowane 29 kwietnia 2011 r. Do podstawowych statutowych zadań Stowarzyszenia należy m.in. prowadzenie działań wspierających wdrażanie wspólnie wypracowanej Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej, umożliwiających efektywne i skuteczne zarządzanie Aglomeracją, oraz prowadzących do powołania związku samorządowego zrzeszającego jednostki terytorialne tworzące Aglomerację. Z mocy statutu jednym z dwóch wiceprezesów Stowarzyszenia jest Starosta Poznański.

Poza wymiarem polityczno-strategicznym współpraca Samorządowa Powiatu Poznańskiego w ramach Aglomeracji Poznańskiej przejawia się również poprzez zawieranie porozumień z miastem Poznaniem i gminami Powiatu. Porozumienia pionowe z gminami mają najczęściej na celu przekazanie na szczebel gminny zarządzania drogami powiatowymi w granicach administracyjnych miast, co w praktyce ułatwia organizację ich utrzymania. Formuła porozumień na szczeblu międzypowiatowym w ramach usług społecznych polega najczęściej na przekazaniu

przez Powiat Poznański miastu Poznań zadania realizowanego przez wyspecjalizowane jednostki (ośrodki adopcyjno-opiekuńcze, poradnie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi), zatrudniające wysoko kwalifikowaną kadrę.

Duże znaczenie w procesie integracji zarządzania w Aglomeracji Poznańskiej mają porozumienia w takich dziedzinach jak rynek pracy i wspieranie przedsiębiorczości, ochrona przeciwpożarowa i ratownictwo medyczne. Dotyczą one funkcjonowania instytucji o wyraźnym charakterze aglomeracyjnym, obejmujących swoim działaniem miasto Poznań i powiat poznański. Zaliczyć można do nich Powiatowy Urząd Pracy, Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości, Komendę Miejską Straży Pożarnej i Powiatowe Centrum Powiadamiania Ratunkowego. Charakter ogólnoaglomeracyjny ma również współpraca w ramach Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej (PLOT), założonej jako stowarzyszenie w 2003 r., do której należy miasto Poznań, Powiat Poznański i 11 gmin aglomeracji. Statutowym celem PLOT jest wspieranie rozwoju rynku turystycznego w „Poznaniu i Aglomeracji Poznańskiej” oraz ich promocja jako miejsca atrakcyjnego turystycznie.

3. GŁÓWNE PROBLEMY I WYZWANIA ROZWOJU POWIATU

Powiat Poznański w obecnej formie terytorialnej i ustrojowej powołany został 1 stycznia 1999r. w związku z wprowadzeniem przepisów reformujących administrację publiczną. Jest to najgęściej zaludniony i jeden z największych powierzchniowo powiatów ziemskich w kraju. Pod względem potencjału gospodarczego, mierzonego wielkością PKB należy on do najbardziej zasobnych jednostek terytorialnych w Polsce.

Pod względem liczby mieszkańców, blisko 340 tys., powiat poznański dysponuje największym potencjałem demograficznym wśród powiatów ziemskich w kraju. Rosnąca liczba mieszkańców powiatu poznańskiego, głównie dzięki napływowi ludności z Poznania i regionu Wielkopolski, umacnia pozycję tej jednostki na mapie administracyjnej kraju. W skali regionalnej powiat staje się coraz bardziej równorzędnym (w sensie potencjału społecznego i gospodarczego) partnerem w relacji z miastem Poznań. Udział liczby ludności powiatu w całej aglomeracji wzrósł w latach 1990-2010 z 27% do 37 %. Wg prognoz GUS w 2035 r. powiat osiągnie 480 tys. osób i niemalże zrówna się z liczbą mieszkańców miasta Poznania.

Zmiany demograficzne, które nastąpią w powiecie poznańskim, będą ściśle związane z procesami demograficzno-społecznymi zachodzącymi w mieście Poznaniu. Do 2035 r. GUS prognozuje, że w Poznaniu liczba mieszkańców systematycznie będzie maleć (ludność w Poznaniu zmniejszy się, w stosunku do roku bazowego 2010 - o 62,1 tys. osób, tj. o 11,3%. W związku z tym w 2035 r. liczba ludności Poznania wyniesie 489,5 tys. osób. Biorąc pod uwagę powyższe procesy demograficzne, w 2035 r. na obszarze powiatu poznańskiego i miasta Poznania, łącznie liczba

mieszkańców wzrośnie o 90,8 tys. i wyniesie 969,5 tys. osób. Cały układ osadniczy – aglomeracja poznańska – będzie liczył blisko 1 mln mieszkańców i stanie się jednym z największych obszarów zurbanizowanych nie tylko w kraju, ale i w Europie. Udział mieszkańców miasta Poznania w ludności zamieszkującej aglomerację poznańską zmniejszy się z 63% w 2010 r. do 50% w 2035 r.

Dynamiczny rozwój demograficzny i gospodarczy powiatu poznańskiego jako strefy podmiejskiej Poznania determinują czynniki technologiczne, ekonomiczne, ekologiczne i społeczne.

- Czynniki technologiczne umożliwiają łatwy i relatywnie szybki kontakt z odległymi przestrzennie terenami, co wynika z tworzenia nowych układów komunikacyjnych, rozwoju środków transportu, szczególnie motoryzacji indywidualnej i rozwoju środków łączności (telefon, komputer).
- Czynniki ekonomiczne wyrażają się wysokością renty gruntowej, preferującą lokalizację miejsc zamieszkania i działalności gospodarczej poza granicami Poznania.
- Czynniki ekologiczne są pochodną rozwoju przestrzennego, często żywiołowego, skutkującego rosnącą antropopresją na środowisko przyrodnicze i ograniczaniem dostępu do jego najcenniejszych zasobów, szczególnie leśnych i wodnych.
- Czynniki społeczne przejawiają się we wzroście zamożności i wykształcenia większej grupy mieszkańców, która realizuje potrzebę poprawy warunków zamieszkania, poprzez przenoszenie się poza granice miasta. Fakt ten wzmacniany jest argumentem nowoczesności, statusem społecznym oraz stylem życia.

Bardzo istotnym problemem rozwoju powiatu poznańskiego jest utrzymanie równowagi w rozwoju całego układu zurbanizowanego poprzez wzmocnienie strategicznej roli całego obszaru funkcjonalnego (metropolitalnego) Poznania w skali krajowej i europejskiej. Realizacja Strategii Rozwoju powinna iść w kierunku wzmacniania więzi przestrzenno-funkcjonalnych pomiędzy Poznaniem, a jego otoczeniem oraz wprowadzania form zarządzania zintegrowanym obszarem metropolitalnym. Przed takim wyzwaniem stoi i Powiat Poznański i miasto Poznań, realizujące politykę, która integruje działania w różnych dziedzinach życia gospodarczo-społecznego, zarówno w odniesieniu do miasta (jako rdzenia) jak i gmin ościennych tworzących Powiat. Warto zwrócić uwagę, że Powiat Poznański, miasto Poznań oraz 20 gmin aglomeracji poznańskiej podjęło wysiłek wypracowania wspólnej **Strategii Rozwoju Metropolia Poznań 2020**, zatwierdzonej na Zjeździe Stowarzyszenia Metropolia Poznań w 2011 r. Jej sygnatariuszem jest również Powiat Poznański.

Do zakresu działania Samorządu Powiatowego należą m.in. sprawy edukacji publicznej, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, dróg publicznych, ochrony środowiska i przyrody, porządku publicznego i bezpieczeństwa, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy. Z punktu widzenia obywatela ważne są także decyzje i dokumenty, których wydawanie należy do kompetencji administracji powiatowej. Dotyczą one m.in. sfery komunikacji

(prawa jazdy, rejestracja pojazdów), budownictwa (pozwolenia na budowę) i gospodarki nieruchomościami (podziały nieruchomości).

Wobec powyższego podstawowa funkcja jaką pełni Powiat wobec mieszkańców to zaspokojenie ich potrzeb w ramach określonych ustawowo zadań i kompetencji. Zakres ten należy jednak poszerzać o działania o charakterze inicjującym, koordynującym i wspierającym. Wynikające z roli jaką pełni Powiat w układzie osadniczym aglomeracji poznańskiej. **Do szeroko rozumianych zadań Powiatu należą:**

- Świadczenie usług publicznych o charakterze ponadgminnym,
- Rozwój infrastruktury międzygminnej, dbanie o środowisko przyrodnicze na terenie Powiatu,
- Kooperacja z miastem Poznań w zakresie usług zintegrowanych,
- Współdziałanie z samorządem regionalnym Województwa Wielkopolskiego w zakresie realizacji zadań o charakterze lokalnym i regionalnym,
- Wspieranie działań infrastrukturalnych i społecznych samorządów gminnych,
- Inicjowanie i koordynowanie współpracy międzygminnej, w tym tworzenia związków komunalnych i stowarzyszeń,
- Budowanie Metropolii Poznań – zintegrowanego obszaru wielkomiejskiego o potencjale 1 mln mieszkańców.

Dynamika zjawisk wymaga, aby administracja publiczna zmieniała zarówno zakres działań jak i metody ich realizacji w relacji do rozwoju procesów ekologicznych, gospodarczych, społecznych i przestrzennych. **Wzrost efektywności zarządzania publicznego** rodzi konieczność racjonalizacji struktur zarządzania, większej elastyczności (np. w zakresie współdziałania jednostek samorządowych) i tworzenia ram, odpowiadających nowym realiom przestrzenno-funkcjonalnym. Wyżej wymieniona racjonalizacja nie musi być związana z kolejną reformą terytorialno-administracyjną, łączeniem czy też znoszeniem powiatów jak to postulują niektórzy eksperci. Jednym z podstawowych warunków dobrego funkcjonowania układu terytorialnego jest bowiem jego stabilność. Położenie powiatu, jego aglomeracyjny charakter, wysokie jak na powiaty ziemskie zurbanizowanie, znaczny potencjał gospodarczy składają się na przewagi konkurencyjne tej jednostki wobec innych powiatów ziemskich w Polsce. Jednocześnie skala i dynamika zjawisk, stawia przed samorządem Powiatu duże wyzwania, a standardowo realizowane w innych jednostkach działania wymagają od polityków i administracji powiatu zdwojonych wysiłków, które powinny wspierać innowacyjne rozwiązania organizacyjne w skali kraju. Powiat poznański jest swoistym laboratorium procesów suburbanizacyjnych i rosnącej skali problemów środowiskowych, infrastrukturalnych, gospodarczych i społecznych. Intensywność ich na terenie powiatu jest bardzo duża, co przekłada się na liczne problemy rozwojowe i konieczność ich rozwiązywania poprzez realizację zadań priorytetowych, leżących u podstaw planowania strategicznego.

4. MISJA SAMORZĄDU I WIZJA ROZWOJU POWIATU

Misja Powiatu a dokładniej misja Samorządu Powiatowego posiada znaczenie analogiczne do literalnie rozumianej misji jako posłannictwa czy też pracy do wykonania. Misja samorządu w zwięzły sposób precyzuje istotę jego działań i podstawowe funkcje do spełnienia na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców powiatu. Kierując się tymże posłannictwem sformułowana misja samorządu Powiatu Poznańskiego brzmi następująco:

Rozwijamy potencjał naszego powiatu dla dobra jego mieszkańców, dbając o środowisko przyrodnicze w myśl zasad zrównoważonego rozwoju.

Tak określona misja pozwala na wyznaczenie wizji powiatu, rozumianej jako swego rodzaju projekcja stanu, do jakiego dąży społeczność lokalna i reprezentująca ją władza samorządowa. Ze względu na nadrzędny cel jakim jest zapewnienie mieszkańcom powiatu wysokiej jakości życia oraz utrzymanie silnej pozycji konkurencyjnej powiatu w skali kraju, sformułowano następującą wizję rozwoju powiatu poznańskiego:

Powiat Poznański, tworząc z miastem Poznań wielkomiejską metropolię, rozwija się dynamicznie i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Mieszkańcy powiatu mają dobry dostęp do cennych walorów środowiska przyrodniczego, miejsc pracy, edukacji, opieki zdrowotnej, kultury i wypoczynku oraz zapewnione poczucie bezpieczeństwa publicznego.

Nowoczesna gospodarka, lokalny kapitał społeczny i wysoki poziom usług publicznych, gwarantują stały rozwój demograficzny i gospodarczy powiatu oraz wysoki w skali kraju poziom życia jego mieszkańców.

5. CELE I DZIAŁANIA

W zaktualizowanej Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego 2006-2015 r., zgodnie z jej pierwowzorem, wyszczególnione zostały **cztery cele strategiczne**, które osiągnęte będą poprzez realizację celów operacyjnych i celów szczegółowych.

Realizacja celów następuje na poziomie konkretnych działań, które opisano z uwzględnieniem ich zakresu, realizatorów, źródeł finansowania, oczekiwanych efektów oraz sposobów ich opomiarowania.

Cele strategiczne i odpowiadające im cele operacyjne realizowane przez Samorząd Powiatu Poznańskiego są następujące:

I. Kształtowanie przestrzeni podwyższającej jakość życia oraz wspieranie rozwoju gospodarczego Powiatu

Cele szczegółowe:

1. Rozwój systemu komunikacji drogowej,
2. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego,
3. Rozwój przedsiębiorczości - tworzenie platformy współpracy z przedsiębiorcami,
4. Poprawa i rozwój usług publicznych.

II. Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców oraz dostosowania ich kwalifikacji i kompetencji do potrzeb rynku pracy Aglomeracji Poznańskiej

Cele szczegółowe:

1. Rozwój systemu oświaty,
2. Promocja zatrudnienia, ograniczenie zjawiska wysokiego poziomu bezrobocia i eliminacja jego negatywnych skutków.

III. Wzrost integracji społecznej, poprawa zdrowotności i bezpieczeństwa publicznego mieszkańców Powiatu

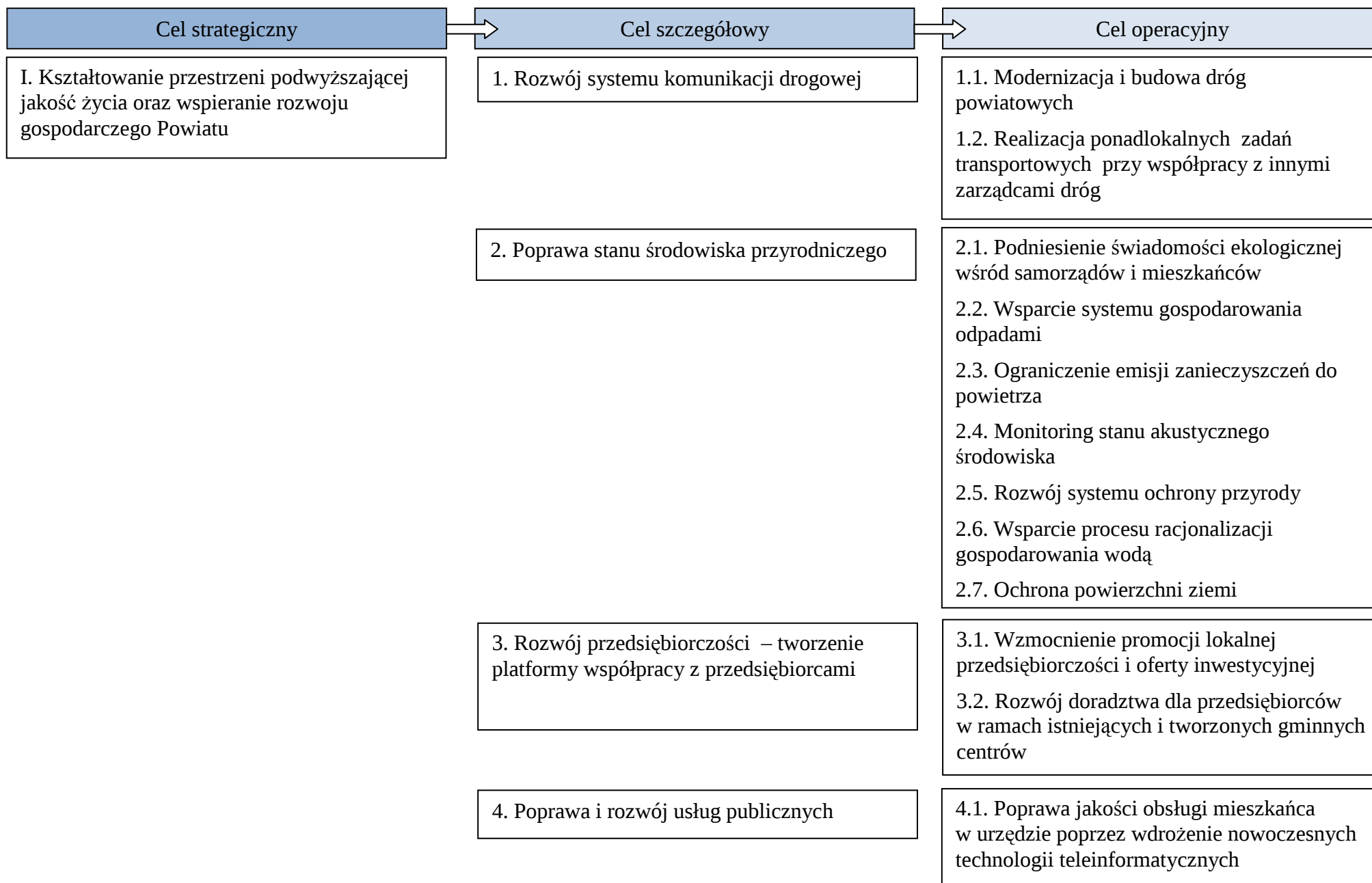
Cele szczegółowe:

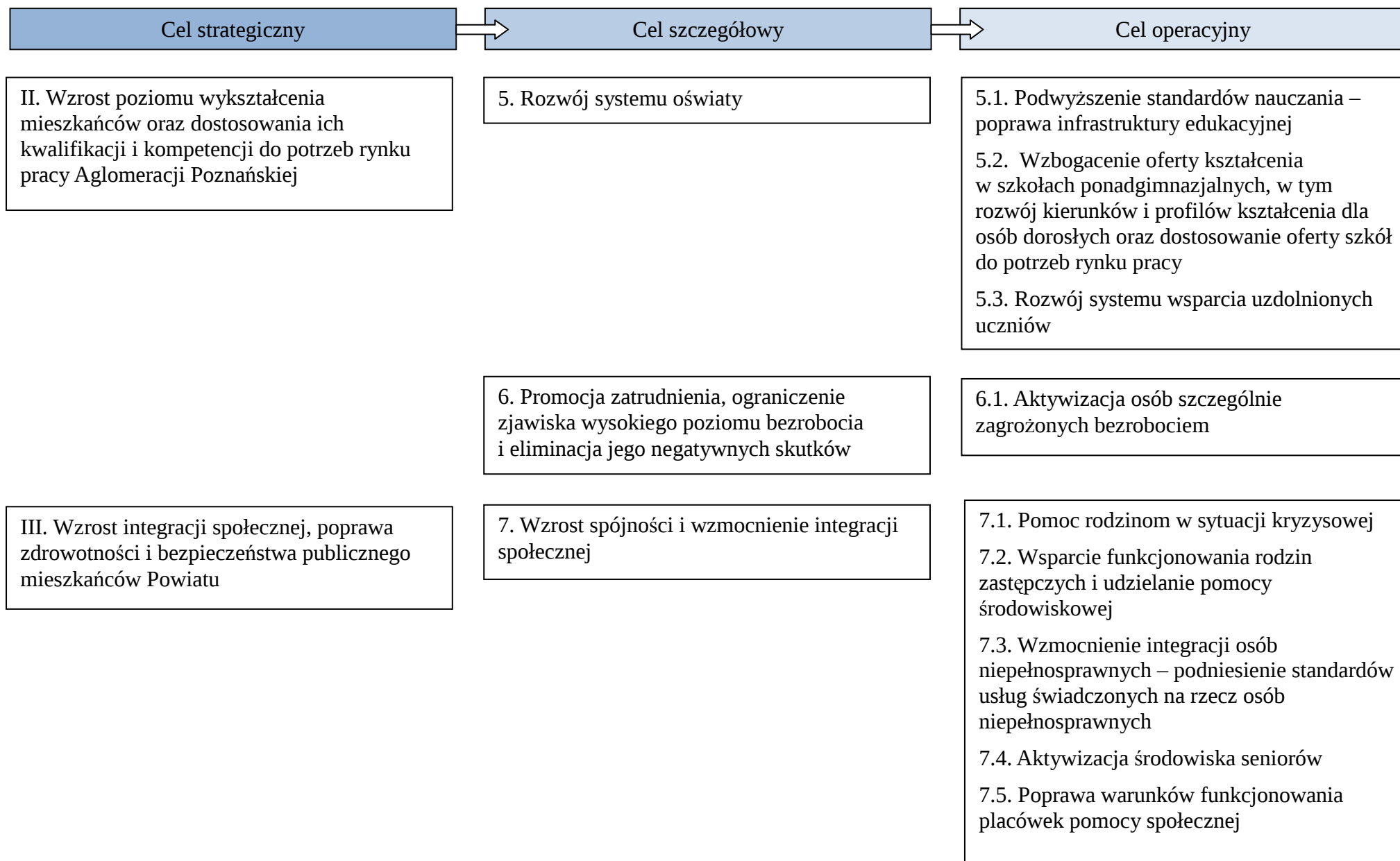
1. Wzrost spójności i wzmocnienie integracji społecznej,
2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców - rozwój systemu opieki zdrowotnej,
3. Podwyższenie stanu i poczucia bezpieczeństwa,
4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

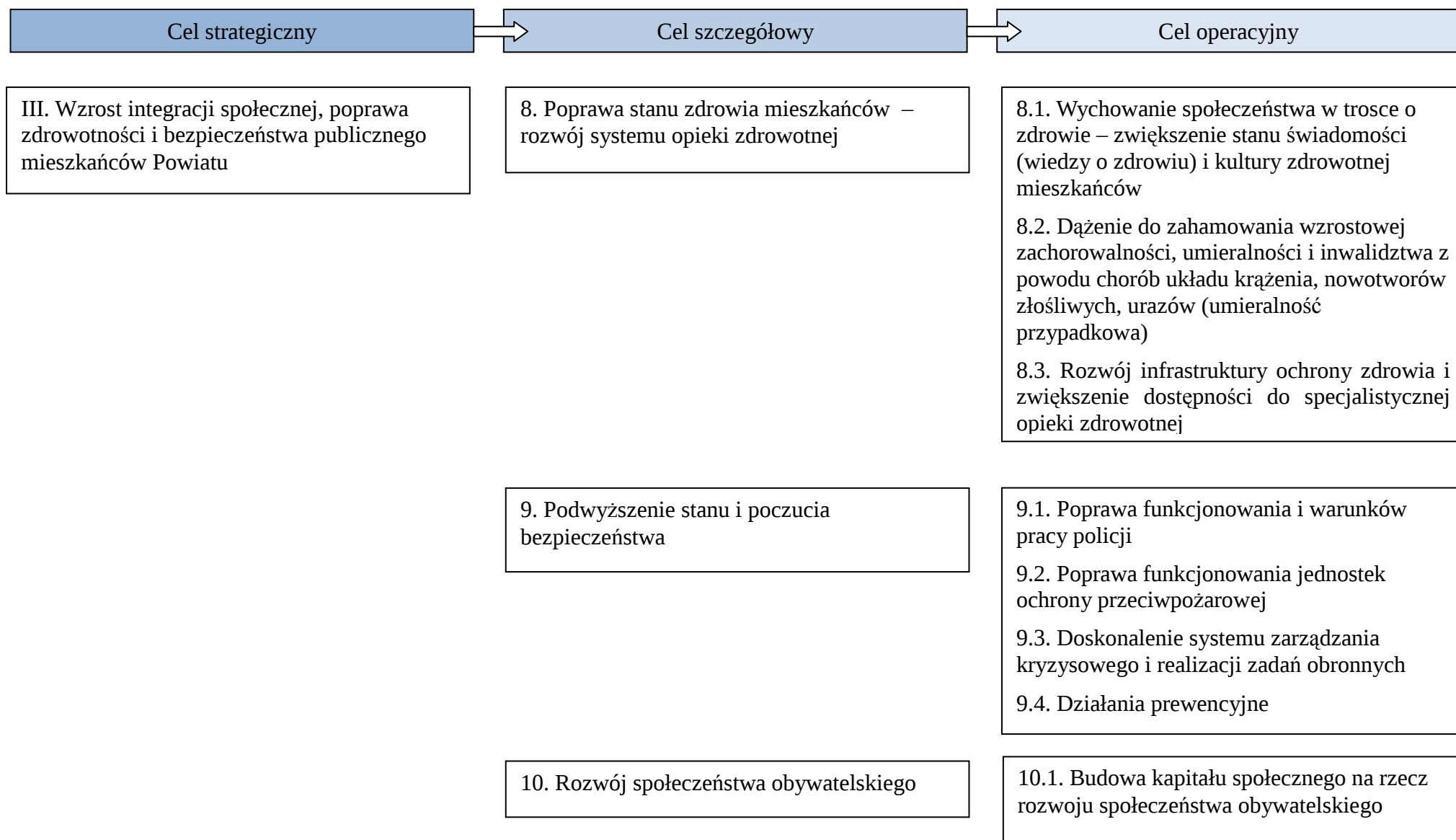
IV. Zwiększanie efektywności wykorzystania walorów przyrodniczych i potencjału kulturowego Powiatu

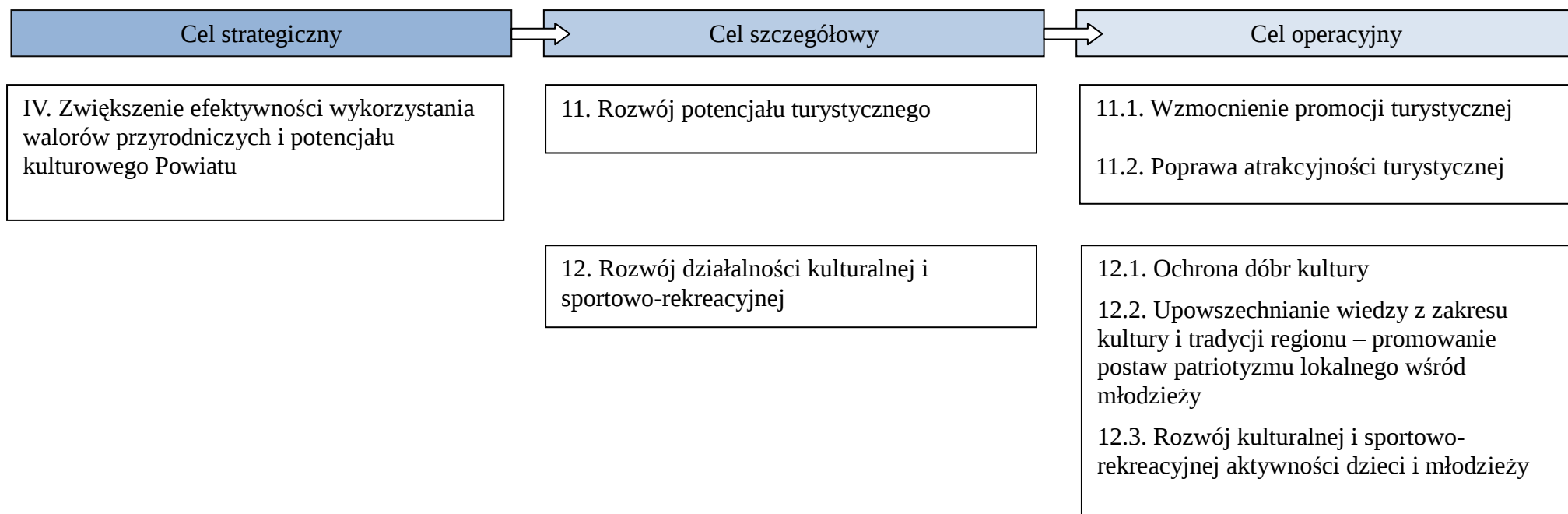
Cele szczegółowe:

1. Rozwój potencjału turystycznego,
2. Rozwój działalności kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej.

CEL STRATEGICZNY I

KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI PODWYŻSZAJĄCEJ JAKOŚĆ ŻYCIA ORAZ WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO POWIATU

Cel szczegółowy 1

Rozwój systemu komunikacji drogowej

Cel operacyjny 1.1.

Modernizacja i budowa dróg powiatowych

Działanie 1.1.1.
Remonty i przebudowy dróg powiatowych

Cel operacyjny 1.2.

Realizacja ponadlokalnych zadań transportowych przy współpracy z innymi zarządcami dróg

Działanie 1.2.1.
Budowa obwodnicy północno-wschodniej

Działanie 1.2.2.
Budowa węzła w miejscowości Paczkowo gmina Swarzędz

Działanie 1.2.3.
Budowa dwóch wiaduktów nad linią kolejową Poznań-Berlin oraz układu komunikacyjnego w rejonie osiedla Kwiatowego w Poznaniu i w Plewiskach

Działanie 1.2.4.
Budowa drogi łączącej drogę powiatową nr 2512P (ul. Rabowicka) z drogą krajową nr 92 wraz z drogami serwisowymi oraz przebudową odcinka ul. Rabowickiej i drogi krajowej nr 92 w miejscowości Jasin, gmina Swarzędz

Działanie 1.1.1.

Remonty i przebudowy dróg powiatowych

Uzasadnienie działania

Uzasadnieniem działania jest wymóg realizacji zadań Samorządu Powiatowego wynikających z Ustawy o Samorządzie Powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. (Dz. U z 2001 Nr 142 poz.1592 ze zm.) oraz Ustawy o drogach publicznych z 21 marca 1985 r. (Dz. U. z 2007 Nr 19 poz. 115 ze zm.) wskazujących na konieczność modernizacji dróg powiatowych definiowanych jako szlaki stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą. Ponadto najważniejszym celem działania jest poprawa jakości dróg powiatowych, podniesienie ich parametrów technicznych, zwiększenie przepustowości dróg oraz poprawa poziomu bezpieczeństwa na drogach. Wskazane do przebudowy odcinki dróg powiatowych, ze względu na swoją lokalizację w układzie całej aglomeracji poznańskiej stanowią istotne punkty układu komunikacyjnego. Obecnie nie spełniają one jednak obowiązujących parametrów technicznych, a ich nawierzchnie wymagają gruntownej modernizacji. Stąd potrzeba sukcesywnej przebudowy i modernizacji dróg. Priorytetem Zarządu Dróg Powiatowych jest eliminacja odcinków dróg o najgorszym stanie technicznym, a także utrzymanie w odpowiednim standardzie dróg stanowiących podstawę do przenoszenia ruchu tranzytowego oraz najbardziej obciążonych ruchem pojazdów.

Opis działania

W latach 2012 – 2015 przewiduje się remonty i przebudowy dróg powiatowych, z których najważniejszymi będą:

2012

- Przebudowa drogi powiatowej nr 2406P w m. Biedrusko III Etap w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Etap II Bezpieczeństwo - Dostępność – Rozwój Lokalnych na lata 2012-2015.

2013

- Przebudowa ulicy Tarnowskiej w Lusówku - 0,5 km w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych.
- Przebudowa drogi 2407P ul. Poznańska w Kicinie (od ul. Wodnej do ul. Rolnej) – 0,7 km.
- Przebudowa drogi 2434P ul. Kolejowa w Owińskach (od DW nr 196 do przejazdu kolejowego PKP) – 0,8 km.
- Przebudowa drogi Wierzonka-Kobylnica – 4 km.
- Poszerzenie jezdni i ułożenie nowej warstwy ścieralnej w ciągu drogi powiatowej nr 2407P Koziegłowy-Kobylnica na odcinku od Wierzonki do skrzyżowania z DK5 – ok. 4 km.
- Przebudowa drogi 2390P ul. Łęczycka w Wirach na odcinku od ul. Zespołowej do ul. Laskowskiej oraz remont odcinka od parkingu przy kościele do ul. Zespołowej oraz od

ul. Laskowskiej do ul. Dworcowej. –1,3 km.

2014

- Przebudowa drogi 2401P Dopiewo-Poznań w m. Skórzewo na odcinku od ulicy Malwowej do ulicy Zakręt – 1,6 km. Zadania ma zostać zgłoszone do Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych.
- Przebudowa drogi 2424P Rokietnica-Poznań w ciągu ulicy Kierskiej od ul. Leśnej do ulicy Altanowej (gr. Poznania). Zadanie proponuje się zgłosić do Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych.

Prace na drogach obejmują m.in. budowę nowej nawierzchni, budowę ronda, azyli na przejściach dla pieszych oraz budowę miejsc parkingowych. A także powstanie nowych chodników, ciągów pieszo-rowerowych lub ścieżek rowerowych, wybudowanie i remont istniejących zatok autobusowych lub peronów. Poprawione zostanie odwodnienie drogi poprzez wykonanie rowów lub systemu kanalizacji deszczowej. Wykonane zostanie również nowe oznakowanie poziome i pionowe. Szczegółowe rozwiązania techniczne będą zawierać stosowne dokumentacje projektowe.

2015

- Przebudowa drogi powiatowej 2387P - ulica Grunwaldzka w Plewiskach na odcinku od ulicy Wołczyńskiej do ul. Szkolnej – 1,9 km w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych.
- Przebudowa drogi powiatowej 2401P w Dąbrówce – w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych.

Realizatorzy działania

- Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu,
- Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

Partnerzy

- Gminy powiatu poznańskiego

Efekty działania

Efektem realizacji działania będzie poprawa jakości drogi, podniesienie parametrów technicznych, zwiększenie przepustowości oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach.

Mierniki działania

- liczba kilometrów przebudowanych i wybudowanych dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- poprawa dostępności czasowej do miejsc prowadzących daną drogą.

Źródła finansowania

- Budżet gmin,
- Budżet Powiatu,
- Budżet państwa.

Działanie 1.2.1.

Budowa obwodnicy północno-wschodniej

Uzasadnienie działania

Budowa obwodnicy północno – wschodniej miasta jest jednym z projektów o charakterze ponadlokalnym w porozumieniu z wieloma partnerami instytucjonalnymi. Zarząd Powiatu w Poznaniu jest jednym z inicjatorów projektu. Odcinek północno-wschodni obwodnicy aglomeracji poznańskiej będzie szlakiem tranzytowym generującym korzyści i zyski dla gmin leżących na północno-wschód od Poznania. Obwodnica ta poprawi warunki obsługi komunikacyjnej pomiędzy gminami w powiecie poznańskim, w szczególności dotyczy to gmin: Czerwonak, Swarzędz, Kostrzyn Wlkp., Suchy Las a także m. Poznań. Przyniesie również korzyści wynikające z połączenia z autostradą i drogami krajowymi. Dotyczy to zwłaszcza terenów w gminie Swarzędz, gdzie w rejonie drogi krajowej nr 92 zlokalizowano już wiele inwestycji (m. in. centra logistyczne), i nadal uruchamiane są nowe tereny aktywizacji gospodarczej. Ponadto obwodnica będzie trasą przewozu odpadów do projektowanej spalarni odpadów w Elektrociepłowni Karolin. O konieczności realizacji zadania przekonują także zapisy Ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego. Wskazano w niej, że budowa obwodnicy jest zadaniem trafnym z punktu widzenia potrzeb mieszkańców powiatu i aglomeracji. Jest to projekt o charakterze ponadlokalnym, zatem musi być realizowana przy niezbędnym współudziale województwa, m. Poznania i powiatu poznańskiego. W pierwszej kolejności należy ustalić wielkość partycypacji finansowej poszczególnych podmiotów w projekcie oraz przygotować niezbędną dokumentację techniczną.

Opis działania

Realizacja zadania zakłada powstanie drogi o parametrach, co najmniej drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP) łączącej drogę ekspresową S5 z drogą ekspresową S11. Udział Samorządu Powiatowego w inwestycji ma zostać określony na podstawie porozumień z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad, Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich oraz gminami, przez których tereny przebiega lokalizacja drogi. W 2011 roku zlecono wykonanie projektu specyfikacji przetargowej na opracowanie "Studium korytarzowego z analizą wielokryterialną północno - wschodniego odcinka Zewnętrznego Pierścienia Drogowego Bliskiego Zasięgu wokół Miasta Poznania". Budowa obwodnicy jest niezwykle ważnym przedsięwzięciem z uwagi na odciążenie dróg lokalnych od ruchu tranzytowego. Planowana obwodnica została także uwzględniona w projekcie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Poznańskiego Obszaru Metropolitalnego oraz Studium Uwarunkowań Rozwoju Przestrzennego Aglomeracji Poznańskiej.

Realizatorzy działania

- Zarząd Dróg Powiatowych,
- Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy

- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich,
- Gminy powiatu poznańskiego,
- Miasto Poznań.

Efekty działania

Efektem realizacji działania będzie wybudowanie obwodnicy północno-wschodniej miasta Poznania.

Mierniki działania

- Procentowy udział wykonanych prac (zarówno planistyczno – dokumentacyjnych jak i właściwych prac polegających na budowie drogi.

Źródła finansowania

- Budżet gmin,
- Budżet Powiatu,
- Budżet województwa,
- Budżet państwa,
- Budżet Unii Europejskiej.

Działanie 1.2.2.**Budowa węzła w miejscowości Paczkowo - gmina Swarzędz****Uzasadnienie działania**

Projekt należy do zadań ponadlokalnych, którego bezpośrednim inicjatorem jest Samorząd Powiatowy. „Węzeł Paczkowo”, zaprojektowany na przecięciu trasy planowanej obwodnicy północno-wschodniej i istniejącej drogi krajowej nr 92, to rozwiązanie, które powstało w odpowiedzi na tempo urbanizacji tego rejonu. W powiązaniu z działaniami podjętymi już przez gminy, zmierzającymi do stworzenia nowych terenów aktywizacji gospodarczej w pobliżu drogi krajowej nr 92, budowa węzła Paczkowo wpłynie na dalszy rozwój ekonomiczny tych terenów. Węzeł „Paczkowo” to bardzo istotny element obwodnicy. Podobnie jak w przypadku działania 1.2.1 konieczność realizacji zadania wskazywana jest w Ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego. W dokumencie podkreślono trafność zadania z punktu widzenia potrzeb mieszkańców powiatu i aglomeracji. Węzeł będzie obsługiwał ruch ponadlokalny, zatem realizacja zadania powinna być prowadzona przez GDDKiA przy inicjatywie i współfinansowaniu Powiatu Poznańskiego. Inwestycja powinna przynieść długookresowe korzyści. Węzeł poprawi dostępność sieci dróg podstawowych w aglomeracji, co powinno zaspokoić potrzeby mieszkańców na wiele lat.

Opis działania

Zadanie polega na wybudowaniu węzła drogowego w miejscowości Paczkowo stanowiącego połączenie drogi krajowej nr 92 Poznań – Warszawa na planowanej obwodnicy północno-wschodniej miasta Poznania. Uwzględniając położenie węzła Paczkowo, a także uwarunkowania funkcjonalne i techniczne, zaproponowane zostało bezkolizyjne skrzyżowanie z drogą krajową nr 92 wraz z przejściem nad linią kolejową Kunowice-Warszawa w postaci węzła typu „karo”. Takie rozwiązanie drogowe istotnie wpłynie na bezpieczeństwo ruchu drogowego na istniejącej drodze krajowej oraz polepszy w znacznym stopniu komunikację na linii północ – południe obszarów podzielonych przez drogę krajową w rejonie gmin Swarzędz, Kostrzyn Wlkp. Efektem realizacji działania do 2011 r. jest przygotowanie dokumentacji budowlanej węzła. W pierwszej kolejności należy ustalić wielkość partycypacji finansowej poszczególnych podmiotów w projekcie oraz przygotować niezbędną dokumentację techniczną.

Realizatorzy działania

- Zarząd Dróg Powiatowych,
- Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy

- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich,

- Gmina Swarzędz.

Efekty działania

Efektem realizacji działania będzie wybudowanie węzła drogowego Paczkowo w ciągu obwodnicy północno-wschodniej miasta Poznania.

Mierniki działania

- Procentowy udział wykonanych prac (zarówno planistyczno – dokumentacyjnych, jak i właściwych prac polegających na budowie węzła.

Źródła finansowania

- Budżet gmin,
- Budżet Powiatu,
- Budżet województwa,
- Budżet państwa,
- Budżet Unii Europejskiej.

Działanie 1.2.3**Budowa dwóch wiaduktów nad linią kolejową Poznań-Berlin oraz układu komunikacyjnego w rejonie osiedla Kwiatowego w Poznaniu i w Plewiskach****Uzasadnienie działania**

Budowa wymienionych w działaniu obiektów technicznych ma duże znaczenie dla podniesienia przepustowości układu drogowego na wskazanym obszarze powiatu. Zadanie to jest niezwykle istotne z punktu widzenia potrzeb komunikacyjnych mieszkańców całej aglomeracji poznańskiej. Uzasadnieniem działania jest także konieczność realizacji zadań Samorządu Powiatowego wynikających z Ustawy o Samorządzie Powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz. 1592 ze zm.) oraz Ustawy o drogach publicznych z 21 marca 1985 r. (Dz. U. z 2007 Nr 19 poz. 115 ze zm.) wskazujących na konieczność modernizacji dróg powiatowych definiowanych jako szlaki stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą. Obiekt ma powstać na granicy 2 gmin i powiatów, zatem jest projektem ponadlokalnym. Działanie ma charakter zadania własnego JST, w tym Samorządu Powiatowego. Prognozuje się, że inwestycja powinna przynieść długookresowe korzyści. Układ zaspokoi potrzeby mieszkańców na wiele lat.

Opis działania

Zadanie polega na wybudowaniu układu komunikacyjnego wraz z dwoma wiaduktami nad linią kolejową E20 Poznań-Berlin w ciągu ul. Grunwaldzkiej w m. Poznań i m. Plewiska. Cały węzeł składać się ma z trzech obiektów inżyniersko - drogowych. Pierwszy wiadukt powstanie w ciągu ul. Grunwaldzkiej i połączy poznańskie Junikowo z Plewiskami. Drugi, w ciągu ul. Kolejowej, będzie służył głównie przejazdowi z Komornik do Dopiewa. Trzecim punktem inwestycji jest budowa nowej drogi po północnej stronie torów, będącej przedłużeniem ul. Miśnieńskiej. Do końca 2011 r. w celu realizacji działania podpisano list intencyjny w sprawie finansowania projektu układu komunikacyjnego. Sygnatariuszami listu są: Powiat Poznański, Miasto Poznań, Gmina Dopiewo, Gmina Komorniki oraz PKP PLK S.A. Zgodnie z listem intencyjnym miasto Poznań wyłoży 50 proc. kosztów. Kolejne 20% sfinansuje gmina Komorniki, 18,33% Powiat Poznański, a 11,67% gmina Dopiewo. Wstępnie zakłada się, że projekt układu komunikacyjnego zostanie opracowany do końca 2013 r., koszt projektu oszacowano na 3,9 mln zł.

Realizatorzy działania

- Zarząd Dróg Powiatowych,
- Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy

- Gmina Komorniki,
- Gmina Dopiewo,

- Miasto Poznań,
- PKP PLK. S.A.

Efekty działania

Efektem realizacji inwestycji będzie wybudowanie obiektów, co przyczyni się do podniesienia przepustowości węzła, oraz poprawy obsługi transportowej mieszkańców.

Mierniki działania

- Procentowy udział wykonanych prac (zarówno planistyczno – dokumentacyjnych, jak i właściwych prac polegających na budowie obiektów.

Źródła finansowania

- Budżet gmin,
- Budżet Powiatu,
- Budżet państwa,
- Budżet Unii Europejskiej.

Działanie 1.2.4.

Budowa drogi łączącej drogę powiatową nr 2512P (ul. Rabowicka) z drogą krajową nr 92 wraz z drogami serwisowymi oraz przebudową odcinka ul. Rabowickiej i drogi krajowej nr 92 w miejscowości Jasin, gmina Swarzędz

Uzasadnienie działania

Inwestycja ma istotne znaczenie zarówno dla poprawy obsługi transportowej terenów przemysłowych w gminie Swarzędz (Centrum Logistyczno Inwestycyjnego Poznań - „CLIP”), jak i dla odciążenia układu drogowego miasta Swarzędza. Nowa droga ma nie tylko poprawić dojazd w rejony ulicy Rabowickiej w Swarzędzu, ale przede wszystkim skutecznie odciążyć wiadukt przy ul. Polnej oraz pobliskie ciągi komunikacyjne. Z uwagi na zwiększenie powierzchni terenów przemysłowych na wskazanym obszarze, budowa drogi jest niezbędna dla podniesienia atrakcyjności terenów inwestycyjnych w okolicy.

Opis działania

Przedsięwzięcie inwestycyjne będzie prowadzone w drodze porozumienia przez dwa podmioty – Powiat Poznański oraz Gminę Swarzędz. Inwestycja obejmuje budowę drogi powiatowej łączącej ul. Rabowicką z drogą krajową nr 92 w miejscowości Jasin wraz z przebudową odcinka drogi krajowej oraz budową dróg serwisowych w rejonie skrzyżowania nowo projektowanej drogi z drogą krajową, obsługującej tereny po północnej i południowej stronie drogi krajowej. Inwestycja obejmuje także przebudowę fragmentu ul. Rabowickiej wraz z wprowadzeniem zabezpieczeń akustycznych dla ochrony terenów mieszkaniowych leżących przy ul. Rabowickiej przed pośrednim oddziaływaniem akustycznym przedmiotowej inwestycji.

Realizatorzy działania

- Zarząd Dróg Powiatowych,
- Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy

- Gmina Swarzędz.

Efekty działania

Efektem realizacji projektu będzie wybudowanie wskazanych odcinków dróg.

Mierniki działania

- Procentowy udział wykonanych prac (zarówno planistyczno – dokumentacyjnych, jak i właściwych prac polegających na budowie drogi).

Źródła finansowania

- Budżet gmin,
- Budżet Powiatu,
- Budżet państwa,
- Budżet Unii Europejskiej.

Działanie 1.2.5

Integracja systemu transportu publicznego na obszarze powiatu poznańskiego przy wykorzystaniu potencjału przewozowego przewoźników kolejowych oraz gminnych przewoźników autobusowych korzystających z dróg powiatowych.

Uzasadnienie działania

Wejście z dniem 1 marca 2011 roku ustawy o publicznym transporcie zbiorowym z dnia 7 stycznia 2011r. (Dz. U. z 2011 Nr 5 poz. 13 ze zm.) nałożyło na Starostę Poznańskiego nowe zadania z zakresu organizacji publicznego transportu zbiorowego. Jednym z nich jest przygotowanie do 28 lutego 2014 roku Planu Zrównoważonego Rozwoju Transportu Publicznego. Ponieważ większość ponadgminnych połączeń transportowych ma charakter aglomeracyjny ukierunkowany na stolicę województwa wielkopolskiego, jednoznaczne określenie potrzeb transportowych mieszkańców powiatu poznańskiego wymaga opracowania wspólnie z Miastem Poznaniem oraz gminami wchodzącymi w skład powiatu poznańskiego, całościowego planu transportowego obejmującego zarówno obszar powiatu poznańskiego, jak również obszar Miasta Poznania. Plan taki będzie podstawą zamodelowania linii łączących gminy powiatu z pominięciem Poznania oraz określi rolę Starosty Poznańskiego w budowie sieci połączeń komunikacyjnych pomiędzy powiatem, a m. Poznań.

Opis działania

W ramach prac nad zintegrowanym Planem Zrównoważonego Rozwoju Transportu Publicznego Aglomeracji Poznańskiej zostaną przeprowadzone badania ankietowe wśród mieszkańców powiatu poznańskiego. Badania te mają na celu określenie preferencji i zachowań komunikacyjnych mieszkańców powiatu ze szczególnym uwzględnieniem roli transportu publicznego w rozwoju powiązań społecznych i gospodarczych na obszarze powiatu. Badania te mają również pokazać możliwości wykorzystania transportu publicznego jako narzędzia do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz ochrony środowiska naturalnego. Po opracowaniu zintegrowanego planu transportowego dla całej aglomeracji, plan ten zostanie poddany delimitacji, w ramach której zostanie przygotowany projekt Planu Zrównoważonego Rozwoju Transportu Publicznego Powiatu Poznańskiego. Plan ten powinien być przyjęty uchwałą Rady Powiatu do 28 kwietnia 2014 r. W ramach prac nad planem zostanie także opracowany model transportowy, który wykorzystywany będzie w procesie podejmowania decyzji z zakresu remontu poszczególnych odcinków dróg powiatowych oraz portal internetowy monitorujący na bieżąco uwagi na temat funkcjonowania

transportu publicznego na obszarze powiatu poznańskiego.

W roku 2012 miasto Poznań, jako Beneficjent, przystąpiło do projektu pt. „Badania i opracowanie planu transportowego Aglomeracji Poznańskiej”, którego partnerem jest również Powiat Poznański. Projekt uzyskał dofinansowanie w *Konkursie Dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego oraz zrzeczeń jednostek samorządu terytorialnego na działania wspierające podnoszenie dostępności jakości i efektywności usług publicznych*, w wysokości 1 811 088,00 zł, wkład własny miasta Poznania wyniósł 130 732,00 zł, a wartość części wkładu przypadająca na Powiat Poznański, to kwota w wysokości 70 500,00 zł. Łączna wartość całego projektu wynosi 2.012.320,00 zł.

Realizatorzy działania

- Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Zarząd Dróg Powiatowych,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy

- Miasto Poznań,
- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,
- Gminy Powiatu Poznańskiego, ze szczególnym uwzględnieniem gmin będących właścicielami gminnych spółek przewozowych tj. Czerwonaka, Kleszczewa, Kórnik, Rokietnicy, Swarzędza, Suchego Lasu i Tarnowa Podgórnego.

Efekty działania

Efektem realizacji działania będzie stworzenie Planu Zrównoważonego Rozwoju Transportu Publicznego Powiatu Poznańskiego.

Mierniki działania

Procentowy udział wykonanych prac dokumentacyjnych i planistycznych przy tworzeniu planu transportowego, modelu transportowego oraz portalu internetowego badającego opinie o funkcjonowaniu transportu zbiorowego na obszarze powiatu poznańskiego.

Źródła finansowania

- Budżet Miasta Poznania,
- Budżet Powiatu,

- Program Operacyjny Pomoc Techniczna – EFRR.

CEL STRATEGICZNY I

KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI PODWYŻSZAJĄCEJ JAKOŚĆ ŻYCIA ORAZ WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO POWIATU

Cel szczegółowy 2

Poprawa stanu środowiska przyrodniczego

Cel operacyjny 2.1.

Podniesienie świadomości ekologicznej wśród samorządów i mieszkańców

Działanie 2.1.1.

Promocja przedsięwzięć i zachowań proekologicznych oraz edukacja ekologiczna

Cel operacyjny 2.2.

Wsparcie systemu gospodarowania odpadami

Działanie 2.2.1. Gospodarowanie odpadami z wypadków

Cel operacyjny 2.3.

Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza

Działanie 2.3.1. Modernizacja kotłowni oraz termomodernizacja obiektów prowadzonych lub zarządzanych przez Powiat

Działanie 2.3.2. Wymiana urządzeń elektrycznych i oświetlenia na energooszczędne oraz wykonanie instalacji w oparciu o zastosowanie systemu solarnego

Działanie 2.3.3. Realizacja założeń zawartych w „Programie usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu poznańskiego”

Cel operacyjny 2.4.

Rozwój systemu ochrony przyrody

Działanie 2.4.1. Zwiększanie lesistości i poprawa stanu lasów

Działanie 2.4.2. Program odbudowy populacji zwierzyny drobnej i redukcji drapieżników (lisów i jenotów) na terenie powiatu poznańskiego

Działanie 2.4.3. Wsparcie zadań statutowych Związku Międzygminnego „Schronisko dla zwierząt – SCHRONISKO”

Cel operacyjny 2.5.

Wsparcie procesu racjonalizacji gospodarowania wodą

Działanie 2.5.1. Ochrona jakości wód

Cel operacyjny 2.6. Ochrona powierzchni ziemi

Działanie 2.6.1. Prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi

Działanie 2.6.2. Prowadzenie obserwacji i rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy

Działanie 2.1.1.

Promocja przedsięwzięć i zachowań proekologicznych oraz edukacja ekologiczna

Uzasadnienie działania

Działanie to wpisuje się w podstawowe zadanie Powiatu jakim jest edukacja publiczna oraz promocja zdrowia i ochrona środowiska wynikające z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz. 1592 ze zm.). Według Programu ochrony środowiska dla Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015, wśród przyjętych tam priorytetów ekologicznych na pierwszym miejscu znajduje się edukacja ekologiczna, jako podstawa realizacji idei rozwoju zrównoważonego Powiatu.

Opis działania

Działanie to jest realizowane poprzez powiatowy program „Promocja ekologii poprzez edukację”. W ramach tego programu organizuje się:

- forum ekologiczne,
- konkursy z zakresu ochrony środowiska i przyrody,
- szkolenia z zakresu ochrony środowiska i przyrody,
- wykłady dla młodzieży z zakresu ekologii,
- warsztaty przyrodnicze dla młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej,
- działania informacyjne skierowane do przedsiębiorców (w tym także do rolników),
- promocję walorów przyrodniczych powiatu poznańskiego.

Realizatorzy

- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy

- Gminy Powiatu Poznańskiego,
- Szkoły Powiatu Poznańskiego,
- Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Poznaniu,
- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu,
- Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego.

Efekty działania

Celem działania jest uwrażliwienie mieszkańców powiatu na problemy środowiskowe jak również edukacja w tym zakresie. Realizacja zakładanych form edukacji i promocji ekologicznej czyni proekologiczne idee przystępnymi dla każdego mieszkańca powiatu i w perspektywie podnosi warunki życia mieszkańców w zakresie jakości środowiska przyrodniczego.

Mierniki działania

- Liczba i rodzaj organizowanych imprez,
- Wielkość nakładów finansowych w roku,
- Liczb osób uczestniczących w szkoleniach, konkursach, wykładach, itp.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Budżety szkół.

Działanie 2.2.1. Gospodarowanie odpadami z wypadków

Uzasadnienie działania

Działanie to jest zgodne z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz. U. z 2010 Nr 185, poz. 1243 ze zm.). W ramach gospodarki odpadami ustawa określa, iż jednym z wielu działań w tym zakresie realizowanym przez Powiat jest gospodarowanie odpadami z wypadków, jeżeli:

1. nie można wsząć postępowania egzekucyjnego dotyczącego obowiązku zagospodarowania odpadów z wypadków albo egzekucja okazała się bezskuteczna

lub

2. jest konieczne natychmiastowe zagospodarowanie tych odpadów ze względu na zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub możliwość zaistnienia nieodwracalnych szkód w środowisku. (na podstawie art. 17b ust. 4 Ustawy o odpadach).

Nadzór na odpadami z wypadków stanowi także zadanie priorytetu ekologicznego określonego w Programie ochrony środowiska Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015.

Opis działania

Realizacja tego działania ma charakter interwencyjny i opiera się głównie na „gotowości” służb powiatowych (kryzysowych, ratunkowych) do przejęcia i utylizacji odpadów pochodzących z wypadków.

Realizator działania

- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy

- Straż pożarna,
- Gminne służby.

Efekty działania

Właściwe postępowanie z odpadami i szybkie i skuteczne unieszkodliwianie odpadów z wypadków przyczynia się do ochrony środowiska przyrodniczego i podniesienia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców powiatu.

Mierniki

- Ilość zagospodarowanych odpadów z wypadków w Mg/rok.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

Działanie 2.3.1.

Modernizacja kotłowni oraz termomodernizacja obiektów prowadzonych lub zarządzanych przez Powiat

Uzasadnienie działania

Działanie to zgodne jest z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz. 1592 ze zm.), gdzie kwestie ochrony środowiska przyrodniczego, jak również utrzymanie obiektów i urządzeń użyteczności publicznej są ustawowym zadaniem Powiatu. Zagadnienia modernizacji obiektów zarządzanych przez Powiat w kierunku ich „ekologizacji” podejmuje również Program ochrony środowiska Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015, gdzie działanie to stanowi realizację priorytetu ekologicznego pt. Ochrona jakości powietrza, wód i ziemi.

Opis działania

Działanie zakłada wykonanie inwestycji termomodernizacyjnych i modernizację kotłowni w obiektach zarządzanych przez Powiat (przede wszystkim w placówkach oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych, administracyjnych i w N.Z.O.Z Szpital w Puszczykowie Sp. z o.o.).

Realizator działania

- Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy

- Ośrodki oświatowe, opiekuńczo-wychowawcze, socjalne, zdrowotne zarządzane przez Powiat

Efekty

Działanie to zapewnia poprawę bilansu energetycznego budynków poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię niezbędną do ich ogrzania i przygotowania ciepłej wody użytkowej. Skutkiem zmniejszenia zużycia energii będzie redukcja emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszenie kosztów bieżących utrzymania budynku.

Mierniki działania

- Liczba obiektów poddanych termomodernizacji,
- Wielkość nakładów finansowych w roku.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Budżet Państwa,
- Inne dostępne środki zewnętrzne.

Działanie 2.3.2.

Wymiana urządzeń elektrycznych i oświetlenia na energooszczędne oraz wykonanie instalacji w oparciu o zastosowanie systemu solarnego

Uzasadnienie działania

Działanie to zgodne jest z ustawą o Samorządzie Powiatowym z 1998 r. (Dz. U. z 2001 Nr 142, poz. 1592 ze zm.), gdzie kwestie ochrony środowiska i przyrody, jak również utrzymanie obiektów i urządzeń użyteczności publicznej są ustawowym zadaniem Powiatu. Kwestie modernizacji obiektów zarządzanych przez Powiat Poznański w kierunku ich „ekologizacji” podejmuje również Program ochrony środowiska Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015, gdzie działanie to stanowi realizację priorytetu ekologicznego pt. Ochrona jakości powietrza, wód i ziemi.

Opis działania

Działanie zakłada wymianę urządzeń elektrycznych i oświetlenia na energooszczędne, wykonanie instalacji przygotowania ciepłej wody użytkowej w oparciu o zastosowanie systemu solarnego oraz montaż kolektorów słonecznych w obiektach zarządzanych przez Powiat (przede wszystkim w placówkach oświatowych, opiekuńczo-wychowawczych, administracyjnych i w N.Z.O.Z Szpital w Puszczykowie Sp. z o.o.).

Realizator działania

- Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy

- Ośrodki oświatowe, opiekuńczo-wychowawcze, socjalne, zdrowotne Powiatu.

Efekty

Działanie to zapewnia poprawę bilansu energetycznego budynków poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię niezbędną do ich oświetlenia. Skutkiem zmniejszenia zużycia energii będzie zmniejszenie kosztów bieżących utrzymania budynku.

Mierniki działania

- Liczba obiektów, w których dokonano wymiany urządzeń elektrycznych i oświetlenia,
- Wielkość nakładów finansowych w roku.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Budżet Państwa,
- Inne dostępne środki zewnętrzne.

Działanie 2.3.3.**Realizacja założeń zawartych w „Programie usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu poznańskiego”****Uzasadnienie działania**

Działanie jest realizacją przyjętego przez Radę Powiatu Poznańskiego w 2007 r. „Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu poznańskiego”, który realizowany jest przy udziale gmin Powiatu. Program usuwania azbestu stanowi również jedno z zadań realizujących priorytet ekologiczny zapisany w Programie ochrony środowiska Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015 pt. Właściwa gospodarka odpadami.

Działanie to jest rekomendowane w ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego (2012 r.) do umieszczenia w przyszłej Strategii Powiatu. W związku z tym, że czas unieszkodliwiania azbestu kończy się w 2032 r. to w kolejnych latach należy zdynamizować realizację tego działania.

Opis działania

Działanie jest realizowane poprzez dofinansowanie w wysokości 70% kosztów całkowitych demontażu, transportu oraz unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest. W myśl stworzonego Regulaminu udzielania pomocy finansowej dotyczącej usuwania wyrobów zawierających azbest, beneficjentami mogą być: osoby fizyczne zameldowane na terenie powiatu poznańskiego, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, jednostki organizacyjne zaliczane do sektora finansów publicznych, a także Polski Związek Działkowców. Wyżej wymienione podmioty, aby skorzystać z dofinansowania, zobligowane są do złożenia wniosku w urzędzie gminy właściwym według miejsca położenia nieruchomości, na której znajdują się materiały zawierające azbest. W przypadku niewykorzystania limitów dotacyjnych w danej gminie przez wspomniane jednostki, uprawnione stają się także rolnicze spółdzielnie produkcyjne, posiadające nieruchomość na terenie powiatu poznańskiego.

Z uwagi na konieczność zdynamizowania działań dotyczących usuwania azbestu, niezbędne jest prowadzenie szerokich działań propagujących konieczność usuwania azbestu zarówno wśród osób fizycznych, jak i podmiotów gospodarczych.

Realizatorzy działania

- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy

- Gminy powiatu poznańskiego,
- Podmioty gospodarcze i mieszkańcy Powiatu.

Efekty działania

Materiały budowlane zawierające azbest mają właściwości rakotwórcze i usuwanie ich jest konieczne ze względów zdrowotnych. Usunięcie związków rakotwórczych z obiektów

i pomieszczeń zmniejsza zagrożenia dla zdrowia i życia, przez co stwarza dla mieszkańców większe poczucie bezpieczeństwa.

Mierniki

- Ilość unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest (w kg/rok),
- Wielkość nakładów finansowych w roku.

Źródła finansowania

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Budżet gmin powiatu poznańskiego,
- Budżet Powiatu Poznańskiego.

Działanie 2.4.1.

Zwiększanie lesistości i poprawa stanu lasów

Uzasadnienie działania

W 2007 r. opracowano „Program Zwiększania Lesistości Powiatu Poznańskiego”, który nawiązuje do „Krajowego programu zwiększania lesistości” i zakłada wzrost lesistości z obecnych 28,9 % do 30 % w 2020 r. i 33 % w 2050 r. W programie tym wytypowano potencjalne obszary do zalesienia, biorąc pod uwagę szereg uwarunkowań, jak np. przydatność terenów do produkcji rolnej, stopień zdegradowania gleby, bliskość cieków wodnych i większych kompleksów leśnych.

Opis działania

Działanie obejmuje szereg szczegółowych realizacji, m.in.:

- sporządzenie uproszczonych planów urządzenia lasu,
- wykonywanie inwentaryzacji stanu lasu,
- odnowienia drzewostanu zniszczonego w wyniku anomalii pogodowych lub przez szkodnika drzewostanu,
- wykonanie pasów zadrzewień śródpolnych,
- budowa „zielonych ekranów akustycznych”,

Realizator działania

- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu

Partnerzy

- Nadleśnictwa na terenie powiatu,
- Gminy powiatu poznańskiego,
- Właściciele lasów, nad którymi nadzór sprawuje Starosta Poznański (lasy nie będące własnością Skarbu Państwa),
- Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego.

Efekty działania

Działanie ma bezpośredni wpływ na zwiększenie lesistości regionu, co przyczynia się do poprawy jakości życia nie tylko obecnych, ale i przyszłych pokoleń mieszkańców.

Mierniki

- Powierzchnia gruntów zalesionych w roku,
- Powierzchnia gruntów, dla których sporządzono uproszczony plan urządzenia lasu w roku,
- Wielkość nakładów finansowych w roku.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Budżety gmin,
- Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego,
- Środki właścicieli lasów.

Działanie 2.4.2.**Program odbudowy populacji zwierzyny drobnej i redukcji drapieżników (lisów i jenotów) na terenie Powiatu Poznańskiego****Uzasadnienie działania**

W ostatnich kilkunastu latach zaobserwowano drastyczny spadek liczebności zwierzyny drobnej zwłaszcza: zajęcy, kuropatw i bażantów przy jednoczesnym wyraźnym wzroście liczebności niektórych gatunków ssaków drapieżnych, w szczególności lisów. Drapieżnictwo tego gatunku jest jedną z głównych przyczyn niskich stanów liczebnych zwierzyny drobnej. W 2010 r. opracowany został, na zlecenie Starostwa Powiatowego w Poznaniu, „Program odbudowy populacji zwierzyny drobnej i redukcji drapieżników (lisów i jenotów) na terenie Powiatu Poznańskiego”, który koresponduje z „Programem odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie wielkopolskim w latach 2005-2015” opracowanym przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego.

Opis działania

Działanie prowadzi do redukcji drapieżników, jakimi są lisy oraz jenoty. Dostrzegając zmiany dokonywane przez człowieka w środowisku, które w coraz większym stopniu, często negatywnie wpływają na świat roślin i zwierząt w tym także zwierząt łownych, przewiduje się pomoc kołom łowieckim w aktywnym sterowaniu populacjami zwierzyny. Powiat od 2002 r. wspiera finansowo działania kół łowieckich, polegające na odstrzale redukcyjnym lisów i jenotów.

W ramach działania związanego z odbudową populacji zwierzyny drobnej podjęto wraz Nadleśnictwem Konstantynowo próby ratowania drogą reintrodukcji kuropatwy, gatunku zagrożonego wyginięciem. Z Nadleśnictwem Konstantynowo współpracują ponadto gminy powiatu poznańskiego, powiaty: Śremski i Kościański oraz koła łowieckie.

Realizator działania

- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy

- Nadleśnictwa i koła łowieckie z powiatu poznańskiego.

Efekty/mierniki działania

- Liczba odstrzelonych lisów i jenotów,
- Liczba reintrodukowanych zwierząt,
- Wielkość nakładów finansowych w roku.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

Działanie 2.4.3.

Wsparcie zadań statutowych Związku Międzygminnego „Schronisko dla zwierząt – SCHRONISKO”

Uzasadnienie działania

Starosta Poznański w 2008 r. zainicjował budowę schroniska dla bezdomnych zwierząt w Skałowie, w gminie Kostrzyn Wielkopolski. W porozumieniu dotyczącym budowy i eksploatacji międzygminnego schroniska dla bezdomnych zwierząt uczestniczą gminy: Czerwonak, Kleszczewo, Komorniki, Kostrzyn, Kórnik, Luboń, Murowana Goślina, Pobiedziska, Puszczykowo, Suchy Las, Swarzędz. W 2010 r. dokonano zgłoszenia powstania Związku Międzygminnego do rejestru prowadzonego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego. Związek Międzygminny „Schronisko dla zwierząt – SCHRONISKO”, nabył osobowość prawną i rozpoczął działalność z dniem 27 lipca 2010 r.

Opis działania

Działanie na obecnym etapie funkcjonowania schroniska realizowane jest poprzez stałe dofinansowanie jego działalności.

Realizator działania

- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy

- Gminy Powiatu Poznańskiego, należące do Związku.

Efekty

Bezdomne zwierzęta stanowią niejednokrotnie zagrożenie dla ludzi i innych zwierząt. Umieszczenie ich w schronisku wpłynie na zmniejszenia populacji niebezpiecznych zwierząt, jednocześnie wpłynie na poprawę ich dobrostanu oraz podniesie bezpieczeństwo mieszkańców powiatu.

Mierniki

- Liczba zwierząt umieszczonych w schronisku w ciągu roku,
- Wielkość nakładów finansowych w roku.

Źródła finansowania

- Budżet Związku Międzygminnego,
- Budżet Powiatu.

Działanie 2.5.1. Ochrona jakości wód

Uzasadnienie działania

Działanie to jest zgodne z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz. 1592 ze zm.), gdzie kwestie ochrony środowiska i przyrody są ustawowym zadaniem Powiatu. W Programie ochrony środowiska Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015 ochrona jakości wód stanowi jeden z priorytetów ekologicznych Powiatu, gdzie nadrzędnym celem jest racjonalizacja zużycia wód.

Opis działania

1. Wykonanie opracowań w zakresie ochrony i jakości wód,
2. Dofinansowanie działalności spółek wodnych w zakresie utrzymania i modernizacji systemów melioracyjnych.

Realizator działania

- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Efekty działania

Działanie związane z ochroną wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych wpływa bezpośrednio na poprawę stanu środowiska przyrodniczego, racjonalizację zużycia wody oraz jakość życia mieszkańców powiatu.

Mierniki

- Wielkość nakładów finansowych w roku,
- Wskaźniki jakości wód w powiecie.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

Działanie 2.6.1.

Prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi

Uzasadnienie działania

Na podstawie art. 109 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.) istnieje obowiązek oceny jakości gleby i ziemi oraz obserwacji zmian, który dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Okresowe badania jakości gleby i ziemi prowadzi Starosta.

Opis działania

Działanie realizowane jest poprzez prowadzenie okresowych badań jakości gleb i naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi. Stały monitoring tych zasobów przyrodniczych daje możliwość racjonalnego gospodarowania nimi i przeciwdziałania ich degradacji. Wyniki badań są podstawą do prowadzenia racjonalnej gospodarki zasobami w gminach.

Realizator działania

- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Efekty działania

Celem tego działania jest ochrona naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi oraz gleb przed degradacją, a przez to poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz jakości życia mieszkańców.

Mierniki

- Wielkość nakładów finansowych w roku,
- Powierzchnia gleb zdegradowanych w powiecie.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

Działanie 2.6.2.

Prowadzenie obserwacji i rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy

Uzasadnienie działania

Zgodnie art. 110a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 roku Nr 25, poz. 150 ze zm.). Starosta prowadzi obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach.

Opis działania

Działanie ma charakter ustawowy i polega na monitoringu ruchów masowych ziemi na terenie powiatu i ich rejestracji. Inwentaryzacja taka jest podstawowym dokumentem wykorzystywanym w procesie opiniowania warunków zabudowy przedsięwzięć zlokalizowanych na tych terenach.

Realizator działania

- Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Efekty działania

Opinie i pozwolenia na budowę w powiecie wydawane są na podstawie aktualnych i dokładnych danych dotyczących ruchów masowych i wynikających z nich zagrożeń dla użytkowników tych terenów.

Mierniki

- Wielkość nakładów finansowych w roku,
- Liczba zarejestrowanych terenów, na których zachodzą ruchy masowe ziemi.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

CEL STRATEGICZNY I KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI PODWYŻSZAJĄCEJ JAKOŚĆ ŻYCIA ORAZ WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO POWIATU

Cel szczegółowy 3 Rozwój przedsiębiorczości - tworzenie platformy współpracy z przedsiębiorcami

Cel operacyjny 3.1. Wzmocnienie promocji lokalnej przedsiębiorczości i oferty inwestycyjnej

Działanie 3.1.1.

Rozpowszechnianie informacji o potencjale gospodarczym powiatu

Działanie 3.1.2.

Prowadzenie i promowanie portalu firm Powiatu Poznańskiego www.pfpp.com.pl wraz z wykorzystaniem dostępnych mediów społecznościowych

Cel operacyjny 3.2. Rozwój doradztwa dla przedsiębiorców w ramach istniejących i tworzonych gminnych centrów

Działanie 3.2.1.

Tworzenie i rozwój w strukturach Powiatu instytucjonalnego wsparcia w zakresie doradztwa dla przedsiębiorców

Działanie 3.1.1.

Rozpowszechnianie informacji o potencjale gospodarczym Powiatu

Uzasadnienie działania

W dobie gospodarki opartej na wiedzy dostęp do informacji jest jednym z kluczowych warunków rozwoju gospodarczego i wzrostu przedsiębiorczości w wymiarze lokalnym. Rozpowszechnianie informacji o potencjale gospodarczym Powiatu Poznańskiego oraz docieranie z nimi do przedsiębiorców przyczynia się do efektywnego rozwoju ich firm. Realizacja działania w latach 2006-2011 wskazuje na konieczność kontynuacji działania w latach 2012-2015, przy jednoczesnym rozwinięciu zakresu realizowanych zadań.

Opis działania

Działanie ma na celu współpracę Powiatu Poznańskiego z mediami, ośrodkami wspierania przedsiębiorczości i ośrodkami doradztwa gospodarczego (organizacjami i izbami gospodarczymi) w zakresie dostępu do programów pomocowych dla MŚP, zasad, procedur, terminów składania wniosków, a także szkoleń, konferencji adresowanych do przedsiębiorców.

Celem działania jest zaprezentowanie potencjału gospodarczego powiatu poznańskiego, poprzez udział oraz współorganizowanie imprez targowych, organizację forów i konferencji, będących źródłem wiedzy i doświadczeń dla przedsiębiorców (poprzez współorganizację m.in. Poznańskich Dni Przedsiębiorczości, Forum Gospodarczego Aglomeracji Poznańskiej, Konkursu o tytuł „Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości”).

Realizator działania

- Referat Współpracy Zagranicznej i Promocji Przedsiębiorczości Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Efekty/mierniki działania

- Liczba form rozpowszechniania informacji o potencjale gospodarczym powiatu,
- Liczba informacji o treści gospodarczej (dotyczących firm i powiatu poznańskiego) w mediach,
- Uczestnictwo w zagranicznych targach inwestycyjnych i przedsiębiorczości,
- Liczba forów i konferencji promujących przedsiębiorczość w powiecie poznańskim,
- Liczba uczestników współorganizowanych przez Powiat najważniejszych konferencji i konkursów,
- Liczba firm z terenu powiatu poznańskiego zarejestrowanych na stronie www.pfpp.com.pl,
- Udział w krajowych forach i konferencjach gospodarczych.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

Działanie 3.1.2.**Prowadzenie i promowanie portalu firm Powiatu Poznańskiego www.pfpp.com.pl wraz z wykorzystaniem dostępnych mediów społecznościowych****Uzasadnienie działania**

Portal Firm Powiatu Poznańskiego www.pfpp.com.pl jest miejscem promocji firm z terenu powiatu. Jego wyjątkowość polega na tym, że poza dostępem do bazy danych, użytkownicy portalu mają również możliwość zapoznania się z informacjami dotyczącymi przedsiębiorczości w powiecie poznańskim. Jest to miejsce, gdzie sami przedsiębiorcy dowiadują się o interesujących ich konkursach, programach unijnych i ważnych sprawach dotyczących biznesu.

Zgodnie z rekomendacjami zawartymi w Ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego zmieniona została nazwa działania i zmodyfikowany jego zakres. Z uwagi na silną pozycję wśród stron dedykowanych przedsiębiorcom w powiecie poznańskim, Portal Firm Powiatu Poznańskiego, powinien w przyszłości pełnić rolę portalu „Firma” dla całej aglomeracji poznańskiej (działanie 3.1.5 „Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej – Metropolia Poznań 2020”).

Opis działania

Głównym zadaniem będzie prowadzenie portalu www.pfpp.com.pl w dotychczasowej formie (aktualizacje strony). Jednocześnie w celu promocji portalu i firm zarejestrowanych w jego bazie udostępnione zostaną dwie wersje obcojęzyczne – angielska oraz niemiecka, ze względu na silne powiązania gospodarcze i partnerskie z podmiotami z Niemiec. Do prowadzenia portalu i jego promocji wykorzystane zostaną również media społecznościowe. W ramach działania zakłada się prowadzenie kampanii reklamowo – promocyjnych Portalu Firm Powiatu Poznańskiego, m.in. na portalu facebook.com.

Realizator działania

- Referat Współpracy Zagranicznej i Promocji Przedsiębiorczości Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Efekty/mierniki działania

- Zwiększenie rozpoznawalności Portalu Firm Powiatu Poznańskiego wśród przedsiębiorców Powiatu,
- Wprowadzenie wersji obcojęzycznych portalu,
- Liczba przedsiębiorstw zarejestrowanych na portalu www.pfpp.com.pl,
- Liczba zamieszczanych informacji/widomości na stronie www.pfpp.com.pl,
- Liczba osób zarejestrowanych na portalu społecznościowym facebook.com – portalu firm powiatu poznańskiego,
- Liczba kampanii promocyjnych z wykorzystaniem mediów,
- Badanie poziomu satysfakcji uczestników portalu (w formie ankiet on-line).

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

Działanie 3.2.1.

Tworzenie i rozwój w strukturach Powiatu instytucjonalnego wsparcia w zakresie doradztwa dla przedsiębiorców

Uzasadnienie działania

Celem działania jest wspieranie doradcze przedsiębiorców z powiatu poznańskiego, przy wykorzystaniu istniejących struktur w ramach Starostwa Powiatowego oraz Powiatowego Urzędu Pracy. Rozwijanie doradztwa gospodarczego przyczyni się do poprawy jakości funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstw z terenu powiatu. Kontynuacja działania, przy jednoczesnym wzmocnieniu roli PUP, jako realizatora wraz z Wydziałem Tworzenia i Realizacji Projektów wynika bezpośrednio z zapisów Ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013.

Opis działania

Wsparcie doradcze przedsiębiorców realizowane jest głównie przez Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości (POWP), działający w ramach Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu. POWP prowadzi szerokie działania z zakresu m.in. doradztwa podatkowego, marketingu i biznesplanu, prawa cywilnego, gospodarczego, autorskiego, prawa pracy, podatków, ubezpieczeń społecznych, PFRON. Ośrodek podejmuje szereg inicjatyw doradczych, których tematyka uzależniona jest od aktualnego zapotrzebowania wśród przedsiębiorców. Działanie realizowane będzie również poprzez organizację warsztatów, prelekcji, szkoleń o charakterze otwartym i tematyce związanej z prowadzeniem własnego biznesu. Dodatkowo, w ramach Starostwa Powiatowego w Poznaniu informacji na temat możliwości pozyskania środków unijnych na rozpoczęcie i rozwijanie działalności gospodarczej udziela Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Realizatorzy działania

- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu,
- Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Efekty/mierniki działania

- Liczba osób korzystająca z doradztwa specjalistycznego w Poznańskim Ośrodku Wspierania Przedsiębiorczości,
- Liczba spotkań doradczych, szkoleń, warsztatów, konferencji, spotkań otwartych,
- Liczba osób korzystających z udzielanych przez POWP informacji.

Źródła finansowania.

- Budżet Powiatu,
- Budżet Powiatowego Urzędu Pracy.

**CEL STRATEGICZNY II
KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI PODWYŻSZAJĄCEJ JAKOŚĆ
ŻYCIA ORAZ WSPIERANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO
POWIATU**

**Cel szczegółowy 4
Poprawa i rozwój usług publicznych**

**Cel operacyjny 4.1.
Poprawa jakości obsługi mieszkańca w urzędzie poprzez wdrożenie nowoczesnych
technologii teleinformatycznych**

Działanie 4.1.1.
Rozwój e-administracji

Działanie 4.1.1. Rozwój e-administracji

Uzasadnienie działania

Podstawę prawną działania stanowi ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2005 Nr 64 poz. 565 ze zm.). W latach 2006-2011 zrealizowano praktycznie wszystkie zadania przewidziane w ramach działania w pierwotnej wersji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013 (m.in. system zarządzania jakością, politykę bezpieczeństwa danych osobowych, system elektronicznego obiegu dokumentów, centralny system elektronicznego archiwum, powołanie call center, instalacja infokiosków - infomatów). W Ewaluacji Strategii z 2012 r. wskazano na potrzebę wyznaczenia nowych zadań, możliwych do realizacji w perspektywie roku 2015.

Opis działania

Dla dalszego rozwoju usług administracyjnych w powiecie poznańskim poprzez wdrażanie nowoczesnych technologii teleinformatycznych wskazać należy następujące kluczowe zadania:

- Integrację teleinformatyczną z innymi jednostkami administracji publicznej w zakresie dostępu do rejestrów publicznych, wymiany informacji niezbędnych do postępowania administracyjnego oraz korespondencji poprzez wykorzystanie elektronicznej skrzynki podawczej,
- Nawiązanie współpracy z urzędami gmin w zakresie informacji przestrzennej - kontynuacja dotychczasowych działań Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej i rozszerzenie ich m.in. o studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- Rozbudowę usługi umawiania wizyt przez Internet i objęcie systemem kolejkowym kolejnych wydziałów urzędu,
- Dalszą konsekwentną rozbudowę systemów informatycznych o nowe moduły przydatne w pracy urzędu,
- Podjęcie działań promocyjnych dla upowszechnienia usług elektronicznych w administracji publicznej wśród mieszkańców powiatu.
- Obsługę elektroniczną klienta w Urzędzie Pracy, poprzez tzw. „system kolejkowy” Qumatic, umożliwiający sterowanie ruchem klientów w Urzędzie,
- Udostępnianie klientom możliwości umawiania terminu rejestracji przez Internet, za pośrednictwem strony: www.pup.poznan.pl,
- Uruchomienie systemu SEPI, umożliwiającego elektroniczną wymianę informacji pomiędzy PUP Poznań a gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, na temat wspólnego klienta.

Realizatorzy działania

- Wydział Informatyki Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu,
- Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.

Efekty/mierniki działania

- Wzrost wykorzystania technik teleinformatycznych w kontaktach administracji Powiatu Poznańskiego z innymi jednostkami administracji publicznej,
- Rozbudowa powiatowego systemu informacji przestrzennej o dane z urzędów gmin,
- Wzrost liczby wydziałów Starostwa Powiatowego objętych elektronicznym systemem kolejkowym,
- Wzrost liczby mieszkańców powiatu poznańskiego korzystających z możliwości załatwiania spraw administracyjnych on-line.

Źródła finansowania.

- Budżet Powiatu,
- Fundusze europejskie,
- Budżet państwa,
- Budżety innych jednostek administracji publicznej.

CEL STRATEGICZNY II

WZROST POZIOMU WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW ORAZ DOSTOSOWANIE ICH KWALIFIKACJI I KOMPETENCJI DO POTRZEB RYNKU PRACY AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ

Cel szczegółowy 5

Rozwój systemu oświaty

Cel operacyjny 5.1.

Podwyższenie standardów nauczania – poprawa infrastruktury edukacyjnej

Działanie 5.1.1.

Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i sportowych obiektów przyszkolnych

Działanie 5.1.2.

Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych i wyposażenia szkół

Działanie 5.1.3.

Doskonalenie kwalifikacji pracowników oświaty w szkołach i placówkach oraz podnoszenie kompetencji uczniów

Cel operacyjny 5.2.

Wzbogacenie oferty kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, w tym rozwój kierunków i profili kształcenia dla osób dorosłych oraz dostosowanie oferty szkół do potrzeb rynku pracy

Działanie 5.2.1.

Racjonalizacja kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych

Działanie 5.2.2.

Wprowadzenie do szkół ponadgimnazjalnych nowych kierunków i profili kształcenia dla osób dorosłych oraz rozwijanie nowoczesnych metod kształcenia e-learning

Działanie 5.2.3.

Rozwój form doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz doradztwa w zakresie wyboru dalszych kierunków kształcenia

Działanie 5.2.4.

Rewitalizacja Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niesłyszących w Owińskach

Działanie 5.2.5.

Utworzenie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego

Cel operacyjny 5.3.

Rozwój systemu wsparcia uzdolnionych uczniów

Działanie 5.3.1.

Wspieranie finansowe uczniów o najlepszych wynikach nauczania w szkołach powiatowych poprzez programy stypendialne oraz system nagród

Działanie 5.1.1.

Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych

Uzasadnienie działania

Celem działania jest budowa, rozbudowa i modernizacja powiatowych obiektów oświatowych i sportowych oraz towarzyszącej im infrastruktury technicznej, gwarantująca dzieciom i młodzieży odpowiednie warunki do nauki i rozwoju fizycznego. W latach 2006-2011 wszystkie zaplanowane zadania w ramach powyższego działania zostały w pełni zrealizowane. Ewaluacja Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego z 2012 r. wskazuje na potrzebę kontynuacji realizacji działania na wybranych obiektach do 2015 r.

Opis działania

W ramach działania oprócz bieżących prac remontowych i modernizacyjnych planowana jest realizacja trzech głównych inwestycji, na obiektach znajdujących się w powiecie poznańskim. Zadania obejmują:

1. Budowę sali gimnastycznej w Zespole Szkół w Bolechowie, filia szkoły w Murowanej Goślinie przy ulicy Szkolnej 1,
2. Budowę auli w Zespole Szkół w Rokietnicy,
3. Rewitalizację dawnego kompleksu cysterskiego, obecnie SOSW w Owińskach, w tym:
 - przebudowę budynków magazynowo - gospodarczych na salę ćwiczeń i pracownię garncarską i wikliniarską,
 - przebudowę tzw. "domu ogrodnika" dla potrzeb zaplecza parku orientacji przestrzennej,
 - zagospodarowanie wjazdu głównego wraz z renowacją zabytkowego ogrodzenia,
 - odbudowę budynku dawnej stajni dla stworzenia punktu informacyjnego przy parku orientacji przestrzennej w Owińskach.

Realizatorzy działania

- Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Powiatowy Konserwator Zabytków,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Efekty/mierniki działania

- Rozbudowa bazy edukacyjnej i towarzyszącej jej infrastruktury sportowej,
- Poprawa stanu budynków pod względem technicznym,
- Utrzymanie budynków w dobrym stanie technicznym oraz poprawa estetyki obiektów,
- Poprawa warunków kształcenia i wychowania młodzieży,
- Poprawa warunków szkolenia młodzieży w zakresie dyscyplin lekkoatletycznych,

- Poprawa stanu zdrowia oraz stworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży,
- Podnoszenie standardów edukacyjno-wychowawczo-opiekuńczych.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu,
- Ministerstwo Sportu i Turystyki,
- Samorząd Województwa Wielkopolskiego,
- Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej,
- Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Działanie 5.1.2.

Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych i wyposażenia szkół

Uzasadnienie działania

Działanie jest zgodne z zapisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 Nr 256 poz. 2572 ze zm.) oraz z Programem 4.1. Jakość i organizacja edukacji, zapisanym w „Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020”.

Ewaluacja Strategii Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013 wykazała, że w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański systematycznie unowocześniany jest sprzęt oraz pomoce naukowe. Ponieważ przedsięwzięcia te przekładają się na jakość kształcenia w szkołach, działanie powinno być kontynuowane.

Opis działania

Zakupy trwałe służące unowocześnianiu wyposażenia szkół, dokonywane będą systematycznie, zgodnie z aktualnymi potrzebami.

Wymianę sprzętu i pomocy dydaktycznych można uznać za zadanie ciągłe, którego realizacja opierać się będzie w dużej mierze na dostępnych źródłach finansowania (w tym ze środków unijnych). W związku ze zbliżającym się okresem programowania na lata 2014-2020, konieczny będzie stały monitoring programów i konkursów projektowych oraz aplikowanie o środki unijne według nowych zasad.

Celem działania do 2015 r. będzie również utrzymywanie dotychczasowej współpracy pomiędzy firmami z aglomeracji poznańskiej a szkołami ponadgimnazjalnymi prowadzonymi przez Powiat Poznański (Volkswagen Poznań Sp. z o.o., SKF Polska S.A.). Istotne jest, aby uczniowie ZS nr 1 w Swarzędzu dzięki prowadzonej współpracy z firmą Volkswagen Poznań Sp. z o.o. nadal mieli możliwość korzystania ze sprzętu i pracowni firmy w ramach odbywanych praktyk zawodowych. Wyposażanie szkół w najnowszy sprzęt jest działaniem trwałym, służącym uczniom danej szkoły przez wiele lat. Wraz z dekapitalizacją i nowymi potrzebami wymagać będzie stałego monitoringu.

Realizatorzy działania

- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Dyrekcje szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Poznański,

Partnerzy:

- Instytucje publiczne, przedsiębiorcy, darczyńcy itd.

Efekty działania

Efektom realizacji działania będzie poprawa wyposażenia szkół w nowoczesny sprzęt dydaktyczny (pracownie językowe i komputerowe, komputery, w tym z dostępem do Internetu, tablice

multimedialne). Systematyczne unowocześnianie i wymiana sprzętu przyczyni się do poprawy warunków kształcenia oraz dostępności nauczycieli i uczniów do pomocy naukowych.

Mierniki działania

- Liczba nowo uruchomionych pracowni językowych i komputerowych,
- Liczba nowo zakupionych komputerów, w tym z dostępem do Internetu, tablic multimedialnych,
- Nakłady na zakup nowego sprzętu i wyposażenia szkół prowadzonych przez Powiat Poznański (pracownie językowe, pracownie komputerowe, komputery, komputery z dostępem do Internetu, tablice multimedialne),

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Budżety szkół,
- Środki UE,
- Środki Ministerstwa Edukacji Narodowej,
- Darowizny osób prywatnych.

Działanie 5.1.3.

Doskonalenie kwalifikacji pracowników oświaty w szkołach i placówkach oraz podnoszenie kompetencji uczniów

Uzasadnienie działania

Działanie jest zgodne z zapisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 Nr 256 poz. 2572 ze zm.) oraz z Programem 4.1. Jakość i organizacja edukacji, zapisanym w „Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020”.

Ewaluacja Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013, wykazała, że w Strategii nie zostało zapisane działanie skierowane na rozwój kwalifikacji nauczycieli i kompetencji uczniów (częściowo opis tego działania zawarty został w działaniu 5.1.2.). Wobec tego działanie to zostało wprowadzone jako nowe w Aktualizacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do roku 2015.

Opis działania

Celem działania jest podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników, nauczycieli szkół prowadzonych przez Powiat Poznański oraz uczniów kształcących się w różnych typach szkół ponadgimnazjalnych w powiecie.

W zakresie podnoszenia kwalifikacji pracowników oświaty specjalny nacisk zostanie położony na projekty i kursy dotyczące:

- nowoczesnych metod kształcenia w tym metod aktywizujących pracę uczniów,
- pokonywania trudności w uczeniu się,
- umiejętności pracy w stresie: radzenie sobie w sytuacjach kryzysowych oraz w sytuacji wypalenia zawodowego,
- metod kształcenia specjalnego: metoda Dennisona, arteterapia, muzykoterapia, komunikacja alternatywna.

Projekty adresowane do uczniów będą miały charakter interdyscyplinarny i wynikać będą z aktualnych potrzeb uczniów.

Istotnym elementem realizacji działania do 2015 r. będzie podnoszenie kwalifikacji zawodowych i społecznych osób niepełnosprawnych pracujących i uczących się w szkołach.

Realizatorzy działania

- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Dyrekcje szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Poznański,
- Uczniowie szkół.

Partnerzy:

- Instytucje publiczne, przedsiębiorcy, rodzice uczniów itd.

Efekty działania

Efektom realizacji działania będzie zwiększenie umiejętności i kompetencji pracowników oświaty w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański. Uczniowie będący beneficjentami programów i projektów edukacyjnych poszerzą swoje umiejętności i zainteresowania.

Mierniki działania

- Liczba i rodzaj zrealizowanych projektów,
- Liczba pracowników oświaty i uczniów uczestniczących w projekcie,
- Nakłady finansowe poniesione na realizację działania, ze szczególnym zwróceniem uwagi na finansowanie zewnętrzne.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Budżety szkół,
- Środki UE,
- Środki Ministerstwo Edukacji Narodowej,
- Kuratorium Oświaty w Poznaniu.

Działanie 5.2.1.**Racjonalizacja kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych****Uzasadnienie działania**

Działanie jest zgodne z zapisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 Nr 256 poz. 2572 ze zm.) oraz z Programem 4.1. Jakość i organizacja edukacji oraz Programem 3.4. Współpraca systemu edukacji z gospodarką, zapisanymi w „Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020”. Realizacja działania opiera się również pośrednio na zapisach ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Ewaluacja Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013 wykazała, że działanie to jest użyteczne dla uczniów, lokalnych instytucji pracy, w związku z tym zakłada się jego dalszą realizację w perspektywie 2015 r.

Opis działania

Celem działania jest dostosowywanie ofert kształcenia szkół prowadzonych przez Powiat Poznański do aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy (podaż i popyt na pracowników danych branż, struktura bezrobocia, główni pracodawcy w Powiecie).

Bazą dla podejmowanych działań w zakresie racjonalizacji kierunków kształcenia, będą wyniki opracowań i raportów Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu dotyczące lokalnego rynku pracy („Raport o bezrobociu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Poznania i Powiatu Poznańskiego”, „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie poznańskim”). Na podstawie ww. raportów możliwe będzie tworzenie listy zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Poznaniu, na które występuje mniejsze lub większe zapotrzebowanie ze strony lokalnych pracodawców oraz zawodów, w których występuje mniejszy lub większy odsetek osób bezrobotnych niemogących podjąć pracy ze względu na brak ofert pracy w danym zawodzie.

Ważną rolę przy realizacji tego działania pełnić będą właściwie przygotowani doradcy zawodowi. Kluczową rolę pełnić będą dyrektorzy szkół, przygotowując w oparciu o dane PUP, nowe kierunki kształcenia.

Istotne będzie utrzymanie ścisłej współpracy pomiędzy Wydziałem Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu, Powiatowym Urzędem Pracy w Poznaniu, a dyrekcjami szkół oraz przedsiębiorcami lokalnego rynku pracy w celu stałego monitorowania stanu bezrobocia i liczby bezrobotnych wg wieku i wykształcenia w powiecie poznańskim oraz weryfikacji podejmowanych w szkołach kierunków kształcenia. Zadanie będzie realizowane we współpracy z Powiatową Radą Zatrudnienia oraz Komisją Oświaty i Wychowania Rady Powiatu w Poznaniu.

Realizatorzy działania

- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Dyrekcje szkół prowadzonych przez Powiat Poznański,
- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu,

- Powiatowa Rada Zatrudnienia,
- Komisja Oświaty.

Efekty działania

Efektom realizacji działania będą głównie nowe kierunki kształcenia, których otwarcie nastąpi w oparciu o przeprowadzone analizy lokalnego rynku pracy oraz zapotrzebowanie uczniów na kształcenie w danym zawodzie.

Działanie będzie użyteczne dla instytucji publicznych, które osiągną ekonomiczne korzyści – oszczędności, które być może musiałyby zostać poniesione na przygotowanie do pracy lub przekwalifikowanie młodych bezrobotnych absolwentów.

Mierniki działania

- Liczba i rodzaj nowych kierunków kształcenia w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański,
- Liczba uczniów podejmujących naukę w nowych zawodach.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Budżety szkół.

Działanie 5.2.2.

Wprowadzenie do szkół ponadgimnazjalnych nowych kierunków i profili kształcenia dla osób dorosłych oraz rozwijanie nowoczesnych metod kształcenia e-learning

Uzasadnienie działania

Działanie jest zgodne z zapisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 Nr 256 poz. 2572 ze zm.) oraz z Programem 4.1. Jakość i organizacja edukacji, zapisanym w Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020.

Nowoczesne formy kształcenia „na odległość” są alternatywą dla osób, chcących podnieść swoje kwalifikacje zawodowe bez konieczności wychodzenia z domu, stąd założono, że działanie powinno być kontynuowane.

Opis działania

Celem działania jest dostosowywanie oferty kształcenia do potrzeb uczniów poprzez rozwijanie nowych metod kształcenia. Priorytetowo będzie traktowany rozwój internetowych form nauki na odległość „e-learning”. Działania w tym zakresie zostały już podjęte w wybranych szkołach, a poprzez wykorzystanie dotychczasowych doświadczeń celowe było przystąpienie do wdrożenia internetowych form nauki na odległość w innych szkołach i dla innych kierunków kształcenia, zwłaszcza w szkołach dla dorosłych.

W latach 2008-2011 w szkołach ponadgimnazjalnych przeprowadzono 244 kursy e-learningowe, w których łącznie uczestniczyło 405 uczniów. Największą aktywnością w prowadzeniu tego typu kształcenia charakteryzował się Zespół Szkół w Rokietnicy.

Wśród szkół prowadzonych przez Powiat Poznański można zauważyć liderów w prowadzeniu nauczania w systemie e-learningowym. Konieczne będzie zaangażowanie pozostałych dyrekcji szkół i propagowanie wśród nich możliwości prowadzenia kursów e-learningowych, jak i możliwości uzyskania wsparcia finansowego dla ich organizowania ze źródeł zewnętrznych.

Realizatorzy działania

- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Dyrekcje szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Poznański.

Efekty działania

Efektom realizacji działania będą nowo uruchamiane kierunki kształcenia dla osób dorosłych oraz szkolenia e-learningowe. Rozwijanie tych form kształcenia pozytywnie wpłynie na kształtowanie kapitału społecznego, wzrost wiedzy i kwalifikacji przyszłych pracowników na lokalnym rynku pracy.

Mierniki działania

- Liczba i rodzaj nowych kierunków kształcenia,
- Liczba kursów i szkoleń e-learningowych oraz uczestników tych szkoleń.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Budżety szkół,
- Środki UE.

Działanie 5.2.3.**Rozwój form doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz doradztwa w zakresie wyboru dalszych kierunków kształcenia****Uzasadnienie działania**

Działanie jest zgodne z zapisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 Nr 256 poz. 2572 ze zm.) oraz z Programem 4.1. Jakość i organizacja edukacji oraz Programem 3.4. Współpraca systemu edukacji z gospodarką, zapisanymi w „Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020”. Realizacja działania opiera się również pośrednio na zapisach ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Opis działania

Celem działania jest rozwijanie doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Poznański oraz ułatwienie uczniom podjęcia decyzji związanej z wyborem dalszego kierunku kształcenia i przyszłego zawodu.

Organizowane będą następujące formy wspierania doradztwa zawodowego:

- prelekcje dla uczniów prowadzonych przez przedstawicieli wyższych uczelni i szkół średnich (dla uczniów szkół zawodowych) na temat charakterystyk studiów na poszczególnych uczelniach,
- spotkania (w formie doradztwa) z przedstawicielami agencji zatrudnienia oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu na temat atrakcyjności na rynku pracy absolwentów wybranych kierunków.

Realizacji działania służyć będą spotkania z przedstawicielami uczelni i doradcami agencji zatrudnienia oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu w zakresie charakteryzowania deklarowanych kierunków. W ramach działania przewiduje się także rozwijanie form doradztwa zawodowego (prowadzonego na przykład przez doradców przygotowanych do pracy w szkołach przez Powiatowy Urząd Pracy) dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Poznański, w tym m.in. oczekiwań przyszłych pracodawców, kodeks pracy, ale także zasad prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Prowadzenie spotkań doradczych dla uczniów szkół prowadzonych przez Powiat Poznański ma w dużej mierze charakter bezkosztowy lub niskokosztowy, w którego realizację angażują się instytucje publiczne, uczelnie wyższe, pedagodzy szkolni. Pozyskiwanie środków zewnętrznych dla realizacji działania jest dużym atutem i powinno być promowane wśród pozostałych szkół.

Realizatorzy działania

- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Dyrekcje szkół prowadzonych przez Powiat Poznański,
- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu,

- Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne prowadzone przez Powiat Poznański.

Partnerzy:

- Uczelnie wyższe, doradcy zawodowi, pedagodzy szkolni.

Efekty działania

- Polepszenie możliwości wyboru dalszego kierunku kształcenia i przyszłego zawodu przez uczniów,
- Dostosowanie programów dydaktycznych do potrzeb uczniów, wynikających z ich preferencji dotyczących przyszłego zawodu,
- Pozytywny wpływ na lokalny rynek pracy, konkurencyjność poznańskich uczelni wyższych oraz budowanie silnego kapitału ludzkiego.

Mierniki działania

- Liczba prelekcji z zakresu doradztwa zawodowego i ich uczestników w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański .

Źródła finansowania

- Budżety szkół,
- Środki unijne.

Działanie 5.2.4.

Rewitalizacja Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych w Owińskach

Uzasadnienie działania

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Owińskach mieszczący się w barokowym klasztorze pocysterskim wymaga sukcesywnej modernizacji i przywrócenia prawidłowego stanu technicznego, tak by kompleks budynków mógł być w pełni przystosowany dla potrzeb dzieci w nim przebywających.

Opis działania

Rewitalizacja dawnego kompleksu pocysterskiego, obecnie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Owińskach, polegać będzie na przebudowie budynków magazynowo-gospodarczych na salę ćwiczeń i pracownię gastronomiczną i wikliniarską (wraz z instalacją systemu solarne), przebudowie domu ogrodnika dla potrzeb zaplecza parku orientacji przestrzennej, zagospodarowaniu wjazdu głównego wraz z renowacją zabytkowego ogrodzenia, odbudowie budynku dawnej stajni dla stworzenia punktu informacyjnego przy parku orientacji przestrzennej, modernizacji zabytkowych wnętrz głównego budynku klasztoru. Barokowy klasztor pocysterski jest jedynym z nielicznych tego typu zabytków w Europie i należy do kanonu europejskiego dziedzictwa kulturowego.

Realizatorzy działania

- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- SOSW w Owińskach,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Powiatowy Konserwator Zabytków.

Efekty i mierniki działania:

- Poprawa stanu budynków pod względem technicznym,
- Utrzymanie budynków w dobrym stanie technicznym oraz poprawa estetyki obiektów,
- Poprawa warunków kształcenia i wychowania młodzieży,
- Poprawa stanu zdrowia oraz stworzenie warunków do prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży,
- Podnoszenie standardów edukacyjno-wychowawczo-opiekuńczych.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Środki UE - EFRR (WRPO w przypadku otrzymania dofinansowania).

Działanie 5.2.5. Utworzenie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego

Uzasadnienie działania

Celem utworzenia przy Zespole Szkół nr 1 w Swarzędzu publicznej placówki oświatowej Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego jest koncentracja zasobów dydaktycznych do kształcenia zawodowego, zwiększenie dostępności do kształcenia ustawicznego, zapewnienia zajęć praktycznych, praktyk zawodowych dla uczniów, słuchaczy szkół zawodowych i średnich oraz umożliwienie kształcenia dorosłych poprzez stworzenie możliwości uzupełnienia, podwyższenia lub uzyskania nowych kwalifikacji i umiejętności na rynku pracy powiatu poznańskiego, regionu wielkopolski oraz UE. Wg ustawy o systemie oświaty celem działalności Centrum przy ZS nr 1 w Swarzędzu będzie realizowanie zadań z zakresu przygotowania zawodowego młodzieży i dorosłych wynikających z podstaw programowych i programów nauczania dla danego zawodu, a także innych zadań zleconych przez szkoły i organ prowadzący, oraz inne jednostki i podmioty gospodarcze.

Opis działania

Do zadań Centrum należałoby w szczególności:

1. Organizowanie praktycznej nauki zawodu dla uczniów i słuchaczy, zasadniczych szkół zawodowych, techników i policealnych w pełnym zakresie programowym bądź w zakresie wybranych treści programowych.
2. Organizowanie kształcenia, doksztalcenia i doskonalenia dorosłych w formach pozaszkolnych.
3. Realizowanie innych zadań edukacyjnych zleconych przez organ prowadzący oraz inne jednostki organizacyjne i podmioty gospodarcze, a w szczególności:
 - a) organizowanie specjalistycznego doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznej nauki zawodu, w zakresie nowoczesnych technik i technologii wytwarzania, komunikacji interpersonalnej oraz innych wynikających z aktualnych potrzeb,
 - b) organizowanie dla osób dorosłych kursów podwyższających kwalifikacje bądź umożliwiających uzyskanie innych kwalifikacji (przekwalifikowanie) na zasadach określonych w odrębnych przepisach,
 - c) organizowanie egzaminów kwalifikacyjnych dla uczestników pozaszkolnych form kształcenia w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach,
 - d) organizowanie kształcenia praktycznego dla młodocianych zatrudnionych przez zakłady pracy w celu przygotowania zawodowego,
 - e) organizowanie w porozumieniu z zakładami pracy szkoleń specjalistycznych i zajęć specjalizujących dla uczniów i słuchaczy, w ostatnim roku nauki w zawodach szeroko profilowanych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
 - f) prowadzenie kursów przygotowujących do egzaminów eksternistycznych w zakresie

- przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznych,
- g) organizowanie egzaminów eksternistycznych w zakresie programów nauczania szkół i kursów,
 - h) prowadzenie punktów konsultacyjnych dla uczniów i ich rodziców, słuchaczy szkół dorosłych, nauczycieli kształcenia zawodowego, pracowników przedsiębiorstw i innych osób zainteresowanych kształceniem zawodowym lub przekwalifikowaniem,
 - i) organizowanie działalności różnych zespołów powołanych do rozwiązywania problemów edukacji zawodowej, prowadzenia badań efektywności dydaktycznej kształcenia zawodowego, tworzenie banku informacji dla szkół zawodowych,
 - j) prowadzenie pośrednictwa pracy dla absolwentów szkół zawodowych,
 - k) opracowanie materiałów dydaktycznych i metodycznych dla uczniów i słuchaczy oraz nauczycieli.

Realizatorzy działania

- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Zespół Szkół nr 1 w Swarzędzu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Efekty i mierniki działania

- Zwiększenie dostępności do kształcenia ustawicznego,
- Zapewnienia zajęć praktycznych,
- Umożliwienie kształcenia dorosłych poprzez stworzenie możliwości uzupełnienia wykształcenia,
- Podwyższenia lub uzyskania nowych kwalifikacji i umiejętności na rynku pracy.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu
- Środki UE - EFRR (WRPO w przypadku otrzymania dofinansowania).

Działanie 5.3.1.

Wspieranie finansowe uczniów o najlepszych wynikach nauczania w szkołach powiatowych poprzez programy stypendialne oraz system nagród

Uzasadnienie działania

Działanie jest zgodne z zapisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 Nr 256 poz. 2572 ze zm.) oraz z Programem 4.1. Jakość i organizacja edukacji, zapisanym w „Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020”.

Zgodnie z art. 12 Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym, do wyłącznej właściwości Rady Powiatu należy podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów. Udzielane przez Powiat stypendia i nagrody mogą mieć zatem charakter świadczeń motywujących (za dobre wyniki w nauce) lub świadczeń socjalnych (stypendia socjalne). Obie formy przydzielania pomocy materialnej uczniom przez Powiat Poznański są bardzo pożądane.

Opis działania

Celem działania jest wspieranie finansowe uczniów, którzy osiągnęli najlepsze wyniki nauczania w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański.

Działanie realizowane będzie w ramach „Programu wspierania edukacji w powiecie poznańskim”. Program wspierania edukacji przewiduje udzielanie pomocy uczniom szkół prowadzonych przez Powiat Poznański m.in. poprzez finansowanie zajęć pozalekcyjnych oraz zajęć fakultatywnych skierowanych do młodzieży klas maturalnych.

Działanie realizowane będzie poprzez przyznawanie najzdolniejszym uczniom:

- stypendiów Rady Powiatu w Poznaniu,
- nagród Starosty Poznańskiego.

Możliwość otrzymania stypendium za dobre wyniki w nauce jest dla ucznia dodatkowym czynnikiem motywującym do nauki. Przyznawanie stypendiów za wyniki w nauce jest przykładem pozytywnych działań Powiatu Poznańskiego na rzecz wspierania uzdolnionej młodzieży i wyrównywania szans edukacyjnych. Działanie to bezwzględnie należy utrzymać jako jedno z ważniejszych działań strategicznych Powiatu.

Analiza danych zebranych ze szkół powiatu poznańskiego, wskazuje na bardzo dobrą realizację działania. Z pewnością przyczyniają się do tego jasno sformułowane zadania publiczne Powiatu Poznańskiego oraz możliwości zabezpieczania na ten cel w budżecie Powiatu środków finansowych.

Realizatorzy działania

- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

- Starosta Poznański, Rada Powiatu w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Dyrekcje szkół prowadzonych przez Powiat Poznański.

Efekty działania

Efektem realizacji działania będzie polepszenie sytuacji finansowej uczniów i stworzenie w ten sposób czynnika motywującego do pracy. Realizacja dodatkowych zajęć fakultatywnych i zajęć dodatkowych pozwoli na pogłębienie wiedzy uczniów.

Mierniki działania

- Liczba uczniów szkół prowadzonych przez Powiat Poznański otrzymujących stypendia Rady Powiatu w Poznaniu,
- Liczba uczniów szkół prowadzonych przez Powiat Poznański otrzymujących nagrody Starosty Poznańskiego,
- Liczba zajęć fakultatywnych i ich uczestników,
- Liczba zajęć pozalekcyjnych i ich uczestników,
- Nakłady Powiatu Poznańskiego na stypendia Rady Powiatu w Poznaniu,
- Nakłady Powiatu Poznańskiego na nagrody Starosty Poznańskiego.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Budżet państwa,
- Środki unijne.

CEL STRATEGICZNY II WZROST POZIOMU WYKSZTAŁCENIA MIESZKAŃCÓW ORAZ DOSTOSOWANIE ICH KWALIFIKACJI I KOMPETENCJI DO POTRZEB RYNKU PRACY AGLOMERACJI POZNAŃSKIEJ

Cel szczegółowy 6

Promocja zatrudnienia, ograniczenie zjawiska wysokiego poziomu bezrobocia i eliminacja jego negatywnych skutków

Cel operacyjny 6.1.

Aktywizacja osób szczególnie zagrożonych bezrobociem

Działanie 6.1.1.

Wdrażanie systemu programów aktywizujących grupy osób szczególnie zagrożonych bezrobociem

Działanie 6.1.2.

Stały monitoring rynku pracy i jego zmieniających się potrzeb

Działanie 6.1.3.

Promocja samozatrudnienia

Działanie 6.1.4.

Współpraca trzech sektorów na rzecz lokalnego rynku pracy

Działanie 6.1.5.

Pomoc przedsiębiorcom przeprowadzającym zwolnienia grupowe

Działanie 6.1.1**Wdrażanie systemu programów aktywizujących grupy osób szczególnie zagrożonych bezrobociem****Uzasadnienie działania**

Realizacja działania wynika wprost z Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004r. (Dz. U. z 2008 Nr 69 poz. 415 ze zm.). Akt prawny wskazuje na konieczność realizacji zadań, z których najważniejszymi są: udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy, a także pracodawcom w pozyskaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe, inicjowanie, organizowanie i finansowanie usługi i instrumentów rynku pracy oraz projektów lokalnych i innych działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych. Walka z bezrobociem jest stałym zagrożeniem dlatego też działanie zostało określone jako trafne i użyteczne w Ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego. W dokumencie podkreślono także, że beneficjentami działania są mieszkańcy Powiatu pozostający bez pracy oraz podmioty gospodarcze działające na obszarze powiatu.

Opis działania

Działanie polega na udzielaniu pomocy osobom szczególnie zagrożonym bezrobociem, do których należą: kobiety, ludzie młodzi, osoby z niskim wykształceniem (bez kwalifikacji), długotrwale bezrobotni. Wśród grup mało aktywnych na rynku pracy znajdują się także niepełnosprawni oraz osoby samotnie wychowujące dzieci. Działania podejmowane głównie przez PUP będą odnosić się oczywiście równolegle do wszystkich osób pozostających w rejestrze Urzędu. W stosunku do osób z tych grup podejmowane są szczególnie intensywne działania. Zdobycie kwalifikacji zawodowych lub ich uaktualnienie możliwe jest poprzez uczestnictwo w szkoleniach lub kursach, a udział w zajęciach aktywizacyjnych w Klubie Pracy pozwala poznać zasady funkcjonowania lokalnego rynku zatrudnienia oraz metody aktywnego poszukiwania pracy. Szansą na zdobycie doświadczenia zawodowego są staże organizowane u pracodawców lub przygotowanie zawodowe dorosłych. Zindywidualizowane pośrednictwo pracy, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych, które obsługiwane są w Centrum Aktywizacji Zawodowej, oraz współpraca z doradcami zawodowymi jest szansą na ponowne odnalezienie się na rynku pracy. Istotną formą aktywizującą, skłaniającą do samodzielnego działania na rynku pracy jest pomoc finansowa oraz wsparcie merytoryczne przy rozpoczynaniu działalności gospodarczej. Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu pozyskuje dodatkowe środki finansowe z Europejskiego Funduszu Społecznego, programów Ministra Pracy i Polityki Społecznej, w tym programów specjalnych dedykowanych grupom osób będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.

Realizatorzy działania

- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu.

Efekty działania

Podstawowym efektem realizacji powinno być zmniejszenie stopy bezrobocia poprzez pomoc w znalezieniu zatrudnienia osobom wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem z rynku pracy, w szczególności: osobom młodym w wieku do 25 roku życia, po 50 roku życia, długotrwale bezrobotnym, po realizacji kontraktu socjalnego, pozostającym bez zatrudnienia po urodzeniu dziecka, osobom bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, samotnie wychowującym dzieci, osobom po odbyciu kary pozbawienia wolności, niepełnosprawnym. Działanie powinno także wpłynąć na mniejszą bezwzględną liczbę osób bezrobotnych.

Mierniki działania

- Liczba osób, które odbyły szkolenia realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu,
- Liczba osób, które zostały zatrudnione dzięki wdrożeniu działania,
- Wskaźnik stopy bezrobocia.

Źródła finansowania

- Budżet gmin,
- Budżet Powiatu,
- Fundusz Pracy,
- Budżet państwa,
- Budżet Unii Europejskiej.

Działanie 6.1.2

Stały monitoring rynku pracy i jego zmieniających się potrzeb

Uzasadnienie działania

Celem działania jest stworzenie skutecznych narzędzi monitoringu lokalnego rynku pracy. Konieczność realizacji działania uzasadnia stwierdzenie, że dobre rozpoznanie rynku pracy jest podstawą planowania interwencji publicznej. Urząd dysponuje stosunkowo szczegółowymi danymi na temat bezrobotnych zarejestrowanych w Powiecie. Właściwe ich przetwarzanie dostarcza szeregu informacji, w tym prognostycznych, na temat zmieniających się potrzeb rynku pracy oraz potrzeb związanych z dostosowywaniem umiejętności i kwalifikacji bezrobotnych do zmieniającego się rynku pracy. Analizy danych rejestrowych muszą być także uzupełniane badaniami prowadzonymi wśród przedsiębiorców jako potencjalnych pracodawców.

Opis działania

Monitorowanie potrzeb rynku pracy jest jednym z priorytetowych zadań realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu. Ciągłe analizowanie potrzeb lokalnego rynku prowadzone jest w postaci comiesięcznej statystyki, sporządzanej na potrzeby Urzędu oraz Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Statystyki są powszechnie dostępne i umieszczone na stronie internetowej. Między innymi w oparciu o analizę danych statystycznych planowane są działania Urzędu. Plan szkoleń organizowanych dla osób bezrobotnych zawsze uwzględnia aktualną sytuację na rynku pracy, w tym potrzeby pracodawców, także dodatkowo tworzone projekty poparte są szeroką analizą lokalnego rynku pracy. Realizacja działania odbywać się będzie również poprzez współpracę z innymi instytucjami, angażując się jako partner lub instytucja współpracująca, w projekty mające na celu monitorowanie potrzeb rynku pracy i dopasowywanie popytu i podaży kwalifikacji na rynku zatrudnienia.

Realizatorzy działania

- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu.

Partnerzy

- Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu,
- Województwo Wielkopolskie,
- Miasto Poznań,
- Central Ostrobothnia University of Applied Sciences w Kokkola oddział w Ylivieska.

Efekty działania

Produktem realizacji działania jest będzie stworzenie i utrzymanie skutecznych narzędzi monitoringu lokalnego rynku pracy, dalsze funkcjonowanie Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy, jako instytucji odpowiedzialnej za zbieranie danych pochodzących ze

sprawozdawczości instytucji pośrednictwa pracy, z badań prowadzonych wśród pracodawców i pracowników (patrz: Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej) oraz stworzenie mechanizmów szybkiego reagowania i dostosowywania się do zmieniających się warunków pracy na rynku lokalnym.

Mierniki działania

- Liczba badań rynku pracy w ciągu roku,
- Nakłady na badania rynku pracy Poznania i Powiatu Poznańskiego.

Źródła finansowania

- Budżet gmin,
- Budżet Powiatu,
- Budżet województwa,
- Budżet państwa,
- Budżet Unii Europejskiej.

Działanie 6.1.3

Promocja samozatrudnienia

Uzasadnienie działania

Działanie jest istotne z punktu widzenia rozwoju gospodarczego powiatu. Konieczność jego realizacji wynika z zapisów Ustawy z 5 czerwca 1998 r., o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz. 1592 ze zm.), która wskazuje jako zadanie Powiatu wspieranie lokalnego rynku pracy. Interwencja publiczna w celu rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców jest zatem jednym z podstawowych zadań własnych Samorządu Powiatowego. O konieczności realizacji zadania świadczy także zapis wprowadzony w Ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego. Zgodnie z treścią dokumentu realizacja zadania przynosi korzyści zarówno dla beneficjentów działania jak i ogółu społeczności (wpływy z podatków).

Opis działania

Działanie polegać będzie na doradztwie, organizacji szkoleń i warsztatów, a także udzielaniu wsparcia finansowego osobom, które planują uruchomieniem własnej działalności gospodarczej. Powiatowy Urząd Pracy będzie udzielał jednorazowych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, prowadził szkolenia z cyklu „Własna firma”, które kierowane są do osób otrzymujących środki finansowe na uruchomienie biznesu, organizował seminarium szkoleniowe „Pierwszy krok w biznesie” skierowane do zarejestrowanych w PUP osób, które planują otwarcie własnej firmy. Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości (POWP), będzie świadczył wszechstronne usługi informacyjno-doradczo-edukacyjne z zakresu przedsiębiorczości, tworzenia i rozwoju małych firm. W Ośrodku będzie można dowiedzieć się jak krok po kroku zrealizować pomysł na własną firmę, jak założyć działalność gospodarczą, jakie są źródła jej finansowania, jak przygotować dokumentację niezbędną przy ubieganiu się o dotację na uruchomienie firmy, jak przygotować biznesplan, jak poruszać się po rynku pracy – przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej, przygotować dokumenty aplikacyjne, szukać możliwości doksztalcania się lub przekwalifikowania. W ramach działania organizowane będą porady specjalistów współpracujących z Ośrodkiem, takich jak: doradca podatkowy, prawnik, specjalista ds. marketingu i kredytów dla małych firm czy specjalista ds. osób niepełnosprawnych, a także pracownicy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Urzędu Skarbowego oraz Państwowej Inspekcji Pracy. Ośrodek oferować będzie także szkolenia biznesowe, warsztaty i prelekcje, których tematyka związana jest z zakładaniem i prowadzeniem firmy.

Realizatorzy działania

- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu/ Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości.

Efekty działania

Podstawowym efektem realizacji działania ma być wdrożenie skutecznego poradnictwa

zawodowego, organizacja szkoleń, udzielanie wsparcia finansowego osobom, chcącym uruchomić własną działalność gospodarczą.

Mierniki działania

- Ilość udzielonych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- Liczba grup szkoleniowych i uczestników programu „Własna firma”,
- Liczba grup szkoleniowych i uczestników programu „Pierwszy krok w biznesie”.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Fundusz Pracy,
- Budżet państwa,
- Budżet Unii Europejskiej.

Działanie 6.1.4.

Współpraca trzech sektorów na rzecz lokalnego rynku pracy

Uzasadnienie działania

Konieczność realizacji działania warunkuje potrzeba poprawy sytuacji na rynku pracy. Pomimo niskiej stopy bezrobocia w powiecie poznańskim niezwykle ważne jest przeprowadzanie interwencji publicznej w sektorach, w których jest ona niezbędna i może skutkować dużą efektywnością. Realizacja działania wynika również wprost z Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 Nr 69 poz. 415 ze zm.). Akt prawny wskazuje na konieczność realizacji zadań, z których najważniejszymi są inicjowanie, organizowanie i finansowanie usługi i instrumentów rynku pracy oraz projektów lokalnych i innych działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych. Niewątpliwie wskazane działanie wpisuje się w kompetencje Powiatowego Urzędu Pracy.

Opis działania

Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu realizuje działania mające na celu poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy w ramach partnerstw i porozumień o współpracy podpisanych z organizacjami pozarządowymi, firmami oraz ośrodkami pomocy społecznej. Dzięki takiej formie współpracy przy realizowanych projektach osiągany jest efekt synergii w zakresie promocji, informowania potencjalnych beneficjentów, a także w procesie rekrutacji uczestników projektu.

Realizatorzy działania

- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu.

Partnerzy

- Organizacje pozarządowe,
- Podmioty gospodarcze,
- Ośrodki Pomocy Społecznej.

Efekty działania

Efektem działania będzie poprawa sytuacji na rynku pracy. Stanie się to na skutek zintensyfikowania współpracy pomiędzy instytucjami będącymi realizatorami oraz partnerami realizacji działania, co powinno skutkować wymiernymi efektami na rynku pracy.

Mierniki działania

- Liczba realizowanych projektów,
- Liczba podpisanych porozumień z organizacjami pozarządowymi, firmami oraz ośrodkami pomocy społecznej,

- Liczba osób, które stały się beneficjentami projektu.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Fundusz Pracy,
- Budżet państwa,
- Budżet Unii Europejskiej.

Działanie 6.1.5.

Pomoc przedsiębiorcom przeprowadzającym zwolnienia grupowe

Uzasadnienie działania

Potrzeba realizacji działania wynika wprost z Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 Nr 69 poz. 415 ze zm.). Akt prawny wskazuje na konieczność realizacji zadań, do których należy inicjowanie i realizacja przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub złagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Działanie to wpisuje się w pełni w kompetencje Powiatowego Urzędu Pracy. Często zwolnienia grupowe dotyczą osób, które z uwagi na długi staż pracy w danej firmie mają niewielkie doświadczenie związane z przekwalifikowaniem się i poszukiwaniem nowego zawodu. Działanie realizowane jest głównie z myślą o takich osobach.

Opis działania

Mimo, iż teren powiatu poznańskiego charakteryzuje się jedną z najniższych stop bezrobocia w skali całego kraju, zmieniająca się sytuacja gospodarcza niekiedy zmusza pracodawców do radykalnych zmian organizacyjnych wewnątrz firm. W przypadku planowania w przedsiębiorstwie zwolnień grupowych, Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu oferuje swoją pomoc dla osób zagrożonych bezrobociem. W ramach porozumienia podpisywanego pomiędzy firmą planującą zwolnienia grupowe a urzędem, ustalany jest program zawierający zakres usług, które mogą zostać zaoferowane zwalnianym pracownikom m.in.: pośrednictwo pracy, zajęcia aktywizacyjne, zajęcia poradnictwa grupowego lub indywidualnego z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.

Realizatorzy działania

- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu.

Partnerzy

- Podmioty gospodarcze powiatu poznańskiego.

Efekty działania

Efektom realizacji działania będzie zminimalizowanie skutków zwolnień grupowych przeprowadzanych w poznańskich i podpoznańskich firmach. Ponadto efektem będzie poprawa sytuacji na rynku pracy.

Mierniki działania

- Liczba firm przystępująca do programu,
- Liczba pracowników, którzy skorzystają z zakresu usług, które mogą zostać im zaoferowane tj. pośrednictwa pracy, zajęć aktywizacyjnych, zajęć poradnictwa grupowego lub

indywidualnego z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Fundusz Pracy,
- Budżet państwa.

CEL STRATEGICZNY III WZROST INTEGRACJI SPOŁECZNEJ, POPRAWA ZDROWOTNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO MIESZKAŃCÓW POWIATU

Cel szczegółowy 7

Wzrost spójności i wzmocnienie integracji społecznej

Cel operacyjny 7.1

Pomoc rodzinom w sytuacji kryzysowej

Działanie 7.1.1.

Rozwijanie powiatowego systemu interwencji kryzysowej i form wsparcia osób doświadczających przeżyć traumatycznych

Cel operacyjny 7.2

Wsparcie funkcjonowania rodzin zastępczych i udzielanie pomocy środowiskowej

Działanie 7.2.1

Wzmocnienie powiatowego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Promocja idei rodzicielstwa zastępczego.

Cel operacyjny 7.3

Wzmocnienie integracji osób niepełnosprawnych – podniesienie standardów usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych

Działanie 7.3.1

Organizacyjne i finansowe wspieranie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Działanie 7.3.2

Wspieranie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych

Cel operacyjny 7.4

Aktywizacja środowiska seniorów Powiatu Poznańskiego

Działanie 7.4.1.

Wdrożenie kompleksowego programu pomocy osobom starszym

Cel operacyjny 7.5

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu przez działania wspierające aktywną integrację i zwiększenie konkurencyjności na rynku pracy osób w wieku aktywności zawodowej, bezrobotnych /nieaktywnych zawodowo/, będących klientami pomocy społecznej z terenu powiatu poznańskiego.

Działanie 7.5.1.

Realizacja projektu systemowego „Pokonać wykluczenie. Wszechstronna aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powiatu poznańskiego”

Działanie 7.1.1.

Rozwijanie powiatowego systemu interwencji kryzysowej i form wsparcia osób doświadczających przeżyć traumatycznych

Uzasadnienie działania

Działanie to związane jest z realizacją zadań ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 Nr 180 poz. 1493 ze zm.). Do zadań własnych Powiatu należą w tym zakresie: 1) tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz 2) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej. Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Powiat należą w szczególności: 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, 2) opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ewaluacja Strategii Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013 wykazała, że przedsięwzięcia te przekładają się na zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy o wysokim stopniu ryzyka (przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kobylnicy) oraz wsparcie informacyjne i konsultacyjne dotyczące przemocy w rodzinie, stąd działanie powinno być kontynuowane.

Opis działania

W ramach rozwijania powiatowego systemu interwencji kryzysowej zakłada się wsparcie sieci instytucji i organizacji świadczących pomoc ofiarom przemocy w rodzinie, tak aby usługi świadczone dla tych osób były prowadzone w sposób kompleksowy i obejmowały jak największą liczbę osób dotkniętych tym problemem. Ponieważ realizacja tego celu polega nie tylko na działaniach interwencyjnych w stosunku do ofiar przemocy, ale i profilaktycznych – zapobiegających przemocy oraz korekcyjno-edukacyjnych w stosunku do sprawców przemocy, szczególną wagę będzie miało działanie związane z realizacją w latach 2014-2015 programów edukacyjno-korekcyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zlecanie realizacji tych zadań organizacjom pozarządowym. W związku z tym konieczne będzie występowanie z wnioskiem do Wojewody Wielkopolskiego o środki finansowe na ten program.

Realizatorzy działania

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kobylnicy,
- Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Organizacje pozarządowe.

Partnerzy

- Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,
- policja, sądy rodzinne, szkoły.

Efekty działania

Efektem realizacji działania będzie zwiększający się stopień bezpieczeństwa społecznego i socjalnego mieszkańców powiatu.

Mierniki działania

- Liczba interwencji domowych policji dotyczących przemocy (w ramach tzw. Niebieskiej Karty),
- Liczba osób doświadczających przemocy,
- Liczba skierowań do Ośrodka Interwencji Kryzysowej (OIK) w Kobylnicy,
- Liczba sprawców przemocy objętych „Programem edukacyjno-korekcyjnym”,
- Liczba akcji rozpowszechniania informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania temu zjawisku.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Budżet państwa.

Działanie 7.2.1.**Wzmocnienie powiatowego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Promocja idei rodzicielstwa zastępczego****Uzasadnienie działania**

Działanie to jest uzasadnione wejściem w życie Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 Nr 149 poz. 887 ze zm.), która zakłada odchodzenie od instytucjonalnej pieczy zastępczej na rzecz rozwoju rodzinnych form pieczy nad dziećmi pozbawionymi odpowiedniej opieki w rodzinach biologicznych. Ustawa określa zadania Powiatu w tym zakresie. Obejmują one obok prowadzenia ośrodków opiekuńczo-wychowawczych rozwijanie rodzinnych form opieki zastępczej (Rodzinne Domy Dziecka, rodziny zastępcze: spokrewnione, niezawodowe oraz zawodowe), rozszerzenie działań wspierających istniejące rodziny zastępcze (np. pomoc prawna, socjalna, poradnictwo psychologiczne), jak i propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego.

Opis działania

W ramach rozwijania powiatowego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną zakłada się tworzenie warunków do powstawania i działania rodzinnych form opieki zastępczej (rodzinne domy dziecka, rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe, pomocowe), działania mające na celu organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia oraz specjalistycznego poradnictwa, a także organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu począwszy od 2013 r. zakłada wdrożenie działań związanych z promocją idei rodzicielstwa zastępczego. Promocja tej idei wśród mieszkańców powiatu poznańskiego będzie się odbywać poprzez szerokie rozpowszechnianie wartości tej formy opieki w mediach i docieranie do ludzi w miejscu ich zamieszkania.

Planowane formy promocji:

1. Artykuły w prasie lokalnej dotyczące rodzinnej pieczy zastępczej, w tym – tworzenia nowych rodzin zastępczych.
2. Ulotki i broszury informacyjne dostępne np. w Ośrodkach Pomocy Społecznej w Powiecie, urzędach powiatowych, innych instytucjach, organizacjach pozarządowych, a także w kościołach.
3. Ulotki i broszury informacyjne rozdawane przez pracowników PCPR podczas udziału w różnorodnych imprezach kulturalnych, artystycznych i sportowych odbywających się na terenie powiatu poznańskiego i miasta Poznania.
4. Reklama promująca ideę rodzicielstwa zastępczego w mediach (telewizja, radio, Internet).

5. Zamieszczenie informacji na stronie internetowej PCPR – na temat zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej działającego w ramach PCPR, opisujących i wyjaśniających kwestie związane ze sposobem tworzenia i wspierania nowych rodzin zastępczych.

Realizatorzy działania

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Partnerzy

- Instytucje wspierające działania PCPR, organizacje pozarządowe .

Efekty działania

W efekcie działania nastąpi zwiększenie stopnia zabezpieczenia potrzeb bytowych, zdrowotnych i emocjonalnych dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej. Promocja wartości rodzin zastępczych, jako formy sprawowania opieki nad dziećmi przyczyni się do przybliżenia idei rodzicielstwa zastępczego mieszkańcom powiatu, a co za tym idzie - zwiększeniu ulegnie liczba osób zgłaszających się na szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze, którzy uzyskując kwalifikacje, będą mogli objąć te dzieci opieką rodzinną, zapewniając im pomoc w rozwoju.

Mierniki działania

- Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje do pełnienia różnych form rodzinnej pieczy zastępczej,
- Liczba rodzin zastępczych,
- Liczba dzieci w rodzinach zastępczych,
- Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach dla rodzin zastępczych,
- Liczba porad i konsultacji psychologicznych oraz prawnych.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Dotacje z budżetu państwa, z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Działanie 7.3.1.

Organizacyjne i finansowe wspieranie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Uzasadnienie działania

Działanie związane jest z realizacją zapisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 Nr 127 poz. 721 ze zm.), która zobowiązuje Powiat m.in. do:

- podejmowania działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej (sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych),
- dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- dofinansowania kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Działanie to realizowane jest również w związku z umową, jaką dnia 20 sierpnia 2012 r. Powiat Poznański podpisał z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w sprawie realizacji w 2012 r. pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”.

Opis działania

Działanie to dotyczy wspierania rozwoju warsztatów terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych oraz tworzenia nowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, dofinansowywanie turnusów rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, dofinansowanie likwidacji barier dla osób niepełnosprawnych: architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych. Na podstawie porozumień zawartych z innymi powiatami ponoszone są wydatki na rehabilitację niepełnosprawnych mieszkańców powiatu poznańskiego, uczestniczących w warsztatach terapii zajęciowej na terenie tych powiatów. Głównym celem pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” jest zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe programu:

1. Likwidacja lub ograniczenie bariery transportowej;
2. Przygotowanie beneficjentów pomocy z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego;

3. Likwidacja lub ograniczenie bariery w poruszaniu się, umożliwiające uczestnictwo beneficjentów pomocy w aktywności społecznej albo wzrost lub utrzymanie istniejącej aktywności;
4. Umożliwienie beneficjentom pomocy pełnienia różnych ról społecznych poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie.

Program obejmuje następujące obszary wsparcia dla osób niepełnosprawnych:

A - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,

B1 - pomoc w zakupie specjalistycznego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem,

B2 - pomoc w zakupie urządzeń lektorskich,

B3 - pomoc w zakupie urządzeń brajlowskich, B4 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu komputerowego i oprogramowania,

C - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

D - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,

E - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,

F - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu).

W ramach tego działania planowane jest także opracowanie i opublikowanie przewodnika dla osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy działania

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Partnerzy

- Organizacje pozarządowe.

Efekty działania

Głównym efektem działania jest wzmocnienie integracji społecznej osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie powiatu. Działanie to odnosi się do wspierania jednego z rodzajów rehabilitacji osób niepełnosprawnych, a mianowicie rehabilitacji społecznej. Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenie w życiu społecznym, a realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej, pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych. Opracowanie przewodnika jest potrzebnym materiałem informującym o możliwości uzyskania pomocy nie tylko dla osoby niepełnosprawnej, ale także i dla jej opiekuna.

Mierniki działania

- Liczba osób, dla których w wyniku uczestnictwa w programie zlikwidowane lub zmniejszone zostały bariery umożliwiające uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji,
- Liczba osób niepełnosprawnych, których aktywność społeczna lub zawodowa wzrosła w wyniku uczestnictwa w programie,
- Publikacja i dystrybucja przewodnika dla osób niepełnosprawnych,
- Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie na poszczególne formy wsparcia,
- Liczba uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Źródła finansowania

- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Budżet Powiatu.

Działanie 7.3.2. Wspieranie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych

Uzasadnienie działania

Działanie związane jest z realizacją zapisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 Nr 127 poz. 721 ze zm.), gdzie Powiat zobowiązany jest m.in. do:

- podejmowania działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej,
- pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenia oraz przekwalifikowania,
- prowadzenia doradztwa organizacyjno-prawnego i ekonomicznego w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne.

Działanie to wynika także z realizacji ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Opis działania

Działanie to zakłada:

- realizację przez Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu działań na rzecz pobudzania aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- finansowanie szkoleń zawodowych osób niepełnosprawnych,
- przyznawanie osobom niepełnosprawnym, będącym mieszkańcami powiatu poznańskiego, środków finansowych na uruchomienie działalności gospodarczej,
- refundowanie pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne kosztów wyposażenia stanowiska pracy.

Realizatorzy działania

- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu.

Partnerzy

- Organizacje pozarządowe,
- Pracodawcy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Efekty działania

Głównym efektem działania jest wzmocnienie integracji społecznej osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie powiatu. Działanie to odnosi się do wspierania jednego z rodzajów rehabilitacji osób niepełnosprawnych, a mianowicie rehabilitacji zawodowej. Rehabilitacja

zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego, przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. W ten sposób zwiększa się odsetek osób niepełnosprawnych funkcjonujących na rynku pracy, w tym podejmujących samozatrudnienie, a także uczestniczących w inicjatywach ekonomii społecznej.

Mierniki działania

- Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych,
- Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach,
- Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych podejmujących pracę,
- Liczba osób niepełnosprawnych podejmujących własną działalność gospodarczą,
- Liczba uczestników różnych form rehabilitacji zawodowej organizowanych przez PUP.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Fundusz Pracy,
- Europejski Fundusz Społeczny.

Działanie 7.4.1.**Wdrożenie kompleksowego programu pomocy osobom starszym****Uzasadnienie działania**

Działanie to związane jest z realizacją zadań ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 Nr 175 poz. 1362 ze zm.), gdzie Powiat zobowiązany jest m.in. do prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym. Głównym celem działania jest aktywizacja środowiska seniorów powiatu poznańskiego. Aby nie doprowadzić do marginalizacji osób starszych oraz rozwijać i podnosić standard usług świadczonych na ich rzecz, niezbędne jest podjęcie działań w kierunku edukacji społeczności lokalnych, jak i aktywizacji samych osób starszych.

W Ewaluacji Realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego rekomenduje się kontynuację tego działania, poświęcając większą uwagę instytucjonalizacji programów i inicjatyw integracyjnych dla osób starszych wiekiem.

Opis działania

Działanie to dotyczy w szczególności sformułowania nowej oferty usług dla seniorów i ich rodzin, przygotowanie informatora o usługach dla osób starszych, prowadzenia akcji informacyjnych o takich usługach a także doradztwa prawnego, psychologicznego i socjalnego. W działaniu założono wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami pomocowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz świadczenia kompleksowej pomocy osobom starszym. Zakłada się także podjęcie działań zmierzających do rozszerzenia zasięgu Centrum Inicjatyw Senioralnych w Poznaniu (jednostki Miasta Poznania), które przy wsparciu finansowym Powiatu mogłoby pełnić funkcje Centrum dla całej aglomeracji.

Realizatorzy działania

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Dom Pomocy Społecznej w Lisówkach,
- Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy:

- Organizacje pozarządowe,

Efekty działania

Integracja środowiska osób starszych, aktywizacja społeczna poprzez realizację usług dla seniorów i przez seniorów, poprawa stanu zdrowia oraz kondycji fizycznej i psychicznej, poprawa wizerunku osób starszych w społeczeństwie, integracja międzypokoleniowa.

Mierniki działania

- Liczba imprez i inicjatyw integracyjnych dla osób starszych,
- Liczba seniorów uczestniczących w programach integracyjnych.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

Działanie 7.5.1.**Realizacja projektu systemowego „Pokonać wykluczenie. Wszechstronna aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powiatu poznańskiego”****Uzasadnienie działania**

Działanie to związane jest z realizacją projektu „Pokonać wykluczenie. Wszechstronna aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powiatu poznańskiego”. Umowa ramowa, jaka została podpisana w celu realizacji projektu obowiązuje zarówno PCPR jak i Powiat do końca roku 2013, tj. 31.12.2013 r. Działania jakie planowane są w trakcie realizacji projektu wpisują się także w realizację programów powiatowych np. wsparcia osób z problemami psychicznymi. Dodatkowo działanie to zostało wysoko ocenione w trakcie monitorowania realizacji strategii powiatu, gdzie wskazano, że celowym jest jego kontynuowanie. Wchodząc od 2014 roku w nowy okres programowy możliwe jest dalsze pozyskiwanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację podobnych projektowych działań.

Opis działania

Działanie stanowi wzmocnienie (głównie finansowe) realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz pomocy udzielanej beneficjentom pomocy społecznej (grupa usamodzielniana). W swoich założeniach działanie ma pomóc zaistnieć na rynku pracy osobom z wymienionych grup. Wzmocnienie posiadanych kompetencji społecznych oraz nabycie nowych, przyczynia się do lepszego funkcjonowania jednostek w społeczeństwie. Ważnym jest także nabywanie nowych kwalifikacji o charakterze zawodowym. Takie wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją jest kluczowe dla ich zaistnienia w społeczeństwie. Planowane jest, w ramach dostępnych środków unijnych, utworzenie na terenie Powiatu Centrum Integracji Społecznej, realizującego działania na rzecz wspomnianych grup społecznych, ale także wpisującego się swymi działaniami w program wsparcia na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Realizator działania

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Partner

- Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Efekty działania

Realizacja działania wpływa na integrację środowiska osób niepełnosprawnych i usamodzielnianych, zwiększa ich aktywizację zawodową poprzez podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych tych osób. Instytucjonalne wsparcie tym środowiskom zapewni

powstanie Centrum Integracji Społecznej.

Mierniki działania

- Liczba osób niepełnosprawnych objętych działaniami projektów,
- Liczba osób usamodzielnianych objętych działaniami projektów,
- Liczba Centrów Integracji Społecznej powstałych w trakcie realizacji projektów.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Europejski Fundusz Społeczny.

CEL STRATEGICZNY III WZROST INTEGRACJI SPOŁECZNEJ, POPRAWA ZDROWOTNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO MIESZKAŃCÓW POWIATU

Cel szczegółowy 8

Poprawa stanu zdrowia mieszkańców – rozwój systemu opieki zdrowotnej

Cel operacyjny 8.1.

Wychowanie społeczeństwa w trosce o zdrowie – zwiększenie stanu świadomości (wiedzy o zdrowiu) i kultury zdrowotnej mieszkańców

Działanie 8.1.1.

Realizacja programów zdrowotnych skierowanych do różnych środowisk i grup wiekowych zgodnie z założeniami „Programu zdrowotnego powiatu poznańskiego na lata 2009-2013” w szczególności w zakresie promocji zdrowia, zmniejszania ryzyka występowania chorób cywilizacyjnych i popularyzacji zdrowego stylu życia.

Działanie 8.1.2.

Realizacja zadań wynikających z Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015, w szczególności w zakresie promocji zdrowia psychicznego, zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Cel operacyjny 8.2

Dążenie do zahamowania wzrostowej tendencji zachorowalności, umieralności i inwalidztwa z powodu chorób układu krążenia, nowotworów złośliwych, urazów (umieralność przypadkowa)

Działanie 8.2.1.

Wspieranie działań profilaktycznych zmierzających do ograniczenia czynników sprzyjających powstawaniu chorób stanowiących największe zagrożenie zdrowotne

Cel operacyjny 8.3.

Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i zwiększenie dostępności do specjalistycznej opieki zdrowotnej

Działanie 8.3.1.

Modernizacja i rozwój infrastruktury szpitala w Puszczykowie oraz wyposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną.

Działanie 8.1.1.

Realizacja programów zdrowotnych skierowanych do różnych środowisk i grup wiekowych zgodnie z założeniami „Programu zdrowotnego powiatu poznańskiego na lata 2009-2013” w szczególności w zakresie promocji zdrowia, zmniejszania ryzyka występowania chorób cywilizacyjnych i popularyzacji zdrowego stylu życia

Uzasadnienie działania

Działanie jest zgodne z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. 2001 Nr 142 poz. 1592 ze zm.) oraz ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2010 Nr 234 poz. 1536 ze zm.). W ramach tych zapisów przeznacza się organizacjom pozarządowym środki budżetowe na realizację zadań Powiatu Poznańskiego z zakresu promocji i ochrony zdrowia. Zgodnie z rekomendacją Ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego z 2012 r., działanie jest bardzo ważne i o ciągłym charakterze, według zawsze aktualnej zasady, iż „lepiej zapobiegać niż leczyć”.

Opis działania

Programy zdrowotne zgodnie z założeniami „Programu Zdrowotnego Powiatu Poznańskiego” dotyczą w szczególności promocji zdrowia, zmniejszania ryzyka występowania chorób cywilizacyjnych i popularyzacji zdrowego stylu życia. Działania realizowane będą poprzez uruchamianie różnego rodzaju form z zakresu:

1. promocji zdrowego stylu życia obejmującej: zajęcia edukacyjne w szkołach dotyczące negatywnych skutków zażywania narkotyków, palenia tytoniu, spożywania alkoholu, niewłaściwego odżywiania, braku aktywności ruchowej,
2. organizowania konkursów, pikników, pokazów ratownictwa medycznego, wydawania broszur, ulotek informacyjnych o zagrożeniach chorobami cywilizacyjnymi,
3. dofinansowania zakupu sprzętu sportowo-rekreacyjnego oraz imprez sportowych w szkołach, w tym nowoczesnych metod na lekcjach wychowania fizycznego – aktywność fizyczna dzieci i młodzieży podstawą dobrego stanu zdrowia.

Realizatorzy działania

- Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy:

- Organizacje pozarządowe,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu,
- Straż pożarna, szkoły.

Efekty działania

Poprzez współpracę z różnymi podmiotami, działającymi w zakresie profilaktyki, promocji i edukacji zdrowia wzrasta stan wiedzy o zdrowiu i kultura zdrowotna społeczeństwa, co przekłada się na poprawę stanu zdrowia i zmniejszeniem ryzyka występowania chorób cywilizacyjnych.

Mierniki działania

- Liczba imprez i inicjatyw prozdrowotnych,
- Liczba uczestników akcji prozdrowotnych z różnych grup środowiskowych i wiekowych,
- Liczba przyznanych dotacji w zakresie promocji i ochrony zdrowia,
- Wysokość środków finansowych poniesionych przez Powiat na realizację zadań z zakresu promocji zdrowia, zmniejszania ryzyka występowania chorób cywilizacyjnych, popularyzacji zdrowego stylu życia.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

Działanie 8.1.2.

Realizacja zadań wynikających z Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015, w szczególności w zakresie promocji zdrowia psychicznego, zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym

Uzasadnienie działania

Strategicznym aktem prawnym, który został opracowany z myślą o ochronie zdrowia psychicznego jest ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jedn. Dz. U. z 2011 Nr 231, poz. 1375) zobowiązująca do realizacji poszczególnych zadań zarówno administrację rządową, jak i samorządy gminne, powiatowe i wojewódzkie. Kluczowym aktem wykonawczym do ww. ustawy jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie *Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego* (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz. 128), który określa harmonogram realizacji NPOZP w latach 2011—2015, jak również formułuje cele i zadania do realizacji w zakresie promocji zdrowia psychicznego, poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi, zapewnienia dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

Opis działania

Główny nurt tego działania dotyczy realizacji „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015” oraz wynikających z niego zadań w zakresie promocji zdrowia psychicznego, działań profilaktycznych podejmowanych wobec grup narażonych na zagrożenia dla zdrowia psychicznego oraz poprawę jakości życia ludzi chorych i niepełnosprawnych psychicznie, poprzez integrację społeczną oraz ochronę ich praw i godności.

Realizatorzy działania

- Samorząd Powiatu Poznańskiego,
- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Gabinet Starosty,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu,
- Szkoły ponadgimnazjalne z terenu powiatu poznańskiego,
- Poradnie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci i młodzieży z terenu powiatu poznańskiego.

Partnerzy:

- Placówki opiekuńczo-wychowawcze,

- Dom Pomocy Społecznej w Lisówkach,
- Organizacje pozarządowe,
- Podmioty wykonujące działalność leczniczą,
- Gminy Powiatu Poznańskiego,
- Wielkopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia.

Efekty działania

Oczekiwanymi efektami realizacji „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego” są w szczególności:

- opracowany program promocji zdrowia psychicznego,
- upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego,
- zapobieganie zaburzeniom psychicznym,
- opracowany program przeciwdziałania przemocy w szkole,
- zmniejszenie liczby zachowań agresywnych,
- zmniejszenie liczby zgłoszeń dotyczących przemocy w szkole,
- nabycie przez uczniów umiejętności współpracy w grupie oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy,
- opracowany program przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- wzrost umiejętności psycho-społecznych osób zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- nabycie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy,
- opracowany program informacyjno-edukacyjny sprzyjający postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałającego dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi,
- zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi,
- zwiększenie akceptacji społecznej wobec osób z zaburzeniami psychicznymi,
- powstanie powiatowych ośrodków interwencji kryzysowej oferujących poradnictwo i pomoc w stanach kryzysu zagrażającego zdrowiu psychicznemu,
- opracowany powiatowy program zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
- zwiększenie liczby placówek i świadczeń wykonywanych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach podpisanych kontraktów z NFZ,
- poszerzenie możliwości pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi,
- zwiększenie liczby osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z poszczególnych form oparcia społecznego,
- opracowany powiatowy program poszerzenia, zróżnicowania i unowocześnienia pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- wsparcie finansowe udzielone projektom służącym rozwojowi form oparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- wsparcie finansowe udzielone projektom pozarządowym realizującym takie formy oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które wymagają działania ciągłego
- opracowany powiatowy program rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości dostosowanych do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi,

- ułatwienie osobom niepełnosprawnym z zaburzeniami psychicznymi powrotu na rynek pracy,
- przeprowadzenie kampanii szkoleniowo – informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi,
- podniesienie poziomu wiedzy pracodawców w zakresie potrzeb i uprawnień osób niepełnosprawnych, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi,
- opracowanie i opublikowanie przewodnika informującego o dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej.

Mierniki działania

- Liczba osób objętych „Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015”,
- Liczba zrealizowanych zadań w ramach „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015”,
- Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań określonych w „Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015”.

Źródła finansowania

- Środki własne powiatu,
- Środki Narodowego Funduszu Zdrowia - kontraktowanie świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w okresie realizacji Programu,
- Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Środki Funduszu Pracy,
- Środki Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Środki własne poszczególnych realizatorów programu,
- Środki z budżetu państwa na realizację programów pilotażowych i zadań zleconych w ochronie zdrowia i pomocy społecznej,
- Środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Finansowanie zadań w ramach „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Powiatu Poznańskiego na lata 2012-2015” będzie uzależnione od wysokości środków finansowych w każdym roku budżetowym.

Działanie 8.2.1

Wspieranie działań profilaktycznych zmierzających do ograniczenia czynników sprzyjających powstawaniu chorób stanowiących największe zagrożenie zdrowotne

Uzasadnienie działania

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz. 1592 ze zm.) wskazuje na promocję i ochronę zdrowia jako jedno z zadań publicznych o charakterze ponadgminnym wykonywanych przez Powiat. Drugim aktem prawnym dla działania jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, która nakłada m.in. na powiaty obowiązek opracowywania i realizacji oraz oceny efektów programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców. Sposób przekazywania środków finansowych podmiotom wykonującym działalność leczniczą reguluje ustawa z 9 czerwca 2011r. o działalności leczniczej.

Opis działania

1. Realizacja zapisów wynikających z Programu Zdrowotnego Powiatu Poznańskiego na lata 2009-2013 (m. in. poprzez realizację programów zdrowotnych),
2. Przeprowadzenie ewaluacji Programu Zdrowotnego Powiatu Poznańskiego na lata 2009-2013,
3. Opracowanie i wdrożenie do realizacji Programu Zdrowotnego Powiatu Poznańskiego na lata 2014-2018.

Realizatorzy działania

- Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy:

- Samorządy gminne,
- Podmioty wykonujące działalność leczniczą,

Efekty działania

Realizowane programy zdrowotne sprzyjają zahamowaniu wzrostowej tendencji zachorowalności, umieralności i inwalidztwa z powodu chorób układu krążenia, nowotworów złośliwych oraz urazów i tym samym wpływają na poprawę zdrowotności mieszkańców powiatu.

Mierniki działania

- Opracowanie wskazanych dokumentów programowych,
- Liczba zrealizowanych programów zdrowotnych,
- Liczba osób uczestniczących w zrealizowanych programach zdrowotnych.

Źródła finansowania

- Środki własne Powiatu Poznańskiego,
- Środki budżetu państwa, gmin i placówek edukacyjno-wychowawczych.

Działanie 8.3.1

Modernizacja i rozwój infrastruktury szpitala w Puszczykowie oraz wyposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną

Uzasadnienie działania

Działanie jest zgodne z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz. 1592 ze zm.) oraz ustawą z 2011r. z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2011 Nr 112 poz. 654 ze zm.), w których odpowiedzialne za realizację zadań inwestycyjnych szpitali są władze powiatów. Powiat Poznański jest właścicielem Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Szpital w Puszczykowie im. prof. Stefana Tytusa Dąbrowskiego” działającego w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Realizacja działania wynika ponadto z Wieloletniego Planu Inwestycyjnego NZOZ „Szpital w Puszczykowie im. prof. Stefana Tytusa Dąbrowskiego” opracowanego przez Zarząd Spółki i przyjętego przez organ właścicielski.

Opis działania

Głównym celem działania jest wspieranie inwestycji polegających na modernizacji budynków szpitala, zakupów sprzętu i aparatury medycznej oraz zapewnienie rozwoju szpitala poprzez m.in.:

- poprawę efektywności gospodarowania majątkiem poprzez obniżenie bieżących kosztów funkcjonowania,
- rozszerzenie zakresu usług medycznych świadczonych przez Szpital i tym samym zwiększenie możliwości realizacji przychodów,
- zwiększenie jakości oferowanych usług medycznych,
- dostosowanie standardów funkcjonowania szpitala do obowiązujących przepisów.

Realizatorzy działania

- NZOZ „Szpital w Puszczykowie im. prof. Stefana Tytusa Dąbrowskiego” sp. z o.o.,
- Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Efekty działania

Poprzez wspieranie rozwoju i modernizacji szpitala następuje poprawa jakości i dostępności do świadczeń zdrowotnych dla mieszkańców powiatu poznańskiego. Szpital poprawia swoje wyniki finansowe poprzez zwiększenie przychodów oraz obniżenie kosztów funkcjonowania.

Mierniki działania

- Liczba zrealizowanych projektów inwestycyjnych,
- Wielkość pozyskanych środków finansowych ze źródeł zewnętrznych.

Źródła finansowania

- Środki własne Szpitala,
- Środki własne Powiatu Poznańskiego,
- Środki inne pochodzące w szczególności z UE, Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu, Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Cel strategiczny III

Wzrost integracji społecznej, poprawa zdrowotności i bezpieczeństwa publicznego mieszkańców Powiatu

Cel szczegółowy: 9. Podwyższenie stanu i poczucia bezpieczeństwa

Cel operacyjny 9.1. Poprawa funkcjonowania i warunków pracy policji

9.1.1. Wspieranie Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu w zakupie niezbędnego sprzętu i wyposażenia.

9.1.2. Wspieranie działań Policji w zakresie remontów lub budowy nowych komisariatów na terenie Powiatu Poznańskiego

Cel operacyjny 9.2. Poprawa funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej

Działanie 9.2.1. Wspieranie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu w zakupie niezbędnego sprzętu i wyposażenia.

Działanie 9.2.2. Wspieranie działań Państwowej Straży Pożarnej w zakresie remontów lub budowy nowych strażnic na terenie Powiatu Poznańskiego.

Działanie 9.2.3. Współpraca z Zarządem Powiatowym Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej

Działanie 9.2.4. Dofinansowanie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w ramach posiadanych możliwości finansowych.

Cel operacyjny 9.3. Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego i realizacji zadań obronnych

Działanie 9.3.1. Utrzymanie ciągłości przepływu informacji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego Starosty Poznańskiego z zakresu zarządzania kryzysowego i spraw obronnych.

Działanie 9.3.2. Organizowanie i prowadzenie szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu zarządzania kryzysowego i spraw obronnych.

Działanie 9.3.3. Doposażenie powiatowego magazynu przeciwpowodziowego w odpowiedni sprzęt.

Cel operacyjny 9.4. Działania prewencyjne

Działanie 9.4.1. Wspieranie działań policji z zakresu prewencji ogólnej.

Działanie 9.4.2. Wspieranie działań straży pożarnej z zakresu prewencji przeciwpożarowej

Działanie 9.1.1.

Wspieranie Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu w zakupie niezbędnego sprzętu i wyposażenia

Uzasadnienie działania

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142.poz.1592 ze zm.) określa w art. 4 zadania Powiatu o charakterze ponadgminnym. Ustawodawca zaliczył do nich m.in. zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Do zadań publicznych powiatu należy również zapewnienie wykonywania określonych w ustawach zadań i kompetencji kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży (art. 4, pkt. 2 Ustawy o Samorządzie Powiatowym).

Opis działania

Działania z zakresu wyposażenia komisariatu Komendy Miejskiej Policji mają charakter ciągły i są realizowane w każdym roku obowiązywania strategii. Realizacja jest zgodna z ustalonymi każdego roku planami wspierania wyposażania komisariatów policji w sprzęt i wyposażenie (np. zakup sprzętu techniki policyjnej, komputerowo - biurowego, radiowozów itp.). Plany są tworzone na podstawie zgłaszanych potrzeb.

Realizatorzy działania

- Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

Partnerzy

- Komenda Miejska Policji w Poznaniu

Efekty działania

Poprzez wsparcie finansowe zakupu sprzętu i wyposażenia policji następuje poprawa warunków pracy, a przede wszystkim zwiększa się skuteczność działań służb policyjnych w regionie.

Mierniki działania

- Liczba i rodzaj zakupionego sprzętu,
- Wielkość wydatków przeznaczonych na pomoc w wyposażeniu policji.

Źródła finansowania

- Środki własne Powiatu Poznańskiego.

Działanie 9.1.2.

Wspieranie działań Policji w zakresie remontów lub budowy nowych komisariatów na terenie Powiatu Poznańskiego

Uzasadnienie działania

Działanie jest zgodne z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz.1592 ze zm.). Do zadań publicznych Powiatu należą m. in. zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Do zadań publicznych powiatu należy również zapewnienie wykonywania określonych w ustawach zadań i kompetencji kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży (art. 4 , pkt. 2 Ustawy o Samorządzie Powiatowym).

Opis działania

Przebieg prac remontowych wynika z ustaleń opracowanego przy współpracy z policją szczegółowego corocznego harmonogramu wsparcia inwestycyjnego remontów komisariatów.

Realizatorzy działania

- Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

Partnerzy

- Komenda Miejska Policji w Poznaniu

Efekty działania

Poprzez wsparcie finansowe inwestycji remontowych komisariatów policji następuje poprawa warunków jej pracy, a przez to zwiększa się bezpieczeństwo publiczne w powiecie.

Mierniki działania

- Liczba i rodzaj przeprowadzonych prac budowlanych i remontowych,
- Wielkość wydatków przeznaczonych na prace remontowo-budowlane.

Źródła finansowania

- Środki własne Powiatu Poznańskiego,
- Środki budżetowe policji i gmin.

Działanie 9.2.1.**Wspieranie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu w zakupie niezbędnego sprzętu i wyposażenia****Uzasadnienie działania**

Podstawy prawne działania określa Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz.1592 ze zm.). Ustawodawca w ramach zadań Powiatu o charakterze ponadgminnym zaliczył m.in. zadania z zakresu: porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpozarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. W zakresie spraw dotyczących sprawowania przez Starostę zwierzchnictwa w stosunku do Straży Pożarnej i jej funkcjonowania znajduje się także prowadzenie spraw związanych z przekazaniem środków finansowych i rzeczowych dla Straży Pożarnej.

Opis działania

Priorytetowo wsparcie dotyczy zakupu samochodów ratowniczo-gaśniczych, wyposażonych w sorbenty i neutralizatory do neutralizacji wycieków, m.in. ropy i olejów, a także różnego rodzaju sprzętu gaśniczego i wyposażenia straży pożarnej.

Realizatorzy działania

- Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

Partnerzy

- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej.

Efekty działania

Poprzez wsparcie finansowe zakupu niezbędnego sprzętu i wyposażenia wzrasta bezpieczeństwo pożarowe oraz sprawność funkcjonowania służb ratunkowo-gaśniczych w powiecie.

Mierniki działania

- Liczba i rodzaj zakupionego sprzętu,
- Wielkość wydatków przeznaczonych na zakup sprzętu i wyposażenia.

Źródła finansowania

- Środki własne Powiatu Poznańskiego,
- Środki budżetowe straży pożarnej i gmin.

Działanie 9.2.2.

Wspieranie działań Państwowej Straży Pożarnej w zakresie remontów lub budowy nowych strażnic na terenie powiatu poznańskiego

Uzasadnienie działania

Podstawy prawne działania określa Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz.1592 ze zm.). Ustawodawca do zadań Powiatu o charakterze ponadgminnym zaliczył m. in.: utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. W zakresie spraw dotyczących sprawowania przez Starostę zwierzchnictwa w stosunku do Straży Pożarnej i jej funkcjonowania znajduje się współdziałanie w ramach zarządzania kryzysowego i stanów nadzwyczajnych oraz prowadzenie spraw związanych z przekazaniem środków finansowych i rzeczowych dla Straży Pożarnej.

Opis działania

Działanie polega na wsparciu finansowym inwestycji remontowo-modernizacyjnych jednostek straży pożarnej oraz budowy nowych strażnic na terenie powiatu. Realizacja działania następuje według zgłaszanych potrzeb poszczególnych strażnic.

Realizatorzy działania

- Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

Partnerzy

- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej,
- Gminy powiatu.

Efekty działania

Poprzez wsparcie finansowe inwestycji remontowo-budowlanych jednostek straży pożarnej poprawiają się warunki pracy oraz sprawność funkcjonowania służb ratunkowo-gaśniczych w powiecie.

Mierniki działania

- Liczba i rodzaj przeprowadzonych inwestycji,
- Wielkość wydatków przeznaczonych na remonty i budowę nowych strażnic.

Źródła finansowania

- Środki własne Powiatu Poznańskiego,
- Środki budżetowe straży pożarnej i gmin.

Działanie 9.2.3.

Współpraca z Zarządem Powiatowym Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej

Uzasadnienie działania

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz.1592 ze zm.) określając zadania Powiatu o charakterze ponadgminnym wskazuje m.in. na bezpieczeństwo obywateli oraz zapobieganie zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. W tym zakresie Starosta sprawując zwierzchnictwo w stosunku do Straży Pożarnej i jej funkcjonowania podejmuje m.in. współpracę z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, OSP, które stanowią wsparcie dla działań ratunkowo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej.

Opis działania

W ramach współpracy Starostwa z Zarządem Powiatowym Ochotniczych Straży Pożarnych odbywa się coroczny konkurs „Strażak Roku Powiatu Poznańskiego” oraz fundowane są nagrody pieniężnych dla zwycięzców. Ponadto organizowane są zawody sportowo-pożarnicze i imprezy okolicznościowe w powiecie.

Realizatorzy działania

- Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

Partnerzy

- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej,
- Zarząd Powiatowy Ochotniczych Straży Pożarnych,
- Gminy powiatu.

Efekty działania

W ramach współpracy z Zarządem Powiatowym Ochotniczych Straży Pożarnych Powiat Poznański wspiera inicjatywy mające na celu zwiększenie aktywności i sprawności fizycznej drużyn OSP, integrację drużyn oraz promocję wiedzy z zakresu bezpieczeństwa przeciwpożarowego i działalności OSP.

Mierniki działania

- Liczba i rodzaj przeprowadzonych imprez i zawodów,
- Wielkość wydatków przeznaczonych na współpracę z OSP.

Źródła finansowania

- Środki własne Powiatu Poznańskiego,
- Środki budżetowe straży pożarnej i gmin.

Działanie 9.2.4.

Dofinansowanie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w ramach posiadanych możliwości finansowych

Uzasadnienie działania

Działanie jest zgodne z Ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz.1592 ze zm.), która określając zadania Powiatu o charakterze ponadgminnym wskazuje m.in. na bezpieczeństwo obywateli oraz zapobieganie zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. W tym zakresie Starosta sprawując zwierzchnictwo w stosunku do Straży Pożarnej podejmuje m.in. współpracę z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi (OSP).

Opis działania

W ramach wspierania Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP) Powiat dofinansowuje wyposażenie w sprzęt i urządzenia specjalistyczne tych jednostek. To działanie służy poprawie funkcjonowania systemu ratowniczo-gaśniczego w powiecie. Dofinansowanie wyposażenia jednostek OSP prowadzone będzie w ramach posiadanych możliwości finansowych oraz zgłaszanych potrzeb.

Realizatorzy działania

- Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

Partnerzy

- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej,
- Ochotnicze Straże Pożarne,
- Gminy powiatu.

Efekty działania

Dzięki działaniom Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych oraz ich współpracy ze strukturami powiatowymi i gminnymi zarządzania kryzysowego znacznie ogranicza się skutki powstałych zagrożeń. Dofinansowanie funkcjonowania OSP stanowi zatem bardzo ważny element wspierania systemu bezpieczeństwa w powiecie.

Mierniki działania

- Liczba i rodzaj finansowego wsparcia OSP,
- Wielkość wydatków przeznaczonych dla OSP,
- Liczba interwencji jednostek OSP.

Źródła finansowania

- Środki własne Powiatu Poznańskiego,
- Środki budżetowe straży pożarnej i gmin.

Działanie 9.3.1.**Utrzymanie ciągłości przepływu informacji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego Starosty Poznańskiego z zakresu zarządzania kryzysowego i spraw obronnych****Uzasadnienie działania**

Na szczeblu Powiatu organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego jest Starosta, który wykonuje zadania określone w art. 17 ust 2. ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2007 Nr 89 poz. 590 ze zm.) przy pomocy komórki organizacyjnej Starostwa Powiatowego jaką jest Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich. Wydział zaś zapewnia obsługę utworzonego na mocy ustawy Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK). Sprawne funkcjonowanie PCZK gwarantuje, że informacje przekazywane Staroście oraz Powiatowemu Zespołowi Zarządzania Kryzysowego będą wiarygodne i aktualne. PCZK służy komunikacji tych dwóch organów z instytucjami współpracującymi, w tym m.in. z Policją, Państwową Strażą Pożarną, Gminnymi i Wojewódzkimi Centrami Zarządzania Kryzysowego, Inspekcją Sanitarną, Weterynaryjną i innymi.

Opis działania

Do zadań PCZK, należy: 1) pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego; 2) współdziałanie z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej; 3) nadzór nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności; 4) współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska; 5) współdziałanie z podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze, poszukiwawcze i humanitarne; 6) dokumentowanie działań podejmowanych przez centrum; 7) realizacja zadań stałego dyżuru w ramach gotowości obronnej państwa.

Realizatorzy działania

- Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

Partnerzy

- Policja,
- Państwowa Straż Pożarna,
- Gminne i Wojewódzkie Centra Zarządzania Kryzysowego,
- Inspekcje Sanitarne, Weterynaryjne itp.

Efekty działania

Zwiększa się stopień koordynacji decyzji i współpracy podmiotów i służb kryzysowych, co stanowi ważny element w tworzeniu w pełni zintegrowanego systemu ratownictwa i zarządzania

kryzysowego w regionie.

Mierniki działania

- Liczba zgłoszeń telefonu alarmowego.

Źródła finansowania

- Środki własne Powiatu Poznańskiego.

Działanie 9.3.2.

Organizowanie i prowadzenie szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu zarządzania kryzysowego i spraw obronnych

Uzasadnienie działania

Na szczeblu Powiatu organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego jest Starosta, który wykonuje zadania określone w art. 17 ust 2. ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2007 Nr 89 poz. 590 ze zm.) przy pomocy komórki organizacyjnej Starostwa Powiatowego jaką jest Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich. Wzmacnianie systemu zarządzania kryzysowego i spraw obronnych jest ponadto realizacją Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli z 2003 r.

Opis działania

Powiat realizując zadania z zakresu zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej wspomaga organizację i prowadzenie szkoleń, ćwiczeń, treningów i zawodów sprawnościowych służb Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego i Obrony Cywilnej. Działanie to przyczynia się do podniesienia poziomu wyszkolenia i przygotowania organizacyjnego tych formacji do prowadzenia akcji ratunkowych.

Realizatorzy działania

- Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

Partnerzy:

- Państwowa Straż Pożarna,
- Gminne i Wojewódzkie Centra Zarządzania Kryzysowego,
- Policja.

Efekty działania

Zwiększa się stopień wyszkolenia i przygotowania organizacyjnego podmiotów i służb kryzysowych, co stanowi ważny element sprawnego funkcjonowania ratownictwa i zarządzania kryzysowego w regionie.

Mierniki działania

- Liczba szkoleń i treningów załóg zarządzania kryzysowego i służb obrony cywilnej.

Źródła finansowania

- Środki własne Powiatu Poznańskiego.

Działanie 9.3.3.

Doposażenie powiatowego magazynu przeciwpowodziowego w odpowiedni sprzęt

Uzasadnienie działania

Na szczeblu Powiatu organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego jest Starosta, który wykonuje zadania określone w art. 17 ust 2. ustawy z dnia 26 kwietnia o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2007 Nr 89, poz. 590 ze zm.) przy pomocy komórki organizacyjnej starostwa powiatowego jaką jest Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich. Wśród wielu działań związanych z zarządzaniem kryzysowym jest m.in. ochrona przeciwpowodziowa, w tym wyposażenie i utrzymanie powiatowego magazynu przeciwpowodziowego oraz zapobieganie innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska.

Opis działania

Elementem zabezpieczenia przeciwpowodziowego powiatu jest magazyn przeciwpowodziowy, który zlokalizowany jest na terenie Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej w Bolechowie. Działanie wymaga stałego monitorowania stanu i rodzaju wyposażenia magazynu przeciwpowodziowego, oraz ciągłego jego doposażenia w odpowiedni sprzęt i materiały (m.in. worki, zapory, agregaty prądotwórcze, pilarki, łodzie, plandeki itp.).

Realizatorzy działania

- Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

Partnerzy:

- Państwowa Straż Pożarna,
- Gminne i Wojewódzkie Centra Zarządzania Kryzysowego.

Efekty działania

Zwiększa się poziom zabezpieczenia przeciwpowodziowego i bezpieczeństwa powiatu.

Mierniki działania

- Stopień wyposażenia magazynu,
- Wielkość wydatków na doposażenie magazynu.

Źródła finansowania

- Środki własne Powiatu Poznańskiego.

Działanie 9.4.1.

Wspieranie działań policji z zakresu prewencji ogólnej

Uzasadnienie działania

Głównym realizatorem tego działania jest Policja, ale Powiat jest jej partnerem ustawowym. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001, Nr 142 poz. 1592 ze zm.) określa zadania Powiatu o charakterze ponadgminnym. Ustawodawca zaliczył do nich m.in. zadania z zakresu: porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Wspieranie policji z zakresu prewencji jest ponadto realizacją Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli z 2003 r. Działania prewencyjne wspierane przez Powiat wpisują się w działania określone w Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej (2011) pt. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i osób odwiedzających metropolię poprzez prowadzenie polityki profilaktycznej i prewencyjnej w stosunku do podstawowych zagrożeń zdrowia, życia i mienia.

Opis działania

Głównym celem działania jest rozwój systemu prewencji, zapobiegającej przestępczości kryminalnej. Do podstawowych zagrożeń powiatu zalicza się kradzieże, przestępczość nieletnich oraz przestępczość i wykroczenia na drogach. Działanie odnosi się do wspierania różnego rodzaju akcji prewencyjnych i informacyjnych policji, które są skierowane do różnych grup środowiskowych i wiekowych mieszkańców powiatu.

Realizatorzy działania

- Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Komenda Miejska Policji w Poznaniu.

Efekty działania

Spadek ogólnej liczby przestępstw w powiecie poznańskim, systematyczne zmniejszenie poziomu przestępczości kryminalnej.

Mierniki działania

- Liczba według rodzajów odnotowanych przestępstw,
- Wielkość wydatków na akcje o charakterze prewencyjno-informacyjnym.

Źródła finansowania

- Środki własne Powiatu Poznańskiego.

Działanie 9.4.2.**Wspieranie działań straży pożarnej z zakresu prewencji przeciwpożarowej****Uzasadnienie działania**

Głównym realizatorem tego działania jest straż pożarna, ale Powiat jest jej partnerem ustawowym. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142, poz. 1592 ze zm.) określa zadania powiatu o charakterze ponadgminnym. Ustawodawca zaliczył do nich m.in. zadania z zakresu: porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Wspieranie straży pożarnej z zakresu prewencji przeciwpożarowej jest ponadto realizacją Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli z 2003 r. Działania prewencyjne wspierane przez Powiat wpisują się w działania określone w Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej (2011) pt. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i osób odwiedzających metropolię poprzez prowadzenie polityki profilaktycznej i prewencyjnej w stosunku do podstawowych zagrożeń zdrowia, życia i mienia.

Opis działania

Głównym celem działania jest rozwój systemu prewencji prowadzonej przez służby ratunkowo-gaśnicze, zapobiegającej podstawowym zagrożeniom powiatu, do których zalicza się zagrożenie pożarowe oraz wypadki drogowe. Działanie odnosi się do wspierania różnego rodzaju akcji prewencyjnych i informacyjnych straży pożarnej, współdziałania w ramach akcji profilaktycznych i prewencyjnych. Jednym z najważniejszych działań jest popularyzacja wiedzy z zakresu ratownictwa i bezpieczeństwa wśród samych mieszkańców powiatu.

Realizatorzy działania

- Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej.

Partnerzy

- Samorządy gmin powiatu i miasta Poznania

Efekty działania

Wysoki poziom bezpieczeństwa, wysoki udział bezpiecznych inwestycji, poczucie bezpieczeństwa indywidualnego mieszkańców oraz przedsiębiorców aglomeracji, napływ inwestorów i migrantów, szukających dobrego i bezpiecznego miejsca do życia i pracy.

Mierniki działania

- Dynamika i struktura rodzajowa zdarzeń interwencyjnych straży pożarnej,
- Wielkość wydatków na akcje o charakterze prewencyjno-informacyjnym.

Źródła finansowania

- Środki własne Powiatu Poznańskiego

CEL STRATEGICZNY III

WZROST INTEGRACJI SPOŁECZNEJ, POPRAWA ZDROWOTNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO MIESZKAŃCÓW POWIATU

Cel szczegółowy 10

Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

Cel operacyjny 10.1.

Budowa kapitału społecznego na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

Działanie 10.1.1.

Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców powiatu

Działanie 10.1.2.

Wsparcie aktywności wolontariatu

Działanie 10.1.3.

Wsparcie edukacji obywatelskiej mieszkańców powiatu

Działanie 10.1.1.**Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców Powiatu****Uzasadnienie działania**

Podstawą realizacji działania są przepisy Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 Nr 234 poz.1536 ze zm.). Na podstawie zapisów zawartych w ww. ustawie, opracowywany i uchwalany jest Roczny Program Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi. Działanie jest komplementarne z Programami Osi Strategicznej „Usługi społeczne”, zapisanymi w Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia 2020 (m. in. Programem 4.2. Współpraca i uczestnictwo w kulturze, Programem 4.3. Metropolitalna oferta turystyczna, Programem 4.4. Metropolia sportu).

Opis działania

Celem działania jest wspieranie aktywności społecznej mieszkańców. Z jednej strony działanie realizowane będzie poprzez angażowanie osób już współpracujących na rzecz organizacji pozarządowych, z drugiej strony- zachęcanie mieszkańców do rozpoczęcia takiej współpracy. Działanie zorientowane będzie również na zaspokojenie zróżnicowanych potrzeb społeczności lokalnych, co odbywać się będzie dzięki realizacji projektów poprzez organizacje pozarządowe w wyznaczonych obszarach współpracy.

Podstawą realizacji działania jest Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, opracowywany corocznie przez Powiat Poznański. Celem głównym Roczno Programu Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi jest zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców powiatu poznańskiego oraz wzmocnienie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy Powiatem Poznańskim, a tymi organizacjami. Współpraca administracji publicznej z sektorem non-profit, realizowana będzie dzięki ogłaszaniem otwartym konkursom na realizację zadań publicznych (na podstawie uchwały Nr 641/2011 Zarządu Powiatu w Poznaniu z dnia 23 września 2011 r. w sprawie określenia procedur zlecenia zadań publicznych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom określonym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Powiat Poznański realizować będzie działanie poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie finansowania lub współfinansowania wybranych zadań w określonych obszarach wsparcia (edukacja, kultura i sztuka, kultura fizyczna i turystyka, rozwój przedsiębiorczości oraz przeciwdziałanie bezrobociu, ochrona i promocja zdrowia, pomoc społeczna, zadania dotyczące osób niepełnosprawnych, przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz promocja i organizacja wolontariatu, promocja i integracja społeczna, ekologia, porządek i bezpieczeństwo publiczne). Priorytetem współpracy z organizacjami pozarządowymi będzie pobudzenie aktywności społecznej osób dorosłych, a także ludzi młodych, w tym szczególnie uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Bezpieczeństwa, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

Partnerzy:

- Organizacje pozarządowe realizujące zadania publiczne w określonym obszarze współpracy.

Efekty działania

Efektem działania będzie zwiększenie aktywności mieszkańców powiatu poznańskiego poprzez udział w organizacjach pozarządowych oraz realizowanych przez nie wydarzeniach lokalnych.

Mierniki działania

- Liczba zleconych zadań publicznych w poszczególnych obszarach współpracy,
- Liczba otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych w poszczególnych obszarach współpracy,
- Wysokość przyznanych dotacji w poszczególnych obszarach współpracy.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Środki własne organizacji pozarządowych (w przypadku działań wspieranych).

Działanie 10.1.2.

Wsparcie aktywności wolontariatu

Uzasadnienie działania

Działanie realizowane jest na podstawie przepisów Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 Nr 234 poz.1536 ze zm.) - sfera zadań publicznych - art. 4 ww. ustawy obejmuje m. in. działania w zakresie promocji i organizacji wolontariatu. Działanie skierowane jest do mieszkańców powiatu i aktywnie działających organizacji pozarządowych.

Powiat Poznański corocznie opracowuje i uchwała Roczny Program Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi, w którym wyznaczony jest obszar współpracy o nazwie: „Przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz promocja i organizacja wolontariatu”. Działanie jest zgodne z Osią strategiczną 4: „Usługi społeczne”, wyznaczoną w Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia 2020.”, głównie z Programami 4.2. Współpraca i uczestnictwo w kulturze, 4.4. Metropolia sportu, 4.6. Metropolia równych możliwości społecznych”.

Opis działania

Celem działania jest rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz upowszechnianie idei wolontariatu, który poprzez niesienie pomocy potrzebującym stwarza jednocześnie szansę młodym ludziom na wykorzystanie własnych umiejętności, zdobywanie nowych doświadczeń i rozwijanie zainteresowań. Wolontariat uczy wrażliwości społecznej i korzystnie wpływa na kształtowanie świadomości obywatelskiej młodego człowieka dając możliwość zaangażowania się w sprawy społeczne.

Realizacja działania opierać się będzie na zachęcaniu wolontariuszy do pracy w domach dziecka, w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, w szkołach, Warsztatach Terapii Zajęciowej. Działanie realizowane będzie również w ramach zlecenia zadań publicznych organizacjom pozarządowym. Kontynuowane będzie wspieranie idei wolontariatu poprzez udział Starosty Poznańskiego w wydarzeniach i akcjach promujących wolontariat.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Partnerzy:

- Wolontariusze,
- Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Dom Dziecka w Kórniku Bninie,
- Ośrodek Wspomagania Rodziny w Kobylnicy,

- Dom Pomocy Społecznej w Lisówkach.

Efekty działania

Efektem działania będzie zwiększenie zaangażowania mieszkańców powiatu poznańskiego na rzecz promowania idei wolontariatu. Realizacja działania przyczyni się do wzrostu aktywności organizacji pozarządowych.

Mierniki działania

- Liczba zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie promocji idei wolontariatu,
- Nakłady poniesione przez Powiat Poznański na ich realizację.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Środki własne organizacji pozarządowych,
- Budżet państwa,
- Europejski Fundusz Społeczny.

Działanie 10.1.3.

Wsparcie edukacji obywatelskiej mieszkańców Powiatu

Uzasadnienie działania

Zgodnie z art. 1 ustawy o Samorządzie Powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz. 1592 ze zm.) mieszkańcy powiatu tworzą z mocy prawa lokalną wspólnotę samorządową. Cechy, które łączą mieszkańców powiatu to wspólna historia i tradycja, poczucie więzi i identyfikacja z regionem Wielkopolski. Działanie strategiczne związane jest pośrednio z zadaniami publicznymi wykonywanymi przez powiat, którymi są m. in. edukacja publiczna i promocja powiatu.

Realizacja działania jest komplementarna z Programem 4.1. „Jakość i organizacja edukacji”, Programem 4.2.: „Współpraca i uczestnictwo w kulturze” i Programem 5.6. „Tożsamość metropolitalna”, zapisanymi w „Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia 2020”.

Opis działania

Głównym celem edukacji obywatelskiej jest kształtowanie postaw obywatelskich wśród mieszkańców powiatu oraz wzmocnienie ich aktywności w codziennym życiu. Działanie realizowane będzie poprzez projekty edukacyjne, spotkania, wydarzenia kulturalne, konkursy, warsztaty odbywające się w szkołach, świetlicach, domach kultury itp.

Celem projektu będzie również popularyzowanie historii i kultury lokalnej, m. in. poprzez naukę gwary wśród dzieci i młodzieży. Działania Powiatu Poznańskiego będą też ukierunkowane na integrację osób niepełnosprawnych, co przyczyni się do uwrażliwienia społeczeństwa na potrzeby osób niepełnosprawnych.

Działanie realizowane będzie głównie przez organizacje pozarządowe w ramach wykonywania zleconych zadań publicznych (głównie w obszarach współpracy: edukacja, kultura i sztuka oraz turystyka).

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy:

- Stowarzyszenie Metropolia Poznań, organizacje pozarządowe, instytucje kultury, szkoły, mieszkańcy.

Efekty działania

Efektem realizacji działania będzie poszerzenie wiedzy mieszkańców powiatu poznańskiego na temat demokracji, państwa i społeczeństwa obywatelskiego. Wzmocni się świadomość i aktywność lokalna oraz partnerstwo administracji z mieszkańcami. Edukacja szkolna wzbogacona zostanie o wiedzę z zakresu środowiska lokalnego i życia publicznego. Realizacja działania przyczyni się do

podniesienia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców, poszerzenia wiedzy z zakresu historii państwa, postaw patriotycznych i tolerancji wobec osób innych narodowości.

Mierniki działania

- Liczba spotkań, wystaw, prelekcji, projektów i innych wydarzeń z zakresu edukacji obywatelskiej,
- Liczba zleconych zadań publicznych w obszarach: edukacja, kultura i sztuka oraz turystyka, skierowanych na realizację działania.

Źródła finansowania

- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Rozstrzygnięcia konkursów ofert na wsparcie realizacji zadań Powiatu Poznańskiego w poszczególnych obszarach współpracy.

CEL STRATEGICZNY IV ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI WYKORZYSTANIA WALORÓW PRZYRODNICZYCH I POTENCJAŁU KULTUROWEGO POWIATU

Cel szczegółowy 11 Rozwój potencjału turystycznego

Cel operacyjny 11.1. Wzmocnienie promocji turystycznej

Działanie 11.1.1.
Wdrożenie kompleksowego produktu turystycznego

Działanie 11.1.2.
Rozpowszechnianie informacji o pełnej ofercie turystycznej, kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej

Działanie 11.1.3.
Rozwijanie współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz turystyki na terenie aglomeracji poznańskiej

Cel operacyjny 11.2. Poprawa atrakcyjności turystycznej

Działania 11.2.1.
Wsparcie rozwoju infrastruktury turystycznej

Działanie 11.1.1.

Wdrożenie kompleksowego produktu turystycznego Powiatu

Uzasadnienie działania

Zgodnie z art. 4 ustawy o Samorządzie Powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz. 1592 ze zm.) Powiat wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, m.in. w zakresie promocji powiatu.

Działanie jest zgodne ze Strategią Promocji Powiatu Poznańskiego na lata 2010-2015 oraz Strategią Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia 2020. (Program 4.3. Metropolitalna oferta turystyczna). Działanie zostało wprowadzone do Strategii już w 2006 r., ale jego realizacja rozpoczęła się zasadniczo dopiero w 2011 r., opracowaniem produktów turystycznych. Ewaluacja Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013 wykazała, że konieczne jest w związku z tym kontynuowanie działania w perspektywie do 2015 r.

Opis działania

Celem działania będzie systematyczne wdrażanie opracowanych w 2011 r. kompleksowych produktów turystycznych Powiatu Poznańskiego. Przyjęto, że w pierwszej fazie realizacji działania - zgodnie z uchwałą Nr 949/2012 Zarządu Powiatu w Poznaniu z dn. 24.02.2012 - wdrożone zostaną następujące produkty turystyczne Powiatu Poznańskiego:

- Naturalnie Dookoła Poznania - produkt tradycji i smaków powiatu poznańskiego, głównym założeniem jest promowanie wydarzeń lokalnych, m. in. cyklicznych imprez Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie, imprezy Rumpuć w Rokietnicy, Józefinek w Swarzędzu, Dni Lubonia i Pyry po Lubońsku,
- Aktywnie Dookoła Poznania - produkt turystyczny, którego składnikami są ścieżki przyrodniczo-krajobrazowe, pierścienie i trasy rowerowe, szlaki kajakowe, piesze i konne,
- Śladami podróżników dookoła Poznania - szlak historyczny związany z miejscami życia i pamięci po słynnych postaciach powiatu poznańskiego, m. in. Arkadego Fiedlera w Puszczykowie, Edwarda hr Raczyńskiego w Rogalinie, Izba Pamięci o Ojcu Marianie Żelazku w Chludowie, Władysława hr Zamoyskiego w Kórniku,
- Kulturalnie Dookoła Poznania – szlak historyczny związany z lokalną kulturą i dziedzictwem historycznym, zabytkami architektury oraz miejscami pamięci,
- Park Orientacji Przestrzennej - otwarty oficjalnie w dniu 3 września 2012 r., przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach. Założono, że Park będzie dostępny dla wszystkich mieszkańców, co istotnie wpłynie na integrację społeczną dzieci niepełnosprawnych.

Realizator działania

- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy:

- Stowarzyszenie Metropolia Poznań,
- Instytucje kultury,
- Miasto Poznań i Gminy Powiatu Poznańskiego,
- Organizacje turystyczne z terenu powiatu poznańskiego,
- Lokalni przedsiębiorcy,
- Organizacje pozarządowe.

Efekty działania

W wyniku realizacji działania wdrożony zostanie markowy produkt turystyczny powiatu poznańskiego, czyli kompleksowa i spójna oferta atrakcji i usług oferowanych na jego obszarze, służąca zaspokojeniu różnorodnych potrzeb mieszkańców i odwiedzających. Wdrożenie wspólnych dla powiatu produktów turystycznych, będzie zapewniało integrację zarządzania turystyką od poziomu gmin. Pozwoli to na połączenie potencjałów turystyczno-krajobrazowych pojedynczych gmin, co w przyszłości wzmocni efekt promocji i przełoży się na wymierne korzyści w postaci: m. in. zwiększonej liczby turystów i instytucji turystycznych działających w powiecie poznańskim. Poszerzenie i zintegrowanie oferty turystycznej pozytywnie wpłynie na zainteresowanie mieszkańców turystycznymi walorami miejsca zamieszkania.

Mierniki działania

- Liczba turystów korzystających z poszczególnych produktów turystycznych.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

Działanie 11.1.2.

Rozpowszechnianie informacji o pełnej ofercie turystycznej, kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej

Uzasadnienie działania

Zgodnie z art. 4 ustawy o Samorządzie Powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz. 1592 ze zm.) Powiat wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, m.in. w zakresie promocji powiatu.

Ewaluacja Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2011, wykazała, że działanie jest użyteczne dla turystów, mieszkańców, jak i przedsiębiorców branży turystycznej. Działanie zgodne jest z polityką promocji turystycznej Powiatu i powinno być wobec tego kontynuowane.

Działanie jest zgodne ze Strategią Promocji Powiatu Poznańskiego na lata 2010-2015 oraz Strategią Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020. (2011).

Opis działania

Celem działania będzie podnoszenie atrakcyjności powiatu poznańskiego poprzez działania z zakresu promocji turystycznej.

Informacje o potencjale turystycznym powiatu będą rozpowszechniane wśród mieszkańców aglomeracji poznańskiej, a także mieszkańców innych regionów kraju i zagranicy.

Działanie to będzie realizowane poprzez:

- Rozpowszechnianie informacji dotyczących walorów oraz usług turystycznych dostępnych na terenie powiatu,
- Promowanie najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym obiektów zabytkowych,
- Tworzenie atrakcyjnego dla turystów wizerunku powiatu poznańskiego, jako miejsca wypoczynku i rekreacji,
- Rozpowszechnianie wśród mieszkańców informacji na temat możliwości spędzenia wolnego czasu w najbliższym otoczeniu/miejscu zamieszkania.

Rozpowszechnianie wiedzy odbywać się będzie poprzez stronę internetową, przewodniki, mapy i broszury, publikowane cyklicznie i jednorazowo (np. jako dodatki do regionalnej prasy), spoty reklamowe, konkursy edukacyjne, publikacje tematyczne, foldery, filmy promocyjne. Informacja turystyczna będzie również rozpowszechniana poprzez kampanie promocyjne w prasie i telewizji oraz podczas imprez targowych (krajowych i zagranicznych). Zgodnie z kierunkiem rozwoju turystyki weekendowej silnie promowane będą wydarzenia cykliczne o charakterze lokalnym, adresowane do szerokiej grupy odbiorców: dzieci, młodzieży, osób starszych, rodzin, a także turystów spoza regionu.

Oferta promocyjna powiatu będzie rozpowszechniana poza granicami kraju, szczególnie na terenie partnerskich regionów.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna.

Partnerzy:

- Stowarzyszenie Metropolia Poznań,
- Instytucje kulturalne i turystyczne z terenu powiatu,
- Prywatni przedsiębiorcy,
- Organizacje pozarządowe,
- Media lokalne, krajowe i zagraniczne.

Efekty działania

Efektem realizacji działania będzie wzrost rozpoznawalności powiatu poznańskiego na rynku usług turystycznych, kulturalnych i sportowych w kraju i za granicą. Wzrośnie zainteresowanie turystów wypoczynkiem w powiecie poznańskim. Efektem działania będzie wzmocnienie wiedzy o walorach turystycznych, kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych wśród mieszkańców aglomeracji poznańskiej. Działania promocyjne przełożą się na decyzje mieszkańców związanych ze spędzaniem czasu wolnego w najbliższym otoczeniu.

Mierniki działania

- Łączne wydatki na promocję powiatu poznańskiego,
- Liczba wydanych przewodników, map, broszur o tematyce turystycznej,
- Liczba reklam promocyjnych w telewizji i w prasie,
- Liczba materiałów promocyjnych w języku obcym.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

Działanie 11.1.3.

Rozwijanie współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz turystyki na terenie aglomeracji poznańskiej

Uzasadnienie działania

Działanie jest zgodne z art. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz. 1592 ze zm.) w zakresie promocji Powiatu, ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Działanie jest zgodne ze Strategią Promocji Powiatu Poznańskiego na lata 2010-2015 oraz Strategią Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020. (2011), w szczególności z Programem 4.3. Metropolitalna oferta turystyczna.

Rozwijanie współpracy z instytucjami i organizacjami branży turystycznej jest istotne dla tworzenia kompleksowej turystycznej oferty metropolitalnej, dlatego działanie to powinno być kontynuowane w perspektywie 2015 r.

Opis działania

Głównym celem działania będzie rozwijanie współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie powiatu poznańskiego w obszarze turystyki. W tym celu kontynuowana będzie aktywna współpraca z urzędami administracji samorządowej oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w sektorze turystyki i na rzecz promocji powiatu i regionu Wielkopolski. Gromadzone i uaktualniane będą informacje i bazy danych punktów noclegowych.

We współpracy z samorządami miast i gmin aglomeracji poznańskiej oraz organizacjami pozarządowymi realizowane będą przedsięwzięcia w zakresie poprawy infrastruktury turystycznej i wspólnej promocji.

Realizacja działania polegać będzie głównie na promocji turystycznej powiatu we współpracy z m. Poznań na imprezach targowych oraz kreowaniu powiatowych produktów turystycznych – szlaków pieszych, rowerowych i wodnych (zob. działanie 11.2.1.).

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna.

Partnerzy:

- Stowarzyszenie Metropolia Poznań,
- Miasto Poznań,
- Gminy powiatu poznańskiego,
- Instytucje kultury,
- Organizacje turystyczne,
- Przedsiębiorcy działający na rynku turystycznym.

Efekty działania

Efektem współpracy Powiatu Poznańskiego z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz turystyki będzie synergia działań oraz kooperacja w wybranych dziedzinach z zakresu turystyki. Współpraca ta przyczyni się do obniżenia kosztów związanych z promocją turystyczną powiatu, zwiększenia efektywności realizowanego działania oraz w rezultacie wypracowania kompleksowego produktu turystycznego.

Efektem współpracy Powiatu Poznańskiego z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz turystyki będzie zwiększenie liczby turystów poszukujących ciekawych miejsc do wypoczynku w obrębie aglomeracji poznańskiej oraz promocja powiatu za granicami kraju.

Mierniki działania

- Liczba przedsięwzięć, imprez targowych, wydarzeń, na których promowano turystykę w powiecie poznańskim,
- Nakłady poniesione na realizację działania.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

Działanie 11.2.1.

Wsparcie rozwoju infrastruktury turystycznej

Uzasadnienie działania

Działanie jest zgodne z art. 4 ustawy dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142 poz. 1592 ze zm.). Zgodnie z ww. Ustawą, Powiat realizuje zadania w zakresie promocji, ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Realizacja działania odpowiada potrzebom mieszkańców regionu oraz instytucji i przedsiębiorców branży turystycznej.

Działanie jest zgodne ze Strategią Promocji Powiatu Poznańskiego na lata 2010-2015 oraz Strategią Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020. (2011), w szczególności z Programem 4.3. Metropolitalna oferta turystyczna.

Opis działania

Celem działania będzie poprawa stanu zagospodarowania turystycznego, w tym szlaków turystycznych, przystani żeglarskich, ścieżek edukacyjnych i tras rowerowych. Działanie realizowane będzie przy współpracy z samorządami lokalnymi.

W ramach działania kontynuowane będą prace polegające na wykonaniu i ustawieniu tablic informacyjnych na trasach rowerowych, szlakach pieszych, ścieżkach przyrodniczych, szlaku kościołów drewnianych.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy:

- Miasto Poznań i gminy Powiatu Poznańskiego.

Efekty działania

Efektem działania będzie przede wszystkim poprawa infrastruktury informacyjnej i turystycznej na terenie powiatu poznańskiego. Efektem działania będzie poprawa dostępności do miejsc atrakcyjnych turystycznie oraz polepszenie możliwości skorzystania z atrakcji turystycznych.

Mierniki działania

- Nakłady finansowe poniesione na rozwój infrastruktury turystycznej.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

CEL STRATEGICZNY IV ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI WYKORZYSTANIA WALORÓW PRZYRODNICZYCH I POTENCJAŁU KULTUROWEGO POWIATU

Cel szczegółowy 12 Rozwój działalności kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej

Cel operacyjny 12.1. Ochrona dóbr kultury

12.1.1. Administrowanie ochroną dóbr kultury

12.1.2 Utrzymywanie i dofinansowywanie własnych obiektów zabytkowych, jako realizacja zadań własnych Powiatu

12.1.3. Dofinansowywanie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych z terenu Powiatu Poznańskiego

12.1.4. Popularyzacja zagadnień związanych z ochroną dziedzictwa narodowego na terenie Powiatu

Cel operacyjny 12.2. Upowszechnianie wiedzy z zakresu kultury i tradycji regionu – promowanie postaw patriotyzmu lokalnego wśród młodzieży

Działanie 12.2.1.

Rozwijanie w placówkach oświatowych podległych Powiatowi form edukacji z zakresu kultury i tradycji regionu

Działanie 12.2.2.

Organizowanie imprez mających znaczenie dla rozwoju kultury, w tym imprez o charakterze międzynarodowym

Cel operacyjny 12.3. Rozwój kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej aktywności dzieci i młodzieży

Działanie 12.3.1.

Organizacyjne i finansowe wsparcie organizacji pozarządowych i nagradzanie osób działających na rzecz rozwoju artystycznego dzieci i młodzieży

Działanie 12.3.2.

Organizacyjne i finansowe wsparcie organizacji działających na rzecz wychowania fizycznego dzieci i młodzieży

Działanie 12.1.1.

Administrowanie ochroną dóbr kultury

Uzasadnienie działania

Podstawą prawną realizacji działania jest Porozumienie z dnia 24 marca 2009 r. zawarte pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim oraz Starostą Poznańskim w sprawie powierzenia Powiatowi Poznańskiemu części spraw z zakresu właściwości Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (Dz. U. Woj. Wlkp. Z 2009 r., nr 85, poz. 1212). Działania z zakresu kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami należą poza tym do zadań obligatoryjnych Powiatu w ramach działań z zakresu administracji publicznej.

Przejęcie przez Powiatowego Konserwatora Zabytków dużego zakresu kompetencji od Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, dało Powiatowi Poznańskiemu określone narzędzia administracyjne do możliwości bezpośredniego kształtowania nie tylko krajobrazu kulturowego, ale i w większym stopniu rozszerzyło wpływ na kształtowanie polityki przestrzennej powiatu.

Opis działania

Realizacja działania obejmuje:

- wydawanie decyzji, postanowień i zaświadczeń dotyczących zabytków (p.w. zabytki urbanistyki, architektury i budownictwa, archeologiczne oraz pozostałe zabytki nieruchome, będące cmentarzami, parkami, ogrodami i innymi formami historycznej zieleni zaprojektowanej),
- prowadzenie spraw dotyczących ww. zabytków,
- sprawowanie nadzoru nad prawidłowością prowadzonych badań konserwatorskich, architektonicznych, prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i innych działań przy zabytkach,
- organizowanie i prowadzenie kontroli w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- współpraca z innymi organami administracji publicznej,
- prowadzenie i aktualizacja podstawowej dokumentacji zabytków,
- prowadzenie dla każdego zabytku zbioru dokumentów zawierającego: kartę ewidencyjną, dokumentację prawną, konserwatorską, historyczną, ikonograficzną i inwentaryzacyjną.

Realizatorzy działania

- Powiatowy Konserwator Zabytków.

Efekty/mierniki działania

Liczba wydanych decyzji – pozwoleń konserwatorskich w zakresie:

- architektura i budownictwo,

- archeologia,
- zespoły parkowe i cmentarze.

Liczba wydanych postanowień w zakresie:

- opiniowania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- opiniowania projektów decyzji ustalających warunki zabudowy,
- opiniowania projektów decyzji o ustaleniu celu publicznego.

Liczba przeprowadzonych kontroli:

- zaplanowanych / w stosunku do planu,
- niezaplanowanych.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

Działanie 12.1.2.

Utrzymywanie i dofinansowywanie własnych obiektów zabytkowych, jako realizacja zadań własnych Powiatu

Uzasadnienie działania

Podstawą prawną realizacji działania jest Porozumienie z dnia 24 marca 2009 r. zawarte pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim oraz Starostą Poznańskim w sprawie powierzenia Powiatowi Poznańskiemu części spraw z zakresu właściwości Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (Dz. U. Woj. Wlkp. Z 2009 r., nr 85, poz. 1212). Działania z zakresu kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami należą poza tym do zadań obligatoryjnych Powiatu w ramach działań z zakresu administracji publicznej.

Dzięki przejęciu przez Powiatowego Konserwatora Powiatowego Konserwatora Zabytków dużego zakresu kompetencji od Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, dało Powiatowi Poznańskiemu określone narzędzia administracyjne do możliwości bezpośredniego kształtowania nie tylko krajobrazu kulturowego, ale i w większym stopniu rozszerzyło wpływ na kształtowanie polityki przestrzennej powiatu.

Opis działania

Działanie realizowane będzie poprzez finansowe i organizacyjne wsparcie inwestycji na obiektach zabytkowych, będących własnością Powiatu Poznańskiego. Utrzymywanie i dofinansowywanie własnych obiektów zabytkowych jest zadaniem własnym Powiatu i realizowane jest przez Powiat na bieżąco na obiektach w kontekście funkcjonalnym, inwestycyjno – budowlanym, ale i zabytkowym.

Realizatorzy działania

- Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Powiatowy Konserwator Zabytków.

Efekty/mierniki działania

- Liczba dofinansowań w poszczególnych latach,
- Wysokość dofinansowań w stosunku do lat poprzednich oraz procentowa realizacja dofinansowań w stosunku do planu finansowego.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- środki pozyskane w ramach Programów Operacyjnych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Działanie 12.1.3.

Dofinansowywanie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych z terenu Powiatu Poznańskiego

Uzasadnienie działania

Podstawą prawną realizacji działania jest ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. z 2003, Nr 162. poz.1568 ze zm.) oraz Uchwała Nr XLV/406/II/2006 Rady Powiatu Poznańskiego z dnia 17 października 2006 r. w sprawie określenia zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie, lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

Działania z zakresu kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami należą poza tym do zadań obligatoryjnych Powiatu w ramach działań z zakresu administracji publicznej. Dzięki przejęciu przez Powiatowego Konserwatora Zabytków dużego zakresu kompetencji od Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Powiat Poznański zyskał określone narzędzia administracyjne do możliwości bezpośredniego kształtowania nie tylko krajobrazu kulturowego, ale i w większym stopniu rozszerzyło wpływ na kształtowanie polityki przestrzennej Powiatu.

Opis działania

Działanie realizowane będzie poprzez finansowe i organizacyjne wsparcie inwestycji na obiektach zabytkowych, niebędących własnością Powiatu Poznańskiego. Utrzymywanie i dofinansowywanie własnych obiektów zabytkowych jest zadaniem własnym Powiatu i realizowane jest przez Powiat na bieżąco na obiektach w kontekście funkcjonalnym, inwestycyjno – budowlanym, ale i zabytkowym.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Powiatowy Konserwator Zabytków.

Efekty/mierniki działania

- Wysokość dofinansowań w stosunku do lat poprzednich oraz procentowa realizacja dofinansowań.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

Działanie 12.1.4.

Popularyzacja zagadnień związanych z ochroną dziedzictwa narodowego na terenie Powiatu

Uzasadnienie działania

Na podstawie porozumienia z dnia 24 marca 2009 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim oraz Starostą Poznańskim w sprawie powierzenia Powiatowi Poznańskiemu części spraw z zakresu właściwości Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Powiat ma za zadanie realizację działań z zakresu upowszechniania wiedzy o zabytkach. Wprowadzenie działania do Strategii wynika z rekomendacji zawartej w ewaluacji Strategii.

Opis działania

Działanie realizowane będzie poprzez popularyzację zagadnień związanych z ochroną dziedzictwa narodowego na terenie powiatu. W tym celu na terenie powiatu obchodzony będzie Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków, szkolenia, konferencje, eventy oraz wydawane będą publikacje związane z ochroną zabytków. Działania będą dotyczyć również dzieci i młodzieży uczącej się w szkołach na terenie powiatu.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- Powiatowy Konserwator Zabytków.

Efekty/mierniki działania

- Liczba zrealizowanych przedsięwzięć w stosunku do planowanych.

Źródła finansowania.

- Budżet Powiatu.

Działanie 12.2.1.

Rozwijanie w placówkach oświatowych podległych powiatowi form edukacji z zakresu kultury i tradycji regionu

Uzasadnienie działania

Zgodnie z art. 4 pkt. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym (Dz. U. z 2001 Nr 142, poz. 1592 ze zm.) Powiat wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym m.in. z zakresu edukacji publicznej, kultury i promocji powiatu.

Działanie jest zgodne z Programem 5.6. Tożsamość metropolitalna Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej.

Opis działania

Celem działania jest rozwijanie form edukacji z zakresu kultury i tradycji regionu oraz wzmacnianie tożsamości lokalnej wśród młodzieży.

Celem działania jest również kształtowanie, rozwój i promocja identyfikacji mieszkańców z Metropolią Poznań jako wspólnym miejscem zamieszkania, pracy, wypoczynku i korzystania z usług ponad granicami administracyjnymi.

Realizacja działania przebiegać będzie w formie zajęć prowadzonych przez historyków regionalistów, historyków sztuki, przedstawicieli muzeów regionalnych. Konkursy i olimpiady, opracowanie i rozpowszechnienie w szkołach materiałów edukacyjnych z zakresu kultury i tradycji regionu. Wydarzenia, spotkania, prelekcje i konkursy z zakresu kultury i tradycji regionu prowadzone będą w szkołach głównie podczas trwania roku szkolnego.

W realizację działania zaangażowane zostaną organizacje pozarządowe w ramach wykonywania zleconych zadań publicznych.

Realizator działania

- Dyrektorzy, nauczyciele szkół Powiatu,
- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy:

- Stowarzyszenie Metropolia Poznań,
- Instytut Pamięci Narodowej o/Poznań,
- Uczelnie wyższe,
- Organizacje pozarządowe,
- Historycy i pasjonaci historii i regionu.

Efekty działania

Efektem realizacji działania będzie zwiększenie wiedzy młodych ludzi z zakresu kultury i tradycji regionu oraz wzmocnienie tożsamości lokalnej. Realizacja działania przyczyni się do zwiększenia

doświadczeń instytucji kultury i organizacji pozarządowych w zakresie organizowania projektów oraz poszerzenia wiedzy wśród uczniów na temat regionu.

Mierniki działania

- Liczba wydarzeń, spotkań, konkursów, prelekcji z zakresu kultury i tradycji regionu przeprowadzonych w szkołach Powiatu Poznańskiego,
- Liczba uczestników ww. wydarzeń,
- Nakłady na realizację działania.

Źródła finansowania

- Budżety szkół,
- Budżet Powiatu,
- Kuratorium Oświaty,
- Środki unijne.

Działanie 12.2.2.

Organizowanie imprez mających znaczenie dla rozwoju kultury, w tym imprez o charakterze międzynarodowym

Uzasadnienie działania

Celem działania jest promowanie tradycji powiatu poznańskiego, rozpowszechnianie folkloru oraz wymiana kulturalna w ramach imprez kierowanych do mieszkańców powiatu poznańskiego. Realizowane w latach 2006-2011 działanie, wskazano w Ewaluacji Strategii, jako warte kontynuacji do 2015 r.

Opis działania

Działanie realizowane jest poprzez organizację i wsparcie finansowe imprez o charakterze międzynarodowym, na których goszczą zespoły promujące tradycję regionu oraz zespoły zagraniczne m.in. dziecięcych i młodzieżowych grup artystycznych, przedstawicieli instytucji kultury z powiatu poznańskiego. Wsparciu finansowemu podlegają imprezy o charakterze międzynarodowym promujące tradycję lokalną z udziałem gości zagranicznych.

Realizator działania

- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy:

- Zespoły artystyczne z terenu powiatu poznańskiego,
- Szkoły z terenu powiatu poznańskiego,
- Organizacje pozarządowe.

Efekty/mierniki działania

- Liczba projektów finansowanych/współfinansowanych przez Powiat.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu,
- Budżety organizacji pozarządowych.

Działanie 12.3.1.

Organizacyjne i finansowe wsparcie organizacji pozarządowych i nagradzanie osób działających na rzecz rozwoju artystycznego dzieci i młodzieży

Uzasadnienie działania

Ewaluacja Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego wskazuje na potrzebę kontynuacji działania w do 2015 roku. Działanie wykonywane jest zgodnie z realizowanym przez Powiat Rocznym Programem Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz przepisami ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej z dnia 25 października 1991 roku.

Opis działania

Działanie realizowane jest poprzez:

- finansowe wspieranie organizacji pozarządowych i organizowanych przez nie imprez kulturalnych w ramach działań priorytetowych, określonych w Rocznym Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi,
- wprowadzenie systemu nagród dla osób lub podmiotów za wybitne osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury,
- organizacyjne wsparcie organizacji - promocję i rozpowszechnianie informacji o imprezach kulturalnych i artystycznych odbywających się na terenie powiatu.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy działania:

- Organizacje pozarządowe z terenu powiatu poznańskiego,
- Osoby fizyczne lub inne podmioty działające na rzecz kultury w powiecie poznańskim.

Efekty/mierniki działania

- Liczba dofinansowanych imprez kulturalnych,
- Kwoty dofinansowanych przez Powiat Poznański imprez kulturalnych,
- Łączna wysokość nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

Działanie 12.3.2.

Organizacyjne i finansowe wsparcie organizacji działających na rzecz wychowania fizycznego dzieci i młodzieży

Uzasadnienie działania

Celem działania jest rozwijanie sportowo – rekreacyjnej aktywności, zwłaszcza dzieci i młodzieży z powiatu poznańskiego, poprzez organizacyjne i finansowe wsparcie organizacji prowadzących działalność w zakresie kultury fizycznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży. Działanie ma także na celu ciągle podnoszenie rangi imprez sportowych i rekreacyjnych, w tym szczególnie zawodów poziomu ponadlokalnego. Działanie jest zgodne z zadaniami własnymi powiatu zawartymi u ustawie o Samorządzie Powiatowym w zakresie wspierania kultury fizycznej i turystyki.

Realizacja jest zgodna z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Opis działania

Działanie realizowane jest poprzez udzielanie dotacji na organizację imprez sportowych i rekreacyjnych, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży z powiatu poznańskiego. Ponadto w ramach działania został wprowadzony system nagród dla sportowców i trenerów prowadzących działalność na rzecz Powiatu Poznańskiego.

Realizatorzy działania

- Wydział Promocji Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Partnerzy:

- Kluby sportowe z terenu powiatu poznańskiego,
- Stowarzyszenia sportowe z terenu powiatu poznańskiego,
- Szkoły i placówki oświatowe z terenu powiatu poznańskiego.

Efekty/mierniki działania

- Wysokość dotacji dla organizacji prowadzących działalność w zakresie kultury fizycznej,
- Liczba współorganizowanych imprez sportowych.

Źródła finansowania

- Budżet Powiatu.

6. PROCES REALIZACJI STRATEGII: WDRAŻANIE, MONITORING I EWALUACJA

Proces realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2015 to sekwencja działań instytucjonalnych finansowanych przez budżet Powiatu oraz wspartych zewnętrznymi: krajowymi i europejskimi środkami finansowymi. Oprócz rutynowego wdrażania Strategii ważny jest jej monitoring oraz ewaluacja, zmierzająca do oceny stopnia realizacji Strategii. W procesie strategicznym należy podkreślać wzajemne korzyści i równouprawnienie wszystkich partnerów. Władze Powiatu Poznańskiego powinny z pełną determinacją i odpowiedzialnością tworzyć rozmaite płaszczyzny współpracy, motywując i wyzwalać energię zarówno mieszkańców jak i różnych podmiotów życia społecznego i gospodarczego powiatu. Ich zaangażowanie i działania wypełnią treścią programy strategiczne.

Wdrożenie strategii następuje na trzech poziomach:

- **merytorycznym**
- **organizacyjnym**
- **społecznym**

W aspekcie merytorycznym Strategia wymaga aktualizacji istniejących strategii branżowych. Strategia Powiatu Poznańskiego jest ważnym dokumentem także na poziomie programów i strategii gminnych, które powinny być aktualizowane stosownie do wspólnie uzgodnionych zapisów Strategii Powiatowej.

Zapisy Strategii Powiatu Poznańskiego zostały skorelowane z zapisami Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020. Ponadto konieczne jest uzgodnienie zapisów Strategii z realizowanym i projektowanymi programami samorządu Województwa Wielkopolskiego oraz jednostek sąsiadujących z Powiatem (powiaty ościennie w stosunku do powiatu poznańskiego).

Przy opracowywaniu Strategii uwzględniono przesłanki wynikające z aktualnego stanu prawnego, istniejącego poziomu zaawansowania organizacyjnego, możliwości zastosowania różnych form kooperacji oraz identyfikacji oczekiwań mieszkańców w zakresie poprawy warunków życia. **W aspekcie organizacyjnym** za wdrażanie Strategii odpowiedzialne są władze Samorządu Powiatowego, a za ich sprawną realizację Starostwo Powiatowe wraz z podległymi mu jednostkami. Pełni ono także koordynującą lub wspierającą rolę wobec organizacji pozarządowych oraz służb działających na terenie powiatu. Sprawne zarządzanie programami strategicznymi wymagać będzie współdziałania z miastem Poznań oraz samorządami lokalnymi 17 gmin położonych na terenie powiatu. Ważnym partnerem w realizacji ponadgminnych zadań jest Stowarzyszenie Metropolia Poznań, w którym Samorząd Powiatowy reprezentuje Starosta, jako

Wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia.

Poziom społeczny wdrażania strategii obejmuje działania mające na celu upowszechnianie zapisów Strategii wśród mieszkańców powiatu oraz cykliczne informowanie ich o realizowanych działaniach. W tym zakresie ważne jest:

- Opublikowanie informacji o Strategii, jej celach i programach w lokalnych i regionalnych mediach.
- Przekazanie pełnego dokumentu Strategii do gmin, jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, organizacji gospodarczych itp.
- Wykorzystywanie istniejących wydarzeń do promocji działań strategicznych: Dzień z Powiatem Poznańskim, Zjazd Samorządów Metropolii Poznań, Forum Gospodarcze Aglomeracji Poznańskiej, Poznańskie Dni Przedsiębiorczości itp.
- Wydawanie broszury dla wszystkich mieszkańców powiatu poznańskiego, informującej o działaniach strategicznych, ich celach, osiągniętych korzyściach, ale też kosztach i problemach związanych z realizacją Strategii.

Skuteczna realizacja Strategii zależy od wielu czynników merytorycznych, organizacyjnych i politycznych. Do najważniejszych należą:

1. Współpraca Starostwa Powiatowego z podmiotami zewnętrznymi w zakresie realizacji działań strategicznych, jego stymulowania a także promowania. Szczególnie istotne są częste kontakty z miastem Poznań i gminami Powiatu Poznańskiego.
2. Pozyskiwanie partnerów działań strategicznych wśród różnych instytucji i organizacji na terenie aglomeracji poznańskiej: administracji samorządowej różnych szczebli, administracji rządowej i specjalnej, organizacji społecznych, izb gospodarczych, przedsiębiorców itd.
3. Sprawne działanie podmiotu koordynującego wdrażanie Strategii, jego inicjatywa, kreatywność i determinacja w pozyskiwaniu środków finansowych, zdolność do kooperacji z różnymi podmiotami w aglomeracji, ścisła współpraca z partnerami w realizacji Strategii.
4. Informowanie opinii publicznej o postępach w zakresie wdrażania Strategii, którego celem jest z jednej strony promowanie dokumentu strategicznego, jego programów i działań strategicznych, a z drugiej budowanie poczucia spójności wśród mieszkańców Powiatu i podstaw do consensusu w ramach całej Metropolii Poznań.
5. Zdobywanie doświadczeń i promowanie Strategii na zewnątrz, w postaci udziału w konferencjach i debatach samorządowych i naukowych.
6. Elastyczność i reagowanie na bieżące wydarzenia społeczno-gospodarcze i polityczne w Powiecie oraz zmieniającą się sytuację np. prawną w kraju.

7. Stałe wsparcie organizacyjne i finansowe wdrażania Strategii, które zapewnia ciągłość działania i realizację całościowego procesu strategicznego.

Monitoring Strategii powinien odbywać się nie rzadziej niż raz na 2 lata, co powinno skutkować sprawozdaniami poszczególnych wykonawców działań z ich realizacji. Będą one opierać się na danych i statystykach GUS, Starostwa Powiatowego w Poznaniu a także danych urzędów: m. Poznania oraz miast i gmin powiatu, jak też informacji pozyskiwanych od realizatorów i partnerów programów strategicznych.

Dla celów monitoringu zaleca się wprowadzenie **Karty realizacji działania strategicznego** zawierającej następujące elementy:

1. Numer i nazwa działania.
2. Cel i zakres działania (opis działania wg zapisów strategii, zawierająca także uzasadnienie działania, założone etapowanie, założone efekty, wskaźniki).
3. Podmiot(y) realizujące działanie (odpowiedzialne za realizację działania), konkretne wydziały/placówki Starostwa, z podziałem na głównego realizatora, wydziały współpracujące, partnerów działań itp.
4. Źródła finansowania (z podziałem na środki własne, środki zewnętrzne, np. budżet powiatu, środki unijne, inne).
5. Realizacja działania (opis realizacji, przebieg realizacji działania ze wskazaniem etapowania np. w podziale na lata).
6. Nakłady finansowe (faktyczne nakłady na działania).
7. Efekty/ produkty realizacji działania (w oparciu o wyniki, wskaźniki, ich dynamikę zmian), wyrażone jakościowo oraz ilościowo.
8. Opis barier, trudności w realizacji działania.

W połowie 2014 r. może być dokonana okresowa ocena stopnia realizacji Strategii oraz w razie konieczności jej aktualizacja, szczególnie w przypadku zaistnienia zmian prawnych, organizacyjnych, finansowych, istotnych dla funkcjonowania i rozwoju aglomeracji poznańskiej. Ewaluacja końcowa powinna zostać przeprowadzona w połowie 2015 r.

Ewaluacja Strategii czyli ocena stopnia realizacji jej celów i efektów powinna być dokonana według metodologii Unii Europejskiej. Według Komisji Europejskiej ewaluacja to „ocena interwencji publicznej pod kątem jej rezultatów, oddziaływania oraz potrzeb, które ma spełniać/miała zaspokoić” (European Commission, Focus on Results: Strengthening Evaluation of Commission Activities, European Commission 2000). Zgodnie z wytycznymi i praktyką europejską w badaniu ewaluacyjnym stosować należy pięć kryteriów ewaluacyjnych (REEUS): trafność (Relevance), skuteczność (Effectiveness), wydajność (Efficiency), użyteczności (Utility) oraz trwałości (Sustainability);

- Trafność - oznacza odwołanie do zadań powiatu, ustawy, przepisów, określenie czy działanie odpowiada potrzebom, uzasadnienie merytorycznego działania.
- Efektywność - oznacza zestawienie nakładów np. ilość środków, wysiłków do efektów, określenie czy realizowano możliwie racjonalnymi kosztami nakładami, czy inne metody byłyby skuteczniejsze.
- Skuteczność - określenie na ile osiągnięto zamierzone cele, stopień realizacji (częściowo, w pełni).
- Użyteczność (przydatność) - określenie dla jakich konkretnie grup działanie jest użyteczne - beneficjenci realizacji strategii.
- Trwałość - określenie czy działanie jest trwałe, czy zachowana jest ciągłość działań, jego długookresowość.

Każda ewaluacja polityk publicznych jest nie tylko oceną działań w określonym czasie, ale także spoiwem pozwalającym na stałe ich doskonalenie oraz tworzenie nowych działań, stosownych do zmieniających się warunków i potrzeb. Jedną z funkcji ewaluacji jest więc wzmocnienie **procesu uczenia się instytucji Samorządu Powiatowego**. Końcowa ewaluacja Strategii, obejmująca okres 2013-2015 powinna być podstawą do wypracowania nowej średniookresowej Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2025.

Wykaz źródeł

Akty prawne

1. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o Samorządzie Powiatowym
2. Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych
3. Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych
4. Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym
5. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
6. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
7. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
8. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
9. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
10. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
11. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
12. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
13. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
14. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym
15. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju
16. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne
17. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska
18. Ustawa z 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody
19. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
20. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach
21. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze
22. Uchwała nr 1767/2009 Zarządu Powiatu w Poznaniu z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie zatwierdzenia dokumentu „Monitoring Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013.
23. Uchwała nr 586/2009 Zarządu Powiatu w Poznaniu z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie zatwierdzenia dokumentu „Monitoring Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013.
24. Uchwała nr XX/152/III/2008 Rady Powiatu Poznańskiego z dnia 25 czerwca 2008 r. w sprawie zatwierdzenia dokumentu pn. „Ewaluacja Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013.

Dokumenty

1. Biuletyny Powiatu Poznańskiego, 2006-2011, Starostwo Powiatowe w Poznaniu
2. Działania Powiatu Poznańskiego w latach 2009-2010 na rzecz promocji i ochrony zdrowia w ramach wieloletniego „Programu zdrowotnego Powiatu Poznańskiego na lata 2009-2013“
3. Ewaluacja wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013, Starostwo Powiatowe w Poznaniu, 2008
4. Ewaluacja wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013, Centrum Badań Metropolitalnych UAM, 2012
5. Monitoring Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013, Starostwo Powiatowe w Poznaniu, 2011
6. Powiatowy program wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży oraz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży
7. Program opieki nad zabytkami Powiatu Poznańskiego na lata 2007-2010
8. Program wspierania edukacji w Powiecie Poznańskim
9. Program zdrowotny Powiatu Poznańskiego na lata 2005-2008
10. Program zdrowotny Powiatu Poznańskiego na lata 2009-2013
11. Statystyki Zespołu Profilaktyki Społecznej Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu za lata 2006-2011
12. Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej – Metropolia Poznań 2020, Centrum Badań Metropolitalnych UAM, 2011
13. Strategia Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030. Urząd Miasta Poznania 2010
14. Strategie rozwoju miast i gmin Aglomeracji Poznańskiej
15. Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006 – 2013
16. Strategii promocji Powiatu Poznańskiego na lata 2010-2015
17. Studium Uwarunkowań Rozwoju Przestrzennego Aglomeracji Poznańskiej, Centrum Badań Metropolitalnych UAM, 2012
18. Rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie Poznańskim w latach 2006-2011
19. Raporty „O bezrobociu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Poznania i Powiatu Poznańskiego” w latach 2006-2011
20. Roczne sprawozdania PCPR w Poznaniu za lata 2006-2011
21. Roczny Program Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi